

2014

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

Padinki. Kuvaaja: Jyrkkä Jari, 2014.

SISÄLLYS

1 NIVALAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS- JA TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	3
1.1.2 Kaupungin hallinto	4
1.1.3 Yleinen taloudellinen tilanne	5
1.1.4 Kunnan toiminnan ja talouden kehitys	10
1.2 Kokonaistulot ja -menot	14
1.2.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	15
1.2.2 Rahoituslaskelman tunnusluvut	19
1.2.3 Taseen tunnusluvut	22
1.2.4 Kokonaismenot ja -tulot	23
1.3 Kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	24
1.4 Kaupunginhallituksen selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	26
1.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous	27
1.5.1 Konsernitilinpäätöksen laajuus	27
1.5.2 Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet	28
1.5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	34
1.6 Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä	35
1.7 Talousarvion toteutuminen	36
KÄYTTÖTALOUS	36
10 KAUPUNGINVALTUUSTO	37
11 TARKASTUSLAUTAKUNTA	40
120 Kaupunginhallitus	41
125 Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	45
126 Jokilaaksojen Pelastuslaitos	48
127 Nivalan Liikuntakeskus Oy:n avustukset	49
Nivalan kaupunkikonserni	50
Kiinteistö Oy Nivalan vuokrakodit	52
Kiinteistö Oy Kesti	54
Nivalan Kaukolämpö Oy	55
Nivalan Liikuntakeskus Oy	57
Nivalan Teollisuuskylä Oy	60
Nivalan Vesihuolto Oy	62
130 Keskushallinto	64
150 Henkilöstöjaos	66
12 KAUPUNGINHALLITUS	68
160 Alueellinen maaseutuhallinto	70
165 Lomatoimi	72

16 ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT	73
Sivistyspalvelut	74
400 Hallintopalvelut.....	74
410 Peruskoulut.....	75
420 Lukiopalvelut.....	78
440 Muu sivistystyö.....	79
40 SIVISTYSLAUTAKUNTA	82
Tekniset palvelut	83
600 Viranomaispalvelut.....	83
700 Tekniset palvelut.....	86
740 Tilapalvelut.....	88
770 Ruoka- ja puhdistuspalvelut.....	90
60 TEKNINEN LAUTAKUNTA	91
Käyttötalous tehtäväalueittain/toimielimittäin	92
Yhteisesti jaettavat menot ja poistot.....	94
INVESTOINTIOSA	95
80 KAUPUNGINHALLITUS	96
86 TEKNINEN LAUTAKUNTA	97
1.8 Henkilöstötilinpäätös	103
Tuloslaskelma (TA/TP vrt)	124
Rahoitus.....	125
Rahoituslaskelma (TA/TP vrt)	127
2. TULOSLASKELMA	130
3. RAHOITUSLASKELMA	131
4. TASE	132
5. KONSERNITULOSLASKELMA	135
6. KONSERNIRAHOTUSLASKELMA	136
7. KONSERNITASE	137
Tilinpäätöksen liitetiedot	140

1 NIVALAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS- JA TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Myös maailmantalouden muutos on viimeisten vuosien aikana vaikuttanut Nivalan kaupungin tilanteeseen. Nikkelin alhaisen hintatason vuoksi Hituran kaivos on toistaiseksi lopettanut toimintansa ja sillä on ollut siten vaikutusta suoraan kaupungin työllisyyteen. Kaivoksessa työskenteli sen toiminnan aikana lähes 150 työntekijää.

Työttömyysaste oli Nivalassa vuoden 2013 tilinpäätöksen aikaan 11,1 % ja vuoden 2014 lopussa 13 %. Työllisyyden heikkenemiseen on suurin yksittäinen vaikutus kaivostoiminnan keskeyttämisellä, mutta myös EU:n Venäjälle päättämät pakotteet sekä yleinen viennin hiipuminen ovat omalta osaltaan vaikuttaa Nivalan tilanteeseen.

Edellä mainitusta huolimatta Nivalan Teollisuuskylä Oy:n alueen yrityksissä työvoiman määrä on vuoden 2014 aikana lisääntynyt 11 työntekijällä, vaikkakin tuotannollisista yrityksissä teknologiateollisuus on vähentänyt työvoimaa jonkin verran. Nivalan Teollisuuskylään valmistui neljä tuotantotilaa tai tuotantotilan laajennusta ja yhden hallin rakennustyöt käynnistyivät vuoden 2014 aikana ja se valmistuu vuoden 2015 alkupuolella.

Uusien yritysten nettolisäys kaupungissa vuoden 2014 aikana oli 20 yritystä. Yrityksiä palvelevan kehittämissympäristö Elme Studion kehittämistä jatkettiin edelleen yhteistyössä Jedun ja OEIn kanssa. Studiolle on hankittu eri toimijoiden toimesta uutta kone- ja laitekantaa mm. induktiokarkaisulaitteisto ja muuta laitekantaa. Vuonna 2014 on verkostoiduttu Kuntainliiton organisoimaan seutukaupungit verkostoon. Verkosto edistää teknologiateollisuuden kilpailukykyä erilaisilla EU hankkeilla.

Nivalan väkiluvun negatiivinen kehitys alkoi vuonna 2012 ja jatkui edelleen vuonna 2013. Asukasmäärä laski 46 asukkaalla vuonna, mutta vuonna 2014 asukasmäärä lisääntyi yhdellä väkiluvun ollessa vuoden lopussa 10 945. Vuonna 2008 käynnistetty yleiskaavan laatiminen on edennyt ehdotusvaiheeseen ja kaava eteni vuoden 2014 tammikuussa valtuuston käsittelyyn. Yleiskaava kattaa ns. keskustan alueen lievealueineen.

Nivalan kaupungin taloustilanne kehittyi edelleen myönteisesti vuonna 2014. Verotulot kasvoivat 2,8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Valtionosuuksien kasvu oli vain 0,5 % edellisvuodesta ja tässä näkyy selkeästi valtakunnallinen valtionosuuksien tason leikkaus. Vuosikate vuonna 2014 oli 2,3 milj. euroa. Tilikaudella 2014 purettiin Elinkeinojen ja kaupungin palvelujen investointi- ja kehittämisrahastosta 100 000 euroa ja tilikauden ylijäämä oli 396 153,67 euroa. Vuoden 2014 tuloksen saavuttamisen on mahdollistanut kaikkien toimielinten ja lautakuntien tiukka sitoutuminen hyväksytyyn talousarvioon. Lisäksi valtionosuuksien lopulliset päätökset kaupungille toivat yli 0,3 milj. euroa hyväksytyä talousarviota enemmän valtionosuuksia. Myös alhainen korkokanta näkyi korkokulujen säästönä ja 50,7 milj. euron lainasalkun keskikorkosi jäikin 0,7 % tilinpäätösvuonna.

Vuoden 2014 lopussa kertynyt ylijäämä on 1 577 580,21 euroa. Lainakanta 2014 vuoden lopussa on 50,7 milj. euroa ja vuoden 2013 lopussa lainakanta oli 51,2 milj. euroa. Omavaraisuusaste nousi edellisen vuoden 40,9 %:sta vuonna 2014 41,5 %:iin. Konsernin lainojen määrä oli vuonna 2013 95,4 milj. euroa ja vuonna 2014 95,8 milj. euroa.

Tilikauden kokonaistulos on 396 000 euroa ylijäämäinen. Vuoden 2014 tulokseen ovat vaikuttaneet pääasiassa yksittäiset kertaluontoiset erät; valtionosuus, verotulot sekä säästöt korkokuluissa. Rahastoja on myös purettu (kts. tuloslaskelma).

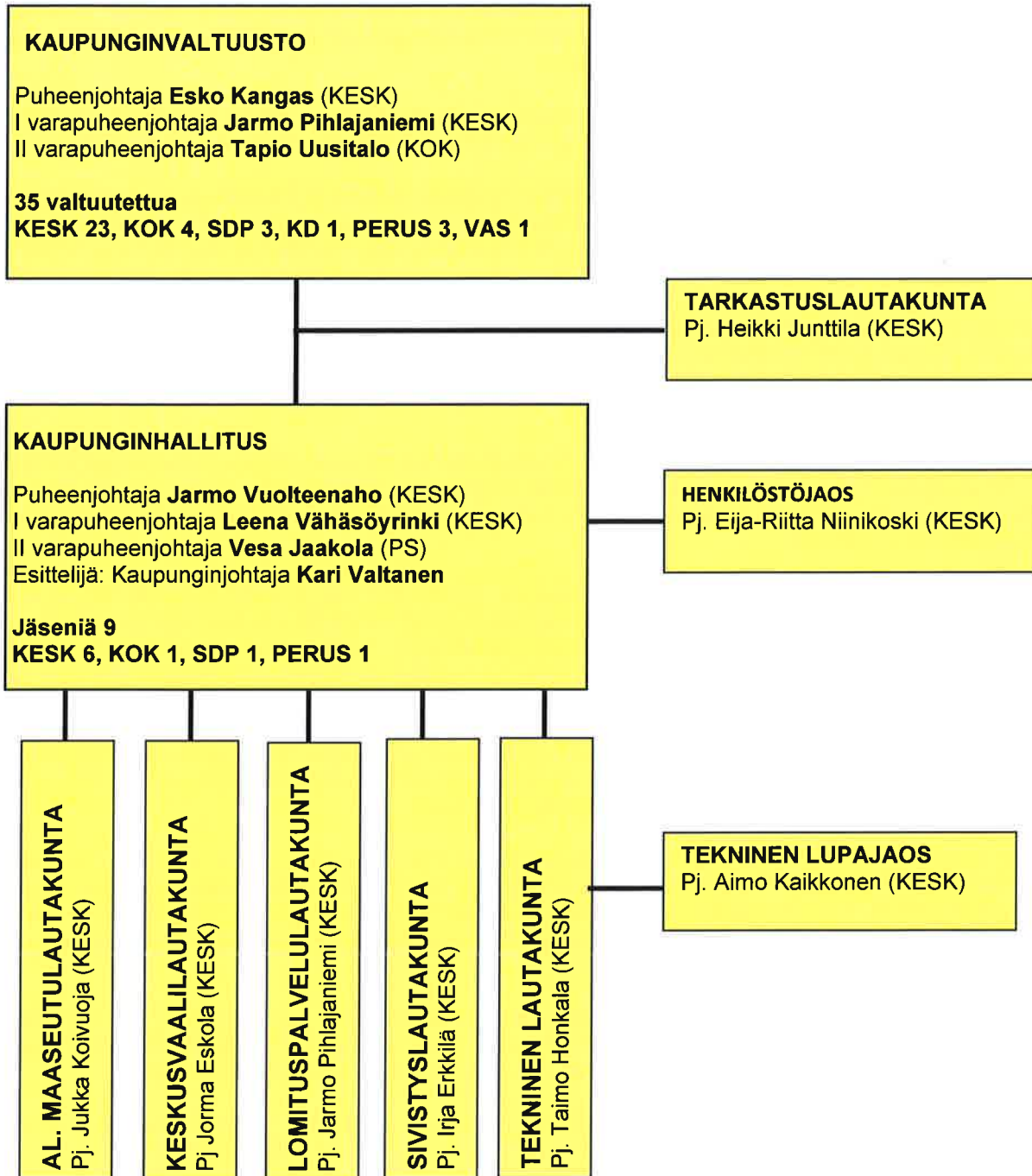
Nivalan kaupungin kaupunginjohtaja/vt. kaupunginjohtaja kiittävät Nivalan kaupungin luottamushenkilöitä, tytäryhtiöiden edustajia, kaupunginhallituksen, lautakuntien sekä jaostojen alaista henkilöstöä hyvästä yhteistyöstä sekä rakentavasta ja avoimesta toiminnasta Nivalan kaupungin kehittämiseksi.

KARI VALTANEN
kaupunginjohtaja

PÄIVI KARIKUMPU
vt. kaupunginjohtaja 23.3.2015

1.1.2 Kaupungin hallinto

Henkilöstön määrä 31.12.2014

Toimiala	Vakituiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Kaikki yhteensä
Keskushallinto	11	0	2	13
Alueelliset maaseutupalvelut sis. Lomatoimen	112	22	0	134
Sivistystoimi	179	25	5	209
Tekninen toimi	89	28	2	119
YHTEENSÄ	391	75	9	475

1.1.3 Yleinen taloudellinen tilanne

Talouden vaikeudet ovat jatkuneet vuonna 2014. Kehitystä huonontaneet tekijät ovat suurelta osin sellaisia, että ne eivät väisty nopeasti. Suomen talous joutuu heikentyneenä kohtaamaan tilanteen, jossa työikäisen väestön määrä supistuu nopeasti ja vanhusten osuus kasvaa.

Talouden kehitys on jäänyt selvästi useimmista euroalueen maista. Suomen bruttokansantuotteen määrä on edelleen runsaat 5 % pienempi kuin juuri ennen kansainvälisen finanssikriisin alkamista vuonna 2008.

Raha- ja finanssipoliittisen elvytyksen vuoksi kotimaisen kysynnän kehitys ei kansainvälisen finanssikriisin alkamisen jälkeen ole ollut yhtä heikkoa kuin bruttokansantuotteen. Talouden vaikeudet ovat koskeneet ennen kaikkea vientiä. Viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana vientitulojen menetys on aiempaa enemmän näkynyt myös kotimaisessa kysynnässä. Työllisyyden heikkeneminen on silti keskittynyt pääosin vientiteollisuuteen.

Suomen vienti on supistunut kansainvälisen finanssikriisin alusta lukien noin viidenneksen, mikä on enemmän kuin missään muussa kehittyneessä taloudessa. Viennin vähenemisen taustalla ovat elektroniikka- ja metsäteollisuudessa koetut ongelmat sekä kustannuskilpailukyvyyn heikkeneminen kansainvälisen talouden vaikean kehityksen lisäksi.

Tuotannon kustannuksia on Suomessa kasvattanut keskipalkan noin 10 prosentin nousu suhteessa euroalueen keskiarvoon vuodesta 1999, jolloin yhteinen raha otettiin käyttöön. Suurimmaksi osaksi ero on syntynyt vuoden 2007 jälkeen. Suunnilleen saman verran on noussut myös yksikkötyökustannusten taso koko taloudessa euroalueen keskiarvoon verrattuna.

Kustannuskehitys kotimarkkinasektorilla on viime vuosina heikentänyt vientituotannon kannattavuuden edellytyksiä. Tehdasteollisuus, joka tuottaa noin neljä viidesosaa Suomen viennistä, käyttää vuosittain saman verran rahaa omiin palkkakustannuksiinsa ja välituotepanosten ostamiseen muilta kotimaisilta toimialoilta. Juuri tehdasteollisuuden ulkopuolella palkkojen ja hintojen nousu on Suomessa ollut selvästi nopeampaa kuin keskeisissä vertailumaissa, ja tämä on merkittävästi rasittanut teollisuuden kykyä kilpailla viennissä.

Taloukasvun edellytyksiä on vuoden 2009 jälkeen heikentänyt myös työikäisen väestön eli 15–64-vuotiaiden määrän väheneminen. Työikäisen väestön määrä pienenee nyt noin puolen prosentin vuosivauhtia, ja nopea supistuminen jatkuu väestöennusteen mukaan vielä vajaat 10 vuotta.

Työikäisen väestön määrän supistumisen lisäksi taloukasvun mahdollisuuksia heikentää myös talouden tuantorakenteen muuttuminen. Vientituotannon väheneminen on merkinnyt nopean tuottavuuskasvun toimialojen osuuden pienenemistä. Tulevina vuosina väestön ikääntyminen lisää hoiva- ja terveyspalvelujen tarvetta, mikä kasvattaa hitaan tuottavuuskasvun toimialojen osuutta kokonaistuotannosta. Työn tuottavuuden kasvu on vaikeaa.

Taloukasvu näyttääkin jäävän pitkällä aikavälillä hitaaksi. Kun lisäksi viime vuosina julkisen talouden alijäämät ja velka ovat kasvaneet, on julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys vaakalaudalla. Kehitys on talouspolitiikan toimin käännettävä uralle, jolla kasvun, työllisyyden ja julkisen talouden näkymiä parannetaan.

Kehityksen kääntäminen vahvemmalle uralle edellyttää merkittäviä päätöksiä monella saralla nyt ja tulevina vuosina. Ratkaisujen tueksi tulee hyödyntää parasta tutkimustietoa ja kansainvälisiä kokemuksia.

Yksi päätöksenteon alue koskee tuotannon kustannusten pienentämistä kauppakumppaneihin nähden. Syksyn 2013 palkkaratkaisu oli kustannustason nousun hidastamisen kannalta tärkeä. Se ei kuitenkaan vielä ole johtamassa kustannuskilpailukyvyyn paranemiseen, koska palkkojen nousu on hidasta myös useimmissa Suomen kauppakumppanimaissa.

Kustannusten hillinnässä voisi olla apua mm. työaikoja koskevista tuottavuutta kasvattavista järjestelyistä. Vaikeissa tilanteissa hyötyä näyttäisi olevan myös yritys kohtaisten, työpaikkoja säästävien ratkaisujen nykyistä laajemmasta hyödyntämisestä. Lisäksi tulevina vuosina palkanmuodostuksessa olisi syytä siirtyä pysyvään menettelyyn, jossa vientisektorin palkanmaksukyky asettaisi puitteen sopimuspalkkojen nousulle myös muilla toimialoilla.

Lisäksi tarvitaan kasvuedellytyksiä parantavien rakenneuudistusten toteuttamista laajalla rintamalla. Tutkimustiedon perusteella uudistuksia voidaan tehdä purkamalla kilpailua rajoittavaa sääntelyä etenkin yksityisillä palvelualoilla, kasvattamalla työvoiman tarjontaa eri keinoin ja parantamalla asuntojen tarjonnan edellytyksiä. Näkymiä voidaan kohentaa myös sellaisilla sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistuksilla, joilla voidaan hallita kustannusten kasvua ja parantaa tuottavuutta. Myös innovaatiopolitiikkaa tulisi kehittää hyödyntämällä alan parasta tutkimusta.

Julkisen talouden tilan parantaminen on yksi suotuisan talouskehityksen edellytyksistä. Sitä voidaan edesauttaa toteuttamalla jo mainittuja rakenneuudistuksia. Parhaassakin tapauksessa näiden uudistusten vaikutukset kuitenkin tulevat suurelta osin vasta vuosien kuluttua. Siten julkisen talouden sopeuttamista on välttämätöntä jatkaa lähivuodet.

Julkisen talouden sopeuttaminen on toteutettava niin, että se ei vie taloudelta kykyä kasvaa ja tarjota uusia työpaikkoja. Koska julkisen talouden tulopohja näyttää heikentyneen pitkäaikaisesti ja kokonaisveroaste on Suomessa poikkeuksellisen korkea, menosäästöiltä ei voida välttyä.

Hallitus on tehnyt tärkeitä linjauksia julkisen talouden kestävyyttä parantavista rakenneuudistuksista, tärkeimpänä eläkeuudistuksesta. Lisäksi välttämättömiä päätöksiä on tehty julkisen talouden sopeuttamisesta.

Huono talouskehitys ja pitkän aikavälin näkymien heikkous merkitsevät kuitenkin sitä, että myös tuleva ja sitä seuraava eduskunta joutuvat kamppailemaan sen kanssa, että Suomen talous saadaan kestävän kasvun uralle, joka voi turvata työllisyyden ja rahoittaa yhdessä sovitut hyvinvointipalvelut.

Lähde: Euro&talous, 5/2014 Suomen Pankki

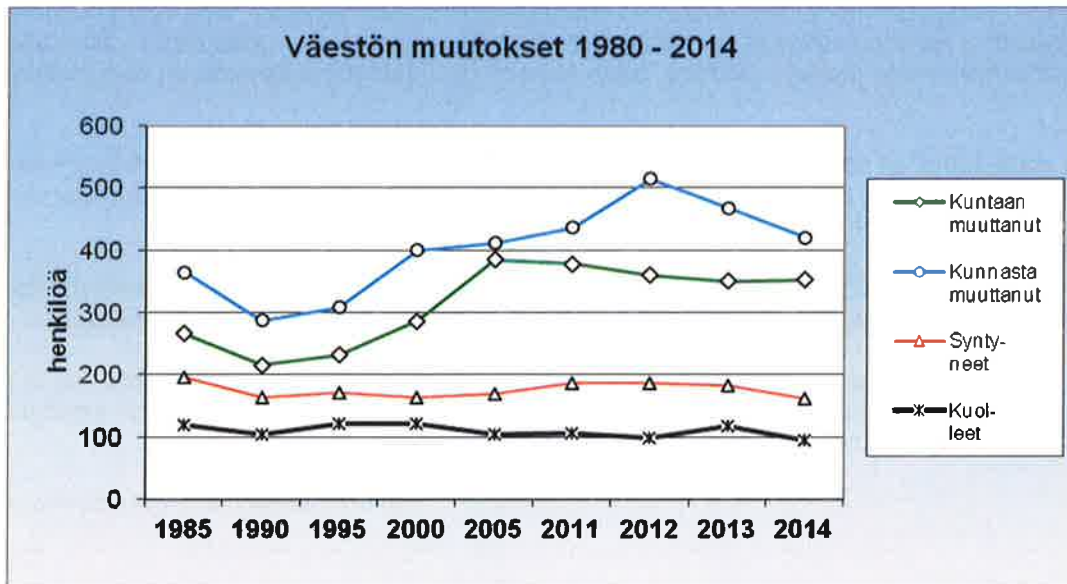
Oman talousalueen kehitys

Tietoja Nivalan kaupungista:

- perustamisvuosi 1867
- pinta-ala 539,4 km²

	2014	2013
- asukasluku 31.12.	10 945	10 944
- kaavoitettu alue ha	698	698
- vero%	21,5	21
Verokertymä:		
- kunnallisvero	27 592 069	27 350 773
” €/as.	2 521	2 499
- kiinteistövero	2 349 648	1 943 511
” €/as.	215	178
- osuus yhteisöveron tuotosta	1 384 771	1 183 558
” €/as.	127	108
- lainakanta €/as. *)	4 628	4 680
- keskim. työttömyys-%	13	11

*) = vieras pääoma – (saadut ennakot - lyhytaikaisen vieraan pääoman osto- ja siirtovelat)

Lähde: Tilastokeskus

Nivala kuuluu:

- Haapajärven kihlakuntaan
- Nivala-Haapajärven seutukuntaan
- Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukseen, Kokkolan toimipiste
- Pohjois-Pohjanmaan liittoon

Väestön ikä- ja sukupuolijakauma 31.12.2014				
	Miehet	Naiset	Yhteensä	%
0–9	893	885	1 778	16
10–14	439	395	834	8
15–24	735	595	1 330	12
25–64	2 581	2 349	4 930	45
65–74	529	539	1 068	10
75–	404	601	1 005	9
YHTEENSÄ	5 581	5 364	10 945	100

Lähde: Tilastokeskus

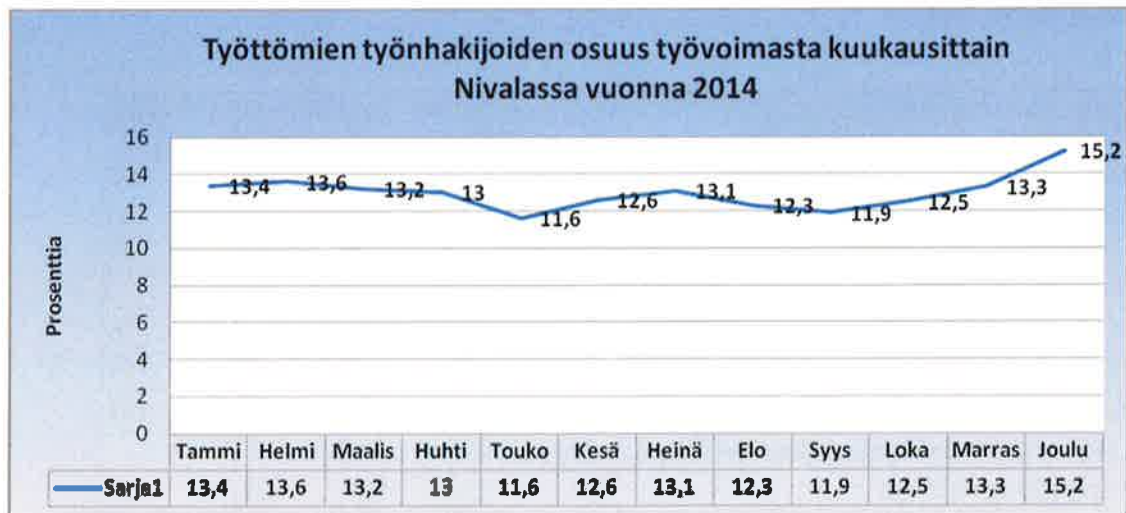
Lähde: Väestörekisterikeskus

Työlliset toimialan mukaan	M	N	YHT
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	404	194	598
B Kaivostoiminta ja louhinta	92	8	100
D Sähkö-, kaas- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	15	3	18
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	26	10	36
C Teollisuus	615	149	764
F Rakentaminen	342	21	363
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	191	222	413
H Kuljetus ja varastointi	129	19	148
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	16	59	75
J Informaatio ja viestintä	29	6	35
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	11	36	47
L Kiinteistöalan toiminta	15	10	25
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	47	53	100
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	37	53	90
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	39	91	130
P Koulutus	111	253	364
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	35	584	619
R Taiteet, viihde ja virkistys	12	15	27
S Muu palvelutoiminta	18	82	100
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön	0	0	0
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0	0
X Toimiala tuntematon	36	24	60
Yhteensä	2 220	1 892	4 112

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Lähde: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Nivalan työllisyystilasto 31.12.

	2004	2006	2008	2010	2011	2012	2013	2014
Työttömät yhteensä	551	432	508	466	440	464	512	594
Työttömät miehet	311	221	302	274	254	290	308	377
Työttömät naiset	240	211	206	192	186	174	204	217
Alle 20-v. työttömät	27	11	28	12	16	18	?	?
Alle 25-v. työttömät	97	57	105	87	76	89	91	93
Yli 50-v. työttömät	207	163	165	179	164	153	167	205
Yli 1 v. työttömänä	82	63	50	59	52	51	68	103
Vajaakuntoiset	80	68	73	89	76	67	76	88
Avoimet työpaikat	24	21	12	12	25	13	29	22
Työttömyysaste %	12,1	9,3	10,9	9,9	9,6	10,1	11,1	13

Lähde: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

1.1.4 Kunnan toiminnan ja talouden kehitys

Kaupunginvaltuuston päätöksiä:

- 23.01. Yleiskaavan vahvistaminen
Rakennusjärjestyksen uusiminen
Osayleiskaavan käynnistäminen Kukonahon tuulivoimapuistohankkeelle
- 27.02. Lausuntopyyntö sosiaali- ja terveyshuollon järjestämislain hallituksen esityksen luonnoksesta
Takaus - Nivalan Teollisuuskylä Oy
- 24.04. Takaus - Nivalan Liikuntakeskus Oy
Vesihuollon kehittämissuunnitelman uusiminen
Ikääntyvän väestön palvelujen suunnitelma 2014–2016
- 27.05 Kiinteistöstrategian hyväksyminen
Hetapalvelut Oy:n perustamissopimuksen, osakassopimuksen sekä yhtiöjärjestyksen hyväksyminen
- 18.06. Arviointikertomus vuodelta 2013
Tilinpäätös- ja toimintakertomus 2013 hyväksymisestä päättäminen
Tilintarkastuskertomus vuodelta 2013 vastuuvapauden myöntäminen
Työpajasäätiö - säädepääoman varaaminen sekä omarahoitusosuus
Takaus - Nivalan Teollisuuskylä Oy
- 04.09. Takaus - Kiinteistö Oy Nivalan Vuokrakodit
Lapsiasiainneuvoston raportti vuodelta 2013
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2014 - 2017
Lahjakirja - Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä
- 25.09. Vesikolmio Oy:n takausanomus Kalajokilaakson keskuspuhdistamo- ja siirtoviemärihankkeeseen
Viemärlaitoksen toiminta-alueeksi tulon aikaistaminen ja laajentaminen Haapaperällä
Takaus - Nivalan Liikuntakeskus Oy - Keilaradasto
Osavuositarkastus 1.1.–30.6.2014
Lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain hallituksen esityksen luonnoksesta
- 30.10. Kiinteistöveroprosenttien vahvistaminen vuodelle 2015
Tuloveroprosentin vahvistaminen vuodelle 2015
Valtuustoaloite - Omaishoitoon varattujen määrärahojen lisääminen
Lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain hallituksen esityksen luonnoksesta
- 18.12. Kaavoituskatsaus
Työpajasäätiö - säätiön säädekirjan ja sääntöjen hyväksyminen
Vuoden 2015 talousarvio ja vuosien 2016–2018 taloussuunnitelma
Tarkastussäännön muuttaminen

Olellaiset muutokset tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen sekä tilinpäätöksen vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suomessa on kova muutosten ja odotusten aikakausi, sillä onko koskaan aiemmin ollut samanaikaisesti meillä valtionosuusuudistus, kuntalain uudistaminen, sote-uudistus, rakennepoliittinen ohjelma sekä kuntarakenteen muutos ja vielä vuodelle 2015 lisänä tulossa oleva Kuntatalousohjelma ja sen tuomat muutokset. Samanaikaisesti yleinen taloudellinen kehitys on ollut kotimaassa vielä heikompaa kuin muissa euro-maissa.

Maidon hinnan lasku, euromaiden Venäjä-pakotteet, sekä maataloustukien mahdollinen viive aiheuttavat tulo- ja verotason laskua maatalousvaltaisissa kunnissa jota myös Nivala on. Samanaikaisesti yleinen työttömyys on lisääntynyt ja Nivalankin työttömyysprosentti nousi jo 15 %:n tammikuun 2015 lopussa. Vuosi sitten tammikuun lopussa vastaava prosentti oli 13,4. Näillä kaikilla muutoksilla on vaikutusta myös kaupungin talouteen mm. kertyvien verotulojen kautta. Valtakunnalliset verotuloennusteet ovat viime vuoden lopulta laskeneet huomattavasti. Joulukuussa 2014 valtuuston hyväksymän talousarvion 2015 vuodelle sekä taloussuunnitteluvuosille 2016–2018

verotuloarviot näyttävät olevan liian optimistiset. Mahdollinen verotulojen lasku aiheuttaa entistä enemmän painetta kaupungin talouden tilanteeseen kaikkien näiden muiden edellä mainittujen muutosten lisäksi.

Jotain positiivistakin on kuitenkin näkyvässä sillä vuodelle 2015 Opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymä valtionosuuspäätös Nivalan osalta on noin 438 000 euroa enemmän kuin talousarvioon hyväksyttiin. Tuleva sote-ratkaisu tulee kuitenkin olemaan varmasti se merkittävin tekijä, miten kuntien taloustilanne jatkossa muuttuu. Talouden haasteet eivät siten Nivalan osalta ole helpottamassa mutta kaikki kaupungin elinkeinoelämän kehittäminen ja laajentaminen (mm. Tokmannin liikekeskuksen Nivalaan tulo) sekä asukasluvun kasvattaminen auttavat siinä että Nivala jatkaa itsenäisenä, viihtyisenä ja kehittyvänä kaupunkina Oulun eteläisen alueella.

Vuodelle 2014 hyväksytty talousarvio oli ylijäämäinen 179 198 euroa, ja talousarviomuutosten jälkeen ylijäämä kutistui hieman päälle 60 000 euron. Lopullinen tuloslaskelman ylijäämä 396 153,67 euroa on hyvä tulos ja siitä kiittämiseen on useita tekijöitä. Toimielinten tiukka sitoutuminen tehtyyn talousarvioon ja myös Kallion kuntayhtymän lopullinen Nivalan kustannus ovat osoitusta kaikkien viranhaltijoiden ja toimihenkilöiden kovasta työpäntöisestä, jolla tähän tulokseen on päästy.

Verotulojen ylittyminen budjetoidusta reilulla 105 000 eurolla ja lopullisten valtionosuustilitysten ylittyminen budjetoidusta yli 300 000 eurolla kuin myös alhaisen korkokannan siivittämänä korkokulujen alitus yli 280 000 eurolla varmistivat ylijäämäisen tilinpäätöksen.

Toimintakatteen huomattava parannus edellisen tilinpäätöksen 3,4 %:sta 1,1 %:iin (vrt. tp 2012 / 3,9 % ja tp 2011 / 7,4 %) on erinomainen parannus, ja vahvistus sille, että Nivalan kaupunki on onnistunut tavoitteessaan talouden kääntämisessä kriisikunnasta tasapainoiseen talouteen. Kaikki viimeisten vuosien aikana tehty työ on hyvä pohja lähtiessä näihin kuntatalouden tuleviin isoihin haasteisiin, jossa tilanteessa yksikään kunta Suomessa ei vältty isoilta muutoksilta joko huonompaan tai parempaan suuntaan. Tulevat valtakunnalliset ja alueelliset ratkaisut vaikuttavat jatkossa siihen, miten Nivalan kaupungin palvelut kuntalaisille säilyvät ja mikä on kustannustaso ja taloudellinen tilanne tulevina vuosina.

Kaupungin velkamäärä aleni vuonna 2014 viisisataatuhatta euroa edellisvuoden lainakannasta (v.2014 / 50,7 milj.euroa, v.2013 / 51,2 milj. euroa ja v.2012 / 51,0 milj. euroa).

Tilivuosi 2014

Tilikauden 2014 tuloslaskelma päättyy 396 153,67 € ylijäämäiseksi. Tilikauden tulos on 294 115,67 € positiivinen, ja vuosikate 2 003 721,19 € positiivinen.

Valtionosuuksien kertymää arvioidaan syksyllä talousarvion valmistelu vaiheessa valtiovarainministeriön antamien ennakkolaskelmien perusteella ja lopulliset päätökset tulevat vasta vuoden vaihteen jälkeen jolloin talousarvio on jo hyväksytty. Nivalalle tulevien valtionosuuksien ennakkotietojen mukaisesti talousarvioon otettiin varovaisesti arvioiden nämä tulot, ja lopulliset valtionosuuspäätökset ja tilitykset vuoden aikana osoittivatkin isompaa kertymää kuin mihin talousarviossa varauduttiin.

Valtionosuuspäätösten mukaan kaupungille tilitettiin valtionosuuksia seuraavasti:

	TA 2014	TP 2014	TP 2013
Peruspalvelujen valtionosuudet yhteensä	31 336 500 €	31 652 872 €	31 484 425 €

Valtionosuudet nousivat suhteessa edelliseen vuoteen vain 0,5 %.

Verotulojen kehitys Nivalan kaupungilla toteutui seuraavasti:

	TA 2014	TP 2014	TP 2013
Kunnallisvero	27 600 000 €	27 592 069 €	27 350 773 €
Kiinteistövero	2 360 000 €	2 349 648 €	1 943 511 €
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 261 000 €	1 384 771 €	1 183 558 €
Yhteensä	31 221 000 €	31 326 488 €	30 477 842 €

Kunnallisverojen kertymä vuonna 2014 jäi vain 8 000 euroa budjetoidusta määrästä ja prosenteissa kasvu on 0,9 % edellisvuoden kertymää suurempi eli sama kasvu millä talousarvio kunnallisverotulojen osalta hyväksyttiin. Valtuusto hyväksyi vuodelle 2014 kunnallisveroprosentiksi 21,50, eli korotusta edellisestä vuonna perittyyn kunnallisveroon oli 0,50 %.

Kiinteistöverojen kertymässä lisäystä on noin 400 000 euroa, eli prosentuaalisesti 20,9 % enemmän verrattuna edelliseen vuoteen. Näin iso kiinteistöverojen kertymän nousu sisältää kaksi muuttujaa. Valtuusto nosti vaki-

tuisten asuinrakennusten veroprosentin 0,55 prosentista 0,65 prosenttiin ja lisäksi verohallinto nosti kiinteistön verotusarvoja ja nämä pääosin vaikuttivat verokertymän reippaaseen kasvuun.

Osuus yhteisöveron tuotosta kasvoi lähes 200 000 euroa, ja toteutuma on 17,0 % edellisen vuoden kertymää suurempi.

Vuoden 2014 talousarviossa varauduttiin 1,0 prosentin palkankorotuksiin. Henkilöstömenojen määrärahat alituivatkin hieman yli 500 000 eurolla. Suurin säästö henkilöstökuluissa oli lomituspalveluissa, joissa lomituspäivien käytön vähenemisen johdosta oli säästöä noin 335 000 euroa. Henkilöstökulujen osuus käyttötalouden ulkoisista toimintamenoista tilinpäätöksessä on 29,0 % (v. 2013 tp 28,8 %). Palkkausvarauksen riittävyys vuosittain on riippuvainen mm. eläkkeelle siirtymisten aiheuttamista kustannuksista, sairaus poissaoloista sekä muista mahdollisista muutoksista henkilöstössä sekä valtakunnallisista työ- ja virkaehtosopimuksista.

Vuodelle 2014 hyväksytyssä talousarviossa vuosikate oli 1 784 728 € positiivinen, ta -muutosten jälkeen 1 665 728 €, ja tilinpäätöksessä 2 297 836,86 €.

Valtakunnallisten arviointikriteerien valossa Nivalan talous on vuoden 2014 tuloslaskelman vuosikatteen perusteella hyväksyttävän alarajalla (vuosikate kattaa sumupoistot, mutta ei lainan lyhennyksiä).

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

1.2 Kokonaistulot ja -menot

Toimintatuottoihin sisältyvät myyntitulot, maksutulot, tuet ja avustukset, vuokrat sekä muut tuotot. Myyntituottoihin kirjataan tulot tavaroiden ja palvelujen myynnistä, jotka on tarkoitettu myytäväksi pääsääntöisesti tuotantokustannukset peittävään hintaan (esim. yhteistoimintakorvaukset, lomituspalvelukorvaukset, ateriakorvaukset jne.)

Maksutuotot ovat asiakasmaksuja ja muita maksuja tavaroista ja palveluista joiden hinnoittelun tarkoituksena ei ole kattaa tuotantokustannuksia kokonaisuudessaan tai joiden hinnat määritellään asiakkaan maksukyvyyn mukaan. Usein näiden maksujen perusteista säädetään laissa tai asetuksessa, joten kunta ei pysty vaikuttamaan näiden maksutuottojen kertymään.

Kirjauksissa on eritelty sisäiset ja ulkoiset erät toisistaan. Sisäiseksi tapahtumaksi kirjataan meno ja tulo, joka tapahtuu kaupungin hallintokunnan ostaessa jotain tavaraa tai palvelua kaupungin toiselta hallintokunnalta (esim. koulu ostaa oppilasruokailun ruoka- ja puhdistuspalveluiden tehtävälueelta). Vuoden 2014 tilinpäätöksessä sisäisiä tuloja on yhteensä 3 315 092 € koostuen suurimmalta osin ruokahuollon ateriatuloista 978 590 € ja puhdistustuloista 803 517 € sekä tilapalvelun vuokratuloista 1 229 899 € ja atk- ja toimistopalvelujen sisäisistä maksutuloista.

Ulkoisia ja sisäisiä toimintatuottoja kertyi tilikauden 2014 aikana yhteensä 15,5 miljoonaa euroa (tp 13 / 15,7 miljoonaa euroa).

Käyttöomaisuuden myyntivoittoa kirjattiin 225 920 € joka koostuu tonttien myyntivoitosta sekä pääosa 170 000 € metallityöpajan kiinteistön myynnistä.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaisia tuottoja ja kuluja ovat sellaiset tulot ja menot, jotka perustuvat kunnan tavanomaisesta toiminnasta poikkeaviin, kertaluonteisiin ja olennaisiin tapahtumiin. Vuoden 2014 tuloslaskelmaan ei sisälly satunnaisia tuottoja eikä kuluja.

Verotulot ja käyttötalouden valtionosuudet

Verotulokertymäksi arvioitiin v. 2014 talousarviossa 31 221 000 €. Verokertymä tilinpäätöksessä kokonaisuudessaan toteutui 0,3 % suurempana alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ollen 31 326 488 €. Verotulot kirjataan muusta kirjauskäytännöstä poikkeavasti eli maksuperusteen mukaisesti. Veroennakot ja niiden oikaisut kirjataan verotuloksi tai tulojen pienennykseksi maksatuskuukauden mukaan.

Valtionosuuksia hyväksyttiin vuoden 2014 talousarvioon 31 336 500 €. Tilinpäätöksessä valtionosuuskertymä toteutui 1,0 % suurempana ollen tilinpäätöksessä 31 652 872 €. Tuloarvion ylitys 316 372 eurolla valtionosuuksissa tulee peruspalvelujen valtionosuuden lopullisista Valtiovarainministeriön ja Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksistä. Harkinnanvaraista rahoitusavustusta kaupunki ei hakenut vuonna 2014.

Investointitulot

Investointiosan tuloja ovat rahoitusosuudet investointimenoihin ja käyttöomaisuuden myyntituotot. Vuoden 2014 tilinpäätöksessä investointiosan myyntituottoja kertyi yhteensä 54 952 €, joka summa koostuu kokonaan maanmyyntituloista. Metallityöpajan myynnistä saatu 170 000 € kirjautui kokonaan käyttötalouden myyntivoittoihin, sillä myydyllä rakennuksella ei ollut enää poistamatonta tasearvoa. Investointiosan rahoitusosuudet 458 641 € koostuvat erilaisista rahoitusavustuksista investointihankkeisiin. Näistä isoimmat olivat Urheilupuiston rakentamiseen 215 000 €, Pajatien rakentamiseen 202 069 €, ja Vireä Malisjoki II hankkeen rahoitusavustus 41 572 €.

Rahoitustulot

Korko- ja muita rahoitustuottoja vuoden 2014 talousarviossa oli 950 000 €. Talousarviovuoden aikana ko. tuottoja kertyi yhteensä 714 955 €, eli 25 % talousarviolukua vähemmän. Kertyneet rahoitustuotot jakaantuvat korko- ja osinkotuottoihin 288 756 €, arvopapereiden myyntivoittoihin 423 089 € ja loput on pieniä viivästyskorotuloja ja vastaavia.

Toimintakulut

Toimintakuluihin sisältyvät henkilöstökulut (sisältäen palkat ja sosiaalimenot), palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä vuokrat, avustukset ja muut kulut. Ulkoisia ja sisäisiä toimintakuluja kertyi vuoden 2014 aikana yhteensä 76,5 miljoonaa euroa (tp 2013 / 76,0 miljoonaa euroa).

Ulkoisiin ja sisäisiin palvelujen ostoihin vuonna 2014 kului 50,4 miljoonaa euroa (v. 2013 / 50,1 miljoonaa euroa) ollen suurin menoerä. Erä sisältää kuntalaisille tuotettujen lopputuotepalveluiden tuottamisesta aiheutuvat menot. Mm. Peruspalvelukuntayhtymä Kalliolta ostetut palvelut ovat tässä tiliryhmässä, ja se onkin suurin palvelujen ostojen menoerä suuruudeltaan 42,0 miljoonaa euroa.

Toiseksi suurin yksittäinen menoerä v. 2014 on henkilöstökulut 21,2 miljoonaa euroa eli 29,0 (v. 2013 / 28,8) prosenttia käyttötalouden ulkoisista menoista.

Investointimenot

Vuoden 2014 tilinpäätöksessä investointimenojen loppusumma on 2,4 miljoonaa euroa. Merkittävimpiä investointikohteita vuoden 2014 aikana olivat Nivalan Liikuntakeskus Oy:n osakepääoman korotus 100 000 eurolla ja Heta-palveluiden osakepääoman 35 400 euron maksu. Pajatie rakentamiseen käytettiin 506 000 € ja Urheilupuiston rakentamiseen 295 600 €. Vireä Malisjoki II hankkeen loppuun saattamiseksi käytettiin 57 800 €. Investointimenojen määrä tipahti huomattavasti edellisvuodesta jolloin niihin käytettiin 6,1 miljoonaa euroa.

Rahoitusmenot

Rahoitusmenoihin sisältyvät lainojen korko- ja muut rahoitusmenot. Vuoden 2014 aikana uutta pitkäaikaista lainaa ei nostettu. Rahoitusta hoidettiin käyttämällä edelleen lyhytaikaisia kuntatodistuksia, joiden korkokanta on ollut huomattavasti alhaisempi kuin pitkäaikaisten talousarviolainojen. Tällä järjestelyllä sekä erittäin alhaisen korkotason avulla saatiin korkomenojen määrärahasta säästymään lähes puolet, eli korkokulujen määräksi kertyi 368 462 euroa vuonna 2014. (V. 2013 / 0,5 milj. euroa, v. 2012 / 0,77 milj. euroa, v. 2011 / 1,0 milj. euroa, v. 2010 / 0,9 milj. euroa, v. 2009 / 1,3 milj. euroa v. 2008 / 1,8 milj. euroa). Keskimorkokanta vuonna 2014 jäi 0,7 %:iin. Kuntatodistusten euromäärä lisääntyi tilinpäätösvuoden 2014 aikana 4,0 milj. euroa. Talousarviolainoja lyhennettiin 4,6 milj. eurolla. Kuntatodistuksia oli käytössä tilinpäätösvuoden lopussa yhteensä 28,5 milj. euroa. Rahoitusarvopaperien myyntitappioita v. 2014 aikana kirjattiin 47 000 euroa.

Lyhytaikaisten lainojen muutos rahoituslaskelmassa pitää sisällään tilinpäätösvuoden aikana kirjattujen tilapäislainojen eli kuntatodistusten pääomien muutokset tilinpäätösvuoden aikana.

1.2.1 Tuloslaskelma ja tunnusluvut

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle jaksotettujen menojen ja tulojen riittävyyttä.

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää kattavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset.

Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

ULKOINEN TULOSLASKELMA (1 000 €)

	1.1. - 31.12.2014	1.1. - 31.12.2013
Toimintatuotot		
Myyntituotot	7 906	8 242
Maksutuotot	941	968
Tuet ja avustukset	477	504
Vuokratuotot	1 969	2 200
Muut toimintatuotot	842	519
Toimintatuotot yhteensä	12 135	12 433
Valmistus omaan käyttöön	30	31
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-15 574	-15 346
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-4 676	-4 745
Muut henkilöstösivukulut	-946	-864
Palvelujen ostot	-48 270	-48 083
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 887	-2 785
Avustukset	-221	-382
Vuokratulut	-419	-417
Muut toimintakulut	-147	-171
Toimintakulut yhteensä	-73 140	-72 793
TOIMINTAKATE	-60 975	-60 330
Verotulot	31 326	30 478
Valtionosuudet	31 653	31 484
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	210	241
Muut rahoit.tuotot	505	834
Korkokulut	-368	-464
Muut rahoit.kulut	-53	-78
VUOSIKATE	2 298	2 165
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnit. mukaiset poistot	-2 004	-1 891
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot		317
Satunnaiset kulut		
TILIKAUDEN TULOS	294	591
Poistoeron vähennys	2	2
Rahastojen vähennys	100	145
TILIKAUDEN YLI-/ALIJ.	396	738

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2014	2013
Toimintatuotot % toimintakuluista	16,59 %	17,08 %
Vuosikate % =100 * Vuosikate/poistot	114,7 %	114,5 %
Vuosikate €/asukas	210 €/as	198 €/as
Asukasmäärä	10 945 as	10 944 as

Toimintatuottojen % -osuus toimintakuluista osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä varsinaisen toiminnan tuotoilla.

Vuosikate % kertoo kuinka paljon kunnan tulo-rahoituksesta jää pitkävaikutteisten menojen rahoittamiseen. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa kunnan tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Vuosikateen ja poistojen vertailussa käytetään vuosikatetta % poistoista tunnuslukua. Tunnusluvun olleessa 100 % katsotaan tulo-rahoituksen olevan riittävä.

Kunnan vuosikate asukasta kohden on kuntien tulo-rahoituksen tason vertailussa yleisesti käytetty tunnusluku. Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kunnan koko, taajama-aste ja toimintojen organisointi ovat vertailua vaikeuttavia tekijöitä. Kuntien välisessä vertailussa on huomioitava myös erot tuloveroprosenteissa ja yhteisöverokertymissä. Tilastokeskuksen laatimien tilinpäätöstilastojen mukainen valtakunnallinen vuosikate asukasta kohden oli vuonna 2013 / 380 € (tp2012 / 249 €, tp2011 / 384 €, tp2010 / 461 €, tp2009 / 340 €, tp2008 / 363 €).

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

RAHOITUSLASKELMA (1 000 €)

	1.1.–31.12.2014	1.1. – 31.12.2013
	1 000	1 000
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 297	2 165
Satunnaiset erät		317
Tulorahoituksen korjaukset	-226	-17
		2 465
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 397	-6 172
Rahoitusosuudet investointeihin	459	393
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	281	26
	-1 657	-5 754
Toiminnan ja investointien rahavirta	414	-3 289
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	231	205
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		7 300
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 566	-4 575
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 000	-2 500
	-566	225
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		15
Vaihto-omaisuuden muutos		2
Saamisten muutos	-26	2 326
Korottomien velkojen muutos	-417	-899
	-443	1 444
Rahoituksen rahavirta	-778	1 874
Rahavarojen muutos	-364	-1 415
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	15 744	16 108
Rahavarat 1.1.	16 108	17 523
	364	-1 415

1.2.2 Rahoituslaskelma ja tunnusluvut

Kokonaistulojen merkitystä kunnallistaloudessa havainnollistaa niiden vertaaminen eri meno- ja tulolajeihin:

	2014	2013
* Invest. tulo-rahoitus % =100 * vuosikate / invest. omahankintameno	118,5 %	37,45 %

Investointien tulo-rahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku kertoo investointimeno-osuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella (=joko käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää laskemalla). Investointien omarahoitus-osuudella tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuus-investointeja vähennettynä rahoituslaskelmaan merkityillä rahoitusosuuksilla.

* Pääomamenojen tulo-rahoitus % =100 * vuosikate / (invest. omahankintameno + antol. nettolisäys + lainanlyhennykset)	36,63 %	21,33 %
--	---------	---------

Pääomamenojen tulo-rahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Lainanhoitokate (Vuosikate+korkokulut) / (korkokulut+lainanlyhennykset)	0,54	0,52
--	------	------

Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

	2014	2013
Maksuvalmius		
* Rahavarat 31.12. = rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset	15,7 m €	16,1 m €
* Kassasta maksut	80,5 m €	84,1 m €
* Kassan riittävyys (pv) =365pv * kassavarat 31.12./kassasta maksut tilikaudella	71 pv	70 pv

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	2014	2013
	-13 352	-11 842

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

T A S E (1 000 €)	2014	2013
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	5	10
2. Muut pitkävaikutteiset menot	236	405
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	241	415
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	6 035	5 897
2. Rakennukset	33 233	33 952
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 448	6 932
4. Koneet ja kalusto	437	500
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	196	150
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	47 349	47 431
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	28 121	27 986
3. Muut lainasaamiset	1 915	2 146
4. Muut saamiset	81	81
Sijoitukset yhteensä	30 117	30 213
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	77 707	78 059
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot	1	3
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	1	3
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
4. Muu vaihto-omaisuus	22	23
Vaihto-omaisuus yhteensä	22	23
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	147	168
3. Muut saamiset	173	173
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	320	342
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	513	480
2. Lainasaamiset	901	218
3. Muut saamiset	446	383
4. Siirtosaamiset	420	1 153
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 280	2 233
Saamiset yhteensä	2 601	2 575
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	3 690	3 241
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentit	390	165
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	9 195	9 436
4. Muut arvopaperit	608	387
Rahoitusarvopaperit yhteensä	13 883	13 228
Rahat ja pankkisaamiset	1 861	2 880
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	1 861	2 880
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	18 367	18 705
VASTAAVAA YHTEENSÄ	96 075	96 767

VASTATTAVAA	2014	2013
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	35 757	35 757
III Muut omat rahastot	2 517	2 616
IV Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 181	444
V Tilikauden yli/alijäämä	396	738
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	39 851	39 555
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
VARAUKSET		
1. Poistoero	43	45
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHT.	43	45
PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Valtion toimeksiannot	1	3
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	17	17
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	18	20
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 736	20 903
3. Lainat julkisyhteisöiltä	250	1 250
7. Muut velat	4	3
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	18 990	22 156
II Lyhytaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 166	3 566
3. Lainat julkisyhteisöiltä	1 000	1 000
4. Lainat muilta luotonantajilta	28 500	24 500
6. Ostovelat	2 679	2 851
7. Muut velat	544	628
8. Siirtovelat	2 284	2 446
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	37 173	34 991
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	56 163	57 147
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	96 075	96 767

1.2.3 Tase ja tunnusluvut

Taseen tunnusluvut kuvaavat kaupungin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

	2014	2013
* Omavaraisuusaste % =100*(omapo+poistoero ja vapaaeht.varaukset) / (koko po-saadut ennakot)	41,5 %	40,9 %

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona pidetään 70 %:n omavaraisuutta. Mikäli vakavaraisuustaso on 50 % tai alle 50 % merkitsee se merkittävän suurta velkarasitetta.

* Suhteellinen velkaantuneisuus % = 100*(vieras pääoma – saadut ennakot) / käyttötulot	74,7 %	76,8 %
---	--------	--------

Tunnusluku ilmaisee kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnuslukuun ei vaikuta kuntien välisessä vertailussa käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmin kunta selviytyy velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus oli kuntasektorilla v. 2013 tilinpäätöksessä 50,7 % laskettuna koko maan kuntien keskiarvona.

* Lainakanta 31.12. = vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat+ siirtovelat + muut velat)	50,7 M€	51,2 M€
Lainakanta kuvaa korollista vierasta pääomaa.		
* Lainakanta €/asukas	4 628 €	4 680 €
* Lainasaamiset 31.12. = sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset	2,0 M€	2,2 M€
Asukasmäärä	10 945	10 944
*Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	1 578	1 181
*Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	144,14 €/as	107,95 €/as

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.2.4 Kokonaismenot ja -tulot

Kokonaismenojen ja -tulojen laskelma laaditaan tulos- ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

1.2.4 Kokonaismenot ja -tulot					
TULOT	m€	%	MENOT	m€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	12,1	15,0 %	Toimintakulut	73,1	90,7 %
Verotulot	31,3	38,8 %	- Valmist. omaan käyttöön	0	0,0 %
Valtionosuudet	31,7	39,3 %	Korkokulut	0,4	0,5 %
Korkotuotot	0,2	0,2 %	Muut rahoituskulut	0,1	0,1 %
Muut rahoitustuotot	0,5	0,6 %	Satunnaiset kulut		
Satunnaiset tuotot	0	0,0 %	Tulorahoituksen korj.erät		
Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	- 0,2	- 0,2 %	+/- Pakoll. varaut. muutos		
Investoinnit			- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0	0,0 %
Rahoitusosuudet inv.menoihin	0,5	0,6 %	Investoinnit		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0,3	0,4 %	Investointimenot	2,4	3,0 %
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähenn.	0,2	0,2 %	Antolainasaamisten lis.	0	0,0 %
Pitkäaik. lainojen lisäys	0	0,0 %	Pitkäaik. lainojen vähenn.	4,6	5,7 %
Lyhytaik. lainojen lisäys	4	5,0 %	Lyhytaik. lainojen vähenn.	0	0,0 %
Oman pääoman lisäykset			Oman pääoman vähenn.		
Kokonaistulot yht.	80,6	100 %	Kokonaismenot yht.	80,6	100 %

Täsmäytys: Kokonaistulot 80.573.815,03 – Kokonaismenot 80.494.327,01 = 79.488,02
Muut maksuvalm.muutokset 443.678,39 – Rahavarojen muutos 364.190,37 = 79.488,02

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen menojen ja tulojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

Nivalan talous edustaa hyväksyttävän alarajalla olevaa tasoa.

Taloudellinen tilanne jaotellaan seuraavasti:

- Vahvassa taloudessa vuosikate kattaa lainan lyhennykset ja netto korvausinvestoinnit sekä netto uusinvestoinnit.
- Tasapainoisessa taloudessa vuosikate kattaa lainan lyhennykset ja korvausinvestoinnit.
- Hyväksyttävän alarajalla olevassa taloudessa vuosikate kattaa korvausinvestoinnit (=sumupoistot)
- Kriisin esiasteella olevassa taloudessa vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos pois lukien satunnaiset erät, on negatiivinen.
- Kriisitaloudessa vuosikate on negatiivinen.

Heikkenevässä taloudessa otetaan lisää velkaa, realisoidaan käyttöomaisuutta, vähennetään toimintapääomaa tai kassavarallisuutta tuotantovälineiden toimintakunnon ylläpitämiseksi.

1.3 Kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti (yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta) kunnan hallituksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selkoa siitä, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Mikäli kaupungin sisäisessä valvonnassa on havaittu puutteita ja virheitä, on niistä tehtävä selkoa ja esitys niiden korjaamisesta.

Sisäinen valvonta on ennen kaikkea riskien hallintaa. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä ja menetelmiä, joilla pyritään

- toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen,
- toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen
- laskentatoimen ja muiden informaatiojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen
- erehdysten, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteamiseen sekä
- varojen huolellisen ja taloudellisen hoidon turvaamiseen
- varmistamaan, että voimassa olevia sääntöjä ja ohjeita noudatetaan koko kaupungin organisaatiossa.

Sisäinen valvonta käsittää myös siitä huolehtimisen, että kaupungin toiminnan tarkoitus ja asetetut tulostavoitteet on saatettu tiedoksi organisaation kaikille tasoille ja asetettujen tulostavoitteiden toteutumista seurataan. Lisäksi sisäisen valvonnan keinoin varmistetaan, että yhteistoiminta on riittävää organisaation kaikilla tasoilla.

Kuvaus Nivalan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestämisvastuu on kaupunginhallituksella. Toteuttamis- ja valvontavastuu on kaupunginjohtajalla. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa, onko sisäinen valvonta järjestetty asianmukaisesti.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ohjeet. Ohjeistuksessa on esitetty keskeiset toiminnan osa-alueet, joiden mukaisesti sisäisestä valvonnasta raportoidaan. Edellä mainittuja osa-alueita ovat henkilöstöhallinto, viranhaltijapäätökset, taloudenhoito, laskentatoimi ja rahaliikenne, materiaalihallinto, omaisuuden hoito, projektien valvonta, tietojen käsittely sekä riskien hallinta.

Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja vahvistaa sisäisen valvonnan ohjeet ja käsittelee vuosittain kaupunginjohtajan laatiman kuvauksen sisäisen valvonnan järjestämisestä toimialueilla.

Ohjeistuksen mukaisesti kaupunginjohtajan vastuulla on luoda edellytykset toimivalle sisäiselle valvonnalle niin, että hänellä on tuntuma hallittaviin riskeihin ja asetettujen tavoitteiden toteutumiseen. Kaupunginjohtaja laatii kaupunginhallitukselle vuosittain kuvauksen sisäisen valvonnan järjestämisestä toimialueilla. Kaupunginjohtaja vastaa siitä, että sisäisen valvonnan järjestelmä koko kaupungin organisaatiolle on olemassa.

Toimialajohtaja vastaa, järjestää hoitaa ja valvoo johtamansa toimialan sisäisen valvonnan, ja hänellä on tuntuma hallittaviin riskeihin ja asetettujen tavoitteiden toteutumiseen. Toimialajohtajan on toimitettava vuosittain tammikuun loppuun mennessä toimialueensa kuvaus sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä raportti sisäisen valvonnan toteutumisesta edelliseltä vuodelta kaupunginjohtajalle.

Tehtäväalueen/vastuuyksikön johdon vastuulla on sisäisen valvonnan järjestäminen ja hoitaminen yksikössään. Tehtäväalueen/vastuuyksikön johto on tietoinen yksikkönsä riskeistä ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Hän toimittaa johtamansa yksikön osalta vuosittaisen raportin sisäisen valvonnan toteutumisesta esimiehelleen/toimialajohtajalle vuoden loppuun mennessä.

Tunnistetut merkittävimmät kehittämiskohteet

Sisäisellä valvonnalla ja riskien hallinnalla saavutetaan vain kohtuullinen varmuus edellä mainittujen sisäisen valvonnan tavoitteiden (pyrkimysten) toteutumiselle.

Taloussuunnittelukauden kehittämistoimenpiteet

Kuntalakiin on tullut muutos (325/2012) vuoden 2012 aikana jossa kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta korostuvat ja laajentuvat entisestään. Tämä muutos on tullut voimaan 1.1.2014. Vuoden 2015 aikana johtoryhmä valmistelee hallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi kaupungin joh

to- ja ohjesääntöjä ajan tasalle. Valmistelu on vuoden 2014 aikana jo aloitettu hallintosäännön, konserniohjeen, sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan sääntöjen ja ohjeiden osalta.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Siksi se sisältyy kunnan kaikkiin toimintoihin (prosesseihin) eri muodoissaan. Toiminnot (prosessit) voidaan tunnistaa ja kuvata esimerkiksi vuokaavioiden avulla. Niistä käy ilmi, miten asiat etenevät tai tehtäviä ja töitä tehdään kunnan organisaatiossa, ja missä kohdin on kiinnitettävä erityistä huomiota tehtävien onnistumiseen. Se taas liittyy tehtävien vaikutuksiin; miten käy, jos tehtävä tai toiminto epäonnistuu tai jää tekemättä? Jos vaikutus on suuri ja toteutuminen todennäköinen, on tehtävän onnistumiseksi luotava varmistuskeinoja. Tätä voidaan kutsua riskienhallinnaksi.

Sisäinen valvonta käytännössä voidaan testata kysymyksellä: - oikea henkilö tai toimielin tekee oikeita asioita oikeaan aikaan oikein. Kun on päätetty toimintojen (tehtävien) onnistumiseen liittyvistä varmistuskeinoista, on vielä päätettävä: kuka varmistaa, miten varmistaa, milloin ja miten usein varmistaa, miten ja kenelle raportoidaan ja miten seurataan tilanteen kehittymisestä. Tämä osa on riskienhallintaa.

Sisäisen valvonnan tulee pohjautua kunnan strategiaan ja tavoitteisiin ja riskienhallinnan pitää olla osa vuotuista strategista suunnittelua ja tavoitteiden asettamista.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta ovat osa kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää sekä operatiivista johtamista, jota tulee jatkuvasti kehittää.

1.4 Kaupunginhallituksen selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitettu kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan. Jos konsernivalvonnassa on havaittu puutteita ja virheitä, on niistä tehtävä lausumassa selkoa ja esitys niiden korjaamisesta.

Nivalan kaupunginhallitus toteaa konsernivalvonnasta seuraavaa. Nivalan kaupungin konserniohjeet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2008. Kevään 2009 kuluessa konserniohjeet on myös käsitelty ja hyväksytty kunnan määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa. Hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai yhteisön säännöistä muuta johdu. Konserniohjeistuksessa todetaan, että kaupunginvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan linjaukset, hyväksyy kuntalain mukaan vuosittaisissa talousarvioissa tai muutoin strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista. Konserniohje päivitetään vuoden 2015 aikana.

Kaupunginhallitus on määritellyt sisäisen valvonnan ohjeissa konsernin johtoryhmän, johon kuuluvat tytäryhtiöiden toimitusjohtajat, kaupunginjohtaja, kaupunginkamreeri, kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston puheenjohtaja. Konsernin johtoryhmä on kokoontunut vuoden 2014 aikana 4 kertaa ja kokouksista on tehty muistiot.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Ohjeistuksen mukaisesti tytäryhtiöt pyytävät ja niille myös tulee antaa laajaa merkitystä omaavista päätöksistä kaupunginjohtajan tai kaupunginhallituksen ohjeistus ennen päätöksentekoa.

Nivalan kaupunki ohjaa ja valvoo tytär- ja osakkuusyhteisöjensä toimintaa valitsemalla niiden toimielimiin edustajansa. Kaupunginhallitus on evästännyt tytäryhtiöihin valittuja kaupungin edustajia ja näin toteuttanut osaltaan konsernivalvontaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että konsernivalvonnassa ei ole havaittu tilikauden 2014 aikana merkittäviä puutteita.

Keväällä 2008 Nivalan kaupunkikonsernissa toteutettiin Marsh Oy:n avustuksella konsernin riskienhallinnankehittämisprojekti. Projektin tavoitteena oli selvittää, kaikkein kriittisimmät ja merkittävimmät riskit koko Nivalan kaupunkikonsernin toiminnan kannalta. Tätä riskikartoitusta on jatkettu vuonna 2009 ja riskikartoitusraportti käsitelty kaupunginhallituksessa 15.3.2010. Riskienhallintaa on kehitettävä jatkuvasti riskien muuttuessa ja luonteensa mukaisesti riskienhallinta ei ole koskaan täydellinen. Riskienhallinnalla voidaan saavuttaa kohtuullinen varmuus. Kuluvalla tilikaudella konserniyhteistyön järkevöittämistä ja kehittämistä jatketaan edelleen.

1.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.5.1 Konsernitilinpäätöksen laajuus

Nivalan kaupungin konsernitaseeseen on yhdistelty rivi riviltä tytäryhtiöt ja kuntayhtymät omistusosuuden tai peruspääoman % -osuuden mukaisessa suhteessa.

Konsernitilinpäätöksen yhdistellyt yhteisöt

	Kuntayhtymän peruspääoma	josta Nivalan omistus	Osuus %:na	Kuntayhtymän voitto/tappio
Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	2 712 802,54	911 785,37	33,61	25 369,36
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin ky	148 151 170,77	3 365 676,76	2,27	-6 089 528,16
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDU	16 641 031,54	2 662 622,45	16	117 992,26
Pohjois-Pohjanmaan liitto	436 079,09	11 264,18	2,58	101 163,36
Jokilaaksojen musiikkiopiston kuntayhtymä	23 609,04	5 817,27	24,64	0
YHTEENSÄ		6 957 166,03		

Kotipaikka: Nivala	Nivalan kaupungin osuus osakkeista	Nivalan kaup. osuus yhtiön osakepo:sta	%	Nettotulos 1 000 euroa
Kiinteistö Oy Kesti	7 330	142 368,99	100	-26
Kiinteistö Oy				
Nivalan Vuokratodit	5 341	898 291,72	100	108
Nivalan Liikuntakeskus Oy	319 833	5 379 214,15	98,91	-180
Nivalan Kaukolämpö Oy	860	36 160,41	100	-434
Nivalan Teollisuuskylä Oy	94 133	11 140 296,38	99,18	413
Nivalan Vesihuolto Oy	19 500	327 967,13	79,59	56
YHTEENSÄ		17 924 298,78		

1.5 2 Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli-/alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Vapaaehtoisista varauksista ja poistoeroista vähemmistöosuutta ei ole eliminoitu.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien taseet ja niiden liitetiedot on yhdistelty lukuarvoiltaan omistusosuuden mukaisesti.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö on konserniin kuulumaton yhteisö, jossa konserniyhteisöillä on merkittävä omistusosuus ja huomattava vaikutusvalta. Osakkuusyhteisöksi katsotaan yhteisö, jossa kunnalla on vähintään viidesosa ja enintään puolet yhteisön osakkeiden tai osuuksien äänimäärästä ja jossa kunnalla on vähintään viidesosa yhteisön osakepääomasta.

Vesikolmio Oy on Nivalan kaupungin osakkuusyhtiö, josta kaupungin omistusosuus on 22,73 % Nivalan kaupungin omistusosuutta vastaava määrä Vesikolmio Oy:n tilikauden tuloksesta on yhdistelty konsernituloslaskelmaan sekä taseeseen voimassa olevan konsernitilinpäätösohjeen mukaisesti.

Kuntien Hetapalvelut Oy perustettiin v. 2014 ja aloittaa toimintansa 1.1.2015. Nivalan kaupunki merkitsi v. 2014 yhtiön osakepääomasta 29,5 %. Vuodesta 2015 alkaen Nivalan kaupungilla on kaksi osakkuusyhteisö omistusta konsernissaan.

Omistukset muissa yhteisöissä -taulukon Vesikolmio Oy:n tilinpäätöstiedoista on otettu yleisohjeen mukaiset liitetiedot. Kuntien Hetapalvelut Oy:n tilinpäätöstietoja ei vielä v. 2014 konsernitilinpäätöksessä ole otettu huomioon, koska toiminta alkaa vasta vuoden 2015 alusta.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöverot on eliminoitu

KONSERNIN TULOSLASKELMA (1 000 €)

	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	67 438	67 085
Toimintakulut	-129 251	-128 156
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	98	76
TOIMINTAKATE	-61 715	-60 994
Verotulot	30 964	30 155
Valtionosuudet	37 262	37 351
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	220	233
Muut rahoitustuotot	566	947
Korkokulut	-1 261	-1 218
Muut rahoituskulut	136	-195
VUOSIKATE	6 171	6 279
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunn.mukaiset poistot	-6 077	-5 836
Tilikauden yli- ja alipariarviot		
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	0	317
TILIKAUDEN TULOS	94	760
Tilinpäätössiirrot	-21	-166
Vähemmistöosuudet	-1	33
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	72	627

KONSERNIN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2014	2013
Toimintatuotot / Toimintakulut %	52,2	52,4
Vuosikate / Poistot %	101,5	108
Vuosikate, euroa / asukas	564 €/as	574 €/as
Asukasmäärä	10 945	10 944

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA (1 000 €)

	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 171	6 279
Satunnaiset erät	0	317
Tulorahoituksen korjauserä	-47	-116
Toiminnan rahavirta yhteensä	6 125	6 480
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 363	-12 891
Rahoitusosuudet investointi menoihin	604	640
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	3 114	904
Investointien rahavirta yhteensä	-7 646	-11 347
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 521	-4 867
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	0	-3
Antolainojen vähennykset	0	1
	0	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 293	14 145
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 004	-7 229
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 049	-2 848
	339	
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	0	-8
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	-8	29
Vaihtomaisuuden muutos	17	-200
Saamisten muutos	1 104	320
Korottomien velkojen muutos	-139	1 423
Muut maksuvalmiuden muutokset	974	
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 313	5 631
RAHAVAROJEN MUUTOS	-208	764
Rahavarat 31.12	25 370	25 578
Rahavarat 1.1.	25 578	24 814
RAHAVAROJEN MUUTOS	-208	764

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2014	2013
Investointien tulorahoitus %	57,3	51,2
Pääomamenojen tulorahoitus %	32,9	32,23
Lainan hoitokate	0,80	0,89
Kassan riittävyys	62	65

KONSERNITASE (1 000 €)

VASTAAVAA	2014	2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	200	200
Muut pitkävaikutteiset menot	348	502
Ennakkomaksut	33	11
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	582	713
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	7 430	7 022
Rakennukset	94 597	93 956
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 792	8 197
Koneet ja kalusto	11 625	12 164
Muut aineelliset hyödykkeet	3 061	2 909
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 623	920
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	127 129	125 168
Sijoitukset:		
Osakkuusyhtiöosuudet	987	889
Muut osakkeet ja osuudet	1 759	1 716
Joukkovelkakirjalainasaam.	0	0
Muut lainasaamiset	2	2
Muut saamiset	260	300
Sijoitukset yhteensä	3 008	2 907
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	130 718	128 788
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	53	268
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6	5
Muut toimeksiantojen varat	135	449
Toimeksiantojen varat yhteensä	194	722
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	449	519
Keskeneräiset tuotteet	181	127
Valmiit tuotteet	0	0
Muu vaihto-omaisuus	22	23
Ennakkomaksut	0	0
Vaihto-omaisuus yhteensä	652	669

SAAMISET	2014	2013
Pitkäaikaiset saamiset:		
Myyntisaamiset	2 016	168
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	353	187
Siirtosaamiset	141	7
Lainasaamisten pääomat	0	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset (ly)	3 295	4 686
Lainasaamiset (ly)	7	124
Muut saamiset (ly)	1 194	1 320
Siirtosaamiset (ly)	912	2 529
Saamiset yhteensä	7 917	9 021
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	3 690	3 241
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	533	314
Joukkovelkakirjalainasaamiset	9 195	9 436
Muut arvopaperit	2 361	1 945
Rahoitusarvopaperit yhteensä	15 779	14 935
Rahat ja pankkisaamiset	9 591	10 643
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	33 939	35 268
VASTAAVAA YHTEENSÄ	164 851	164 778
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 757	35 757
Arvonkorotusrahoitus	655	651
Muut omat rahastot	2 883	2 965
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	2 832	2 239
Tilikauden yli-/alijäämä	72	627
Oma pääoma yhteensä	42 199	42 240
401250 VÄHEMMISTÖOSUUDET	893	866
POISTOERO JA VAPPAEHT.VARAUK.		
Poistoero	4 953	4 168
Vapaaehtoiset varaukset	208	865
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	610	363
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	53	268
Lahjoitusrahastojen pääomat	27	30
Muut toimeksiantojen pääomat	165	485
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	246	782

VIERAS PÄÄOMA	2014	2013
Pitkäaikainen:		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	60 288	61 190
Lainat julkisyhteisöiltä	1 099	2 174
Lainat muilta luotonantajilta	0	3
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	39	48
Liittymismaksut ja muut velat	3 482	3 116
Siirtovelat	0	0
Liittymismaksut	0	0
Velkojen pääomat	0	0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	64 909	66 532
Lyhytaikainen:		
Joukkovelkakirjalainat (ly)		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (ly)	4 794	6 430
Lainat julkisyhteisöiltä (ly)	1 112	1 111
Lainat muilta luotonantajilta (ly)	28 500	24 500
Saadut ennakot (ly)	187	161
Ostovelat (ly)	5 914	6 512
Liittymismaksut ja muut velat (ly)	2 242	1 992
Siirtovelat (ly)	8 083	8 257
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	50 832	48 963
Vieras pääoma yhteensä	115 741	115 495
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	164 851	164 778

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2 014	2 013
Omavaraisuusaste, %		
=100*(Omapo+Vähemmistöosuus+Konsernireservi+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) /		
(Koko Pääoma-saadut ennakot)	29,3	29,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	85,2	85,8
=100*(Vieraspo-saadut ennakot)/Käyttötulot		
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	2 904	2 866
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € / asukas	265	262
Konsernin lainat, € / asukas	8 752	8 717
Konsernin lainakanta 31.12, milj. €	95,8	95,4
Asukasmäärä	10 945	10 944

1.5.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernin markkinointia ja mainontaa hoidettiin edelleen yhteisellä markkinointibudjetilla. Kaupunki on edellisvuosien tapaan tukenut tytäryhtiötä myöntämällä lyhytaikaisia tilapäisluottoja.

Koy Kestin varsinaisessa toiminnassa ei tapahtunut oleellisia muutoksia, mutta kolmen asunnon pintaremonttikulut sekä Kestintuvan tutkimukset ja korjaukset heikensivät tulosta huomattavasti.

Koy Vuokrakodilla otettiin Tarhinpuhto 6 peruskorjatut asunnot käyttöön huhtikuulla. Strategia päivitettiin ja riskikartoitus tehtiin 30.6. sekä toimenpideohjelman päivitys 14.8.2014. Peltopuhto 10 piha- ja LV-remontti aloitettiin 2014 syksyllä ja se tehdään valmiiksi kesän 2015 aikana. Asuntojen käyttöaste laski 90–91 prosenttiin pidemmäksi ajaksi.

Nivalan Kaukolämpö Oy:n toiminnassa näkyi hyvin vahvasti ilmaston lämpeneminen. Tulosta heikensivät huomattavasti niin lämmön- kuin sähkönmyynnin pienentyminen sekä sähkön myyntihinnan alaisuus. Samanaikaisesti voimalaitoksen rakentamiseen otetun vieraan pääoman kustannukset ovat isot. Edellä mainituista asioista johtuen taloudellinen tilanne huononi vuoden aikana merkittävästi. Kaukolämpöliittymiä rakennettiin vuonna 2014 aikana yhteensä 12, muutoin investoinnit olivat suhteellisen vähäisiä.

Nivalan Liikuntakeskus Oy:n toiminta on laajentunut vuosien ajan kattamaan monipuolisesti kuntalaisten harastusmahdollisuuksia. Viimeisimpänä tästä on vuoden 2014 aikana aloitettu investointi, jossa jäähallin ja uimahallin yhteyteen rakennettiin keilahalli. Tämä hanke valmistui vuoden 2015 alkupuolella ja on otettu innolla kaupunkilaisten keskuudessa vastaan. Jäähallissa tehtiin toimitsija-aitio/katsomon muutos kansainvälisen jääkiekkoliiton sääntömuutosten edellyttämille vaatimuksille. Sähköinen varauskirja otettiin käyttöön ja toukuussa Liikuntakeskuksella pidettiin Palomiesten SM-kilpailut ja Jokilatvan Opiston tanssiosaston keväsesitys.

Nivalan Teollisuuskylä Oy juhli tänä vuonna 40-vuotista toimintaansa. Kaupunkilaisille järjestettiin kesällä ruokatarjoilu ja marraskuussa juhlaseminaari. Uusia yrityksiä alueelle tuli 20 yritystä. Teollisuuskylän työpaikat lisääntyivät 11 työpaikalla edelliseen tilinpäätökseen verrattuna. Uusia toimitiloja ja laajennuksia Teollisuuskylä toteutti vuoden 2014 aikana useita, yhteensä noin 5900 m². Aiku- ja Kirjapainokiinteistö vaihtoi myös omistajaa sillä Teollisuuskylä Oy osti ne tilinpäätösvuoden aikana omistukseensa.

Nivalan Vesihuolto Oy:llä Haapaperän alkuperäinen viemäröintihanke valmistui jo vuoden 2013 lopulla, mutta vesilaitoksen esityksestä valtuusto päätti laajentaa viemärlaitoksen toiminta-alueetta Haapaperällä ja myös aikaistaa toiminta-alueeksi tulemistä 1.1.2016 alkaen. Viemäri liittymissopimuksia Haapaperälle tehtiin vuoden aikana 70 kpl. Näistä noin 40 kiinteistöön rakennettiin jo myös liittymisjohto. Muualle Nivalan alueelle liittymissopimuksia tehtiin 26 kpl. Näistä 6 kpl oli kaava-alueen ulkopuolisia viemäri liittymiä, 13 kpl vesiliittymiä kaava-alueen ulkopuolelle ja 7 kpl oli vesi + viemäri liittymiä kaava-alueelle. Nukarisen ja Karvoskylän alavesisäiliöiden suojarakennukset valmistuivat suunnitellusti lokakuun loppuun mennessä. Säiliöt on otettu takaisin käyttöön ongelmitta ja kustannuksia näistä kertyi yhteensä n. 290 000 €. UV-desinfiointilaitteet saatiin suunnitellusti asennettua kaikille alavesisäiliöille. Laitteita on nyt eri pumppaamoilla kaikkiaan 7 kpl.

1.6 Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Kunnanhallituksen on kuntalain 69 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kaupunginhallitus esittää 1.1.–31.12.2014 tilikauden 294 115,67 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Tilikauden tulos	294 115,67 €
Poistoero	2 038,00 €
Rahastojen muutos	100 000,00 €
Varausten muutos	0,00 €
Tilikauden ylijäämä	396 153,67 €

1. Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 2 038,00 euroa.
2. Tuloutetaan Elinkeinojen ja kaupungin palvelujen investointi- ja kehittämisrahastosta 100 000 euroa Nivalan Liikuntakeskus Oy:lle maksettua 100 000 euron osakepääoman nostoa vastaava määrä.
3. Tilikauden ylijäämä 396 153,67 € siirretään edellisten tilikausien yli-/alijäämättilille. Edellisten tilivuosien ylijäämää tällä tilillä on 1 181 426,54 €, joten v. 2015 avaavaan taseeseen tulee edellisten tilikausien yli-/alijäämättilille 1 577 580,21 € ylijäämää, ja näin kattamatonta alijäämää ei tässä tilinpäätöksessä ole jäämässä taseeseen.

Tilivelvolliset viranhaltijat

Keskusvaalilautakunta	Keskusvaalilautakunnan sihteeri
Kaupunginhallitus	Kaupunginjohtaja Hallintojohtaja Kaupunginkamreeri
Henkilöstöjaos	Hallintojohtaja
Alueellinen maaseutulautakunta	Maaseutujohtaja
Lomituspalvelulautakunta	Lomituspalvelujohtaja
Tekninen lautakunta	Tekninen johtaja
Tekninen lupajaos	Rakennustarkastaja
Sivistyslautakunta	Sivistysjohtaja

1.7 Talousarvion toteutuminen

KÄYTTÖTALOUS

1.7 Talousarvion toteutuminen

10 KAUPUNGINVALTUUSTO

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Nivalan kaupunginvaltuusto päivitti ja hyväksyi 14.11.2013 Nivalan kaupungin kaupunkistrategian vuosille 2013–2016.

Nivalan kaupungin strategiassa visioksi on määritetty, että Nivalan kaupunki on itsenäinen, kasvava, yhteistyökykyinen, turvallinen, hyvien palvelujen teollistunut maaseutukaupunki.

Strategisiksi päämääriksi on määritetty:

- yrittäjyyteen kannustava kaupunki
- tasapainoisesti kehittyvä maaseutukaupunki
- laadukkaiden palvelujen ja monipuolisten asumismahdollisuuksien kaupunki
- hyvinvointiin panostava kaupunki
- tasapainoinen kuntatalous
- strategiset hankkeet 2013–2016.

Hallitusohjelman mukaan koko maassa toteutetaan kuntauudistus, jonka tavoitteena on vahvoihin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakente. Vahva peruskunta muodostuu luonnollisista työssäkäyntialueista ja on riittävän suuri pystyäkseen itse vastaamaan peruspalveluista (pl. vaativa erikoissairaanhoido ja vaativat sosiaali-huollon palvelut). Kunta- ja palvelurakenteiden uudistamisessa tavoitteena on turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat kustannustehokkaat palvelut kuntalaisille koko maassa sekä vahvistaa kunnallista itsehallintoa. Ikärakenteen muutokset, palvelutarpeen kasvu, kiristynyt kuntatalous ja erikoistuvat palvelut haastavat julkista sektoria palvelurakenteen suhteen. (Lähde: www.kuntarakenne.fi).

Edellä mainittuun uudistukseen liittyy kuntarakennelaki, joka tuli voimaan 1.7.2013. Laissa säädetään kuntarakennemuutoksen toteuttamisesta eli kuntien yhdistymiseen liittyvästä selvitysvelvollisuudesta, selvityspe-
rusteista, selvitysalueesta ja saatavilla olevasta taloudellisesta tuesta.

Osana kuntauudistusta toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutos. Palvelurakennemuutoksen toteuttamiseksi säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, rahoitusta, kehittämistä ja valvontaa koskeva laki (nk. järjestämislaki), jonka on määrä tulla voimaan vuoden 2015 alussa. Esitys laista annetaan eduskunnalle kevädistuntokaudella 2014. Alueiden muodostamiseksi annetaan valtioneuvoston asetus syksyllä 2014. Sote-alueet tulee muodostaa siten, että ne aloittavat toimintansa viimeistään 1.1.2017.

Kunnille on asetettu keskeinen rooli julkisen talouden rakennemuutoksessa. Kuntien tehtäviä tai niiden perusteella säädettyjä velvoitteita arvioidaan vuosina 2014–2017 toimintaohjelmassa, jolla tavoitellaan yhden miljardin euron kokonaisvähennystä kuntien toimintamenoihin vuoden 2017 tasolla. Velvoitteiden vähentämiseksi käynnistetään vuoden 2014 alusta paikallisia kokeiluja, joiden avulla pyritään vähentämään velvoitteita.

Edellä mainittujen lisäksi kuntalain kokonaisuudistus ja uusi valtioneuvostonjärjestelmä tulevat voimaan vuonna 2015. Asiakaspalvelu 2014 -hankkeen avulla luodaan koko maassa kuntatasolle kattava yhteispalvelupisteiden verkko ja selvitetään kuntien mahdollisuudet toimia yhteispalvelupisteiden vastuuviranomaisena ja ainoana keskeisenä asiakasrajapintana julkisiin palveluihin.

Edellä mainittu kunta- ja palvelurakennemuutos on huomioitava kaupungin toiminnassa ja päätöksenteossa. Lisätietoja kunta- ja palvelurakennemuutoksesta mm. www.kuntarakenne.fi.

Strategian toteuttaminen

Kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain 13 §:n mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kuntalain 13 §:n mukaan valtuusto päättää mm. omien tavoitteiden lisäksi koko kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista (Kuntalain muutos 519/2007). Edellä mainittu korostaa valtuuston asemaa kuntakonsernin strategisten tavoitteiden asettajana.

Toiminnalliset tavoitteet

Ylimpänä kaupungin toimielimenä Nivalan kaupunginvaltuusto vaikuttaa kaupunkikonsernin kehittymiseen, mutta myös myötävaikuttaa päätöksenteollaan koko kaupungin kehittymiseen hyväksytyn strategian mukaisesti.

Nivalan kaupunki on allekirjoittanut Muutos nyt -hyvinvointisopimuksen vuosille 2013–2017. Hyvinvointikertomuksen hyödyntämistä kehitetään osaksi kaupungin strategista toiminnan ja talouden suunnittelua, toteutusta ja arviointia.

Kaupunginvaltuusto ohjaa tulevilla päätöksillään Nivalan kaupungin kehitystä avointa poliittista valtuustoryhmien välistä yhteistyötä noudattaen.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Nivalan kaupunginvaltuuston vuonna 2013 hyväksymän kaupunkistrategian visio on seuraava: Nivalan kaupunki on itsenäinen, kasvava, yhteistyökykyinen, turvallinen ja hyvien palvelujen teollistunut maaseutukaupunki.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu sitä, kuinka valtuuston tekemät päätökset sijoittuvat lukumääräisesti kaupunkistrategian strategisiin päämääriin eli yrittäjyyteen kannustavaan kaupunkiin, tasapainoisesti kehittyvään maaseutukaupunkiin, laadukkaiden palvelujen ja monipuolisten asumismahdollisuuksien kaupunkiin, hyvinvointiin panostavaan kaupunkiin, tasapainoiseen kuntatalouteen sekä strategisiin hankkeisiin vuosille 2013–2016. Yli puolet valtuuston päätöksistä tulee hyväksytyn kaupunkistrategian toteuttamista.

Kokonaisuudessaan Nivalan kaupunginvaltuusto kokoontui vuonna 2014 yhdeksän kertaa. Pöytäkirjamerkin-
töjen perusteella valtuusto käsitteli 47 asiakohtaa. Valtuutetut jättivät 12 aloitetta.

Yrittäjyyteen kannustava kaupunki	Tasapainoisesti kehittyvä maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja monipuolisten asumismahdollisuuksien kaupunki	Hyvinvointiin panostava kaupunki	Tasapainoinen kuntatalous	Strategiset hankkeet 2013-2016
Takauksen myöntäminen Nivalan Teollisuuskylä Oy:lle (1,3 milj.€)	Yleiskaavan vahvistaminen	Kaavamuutosesityksen hyväksyminen kortteihin 116	Lausunto sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista	Kiinteistöstrategian hyväksyminen	Takaus Nivalan Liikuntakeskus Oy:lle (864 000 €)
Takauksen myöntäminen Nivalan Teollisuuskylä Oy:lle (2 milj.€)	Rakennusjärjestyksen uusiminen	Taloussarvionmuutos (opetusryhmien pienentäminen)	Ikääntyvän väestön palvelujen suunnitelma 2014-2016	Hetapalvelut Oy:n perustamissopimuksen, osakas-sopimuksen ja yhtiöjärjestyksen hyväksyminen	Takaus Nivalan Liikuntakeskus Oy:lle (250 000€)
	Vesihuollon kehittämissuunnitelma	Takauksen myöntäminen Kiinteistö Oy Nivalan Vuokrakodeille (350 000€)	Työpajasäätiö – säätiön säädekirjan ja sääntöjen hyväksyminen	Kiinteistövero- ja tuloveroprosenttien vahvistaminen	
	Takauksen myöntäminen Vesikolmio Oy:n kuntatodistusohjelmalle	Lahjakirja Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymälle	Työpajasäätiön säädepääoman varaaminen sekä omarahoitusosuus	Vuoden 2015 taloussarvion ja vuosien 2016-2018 taloussuunnitelman hyväksyminen	
	Viemärlaitoksen toiminta-alueeksi tuloa aikaistaminen ja laajentaminen Haapaperällä	Lausunto sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiluonnoksesta	Lapsiasiainneuvoston raportti		
			Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma		
			Työpajasäätiö – säätiön säädekirjan ja sääntöjen hyväksyminen		
			Omaishoittoon varattujen määrärahojen lisääminen		

10 Kaupunginvaltuusto	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintamenot	-48 320	0	-48 320	-46 192,65	2 127,35
Toimintakate	-48 320	0	-48 320	-46 192,65	2 127,35

11 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunta on valtuuston vaalikaudeksi asettama riippumaton toimielin, jonka tärkein valvonnan kohde on valtuuston päätösten toimeenpanosta vastaava kaupunginhallitus sekä sen alaiset tilivelvolliset viranhaltijat.

Tarkastuslautakunnalle kuntalaissa määrätyt tehtävät ovat hallinnon ja talouden tarkastus, valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen tarkastus, sekä mahdollisesti kunnan taseissa olevan kattamattoman alijäämän tasapainotuksen toteutumisen ja toimenpideohjelman riittävyyden arviointi.

Lautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja esittelee tilintarkastuskertomuksen valtuustolle. Valtuuston asettamien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan kuulemalla vastaavia viranhaltijoita sekä tutustumalla vuosittain joihinkin keskeisiin toimintoihin. Johonkin talousarviovuonna toteutettavaan merkittävään investointiin tutustutaan myös paikanpäällä.

Talousarviovuonna tehtyjen havaintojen pohjalta lautakunta laatii arviointikertomuksen joka annetaan valtuustolle tilinpäätöskokouksessa. Lautakunnan tehtävänä on arvioida tavoitteiden toteutumisen lisäksi kaupungin toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja vaikuttavuutta sekä edesauttaa tuloksellisuuden ja tehokkuuden mitattavuutta ja vertailtavuuden kehittämistä.

Valtuustokaudelle 2013–2016 valittu lautakunta kokoontuu vuoden 2015 aikana tarpeen mukaisesti.

Tilintarkastuspäiviä vuonna 2015 käytetään tarvittava määrä.

Toiminnan toteutuminen vuonna 2014

Tarkastuslautakunta on laatinut arviointikertomuksen vuoden 2013 toiminnasta ja tilinpäätöksestä.

Lautakunta on seurannut vuoden 2014 talousarviovuoden toimintaa ja taloutta kuulemalla viranhaltijoita organisaation eri tasolla ja vertaamalla selvityksiä omiin ja kuntalaisten havaintoihin sekä tilintarkastajalta saatuun aineistoon.

Lautakunnan hyväksymä tarkastussuunnitelma siihen tehtyine täydennyksineen on pääosin toteutunut.

Tarkastuslautakunta kokoontui talousarviovuonna 9 kertaa.

Kaupungin tarkastuspäiviä vuonna 2014 oli yhteensä 27, joista 2 pv Raimo Kallunki, 3 pv Raija Korpi-Tassi, 5 pv Leena Lauttamus ja 7 pv Hilikka Ojala.

Tarkastuslautakunta on kuullut toimintavuoden aikana seuraavia henkilöitä:

- Tekninen johtaja Jouni Hautala
- Kaupunginjohtaja Kari Valtanen
- Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Esko Kangas
- Hallintojohtaja Päivi Karikumpu
- Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jarmo Vuolteenaho
- Kaupunginkamreeri Saara Mäenpää

Tarkastuslautakunta kävi tutustumassa toimintavuoden aikana seuraavaan kohteeseen:

- "Nuorisotila"

11 Tarkastuslautakunta	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintamenot	-19 840	0	-19 840	-18 524,83	1 315,17
Toimintakate	-19 840	0	-19 840	-18 524,83	1 315,17

120 Kaupunginhallitus

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja, jolle johtosäännössä toisin määrätty, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallitus tai johtosäännössä määrätty muu viranomainen antaa tarvittaessa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Kaupunginhallitus -toimielimen alaisuuteen kuuluu kuusi tehtäväaluetta, joita ovat kaupunginhallitus, peruspalvelukuntayhtymä Kallio, Jokilaaksojen pelastuslaitos, Liikuntakeskus Oy:n avustukset, keskushallinto, henkilöstöjaos. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii myös Sote -neuvottelukunta, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä sekä vanhus- ja vammaisneuvosto. Jätehuoltoviranomaisena on toiminut 1.1.2013 alkaen jätehuoltolautakunta, jossa isäntäkuntana toimii Ylivieskan kaupunki.

Vanhus- ja vammaisneuvosto on kaupungin ja sen alueella toimivien vanhusten ja vammaisten, heidän omaistensa ja järjestöjen yhteistyöelin kaupungissa. Kaupunginhallitus nimeää vanhus- ja vammaisneuvoston toimikauttaan vastaavaksi ajaksi. Vanhus- ja vammaisneuvoston tehtävänä on mm. tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja kaupungin sekä Peruspalvelukuntayhtymä Kallion eri viranomaisille vammaisuuteen ja vanhusten hoitoon liittyvissä asioissa. Vanhus- ja vammaisneuvosto järjesti syksyllä 2013 alueellisen vanhustenviiikon tapahtuman Nivalassa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän yhtenä tärkeänä tehtävänä on tehdä ehdotus vuosittaisista konkreettisen toiminnanpainopistealueista ja niihin käytettävistä voimavaroista.

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän konkreettisia toimia vuodelle 2014 ovat muun muassa:
- sähköisen hyvinvointikertomuksen laatiminen yhteistyössä kaupungin viranhaltijoiden kanssa
- Muutos Nyt -hyvinvointisopimuksen 2013–2017 allekirjoitettujen toimintamallien käyttöönoton tukeminen. Tämän sopimuksen allekirjoittamisen kautta kunnalla on mahdollisuus saada hyvinvointityöhön hyviä käytäntöjä kaksipuoliseen Lapset puheeksi -menetelmään sekä Pakka -toimintamalliin.
- valtakunnallisiin kampanjoihin osallistuminen esim. Liikkujan viikko, Vanhusten viikko.
- jatketaan hyviksi havaittuja kuntalaisia liikuttaneita kampanjoita esim. pyöräilykampanja
- lisätään psyykkisen hyvinvoinnin huomiointia tulevalle toimikaudella esim. luennoin, kuten luento jakamisesta Niva-kajin koulun auditoriossa 8.1.2014 klo 18.00
- taidepolku Nivalan keskustassa 1.7.–31.7.2014 kaarisiltojen ympäristössä tuottaa kuntalaisille taide-elämyksen rantamaisemissa
- tuetaan yhteisöllisyyttä huomioimalla kuntalaiset vauvasta vaariin sekä sivukylien asukkaat yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa
- lisätään yhteistyötä järjestöjen ja yhdistysten kanssa sekä etsitään yhteistyökumppaneita myös elinkeinoharjoittajista

Kaupunkilaisten terveyttä edistävään asenteeseen vaikuttamisen tärkeys on kuntalaisten osallistuminen ja osallisuus. Hyvinvoinnin ja terveyden tietopohjan ja seurantajärjestelmän todentamiseksi on saatu palautelaatikko kaupungintalon aulaan.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii Sosiaali- ja terveystoimen neuvottelukunta, jonka tehtävänä on käsitellä ja valmistella Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toimialaan liittyviä asioita Nivalan kaupungin näkökulmasta sekä antaa lausuntoja tarvittaessa. Neuvottelukunnan tehtävä- ja vastualueeseen kuuluvat:

- Lasten ja perheiden palvelut
- Ikäihmisten palvelu sekä hoito- ja hoivapalvelut
- Vammais- ja erityisryhmien palvelut
- Terveys- ja sosiaalihoitopalvelut
- Ympäristöterveyspalvelut

Hallitusohjelmassa määritetyllä kuntauudistuksella ja siihen liittyvillä toimenpiteillä on vaikutuksia kuntien toimintaan. Kaupunginhallituksen toiminnassa on tärkeitä Nivalan kaupungin edunvalvonta kunta- ja palvelurakenteiden muutoksen yhteydessä. Elinvoiman kehittämisessä tarvitaan entistä enemmän yhteistyötä koko paikallisyhteisön toimijoiden sekä konsernin toimijoiden kesken. Viestintään ja markkinointiin tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota. Nivalan kaupungin ja paikallisyhteisön kehittämiseksi on laadittu mm. Nivalan kaupunki-strategia 2013–2016.

Strategisiksi päämääriksi Nivalan kaupunkistrategiassa on määritetty seuraavat tekijät:

1) yrittäjyyteen kannustava kaupunki, 2) tasapainoisesti kehittyvä maaseutukaupunki, 3) laadukkaiden palvelujen ja monipuolisten asumismahdollisuuksien kaupunki sekä 4) hyvinvointiin panostava kaupunki.

Strategian toteuttaminen

Nivalan kaupungin aktiivinen edunvalvonta on kunta- ja palvelurakenteiden muutoksen yhteydessä sekä kaupunkistrategian toteuttaminen on olennaista paikallisen elinvoiman kehittämisessä. Koko kaupunkikonserni toteuttaa toiminnallaan kaupunkistrategiaa ja tässä yhteydessä koko konsernin ja paikallisyhteisöjen toimijoiden kesken viestintään ja markkinointiin kiinnitetään entistä enemmän huomiota.

Toiminnalliset tavoitteet

- Kaupunkistrategian toteuttaminen
- Aktiivinen edunvalvonta kunta- ja palvelurakenneuudistuksessa
- Ulkoisen ja sisäisen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen
- Asiakaspalveluhanke 2014 -toimintojen kehittäminen
Asiakaspalveluhanke 2014 -hankkeen tavoitteena on, että lakiesitys julkisen hallinnon yhteisestä asiakaspalvelusta tulee voimaan vuonna 2014. Lakiehdotuksen mukaiset yhteiset asiakaspalvelupisteet aloittavat toimintansa vuonna 2015. Tavoitteena on, että luodaan kuntatasolle kattava yhteispalvelupisteiden verkko. Lakiluonnoksessa on määritelty kunnat ja viranomaiset, joiden palveluja yhteispalvelupisteessä tarjotaan
- Hyvinvointikertomuksen kehittäminen osaksi kaupungin johtamista
- Sosiaali- ja terveystoimen neuvottelukunta kokoontuu ennen Kallion yhtymähallituksen kokouksia, jotta se voi antaa omistajakunnan evästyksen käsiteltäviin asioihin, sekä sopimustyöryhmän, yhtymähallituksen sekä yhtymäkokouksen Nivalan kokousedustajien evästämisen asioiden valmisteluvaiheessa. Sosiaali- ja terveystoimen neuvottelukunnan sekä Hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen työryhmien välisen yhteistyön tiivistäminen mm. yhteisten kuntalaisiltojen ja tapahtumien muodossa. Neuvottelukunta tutustuu yksityisiin ja julkisiin palveluihin eri toimipisteissä ja pyytää alustuksia eri toimijoilta.
- Henkilöstöstrategian toteuttaminen
- Vuonna 2014 valmistuvan ikääntyvän väestön palveluiden kehittämissuunnitelman käyttöönotto kaupungissa

Kaupunginhallituksen tehtäväalueen alaisuudessa ovat mm. seuraavat määrärahat: TOT. 2014

Kaupunginhallitus (1200)	370 000 € (toimintatuotot) 228 685 € (toimintakulut)	652 020 206 476
	(toimintatuotot)	12 018
Muu yleishallinto yht. (1201)	146 100 € (toimintakulut)	142 842
- markkinointi	25 000 €	
- Suomen Kuntaliiton ja Pohjois-Pohjanmaan liiton jäsenmaksut	115 000 €	
- muut jäsenmaksut	6 100 €	
Nivala historiakirjan myynti (1202)	1 000 € (toimintatuotot)	1 610
Varautuminen (1204)	1 608 € (toimintakulut)	1 667
Sote-neuvottelukunta (1205)	7 500 € (toimintakulut)	8 398
Vanhus- ja vammaisneuvosto (1206)	3 000 € (toimintakulut)	1 901
Kunnan tuki tuettuun maksulliseen lomitukseen (1207)	30 000 € (toimintakulut)	30 000
Työttömien terveystarkastukset (1208)	3 000 € (toimintakulut)	2 529
Paikalliset tapahtumat (1209)	20 000 € (toimintakulut)	7 794
Kerttu Saalasti Säätiön kotikunnan osuus (1210)	41 500 € (toimintakulut)	41 500
Seutukunnalliset (1211)	171 678 € (toimintakulut)	169 632
Leader (1212)	63 000 € (toimintakulut)	67 989
Maatalouden kehittämisraha (1214)	10 000 € (toimintakulut)	13 245
Terveyden edistämistyö (1218)	(toimintatuotot) 7 000 € (toimintakulut)	390 4 019
Veteraanit (1219)	31 600 € (toimintakulut)	
Veteraaniavustajatoiminta -hanke	21 600 €	20 620
Veteraanikuntoutus	10 000 €	10 000
Osaamiskeskusohjelma Raahe-Tornio-Nivala (meriklusteri) (1221)	6 500 € (toimintakulut)	6 750
Muut kuntaosuudet elinkeinoelämää kehittäviin hankkeisiin (1222)	63 000 € (toimintakulut)	34 935
-Oulun Eteläisen Instituutti -kehittämisrahoitus	30 000 €	
-Pk-teollisuuden uudistuminen ja kilpailukyky	33 000 €	
MLL avustus (1224)	3 000 € (toimintakulut)	3 000

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kaupunginhallitus tai johtosäännössä määrätty kaupungin muu viranomainen antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimityksissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallituksen vastuuseen kaupungin hallinnosta kuuluvat muun muassa kaupunginhallituksen alaisen hallinnon yhteensovittaminen sekä käytännön hallinnosta huolehtiminen. Konsernijohtoon kuuluvana kaupunginhallitus vastaa myös kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Nivalan kaupunginhallitus käsitteli vuoden 2014 aikana pöytäkirjamerkintöjen mukaan vajaat 200 asiakohtaa. Useimmat asiat vaativat ennen kaupunginhallituksen/-valtuuston käsittelyä viranhaltijavalmistelun ohessa myös laajaa poliittista valmistelutyötä. Vajaat ¼ kaupunginhallituksen asioista on sellaisia, joista kaupunginhallitus antaa päätösesityksen kaupunginvaltuustolle.

Nivalan kaupungilla on kuusi tytäryhtiötä. Kaupungin konserniohjeet määrittävät, missä asioissa tytäryhtiöiden tulee hakea omistajaohjausta. Mm. tytäryhtiöiden sekä muiden yhtiöiden yhtiökokousten sekä yhtymien yhtymäkokousten yhteydessä kaupunginhallitus nimeää yhtiö-/yhtymäkokousedustajat ja ohjeistaa yhtiö-/yhtymäkokousedustajia yhtiö-/yhtymäkokouksessa päätettäviin asioihin. Kaupunginhallitus myös nimeää ja ohjeistaa edustajansa kulloinkin ajankohtaisiin neuvotteluihin taikka valmisteluissa oleviin asioihin. Näistä esimerkkinä mm. Keskipohjanmaan alueen tuotantoalueen sekä Joki-Soten valmistelua koskevat neuvottelut.

Sote neuvottelukunnan toiminta vuonna 2014

Sosiaali- ja terveystoimen neuvottelukunta kokoontui vuoden aikana 11 kertaa. Lähes joka kokouksessa on ollut Ppky Kallion viranhaltijoita esittelemässä oman toimialansa asioita erityisesti Nivalan osalta. Kokouksissaan neuvottelukunta on käsitellyt ajankohtaisia Kallion asioita ja evästännyt Kallion Nivalan kokousedustajia. Neuvottelukunta järjesti yhdessä Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työryhmän kanssa yhteisen kuntalaisillan. Tilaisuuden pääesiintyjäksi saatiin kansanedustaja Tapani Tölli. Hän esitteli sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteiden uudistamistyön tilannekatsauksen. Tilaisuudessa kuulijoille esiteltiin Sote- ja Hyte-työryhmän toimintaa. Osanotto oli erittäin runsas, noin 80 kuntalaista oli saapunut paikalle.

Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työryhmän toiminta vuonna 2014

Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työryhmä on jatkanut aktiivista toimintaansa. Seuraavassa taulukossa kuvataan toimenpiteitä, joissa hyte -työryhmä on ollut aktiivisena toimijatahona.

1. Niva-Kaijan koulun auditoriossa järjestettiin avoin luento 8.1.2014. Ann-Lis Takalo alusti aihetta "Jaksaminen", saaden suuren kuulijakunnan virkeään vuoropuheluun.
2. Pyöräilykampanja polkaistiin jälleen käyntiin 1.5.-14 yhteistyössä Nivalan Suunnistajat -seuran kanssa. Seuran pj. Tuomas Järviluoma otti vastuun kylien välisen kisan tulosten laskennasta. Suorituksia kertyi edellisen vuoden tapaan kesän aikana yhteensä n. 25 000.
3. Inbody-kehonkoostumismittauksia tehtiin 27.5.-14 Uikossa yhteistyössä Nivalan Liikuntakeskuksen kanssa. Fysioterapiakeskus Lepoluhti Oy:n kanssa yhteistyö 22.11.-14 Tanita -laitteella myös Uikossa.
4. Lystipolun avajaisia vietettiin 1.7.-14. Kaupungintalolla kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jarmo Vuolteenaho toivotti väkijoukon tervetulleeksi Maija Jyrkän organisoimaan Nivalassa ensimmäistä kertaa järjestettyyn avoimeen taidetapahtumaan. Lystipolku kierrettiin kävellen Malisjoenrantoja. Vieraskirjaan tuli 1 165 nimeä ja ilahuneita viestejä kuukauden aikana. Tapahtumaa jatketaan vuositteittäin.
5. Suuntaa perheille liikkuen ja leikkien- tapahtuma 6.9.-14 oli Ylivieskan sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksessa opiskelevien oppilaiden (Laura, Heli, Olli) suunnittelema monien järjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden yhteinen tapahtuma. Tapahtumassa hyteläiset jakoivat Uikon pihalla heijastimia. Tapahtuma veti perheet liikkeelle.
6. Valtakunnallinen Parkinson-kävely toteutettiin ensimmäistä kertaa Nivalassa 20.9.-14. Hyte ja Sote -työryhmät osallistuivat tapahtumaan, jonka toteutti Nivalan Parkinson-kerho. Kaupungintalon pihalla tarjottiin syksyinsatoa kuntalaisten puutarhasta ja sieltä lähdettiin virkistävälle lenkille kävellen ja "kaveria" kuljettaen esim. pyörätuolilla, jokaisen omista voimavaroista lähtien.
7. Hyte-päivät Oulussa 22.-23.9.-14, johon osallistuivat kaupunginjohtaja, kaupunginhallituksen puheenjohtaja, valtuuston puheenjohtaja ja Sote -neuvottelukunnan puheenjohtaja
8. Syökää hyvää. Uudet ravitsemussuositukset -luento pidettiin Marttayhdistyksen luotsaamana Nivalan kaupungintalolla 15.10.-14. Luennoitsija oli Kuluttajaliitto, Konsumentförbundet ry:stä ravitsemusterapeutti Leena Putkonen. Hyte oli mukana markkinoinnissa ja kuulijakunnassa.
9. Vanhus- ja vammaisneuvoston järjestämä retki Lehmilammenlaavulla 18.10.-14 tapahtuma, johon myös hyten edustus osallistui.

10. Hyte-ryhmä oli mukana Nivalan vanhus- ja vammaisneuvoston esityksessä pyörätuolien hankkimiseksi vanhusten ulkoiluttamisen tarpeeseen. Esitys hyväksyttiin (ote pöytäkirjasta 12.12.-14) ja uudet pyörätuolit on saatu pyörimään!
11. Nivalan kaupungissa laadittiin hyvinvointikertomus osaksi talous- ja toimintasuunnitelmaa

Vanhus- ja vammaisneuvosto on kaupunginhallituksen nimeämä neuvosto, joka on nimennyt omat edustajansa Peruspalvelukuntayhtymä Kallion alueella toimivaan ikäneuvostoon. Vanhus- ja vammaisneuvoston puheenjohtajana toimii Sirkka Knuuti ja sihteerinä Minna Korkeakoski. Neuvostossa on kahdeksan jäsentä edustaen eri järjestöjä (Nivalan eläkkeensaajat ry, Omaishoitajien liitto, Sotainv. Veljesliiton Nivalan osasto ry, Nivalan sydän-yhdistys, Eläkeliiton Nivalan yhdistys ry, Nivalan syöpäkerho). Lisäksi kaupunginhallitus, Peruspalvelukuntayhtymä Kallio ja seurakunta ovat nimenneet edustajansa neuvostoon. Neuvoston kokoonpano edustaa siten laajaa taustayhteisöä ja toimijakenttää.

Neuvosto on antanut lausuntonsa ikääntyvän väestön palvelujen suunnitelmasta vuosille 2014–2016. Lausunnossa esitetään toivetta Nivalan ydinkeskustan alueelle yleisestä/yhteisestä puistosta/tapaamispaikasta, jossa olisi ulkokuntoiluvälineitä ja mahdollisuus esim. makkaranpaistoon. Neuvosto on laatinut myös toimenpideohjelman vuodelle 2015 koskien aktiivinen ikääntyminen ikäystävällisellä Kallion alueella suunnitelman perusteella. Toimenpiteet liittyvät yksinäisyyteen ja turvallisuuteen. Alueellinen vanhusviikon tapahtuma järjestettiin 9.10.2014 Alavieskassa. Neuvosto on yhteistyössä hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työryhmän kanssa organisoinut ikäihmisten retken Pyssymäelle 18.10.2014 sekä jättänyt hakemuksen Peruspalvelukuntayhtymä Kalliolle pyörätuolien hankkimiseksi.

120 Kaupunginhallitus	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	371 000	0	371 000	666 038,56	295 038,56
Toimintamenot	-837 171	0	-837 171	-773 295,32	63 875,68
Toimintakate	-466 171	0	-466 171	-107 256,76	358 914,24

125 Peruspalvelukuntayhtymä Kallio

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Nivalan, Alavieskan, Sievin ja Ylivieskan perustaman **Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toimialaan** kuuluvat valtion kunnille lailla säätämät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä ympäristöterveydenhuolto. Peruspalvelukuntayhtymä Kallio on yhdessä omistajakuntien kanssa päättänyt palvelujen tuottamisen tapahtuvan sopimusohjauksella. Tätä sopimusohjausta varten toimii kuntien kuntajohtajista ja Ppky Kallion johtavista viranhaltijoista koottu sopimustyöryhmä. Sopimustyöryhmän työllä varmistetaan omistajakuntien tahdon välittyminen jo asioiden valmisteluvaiheessa.

Kallion vuoden 2014 talousarvion nettomenot ovat 123,9 milj. €. Kasvu vuoden 2012 tilinpäätökseen on 6,1 % ja vuodelle 2013 hyväksytyyn talousarvioon 3,0 %. Toiminta- ja taloussuunnitelman tavoitteet pohjautuvat Kallion kokonaisstrategiaan ja toiminta-alueiden palvelukuvauksiin. Palveluiden lähtökohtana ovat vaikuttavuus, taloudellisuus ja saatavuus. Merkittäviä toimintaympäristön keskeisiä muutoksia, jotka ovat olleet Ppky Kallion talousarvion lähtökohtana ovat:

- Palvelutarpeen kasvu
- väestömuutosten vaikutus
- subjektiivisten oikeuksien laajentunut käyttö
- valvovien viranomaisten ohjaus ja kannanotot
- rekrytointivaikeudet eräissä keskeisissä henkilöstöryhmissä
- lainsäädäntö ja siinä tapahtuvat muutokset.

Nivalan kaupungin rahoitusvastuu vuodelle 2014 arvioidun tilauksen mukaisesti on 41,4 milj. euroa, mikä on 4,4 % enemmän verrattuna v. 2012 tilinpäätökseen ja 2,9 % enemmän kuin kuluvan vuoden hyväksyty talousarvio. Vuoden 2014 tehtyyn talousarvioon on nyt korjattu Nivalan kaupungin Kalliolta perimät tilavuokrat, jotka ovat pienentyneet noin 209 000 euroa edellisten vuosien vuokratasosta. Tilavuokrien vuokrapohjaa on tarkistettu joka vaikuttaa kaikkiin yksikkövuokriin pienentävästi. Talousarvio on rakennettu Nivalan osalta siten, että kaikilla toiminta-alueilla on etsittävä aktiivisesti uusia rakenteellisia toimintatapoja ja vain tätä kautta on mahdollista tuottaa palvelut toimintaan varatuilla määrärahoilla. Erityisesti näitä uusia toimintatapoja tarvitaan erikoissairaanhoidon kustannusten kovan vuosittaisen kasvun hillitsemiseksi.

Valtakunnan tasolla on valmisteilla sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaisuudistus, joka liittyy osana kuntauudistukseen. Se miten sosiaali- ja terveystoimi tullaan jatkossa organisoimaan ja järjestämään, on edelleen valmisteluasteella. Lainsäädäntöä on sosiaali- ja terveystoimen osalta viime vuosina paljon uudistettu ja lisää on koko ajan tulossa. Eduskunnassa hyväksyttiin kesäkuun lopussa uusi vanhuspalvelulaki, joka astui voimaan 1.7.2013. Lain lähtökohtana on ikääntyneen väestön ja iäkkään henkilön toimintakyky, ei ikä sinällään. Lain tarkoitus on edistää kunnan toimintaa koko ikääntyneen väestön aseman parantamiseksi, hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn edistämiseksi sekä iäkkäille järjestettävien palvelujen kehittämiseksi osana kunnan strategista suunnittelua. Vastoin aiempaa suunnitelmaa henkilöstömitoitusta laissa ei määritelyt vaan siitä on linjaus että mitoitusta voidaan tarvittaessa myöhemmin säätää asetuksella. Uuden varhaiskasvatuslain valmistelu on alkanut ja uuden sosiaalihuoltolain on määrä tulla voimaan vuonna 2015. Tämä lakiluonnos on valmisteilla ja sen on tarkoitus korvata nykyinen 1980-luvulta peräisin olevan lain. Tämän lain piirissä on kunnallinen sosiaalitoimi lähes kokonaan.

Strategian toteuttaminen

Ppky Kallion palvelustrategian lähtökohdat

- Lähtökohtana on asiakkaiden palvelutarpeiden ja Kallion resurssien yhteensovittaminen sekä palveluiden saatavuuden turvaaminen
- Toimintaympäristön muutoksia ennakoidaan palvelutarpeita arvioidessa
- Palvelustrategia sisältää linjauksia, täsmennyksiä, tietoisia valintoja tärkeistä asioista
- Ilmaisee päättäjien tahdon palvelujen järjestämisestä, päätöksenteon pohjaksi on tuotettu eri sidosryhmien näkemyksiä linjattavista asioista
- Tarkastelun kohteena ovat kaikki Kallion toimialat ja palvelut

Toiminnalliset tavoitteet

- Ppky Kallion perustehtävä on järjestää alueen asukkaille sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut oikeatasoisina, oikea-aikaisina ja oikeassa paikassa. Kallio edistää alueen asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä

Ppky Kallion palvelut ovat:

- Asiakslähtöisiä ja kohdennettuja
- Terveyttä ja hyvinvointia edistäviä
- Kotona asumista tukevia.

Työn alla oleva Kallion talousarvio on erittäin tiukka pyrittäessä sovittamaan yhteen palvelujen tarve ja kaupungin tiukka taloustilanne. Erityisesti Nivalan kaupungin osalla erikoissairaanhoidon menojen vuosittainen kova kasvu tarvitsee kipeästi uusia toimintatapoja ja entistä saumattomampaa yhteistyötä Kallion terveystoimen sektorin ja erikoissairaanhoidon sairaaloiden välillä.

Vuoden 2014 talousarviota koskevat muutokset ja riskit Kallion palvelukuvausten mukaan

Varhaiskasvatuspalvelut: Palveluiden kysynnän väheneminen on mahdollista työttömyyden kasvaessa. Valtakunnalliset kotihoidon tukea koskevat muutokset saattavat toteutuessaan vaikuttaa kotihoidon tuen kysyntään. Kotihoidontukiajan lyhentäminen äitien osalta saattaa lisätä alle 3-vuotiaiden päivähoidon kysyntään.

Aikuissosiaalityö: Perustoimeentulotuen menot on arvioitu v. 2013 puolen vuoden toteutuman ja asiakasmäärän mukaisesti. Työttömyyden kasvu tai muu taloudellisen tilan taantuma lisää välittömästi toimeentulotukea saavien asiakkaiden määrää, jolloin määräraha voi osoittautua riittämättömäksi.

Perhepalvelut: Lastensuojelussa on tavoitteena vuoden 2014 aikana kehittää ehkäiseviä ja avohuollon palveluita niin, että ne olisivat mahdollisimman tehokkaita ja pitkiltä laitossijoitusjaksoilta vällyttäisiin. Laitoshuollon määrärahoja on vähennetty ja avohuollon sekä perhetyön ostopalvelun määrärahoja on lisätty. Perhekuntoutukseen on varattu määrärahaa. Nivalassa aloitti syksyllä 2013 uusi lastensuojeluun erikoistunut perhekoti, jonka käytöllä pyritään pienentämään pitkäaikaisia sijoituksia ja myös ennaltaehkäisemään uusia sijoituksia erilaisilla avohoidon tukitoimenpiteillä. Perheneuvolan talousarvioon liittyvänä riskinä on nuorten tilanteen vaikea ennakoitavuus. Nuorten mahdollisesti lisääntyvä pahoinvointi voi johtaa terapiatarpeen ostopalvelun lisääntymiseen. Nuorten konsultoivan nuorisopsykiatrian palvelujen ostaminen voi tulla myös ajankohtaiseksi. Tämä tarkoittaisi toteutuessaan kustannusten nousua.

Hoito- ja hoivapalvelut: Lääkäripalvelujen saatavuus vaikuttaa kotona ja palvelutalossa asumisen onnistumiseen. Lääkäripalvelun vajetta korvataan osittain kotisairaaloiminnalla. Koulutetun sijaistyövoiman saatavuus on riski, sillä kotihoidossa sekä hoiva- ja asumispalveluissa sisäisten sijaisten määrä alittaa laskennallisen sijaistarpeen. Kotihoidon resurssipoolilla on haettu ratkaisua sijaistyövoiman käyttöön. Omaishoidon valtakunnalliset linjaukset annetaan vuoden 2014 aikana. Omaishoidon tukeen on varattu 3 % korotus (lakisääteinen). Palveluiden kysynnän kasvaessa palveluun joudutaan jonottamaan, koska palvelu on määrärahasidonnainen. Vanhuspalvelulain velvoite järjestää myönnettyt palvelut kolmen kuukauden sisällä tuo uudenlaisen riskin. Ympäri vuorokautisen palvelun peittävyudet ovat korkeat, siiti palveluiden kysyntä on runsasta ja palveluihin joudutaan jonottamaan. Palveluiden peittävyuden muuttaminen valtakunnallisten suositusten mukaiseksi lisää palveluihin jonottamisen riskiä. Kotikuntalaki mahdollistaa asukkaiden muuton toiseen, kuntaan, mikä lisää palveluasumisen kuluja, ellei samanaikaisesti voida vähentää muita palveluiden ostoja tai omaa toimintaa. Sosiaalihoitolaian mukaista laitoshoidoa vähennetään Nivalan hoivalla kahdeksan hoitopaikan verran. Kotikeskukseen lisätään neljä palveluasuntoa korvaamaan osaa vähennyksestä. Lääkkeiden annosjakelun mahdollinen muuttuminen asiakkaalle maksuttomaksi on riski, johon ei ole varauduttu täysimääräisesti.

Vammaispalvelut: Kestinkartanon/Kestintuvan laajennus on tuonut lisää asukaspaikkoja.

Vastaanottopalvelut: Lääkäreiden ja terveydenhoitajien rekrytoinnin onnistuminen on tärkeää, jotta voidaan vastata asetuksen mukaisiin velvoitteisiin. Terveystoimintolaian mukaan kiireettömän hoidon hoitopaikan valinnanvapaus koskee 1.1.2014 alkaen terveyskeskuksen valintaa koko maassa. Terveystoimintolaian kiireetön palvelu muodostuu hoidon tarpeen arvioinnista ja hoidosta mukaan lukien ennaltaehkäisevät toimet. Tästä johtuen asiakkaita voi siirtyä muista kunnista myös Kallion avosairaanhoidonalueelle. Riskinä on laadukkaiden palveluiden tuottamisen vaikeus kaikille asiakkaille nykyisillä henkilöstöresursseilla. Talousarvioon on tehty palkkavarauks vain virkalääkäreille. Riskinä on kustannusten kasvaminen, jos lääkärin virkoja ei saada täytettyä ja joudutaan turvautumaan lääkäripalvelun oston.

Erikoissairaanhoido: Sairaanhoidopiireiltä ostettua erikoissairaanhoidoa on varmuudella vaikea ennustaa. Yksittäiset, kustannuksiltaan kalliit potilaat saattavat heilauttaa kunnan erikoissairaanhoidon menoja. Vuosien aikana erikoissairaanhoidon käyttö on vähentynyt, mutta kustannukset ovat nousseet. Sairaanhoidopiirit korottavat hintoja vaihtelevalla prosentilla. Näistä tekijöistä johtuen ostetun erikoissairaanhoidon menot ovat käytännössä

vuosittain nousseet. Omalla toiminnalla pystytään vaikuttamaan erikoissairaanhoidon kustannuksiin. Vuodelle 2014 suurin yksittäinen riskitekijä talousarviossa on erikoissairaanhoidon varattavat määrärahat.

Ensihoito: Ensihoito ja sairaankuljetus siirtyivät vuoden 2013 alusta Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin hoitettavaksi. Vuoden 2012 tilinpäätöksessä tämän toiminnan kustannukset olivat Nivalan osalta 138 360 euroa. Vuodelle 2013 talousarviota tehdessä ensihoidon kustannukset sairaanhoitopiiriin järjestämänä eivät olleet vielä tarkasti tiedossa, joten vuoden 2013 talousarvion määräraha ensihoidon osalle jätettiin edellisen vuoden tasolle. Vuoden aikana on vahvistunut että ensihoidon kustannukset ovat entiseen järjestelyyn verrattuna moninkertaistuneet. Nivalan osalta vuoden 2013 kustannukset ovat yli neljäsataatuhatta euroa suuremmat kuin vuoden 2012 tilinpäätöksessä ja kuluvan vuoden määrärahaa joudutaan nostamaan vastaavalla summalla. Vuodelle 2014 kustannusten tasosta ei tässä talousarvion tekovaiheessa ole vielä tarkkaa tietoa joten ensi vuodelle Nivalan osalta ensihoitoon on varattu saman verran kuin on arvioitu vuoden 2013 osalta kustannusten olevan, eli noin 538 000 euroa.

Ympäristöterveydenhuolto: Ympäristöterveydenhuollon tulosalueelle kuuluvat eläinlääkintähuolto ja terveystalvontta. Eläinlääkintähuollon toimintavarmuus on kohtuullisen hyvä. Terveystalvonnan haavoittuvuus liittyy henkilöstön määrään.

Talousarvionmuutos Ppky Kallion tehtäväalueelle on käsittelyssä valtuustossa joulukuussa 2013. Muutoksella esitetään määrärahaa ensihoitoon ja ostettuun erikoissairaanhoidon yhteensä 1 383 244 €. Muutoksen jälkeen määräraha on samansuuruinen kuin Ppky Kalliolla Nivalan osuus.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Kallion vuoden 2014 tilinpäätöksessä käyttötalouden nettomenot olivat 124,1 milj. euroa, kasvua vuoteen 2013 oli 2,2 prosenttia. Oman toiminnan jäsenkuntalaskutus oli 88,4 milj. euroa, jossa nousua edelliseen tilinpäätökseen oli vain 0,5 prosenttia. Ostetun erikoissairaanhoidon jäsenkuntalaskutus oli 35,7 milj. euroa ja siinä oli nousua edelliseen tilinpäätökseen 6,7 prosenttia.

Kallion talousarvio vuodelle 2014 sisälsi yhdessä omistajakuntien kanssa tietoisesti otettuja palvelutuotannon määrään ja kustannuksiin liittyviä kuntakohtaisia riskejä muun muassa hoito- ja hoivapalveluissa ja erityisesti ostetussa erikoissairaanhoidossa. Nivalan osalta ostetun erikoissairaanhoidon riskiksi sovittiin talousarvion neuvotteluissa 850 000 euroa, ja tilinpäätöksessä tämä riski realisoitui 581 000 eurolla. Pääosaan palvelutuotannon ja ostopalveluiden kysyntään varauduttiin vuoden 2013 tasoisesti. Nivalan kaupunginvaltuusto hyväksyi 30.10.2014 omaishoidontukeen 104 000 euron lisämäärärahan.

Nivalan osalta kustannusten kasvu oli 1,6 prosenttia edelliseen tilinpäätökseen (vrt. kasvu tp 2013 / 4,3 %). Kallion oman toiminnan kasvuksi Nivalan osalta muodostui 0,8 prosenttia (tp 2013 / 1,9 %) ja ostetun erikoissairaanhoidon osalta 3,6 prosenttia (tp 2013 / 11,0 %). Kustannuskehitys Nivalan kaupungin osalla tässä tilinpäätöksessä on edelleen mennyt tavoiteltuun suuntaan johon voimme olla tyytyväisiä. Toimiala on niin iso ja merkittävä kaupungin kokonaisuudessa että se on ratkaisevassa osassa koko kaupungin taloudelle.

Muutoksena edellisen tilinpäätöksen lukuihin menojen kasvua Nivalassa oli ostetussa erikoissairaanhoidossa noin 0,4 milj. €. Perhepalveluissa menojen kasvu aiheutui lastensuojelun tilanteesta, jossa tukea tarvitsevien lasten määrä pysyi korkeana ja nousi 31 asiakkaalla edelliseen vuoteen verrattuna. Uusista kodin ulkopuolisista sijoituksista johtuen perhepalveluiden kustannukset nousivat 0,4 milj. eurolla. Vammaispalveluissa ja varhaiskasvatuspalveluissa menojen kasvu oli molemmissa 0,1 milj. €. Suun terveydenhuollon kustannusten kasvu oli noin 40 000 €.

Vastaanottopalveluissa kustannukset pienivät lähes 0,3 milj. eurolla. Syynä tähän oli koko vuoden ajan Nivalan terveyskeskusta vaivannut lääkäreiden vaje. Yrityksistä huolimatta lääkäreitä ja vastaanottoaikoja kuntalaisille ei saatu tarpeeksi. Tämä pienensi vastaanottopalveluiden käyttöä ja ehkä osaltaan kuormitti erikoissairaanhoidon puolella lisääntyneenä Oulaskankaan päivystysajan käyttönä. Hoito- ja hoivapalveluiden osalta kustannusten väheneminen oli 68 000 €, joka tulee lähinnä kotihoidon ja päiväkeskuksen puolelta. Toimeentulotuen ja työllistämisen menojen pienennys oli noin 29 000 €.

125 Ppky Kallio	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintamenot	-41 420 299	-104 000	-41 524 299	-42 044 818,71	-520 519,71
Toimintakate	-41 420 299	-104 000	-41 524 299	-42 044 818,71	-520 519,71

126 Jokilaaksojen Pelastuslaitos

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Pelastustoimesta vastuu on pelastustoimialueen kunnilla lainsäädännön ja yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Kuntien vastuulla on huolehtia pelastustoimen palveluiden tuottaminen alueellaan. Jokilaaksojen pelastuslaitoksen omistajia ovat pelastustoimialueen kunnat. Omistajien näkökulmasta oleellista on, että pelastuslaitos suoriutuu sille asetetuista tehtävistä mahdollisimman taloudellisesti ja tehokkaasti jokaisessa kunnassa.

Kuntien kustannukset ja maksuosuudet jaetaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti:

Maksuosuus muodostuu 40 % riskeistä ja 60 % asukasluvusta.

Pelastuslaitoksen palvelutasopäätösesitys vuosille 2014–2017 on käynyt alueen kuntien hallituksissa lausunnolla ja on pelastuslaitoksen johtokunnan päätettävänä. Palvelutasopäätöksen perustana on lainsäädännön lisäksi Jokilaaksojen alueen riskianalyysi, jonka pelastuslaitoksen johtokunta hyväksyi 5.12.2012 kokouksessaan otettavaksi käyttöön palvelutasopäätöksen valmistelun pohjaksi. Myös muu lainsäädäntö, jossa on veloitteita pelastuslaitoksen palvelutuotannolle, on huomioitu valmistelussa. Riskianalyysin ja palvelutasopäätöksen valmistelussa on huomioitu pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen vaatimukset ja hyödynnetty Sisäasiainministeriössä valmisteilla olevaa ohjetta palvelutasopäätöksen sisällöstä ja rakenteesta. Pelastuslaitoksen strategiset päämäärät on yhteen sovitettu pelastustoimen valtakunnalliseen strategiaan 2015. Jokilaaksojen pelastuslaitos on sitoutunut pelastustoimen valtakunnallisiin arvoihin, joita on täydennetty jo edellisellä palvelutasopäätöskaudella omilla arvovalinnoilla.

Ensi-vaste toiminta siirtyi v. 2013 alusta alkaen pelastuslaitokselta Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin toimesta järjestettäväksi.

TP 2002	525 392	Kaupungin omana toimintana
TP 2003	554 977	
TP 2004	590 131	Alueellinen pelastuslaitos
TP 2005	609 162	
TP 2006	640 620	
TP 2007	743 399	
TP 2008	800 517	
TP 2009	827 527	
TP 2010	825 868	
TP 2011	846 000	
TP 2012	888 931	
TA 2013	917 230	
TA 2014	921 331	

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Jokilaaksojen Pelastuslaitoksen käyttötalouden toiminta oli onnistunutta tilinpäätösvuonna, kun otetaan huomioon yleinen kustannuskehitys. Käyttötalouden tulokseen on vaikuttanut osaltaan organisaation kustannustietoisuuden edistäminen ja hälytysten määrä, joka pysyi lähes edellisen vuoden tasolla. Isoja, pitkäkestoisia onnettomuuksia tapahtui vähän. Kuntalaskutuksen loppusummassa on kasvua vuoden 2013 tilinpäätökseen nähden vain 1,0 %. Käyttötalouden toteutumaprosentti on 95,2 %.

Investoinnit toteutuivat suunnitelman mukaisesti. Merkittävimmät investoinnit olivat kahden uuden säilöauton, kolmen lavamaastoauton sekä yhden miehistöauton hankinnat. Toteutumaprosentiksi investointien osalta tuli 98,8. Nivalan kaupungin talousarvion toteutumaprosentiksi jäi 95,9 % ja määrärahasta säästyivät lähes 38 000 €, jonka Pelastuslaitos palautti kaupungille.

Kuntalaskutus perustuu vuonna 2014 alussa voimaan astuneeseen uuteen yhteistoimintasopimukseen, jonka perusteella kustannukset jaetaan 60 % kuntien asukasluvun ja 40 % kuntien riskiruuutujen mukaisessa suhteessa. Laskelmassa on huomioitu yhteistoimintasopimuksen mukainen siirtymävaiheen jaksotus.

126 Jokil. pelastuslaitos	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintamenot	-921 331	0	-921 331	-883 352,29	37 978,71
Toimintakate	-921 331	0	-921 331	-883 352,29	37 978,71

127 Nivalan Liikuntakeskus Oy:n avustukset

Nivalan Liikuntakeskus Oy:lle osoitettava toiminta-avustus vuodelle 2014 on 486 820 euroa.

Investointiosassa Nivalan Liikuntakeskus Oy:lle on varattu määrärahaa 100 000 € vuodelle 2014 ja 100 000 € vuodelle 2015 osakepääoman nostoa vastaan. Tästä määrärahasta on Nivalan Liikuntakeskus Oy:llä investointisuunnitelma keilahallitoiminnan vaatimien tilojen rakentamiseksi.

Kaupungin maksama avustus jakaantuu siten, että uimahallin osuus on 425 210 € ja jäähallin osuus on 61 610 €.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Kaupungin toiminta-avustusta Liikuntakeskukselle nostettiin yhdellä prosentilla vuodelle 2014 edellisvuoden tasosta. Maksettu avustus ei kata toiminnasta syntyviä kustannuksia ja avustuksen vuosittainen nousu on jäänyt jälkeen yleisestä kustannustason noususta. Liikuntakeskuksen vuosittainen toiminta tuottaa nykyisillä palvelutasopäätöksillä tappiota (tp 2014 /-180 tuhatta euroa), ja taseeseen kertyneet alijäämät pienentävät omaa pääomaa. Kaupungin kanssa sovittua palvelutasopäätöstä ei tällä avustusten osuudella saada enää jatkossa ylläpidettyä, ellei kaupungin maksamaa toiminta-avustusta nosteta riittävälle tasolle.

127 Liikuntakeskus	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintamenot	-486 820	0	-486 820	-486 820,00	0,00
Toimintakate	-486 820	0	-486 820	-486 820,00	0,00

Nivalan kaupunkikonserni

Nivalan kaupungilla on kuusi tytäryhtiötä: Kiinteistö Oy Kesti, Kiinteistö Oy Nivalan Vuokrakodit, Nivalan Kaukolämpö Oy, Nivalan Liikuntakeskus Oy, Nivalan Teollisuuskylä Oy ja Nivalan Vesihuolto Oy.

Nivalan kaupunki ohjaa tytäryhtiöidensä toimintaa valitsemalla niiden hallituksiin edustajansa sekä konserniohjeistuksella ja konsernivalvonnalla. Tytäryhtiöiden keskeinen tavoite on tuottaa ja järjestää palveluja toimialueellaan ja tukea Nivalan kaupungin strategian mukaista kaupungin kasvua.

Nivalan kaupungin strategia on uusittu vuoden 2013 aikana ja tytäryhtiöt päivittävät strategiansa emon strategiaan yhteensopivaksi.

Tytäryhtiöiden toimintaa seurataan seuraavilla tunnusluvuilla:

Liikevaihto: Kirjanpitolain mukaan liikevaihto koostuu yrityksen varsinaiseen toimintaan kuuluvien tuotteiden tai palvelujen myyntituotoista, joista on vähennetty annetut alennukset sekä alv ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.

Taseen loppusumma: on virallisen taseen loppusumma

Henkilöstö: on tilikauden keskimääräinen henkilöstömäärä

Tilikauden voitto/tappio: virallisen tuloslaskelman voitto/tappio

Nettotulos: Liikevaihto - liiketoiminnan kulut (muuttuvat ja kiinteät kulut) + liiketoiminnan rahoituskulut + rahoitustuotot - säännölliset muut kulut + säännölliset nettotuotot – varsinaisen toiminnan välittömät verot. Nettotulos-termiä ei esiinny virallisessa tuloslaskelmakaavassa, mutta se on tärkein tuloskate tilinpäätösanalyysissä. Nettotulos mittaa varsinaisen toiminnan tulosta. Siihen eivät sisälly tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomat satunnaiset erät. Positiivinen nettotulos kertoo, että yritys on pystynyt selviytymään varsinaisen liiketoimintansa tuotoilla rahoituskuluista sekä käyttöpääoman kasvun ja investointien omarahoitussuudesta. Kumulatiivisen nettotuloksen tulee olla positiivinen, jotta yrityksen toimintaa voidaan pitää kannattavana. Nettotuloksen avulla arvioidaan yrityksen kykyä aikaansaada toiminnallaan varoja investointeihin ja velkojen maksuun.

Sijoitetun pääoman tuotto % = (nettotulos + korko- ja rahoituskulut + verot) / sijoitettu pääoma X 100 (sijoitettu pääoma saadaan vähentämällä taseen loppusummasta korottomiksi luokitellut erät eli osto-, ennakkomaksu-, siirto- ja toimitusluottovelat sekä muut korottomat velat. (Poistoerosta laskettu laskennallinen vero on korotonta velkaa.) Konsernilaina on sijoitettua pääomaa ei vähennetä. Konsernin ostovelat eivät ole sijoitettua pääomaa.

Muut korottomat velat = esim. poistoerosta laskennallinen vero yhteisöverokannalla. Tunnusluvussa sijoitettu pääoma lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona). Sijoitetun pääoman tuotto% mittaa suhteellista kannattavuutta eli sitä tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle, korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle.

Sijoitetun pääoman tuottoprosentin perusteella yrityksen kannattavuutta voidaan yleisellä tasolla arvioidaan seuraavasti:

Hyvä	15,0-
Tyydyttävä	9,0–14,9
Välttävä	0-8,9
Heikko	Negatiivinen

Omavaraisuusaste % = oma pääoma / taseen koko pääoma X 100

Poistoero on omaa pääomaa vähennettynä laskennallisella verovelalla.

Omavaraisuusasteella tarkoitetaan oman pääoman osuutta koko taseen mukaisesta pääomasta.

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, yrityksen tappionsietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä.

Velkaantumisaste% = vieras pääoma / taseen koko pääoma x 100

Taseen vieraaseen pääomaan lisätään poistoerosta laskettu laskennallinen verovelka.

Velkaantumisasteella tarkoitetaan vieraan pääoman osuutta koko pääomasta.

Omavaraisuusaste + velkaantumisaste = 100 %

Omavaraisuusastetta ja velkaantumisastetta voidaan arvioida seuraavan suuntaa antavan asteikon perusteella:

	Omavaraisuusaste %	Velkaantumisaste %
Hyvä	yli 40	alle 60
Tyydyttävä	20-40	60-80
Heikko	alle 20	yli 80

Nivalan Vesihuolto Oy:n ja Nivalan Kaukolämpö Oy:n osalta omavaraisuusastetta heikentää liittymämaksujen kirjaaminen vieraaseen pääomaan.

Kiinteistö Oy Nivalan vuokratodit

Toimintaympäristö ja sen keskeiset muutokset

Kiinteistö Oy Nivalan Vuokratodeilla on vahvistettu strategia vuosille 2012–2015. Sitä päivitetään tarvittaessa kaupungin strategian mukaiseksi. Olemassa olevan kiinteistökannan hoidosta ja peruskorjauksista tulee huolehtia hyvin koko sen elinkaaren ajan. Osasta kiinteistökantaa on luovuttu. Asuntojen käyttöaste on 2013 vuoden aikana pudonnut 98=>91 prosenttiin (Tarhinpuhto 6 peruskorjauksen vaikutus siitä on noin 4 %), väestörakenteen kehitystä ja muuttoliikettä sekä vapaarahoitteista asuntotuotantoa tulee seurata ja kehittää asuntokantaa kysynnän mukaiseksi.

Toiminnalliset tavoitteet 2014

- vuokrasaatavien määrää tulee pienentää oikea-aikaisella perinnällä ja asumisen neuvonnalla
- Tarhinpuhto 6 peruskorjatut asunnot otetaan käyttöön 4/2014
- toimenpideohjelma päivitetään vuosittain (viimeksi päivitetty 11.10.2013)
- strategian toteutumista seurataan
- riskienhallinta ajan tasalla (riskikartoitus tehty viimeksi 11.10.2013)
- asunnot pidetään hyvässä kunnossa jotta kilpailukyky markkinoilla säilyy
- asukastoiminnan aktivointi

Tunnusluvut

Suoritteet	TP 2012	TP 2013	TA 2014	Tot 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
asuntojen lukumäärä	396	396	391	391	391	400	400
huoneistoala m ²	21 029	21 029	21 011	21 011	21 011	21 461	21 461
käyttöaste %	98	93	94	91	97	97	97

Käyttöasteessa on mukana peruskorjauksia varten tyhjennettävät asunnot ja asukasvaihtojen yhteydessä tehtävät muuttoremontit. Käyttöasteen vajaukseen on varauduttu talousarviossa. Asuntojen lukumäärää lisäsivät 2012 Unholan 6 PAV-asuntoa ja vähentävät 2013 Kyläojantie 6 G- ja H-talojen myydyt 12 asuntoa. 2014 vuoden asuntojen lukumäärään vaikuttaa vähentävästi Tarhinpuhto 6 C-talon käyttötarkoituksenmuutos, -5 asuntoa. 2016 vuoden kohdalla 9 (n. 450 m²) uutta vuokra-asuntoa sillä oletuksella, että niitä tarvitaan lisää.

Talous

1 000 €	TP 2012	TP 2013	TA 2014	Tot 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
KASVU							
Liikevaihto	2 211	2 106	2 308	2 106	2 331	2 354	2 377
Taseen loppusumma	12 124	12 923	12 000	12 651	11 000	10 600	10 200
Henkilöstö	2	2	2	2	2	2	2
KANNATTAVUUS							
Nettotulos	217	108	100	87	100	150	150
Sijoitetun PO:n tuot-	4	2,5	3	2,4	3,5	4	4
VAKAVARAISUUS							
Omavaraisuusaste %	15	14,8	17	15,8	15	17	18
Velkaantumisaste %	85	85,2	83	84,2	85	83	82
Lainat	9 683	10 622	9 939	10 294	9 306	8 784	8 286
* rahalaitoksilta	9 474	10 413	9 759	10 109	9 139	8 630	8 145
* kaupungilta	209	209	180	185	167	154	141

Taulukossa olevaan kaupungin lainamäärään sisältyy myös n. 115 000 euroa korotonta pääomallinaa.

Liikevaihtoa vähentää talousarviossa mukaan laskettu käyttöasteen vajuus 6 %, vaikutus sillä on 134 261 euroa/ v. 2014.

TA 2014 - on mukana Tarhinpuhto 6 peruskorjaus taseessa ja lainassa, mahdollinen uudistuotanto on huomioitu 2016.

Kiinteistö Oy Nivalan Vuokratodit on joutunut viime vuosina ottamaan maksuvalmiuden parantamiseksi kaupungilta tilapäislainaa, ko. lainaa on 14.10.2013 jäljellä 360 000 euroa. Laina konvertoidaan pankkilainalla syksyn 2013 aikana.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

- vuokrasaatavien määrää kasvoi hieman edellisvuoteen, mutta muiden saamisten määrä pieneni hieman (rikkomiset mm.)
- Tarhinpuhto 6 peruskorjatut asunnot otettiin käyttöön 4/2014, kustannusarviossa pysyttiin
- toimenpideohjelma päivitetty 14.8.2014
- strategian päivitetty 30.6.2014
- riskikartoitus tehty viimeksi 30.6.2014
- asuntoja on pidetty hyvässä kunnossa jotta kilpailukyky markkinoilla säilyy
- käyttöaste laski 90–91 % prosenttiin pidemmäksi ajaksi
- Peltopuhto 10 piha- ja LV-remontti aloitettiin 2014 syksyllä ja se tehdään loppuun kesän 2015 aikana, viime vuonna kustannukset remontista olivat noin 325 000 euro, kustannusarviossa pysyttiin
- tilapäislainoja ei tarvittu kaupungilta 2014 aikana
- asukastoiminnan aktivointi tarvitsee vielä lisätyötä.

Kiinteistö Oy Kesti

Toimintaympäristö ja sen keskeiset muutokset

Yhtiö rakennuttaa, ylläpitää ja vuokraa kiinteistöjä erityisryhmien asumiseen. Yhtiön omistamalle tontille on rakennettu uusi ryhmäkoti erityisryhmiin kuuluvia asukkaita varten ja se on valmistunut vuoden 2013 huhtikuussa. Kiinteistön kustannusarvio on n. 1 600 M€ alv 0 % ja siihen on saatu ARA:lta avustusta 40 % sekä korkotukilainaa. Vuonna 2012 yhtiö on ostanut kaksi rivitaloa, joista toiseen on tehty pintaremontti ja se on valmistunut vuoden 2013 maaliskuussa. Kustannukset olivat n. 300 000 euroa.

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2014

Normaalia vuokraukseen liittyvää toimintaa.

Tunnusluvut

Suoritteet	TP 2012	TP 2013	TA 2014	Tot 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
asuntojen lukumäärä	23	37	37	37	37	37	37
huoneistoala m ²	1 135	1 907	1 907	1907	1 907	1 907	1 907
käyttöaste %	60	92	100	97	100	100	100

Talous

1 000 €	TP 2012	TP 2013	TA 2014	Tot 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
KASVU							
Liikevaihto	46	140	190	188	190	191	191
Taseen loppusumma	1 674	1 568	1 536	1531	1 527	1 512	1497
Henkilöstö							
KANNATTAVUUS							
Nettotulos	-8	12	0	-26	0	0	0
Sijoitetun PO:ntuotto%	-0,4	2,4	1,4	-0,4	1,4	1,4	1,4
AKAVARAISUUS							
Omavaraisuusaste %	5,1	12,4	12,1	11,0	12,2	12,3	12,4
Velkaantumisaste %	94,9	87,6	87,9	89,0	87,8	87,7	87,6
Lainat	1 300	1 346	1 343	1 343	1 334	1 319	1 303
* rahalaitoksilta	300	1 346	1 343	1 343	1 334	1 319	1 303
* kaupungilta	1 000	0	0	0	0	0	0

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Toimintaympäristö ja sen keskeiset muutokset

Varsinaisessa toiminnassa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia, mutta kolmen asunnon pintaremontointikulut sekä Kestintuvan tutkimukset ja korjaukset heikensivät tulosta huomattavasti

Nivalan Kaukolämpö Oy

Toimintaympäristö ja sen keskeiset muutokset

Vuoden 2014 lämmin kevätalvi ja yleinen taloustaantuma ovat heikentäneet Nivalan Kaukolämpö Oy tulosta ja kannattavuutta. Kaukolämmön myynti on ollut alkuvuonna noin 15 % pienempää mitä on talousarviossa suunniteltu.

Vuonna 2013 lokakuussa suoritetun energiahinnan korotus ei ole vielä parantanut yhtiön taloutta, koska talvi 2013–2014 oli helmikuuta lukuun ottamatta poikkeuksellisen lämmin.

Sähkön hinta on ollut hyvin alhainen. Sähköstä yhtiö on saanut vain 35,58 €/MWh, kun talousarviossa on laskettua sähkön hinnaksi 45,00 €/MWh.

Yhtiö onkin joutunut ottamaan lisälainaa toimintaansa varten.

Polttoaine on laadun ja saatavuuden osalta tänä vuonna ollut varsin hyvää.

Voimalaitoksen seisokkiaikana kesä – elokuussa teimme voimalaitokseen pelkäästään ennakkohuoltoja ja laiskäiteisiä tarkastuksia ja korjauksia. Kaukolämpöverkoston jatkorakentaminen vaatii yhtiön talouden merkittävää vahvistamista.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2015 on seuraavanlaiset:

- REF polttoaineen vakiinnuttaminen polttoainevalikoimaan
- pitkällä tähtäimellä vieraan pääoman vähentäminen
- voimalaitoksen käytön – ja ennakkohuollon kehittäminen
- sähköstä saatavan hinnan maksimointi
- investointien tarkka läpikäynti
- energiahinnan korottaminen kustannusta vastaavalle tasolle
- kaukolämmön perusmaksun korottaminen

Tunnusluvut

Suoritteet	TP 2012	TP 2013	TA 2014	Tot 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
Kaukolämmönm.(MWh)	54 826	50 701	60 000	51 201	60 000	65 000	65 000
Sähkönmyynti (MWh)	13 957	8 712	15 000	12 069	15 000	15 000	15 000
Höyrymyynti (MWh)	0	0	0	0	0	0	0
Kaukolämmönh.(alv0%)	46,00	51	51,00	51,00	53,00	55,00	57,00
Sähkön hinta (alv.0%)	45,43	42,30	45,00	35,58	58,00	60,00	60,00
Höyryn hinta (alv.0%)	0	0	0	0	0	0	0
Verkoston pituus (km.)	53,3	53,40	54,00	54,13	54,00	55,00	56,00
Polttoaineenkäyttö turve/puu/ref/öljy (%)	20/73/6/1	17/77/6/1	25/68/6/1	19/72/8/1	25/64/10/1	25/59/15/1	25/59/15/1
Kaukolämpö liittymä (kpl)	557	563	568	580	580	590	600

Talous

1 000 €	TP 2012	TP 2013	TA 2014	Tot 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
KASVU							
Liikevaihto	3 461	3 984	4 200	3 624	4 211	4 300	4 500
Taseen loppusumma	19 466	19 981	19 216	20 064	18 424	18 000	17 200
Henkilöstö	5+1	5+1	5+1	5+1	5+1	5+1	5+1
KANNATTAVUUS							
Nettotulos	-278	-323	-114	-434	4	100	201
Sijoitetun PO:n tuotto%	1,71	1,10		0,87			

VAKAVARAISUUS							
Omavaraisuusaste %	4,2	3,3	7,3	2,92	7,5	7,5	7,5
Velkaantumisaste %	96,2	96,2	92,8	98,89	92,6	92,6	92,6
Lainat	15 145	15 441	15 600	16 528	15 000	14 500	14 000
* rahalaitoksilta	14 445	15 441	15 600	16 528	15 000	14 500	14 000
* kaupungilta	700	0	0	0	0	0	0

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Vuosi 2014 oli historiallinen monessa suhteessa. Yksi kaukolämpölaitoksia koskettava haaste on ollut ilmaston lämpeneminen. Lämpötila oli historiallisesti mittausjaksoon nähden lämpimin, eli maapallo on ollut keskilämpötilalla mitaten lämpimin 140 vuoteen. Lämmin vuosi on myös heijastunut Nivalan Kaukolämpö Oy:n lämmönmyynnin vähenemiseen kuten myös sähkönmyyntiin. Myös yleinen taantuma on heikentänyt sähkön myyntihintaa. Kaukolämmön myyntibudjetti on normaalisti 60000 MWh. Vuonna 2014 myynti oli vain 51201 MWh, eli myimme lämpöä 8800 MWh vähemmän kuin oli budjetoitu.

Samoin linjoilla on myös sähkönmyynti: olimme budjetoineet 15000 MWh ja toteutuma oli 12069 MWh vuodessa, eli 2813 MWh vähemmän budjetoitua.

Sähköstä saatu hinta ei ollut läheskään talousarvion tasolla. Talousarviossa ennustimme sähkö hinnaksi 45,00 €/MWh ja saimme vain 35,58 €/MWh. Ottaen huomioon lämpimän vuoden ja sähköstä saatavan hinnan talousarvion ennuste meni pahoin pieleen. Sähköstä saatava tuotto on ollut talousarvioon verrattuna noin 250.000,00 € vähemmän.

Polttoaine oli pääsääntöisesti puuperäistä noin 73 % koko energiasta, turvetta poltimme 19 % ja jäteperäistä (REF) polttoainetta 8 %. Öljyn kulutus oli hyvin pientä vain 0,2 % koko energiasta.

Vuoden lopulla saimme vakituisen ympäristöluvan REF:n polttamista varten. Ympäristölupa on voimassa toistaiseksi ja lupa pitää tarkistaa ja hyväksyä vuonna 2025.

Liikevaihto oli 3,6 M€ ja talousarvio oli 4,2 M€. Liikevaihto oli talousarvoon nähden noin 0,58 M€ pienempi ja edellisvuoteen verrattuna 0,35 M€ pienempi.

Tuloksellisesti vuosi 2014 oli siis hyvin huono. Toiminnallinen tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli -433.843,37 € tappiollinen. Tilikauden liiketulos oli 193.577,96 € tappiollinen. Talousarviossa olimme ennustaneet toiminnallisen tuloksen ennen tilinpäätössiirtoja olevan 114.000 € tappiollinen.

Yhtiön vieraspääoma suhteessa liikevaihtoon on liian suuri. Tästä seuraa, että yhtiön rahoituskulut vievät tuloksen tappiolliseksi.

Yhtiön vieraspääoma suhteessa liikevaihtoon on suuri. Tästä seuraa, että yhtiön rahoituskulut vievät tuloksen tappiolliseksi.

Neljän peräkkäisen tappiollisen vuoden jälkeen yhtiön oma pääoma on hyvin pieni. Tulevaisuudessa ei ole enää varaa tehdä tappiollisia tilinpäätöksiä, koska se johtaa yhtiön oman pääoman muuttumisen negatiiviseksi.

Vuosi 2014 oli investoinnin suhteen hyvin vähäistä. Teimme vain välttämättömät korjaukset ja uusien kaukolämpöliittymien kaukolämpöputkistojen rakennustyöt.

Kaukolämpöliittymiä rakennettiin vuonna 2014 yhteensä 12 kappaletta.

Nivalan Liikuntakeskus Oy

Toimintaympäristö ja sen keskeiset muutokset

Nivalan Liikuntakeskus Oy tuottaa monipuoliset liikkumisen mahdollisuudet. Liikuntapaikat koko kunnan alueella huolehditaan käyttäjien tarpeiden mukaisesti ja Liikuntakeskuksen alueella olevat, tulevat ja suunnitellut liikuntapaikat tukevat toiminnallisesti ja taloudellisesti toisiaan.

Tavoitteena on tuottaa liikuntapalvelut edullisesti, tasapuolisesti ja asiakkaiden tarpeita tyydyttävästi. Palvelujen on oltava virikkeellisiä, korkealaatuisia, hyvinvointia ja terveyttä edistäviä.

Konkreettisimmat muutostavoitteet

- Käyttökustannusten optimointi -hankkeen toimeenpano toiminnan ja investointien kautta
  - Optimointitavoitteet vuonna 2014 ovat sähkö- ja lämpökustannuksia alentavaksi 40 % verrattuna 2011 vuoden tasoon, täten kokonaissäästötavoite sähkön ja lämmön osalta 500 MWh
- kulujen karsiminen ja toiminnan sopeuttaminen annettuihin määrärahoihin
- jäähallin peruskorjauksen suunnittelu ja aikataulutus
- palvelutarjonnan laajentaminen Uikon yhteyteen (mm. keilahalli)
- lähiliikunta-alueiden kehittäminen yhdessä kaupungin kanssa
  - Lehtolantien liikunta-alue rakentaminen, frisbeegolf -kentän laajennus.

Toiminnalliset tavoitteet

Kävijämäärien ylläpito: jäähallin käyttöaste yli 75 %, uimahallin kävijätavoite 66 000 käyntikertaa, kuntosalilla 22 000 käyntikertaa, sekä eri liikuntatapahtumat 10 000 suoritetta.

- Liikevaihdon kävijämaksujen kasvutavoite 3 %.

Yksiköidenmahdollisimman laaja palvelutuotanto: liikunnan palvelut, tukipalvelut sekä tilojen ja kaluston vuokraus eri liikunta- ja vapaa-ajan tapahtumia varten.

Liikuntakeskus tuottaa monipuolisia ja virikkeellisiä liikuntapalveluja ja liikuntatapahtumia yhteistyössä eri tahojen ja yhteisöjen kanssa sekä hoitaa, ylläpitää ja kehittää liikuntapaikkoja.

Tunnusluvut

Netto-/tilikauden tulos kust.paikoittain	TP 2012	TP 2013	TA 2014	Tot 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
Jäähalli	-62 960	-47 927	-40 000	-20 781	-25 000	-25 000	-25 000
Kuntosali	27 909	44 450	30 000	57 164	30 000	30 000	30 000
Uimahalli	-197 319	-127 383	-155 000	-200 617	-160 000	-160 000	-160 000
Liikuntapalvelut	-44 835	-68 238	40 000	-11 367	40 000	40 000	40 000
Keilahalli				-5 276			

Talous

1 000 €	TP 2012	TP 2013	TA 2014	Tot 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
KASVU							
Liikevaihto	1 211	1 196	1 258	1 259	1 288	1 308	1 196
Taseen loppusumma	4 582	4 485	3 955	5 919	3 775	3 620	3 455
Henkilöstö	7 (+1)	8	7	11	7	7	7
KANNATTAVUUS							
Netto-/Tilikauden tulos	-277	-199	-185	-180	-170	-165	-165
Sijoitetun PO:n tuotto%	-6,4	-4,7	0,7	-2,9	0,7	0,7	0,7
VAKAVARAISSUUS							
Omavaraisuusaste %	72,9	71	73,0	52,5	70	70	70
Velkaantumisaste %	27,1	28,9	27,0	47,5	30	30	30

Lainat	954	1 076	925	2 442	921	917	913
* rahalaitoksilta (KR Oy)	659	674	625	1 489	625	625	625
* kaupungilta	0	100	0	651	0	0	0
* vesihuolto	19	26	24	26	20	16	12
Pääomalaina	276	276	276	276	276	276	276

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Nivalan Liikuntakeskus Oy tuottaa monipuoliset liikkumisen mahdollisuudet. Liikuntapaikat koko kunnan alueella huolehditaan käyttäjien tarpeiden mukaisesti ja Liikuntakeskuksen alueella olevat, tulevat ja suunnitellut liikuntapaikat tukevat toiminnallisesti ja taloudellisesti toisiaan.

- liikuntapaikat hoidetaan yhdessä järjestöjen, palvelujen myyjien, urakoitsijoiden ja liikuntakeskuksen henkilöstöllä.
- liikuntapaikkoja rakennettu yhdessä eri toimijoiden, Nivalan kaupungin ja järjestöjen sekä harrastajien yhteistyöllä ja -hankkein. Näitä ovat mm. frisbeegolf -rata ja Lehtolantien alueen suunnittelu.
- kesätoissa ja tuurauksissa on työllistetty osa-aikaisesti 2 pitkäaikaistyötöntä ja 5 nuorta.

Tavoitteena on tuottaa liikuntapalvelut edullisesti, tasapuolisesti ja asiakkaiden tarpeita tyydyttävästi. Palvelujen on oltava virikkeellisiä, korkealaatuisia, hyvinvointia ja terveyttä edistäviä.

- Palvelut on tuotettu vuoden 2013 laaditun liikuntapalvelujen palvelutasopäätöksen mukaisesti josta on keskusteltu työryhmässä yhdessä sivistystoimen kanssa.
- Nivalan kaupungin käyttötalouden liikuntamenot vuodelta 2014 ovat 59,17 euroa/kuntalainen (kaupungin käyttötalousavustukset + LP määräraha - maksetut vuokrat/11 000 asukasta).
- liikuntapalvelun ja käyttötalousmäärärahojen riittävyys pitää ottaa käsittelyyn vuoden 2015 aikana. Liikuntatoimen kustannusnousua ei saada katettua eikä sovittua palvelutasoa saada ylläpidettyä, vuoden 2009 määrärahasolla. Mikäli määrärahalisäystä ei tehdä, on liikuntapalvelujen palvelutasopäätöstä muutettava.
- uusien toimintojen suunnittelun myötä hallitus on päättänyt rakennuttaa Uikon yhteyteen keilahallin. Keilahalli valmistuu vuoden 2015 alussa. Rahoitus on pääasiassa vierasta pääomaa. Hankkeelle on saatu avustus AVI:n liikuntapaikkarakentamisen määrärahoista. Kaupunki myönsi 200 000,00 € osakepääoman korotuksen rakennuskustannuksiin. Samassa yhteydessä toteutetaan toiminnallisia rakennustoimenpiteitä mm. uimahallin ja jäähallin yhdistämisestä.
- Resurssien vähäisyydestä johtuen toimintamallin kehittämistä mm. hyvinvointi- ja terveystalouden suuntaan ei ole voitu toteuttaa. Toiminnan suunnittelussa on kuitenkin palvelujen lisääminen ja suunnitteleminen vapaa-ajan- ja hyvinvointipalvelujen suuntaan otettu huomioon.
- Liikuntapalveluiden taso ei ole heikentynyt. Nivalassa tuotetaan korkeatasoiset, kustannustehokkaasti vertailukelpoiset liikunnan harrastamismahdollisuudet muihin kuntien liikuntapalveluihin verrattuna.

Konkreettisimmat muutostavoitteet

- Käyttökustannusten optimointi -hankeen toimeenpano toiminnan ja investointien kautta
  - Optimointitavoitteet vuonna 2014 ovat sähkö- ja lämpökustannuksia alentavaksi 40 % verrattuna 2011 vuoden tasoon, täten kokonaissäästötavoite sähkön ja lämmön osalta 500 MWh.
    - Keilahalli-investoinnin, laajennuksen ja LEKO -hankeen keskeneräisyyden takia toimenpiteet eivät ole toteutuneet.
- kulujen karsiminen ja toiminnan sopeuttaminen annettuihin määrärahoihin.
  - kuluissa pyritty vaikuttamaan käyttöaikoihin ja henkilökunnan kouluttamiseen mm. laite- ja käyttöhallintaan.
    - lisääntynyt kysyntä- ja aukioloajat ovat kuitenkin tuoneet palkka- ja ostopalvelukustannuksia
    - liikuntapaikkojen osalta säästötavoite on toteutunut osittain. LP-tuotannossa säästöjä on saatu kuitenkin urakoinnista, vähäisen lumen ja leudon talven takia.
- jäähallin peruskorjauksen suunnittelu ja aikataulutus.
  - siirretty em. syistä
- palvelutarjonnan laajentaminen Uikon yhteyteen (mm. keilahalli)
  - toteumassa, valmistuu alkuvuodesta 2015

- lähiliikunta-alueiden kehittäminen yhdessä kaupungin kanssa
  - Lehtolantien liikunta-alue rakentaminen, frisbeegolf -kentän laajennus
    - laajennus tehty yhdessä kaupungin ja frisbee harrastajien kanssa.
    - varauskirjapalvelun käyttöönotto
    - Lehtolantien suunnittelussa mukana.

Toiminnalliset tavoitteet

- Kävijämäärien ylläpito: jäähallin käyttöaste yli 75 %, uimahallin kävijätavoite 66 000 käyntikertaa, kuntosalilla 22 000 käyntikertaa, sekä eri liikuntatapahtumat 10 000 suoritetta.
  - uimahallin kävijämäärä 60 570 kävijää
  - kuntosalilla 31 940 käyntikertaa
  - jäähallin käyttöaste 2014, myytävistä vuoroista 91,8 %
- Liikevaihdon kävijämaksujen kasvutavoite 3 %
  - toteutuma 14,7 %
- Yksiköiden mahdollisimman laaja palvelutuotanto: liikunnan palvelut, tukipalvelut sekä tilojen ja kaluston vuokraus eri liikunta- ja vapaa-ajan tapahtumia varten.
  - tavoite on toteutunut
  - jäähallissa toukokuussa pidettiin Palomiesten SM-kilpailut ja Jokilatvan Opiston tanssiosaston kevätesitys
- Liikuntakeskus tuottaa monipuolisia ja virikkeellisiä liikuntapalveluja ja liikuntatapahtumia yhteistyössä eri tahojen ja yhteisöjen kanssa sekä hoitaa, ylläpitää ja kehittää liikuntapaikkoja.
  - tavoite on toteutunut
    - palvelujen kehittämistä jatketaan vuoden 2015 aikana jolloin tehdään palvelukartoitus ja henkilökunnan toimenkuvien muutos
  - liikuntasiihteerin valintaprosessi käytiin syksyn 2014 aikana
    - toimeen valittiin LO (amk) Janne Kaarlela Nivalasta
  - liikuntapalveluiden osalta toteutumista on arvioitu sivistystoimen perustamassa työryhmässä
  - jäähallissa tehtiin toimitsija-aitio/katsomo muutos kesän 2014 aikana kansainvälisen jääkiekkoilun sääntömuutosten edellyttämille vaatimuksille.
  - muutostöiden vaikutus ulottuu jäähallin sisärakenteisiin. Muutokset valmistuvat vuoden 2015 alussa
  - keilahalli lisää palvelutarjontaa ja tuotannon suunnittelu aloitettu.

Nivalan Teollisuuskylä Oy

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Nivalan Teollisuuskylä Oy rakennuttaa ja vuokraa yrityksille teollisuus- ja toimitiloja, hallinnoi kehittämishankkeita ja tuottaa elinkeinopalveluita yhteistyökumppaneiden kanssa. Nivala-Haapajärven seutu Nihak ry tuottaa yritystoiminnan tarvitseman neuvonnan ja Oulun Eteläinen instituutti toteuttaa tutkimus- ja kehitystoimintaa alueella. Vuonna 2013 Nivalan Teollisuuskylä Oy:llä on 3 rakennuskohdetta, ChampionDoor Oy toimitilat 3600 m², Best Glass Oy katos 225 m² ja Akkuser Oy laajennus 408 m².

Rakennushankkeet valmistuvat pääosiltaan vuoden 2013 loppuun mennessä. Teollisuuskylässä on käynnistynyt kaksi rakennustyötä: Pro Estore Oy:n teollisuushallin laajennus 1 600 m² sekä NTCap Oy:n teollisuushallin laajennus 295 m².

Strategian tavoitteet

Vuoden 2014 aikana jatketaan yhteistyön syventämistä NIHAKin elinkeinopalveluiden, Oulun Eteläisen instituutin tutkimustoiminnan, Centria Ammattikorkeakoulun ja ELME Studion yrityspalveluiden välillä. ELME Studiota on kehitetty mm. kehittämis-hankkeiden kautta ja kehittäminen jatkuu edelleen. Tavoitteena on rakentaa ELME Center -kokonaisuus, jossa limittyvät elektroniikan mekaniikan, metallialan ja bioenergian tutkimus, koulutus, kehittämistoiminta ja yritysten toiminta. Vuonna 2010 on käynnistetty ELME Center International (ECIS) -hanke kevyen ja keskiraskaan teknologiateollisuuden kehittämiseksi ja monipuolistamiseksi. ECIS-hanke on päättyvässä vuonna 2013 ja uusia hankkeita on vireillä vuodelle 2014. Liikuteltavan pienpolton kehittämissympäristö -hanke on aloitettu vuonna 2013 ja se jatkuu koko vuoden 2014.

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2014

- uusien yritysten nettolisäys 15 yritystä
- Tiilimaan risteysalueen markkinointi jatkuu
- olemassa olevien yritysten osaamistason nosto (EU-projekteja 0,3 milj. euroa/vuosi, sisältää kansallisen ja EU-tuen sekä yritysten käyttämät varat)
- teollisuuskylään 20 uutta työpaikkaa

Tunnusluvut

Suoritteet	TP 2012	TP 2013	TA 2014	Tot 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
Uudet työpaikat	-29	84	20	11	20	20	20

Talous

1 000 €	TP 2012	TP 2013	TA 2014	Tot 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
KASVU							
Liikevaihto	2 879	2 818	3 032	3 009	3 203	3 203	3 203
Taseen loppusumma	28 031	30 521	30 000	30 306	28 000	27 000	26 000
Henkilöstö	5	5	5,5	3	6	6	6
KANNATTAVUUS							
Nettotulos	503	590	379	413	397	417	462
Sijoitetun PO:ntuotto%	3,2	3,0	2,6	2,08	3,0	3,1	3,2
VAKAVARAISUUS							
Omavaraisuusaste %	41,8	45,5	49,7	47,3	53,9	58,4	63,4
Velkaantumisaste %	50,1	54,5	50,3	52,7	46,1	41,6	36,6
Lainat	13 584	15 006	13 113	14 837	11 277	9 524	7 827
* rahalaitoksilta	11 722	13 346	11 653	13 129	10 018	8 466	6 970
* kaupungilta	1 862	1 660	1 460	1 708	1 259	1 058	857

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Vuosi 2014 oli Nivalan Teollisuuskylä Oy:n 40-vuotis juhlavuosi, jonka johdosta kaupunkilaisille järjestettiin kesällä ruokatarjoilu ja marraskuussa pidettiin juhlaseminaari. Yhtiön uudeksi toimitusjohtajaksi valittiin Kaisa Liinamaa 1.1.2015 alkaen. Varsinaisessa toiminnassa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia. Vuonna 2014 on valmistunut ChampionDoor Oy:n toimitilat 3600 m², Pro Estore Oy:n teollisuushallin laajennus 1600 m², NTcab Oy:n laajennus 295 m² sekä Akkuser Oy:n laajennus 408m². ProfiPro Oy:n uusien toimitilojen 2800 m² rakentaminen aloitettiin kesällä ja se valmistuu 2015 alkuvuoden aikana. ChampionDoor Oy:n uudet toimitilat myytiin kesällä ChampionDoor Oy:lle. Nivalan Teollisuuskylä Oy osti Aiku -kiinteistön ja Kirjapaino -kiinteistön. ELME Studion ja laboratorion toimintaa on kehitetty edelleen vuoden 2014 aikana.

Strategian tavoitteet

Polttotekniikkahankkeessa on rakennettu vaihtolavalla oleva liikutettava tutkimuskontti mittalaitteistoineen. Siirrettävä tutkimuskontti valmistui alkuvuoden aikana ja sitä voidaan vuokrata mm. tutkimuksen, koulutuksen sekä mikro- ja pk-yritysten tarpeisiin. On myös verkostoiduttu Kuntaliiton seutukaupungit pilot -ohjelmaan, jossa ELME Studion vetovastuuna on kokeilla ja mallintaa toimintaympäristöjä. Nivalan Teollisuuskylä Oy on mukana myös älykkäät ja vihreät kaupungit -verkostossa. On käyty myös neuvotteluja verkostoitumisesta INKA-kaupunkiohjelmiin. ELME Studion strategia kaudelle 2014–2020 on saatu valmiiksi.

Toiminnalliset tavoitteet

- uusien yritysten nettolisäys oli 20 yritystä
- Tiilimaan risteysalueen kehittämiseksi on käyty neuvotteluja
- olemassa olevien yritysten osaamistason nosto 122t€
- teollisuuskyläntyöpaikat lisääntyvät 11 työpaikalla verrattuna 31.12.2013 tilanteeseen

Nivalan Vesihuolto Oy

Toimintaympäristö ja sen keskeiset muutokset

Vuonna 2014 talousveden kulutuksen oletetaan pysyvän edellisvuoden tasolla. Nivalan väkimäärä ei olennaisesti muutu kuten ei myöskään karjatilojen pääluku. Teollisuuden ja muiden erityisasiakkaiden veden kulutuksessa ei tapahtune olennaista muutosta.

Jäteveden myynti hiukan kasvaa viemärlaitoksen uusien toiminta-alueiden kiinteistöjen liittyessä viemäriverkostoon sekä keskustaan rakennettavien kerros-, rivi- ja omakotitalojen myötä.

Tukkuvesiyhtiö Vesikolmio Oy nostaa asiakaslaitoksilleen talousveden hintaa alustavien tietojen mukaan 3 snt/m³ ja jäteveden hintaa 10 snt/m³. Jätevedenpuhdistamolle kulkeutuvan vuotoveden (huleveden) laskutus-hinta nousee vuodelle 2014 niin, että vuoden 2012 vuotovesimäärällä kustannukset olisivat lähes 200 000 €. Talousarviossa on kuitenkin varauduttu optimistisesti vain 50 000 € kustannuksiin, toivoen sademäärän olevan pienempi ja viemäriverkoston korjausten vaikuttavan vuotovesien määrään tuntuvasti.

Johtoverkostojen ikääntyessä saneerausvelka kasvaa ja näin ollen joudumme myös varautumaan tuleviin, kasvaviin verkoston saneerausinvestointeihin.

Säiliörakenteet ovat ainakin kahden alavesisäiliön osalta osoittautuneet kehnoiksi. Talousveden laadun varmistamiseksi tullaan säiliöiden päälle rakentamaan suojaavat rakennukset ensi vuoden aikana. Kustannukset noussevat lähelle sataa tuhatta euroa.

Talousarviossa on huomioitu em. tekijät ja suunnitelmissa on, että talousveden käyttömaksua nostetaan ensi vuodelle 9,1 % (0,66 €/m³ → 0,72 €/m³) ja jäteveden käyttömaksua 12,6 % (1,82 €/m³ → 2,05 €/m³). Hinnat verottomia.

Korotusten vaikutus 150 m³ vuodessa käytävälle keskustassa asuvalle omakotitalo asiakkaalle on n. 48 € ja taajaman ulkopuolella asuvalle (ei viemäriasiakas) n. 10 €).

Suunnitelmavuosina 2015–2017 korotetaan talous- ja jätevesien käyttömaksuja tukkuvesiyhtiötä seuraten 5-10 % vuosittain.

Toiminnalliset tavoitteet 2014

Viemäriverkoston vuotovesistä pyritään korjaamaan pois vähintään 20 % (investoidaan 50 000-100 000 €). Talousveden vuotovesimäärä pyritään pitämään alle 5 % (investoidaan väh. 50 000 €).

Karvoskylän ja Nukarisen säiliöiden suojaavat rakennukset saadaan valmiiksi.

UV-desinfiointilaitteet on asennettu kaikille talousvesiverkoston alavesisäiliöille.

Tunnusluvut (tunnuslukuihin on lisätty vesilaitoksen toimintaa paremmin kuvaavia suoritteita)

Suoritteet	TP 2012	TP 2013	TA 2014	Tot 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
Viemärlaitos nettotulos	1	2	7	71	15	20	25
Vesilaitos nettotulos	4	-16	24	-15	36	43	51
Talousveden myynti (m ³ /v)	853 098	839 761	820 000	829 528	820 000	820 000	820 000
Jäteveden myynti (m ³ /v)	308 780	300 802	310 000	303 692	313 000	316 000	319 000
Talousveden hinta (€/m ³) (kaikki hinnat verollisia)	0,74	0,82	0,89	0,89	0,93	0,98	1,03
Jäteveden hinta (€/m ³)	2,03	2,26	2,54	2,54	2,67	2,80	2,94
Talousveden perusmaksu (€/v)	44,69	52,08	52,08	52,08	52,08	52,08	52,08
Jäteveden perusmaksu (€/v)	36,9	37,20	37,20	37,20	37,20	37,20	37,20

Talous (vesi- ja viemärlaitos)

1 000 €	TP 2012	TP 2013	TA2014	Tot 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
KASVU							
Liikevaihto	1 315	1 389	1 524	1 498	1 596	1 672	1 751
Taseen loppusumma	5 164	5 136	5 160	5 520	5 240	5 320	5 400
Henkilöstö	8	8	8	8	8	8	8
KANNATTAVUUS							
Nettotulos	5	-15	31	56	51	63	76
Sijoitetun PO:ntuotto%	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
VAKAVARAISUUS							
Omavaraisuusaste %	70,0	70,0	73,6	66,3	73,4	73,2	73,0
Velkaantumisaste %	29,9	30,0	27,5	33,7	27,9	28,3	28,7
Lainat							
* rahalaitoksilta		-	-	-	-	-	-
* kaupungilta		-	-	-	-	-	-

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Viemärlaitoksella jäteveden kuutiomääräinen myynti jäi talousarviossa arvioidusta n. 6 000 m³ (-2,0 %). Kuitenkin euromääräisesti tulos oli 64 000 euroa parempi kuin oli arvioitu. Syynä tähän oli lähinnä viemäriverkon vuotovesien merkittävä väheneminen. Talousarviossa arvioitiin vuotovesikustannuksiksi 50 000 €, kun toteutuma olikin vain 14 000 €. Viemäriverkon saneeraukset ja vähäsateinen vuosi vaikuttivat vuotovesien vähäisyyteen. Lisäksi tukkuvesiyhtiö ei perinyt asiakaslaitoksiltaan lainkaan yhden kuukauden jätevesimaksuja, koska yhtiön rakentamisinvestoinnit eivät toteutuneet suunnitellusti. Tämän vaikutus oli n. 29 000 €.

Vesilaitoksella talousveden kuutiomääräinen myynti ylitti arvioidun lähes 10 000 m³:lla (+1,2 %). Euromääräisesti tulos jäi kuitenkin arvioidusta n. 39 000 €, johtuen lähinnä tarvike- ja työn myyntien vähenemisestä uusien vesiliittymien vähäisyyden vuoksi.

Viemäriverkoston vuotovesien korjaamiseen käytettiin n. 70 000 euroa. Sujutuksia tehtiin 820 metriä ja kaivoja vaihdettiin 23 kpl. Vuotovesiä saatiinkin vähennettyä merkittävästi. Vuonna 2013 jätevedenpuhdistamon hulevesiprosentti oli 49,7 %, kun v. 2014 se oli 26,3 %.

Vesijohtoverkon uusimista ei v. 2014 juurikaan tehty, mutta vuotoja toki korjattiin lähes 40 kpl. Vuotovesimäärä laski edellisvuoden 9,1 prosentista 6,2 prosenttiin.

Nukarisen ja Karvoskylän alavesisäiliöiden suojarakennukset valmistuivat suunnitellusti lokakuun loppuun mennessä. Säiliöt on otettu takaisin käyttöön ongelmitta. Kustannuksia kertyi yhteensä n. 290 000 €.

Haapaperän alkuperäinen viemärintihanke valmistui jo vuoden 2013 lopulla, mutta vesilaitoksen esityksestä valtuusto päätti kokouksessaan 25.9.2014, laajentaa viemärlaitoksen toiminta-alueetta Haapaperällä ja myös aikaistaa toiminta-alueeksi tulevista 1.1.2016 alkaen. Vesilaitos teki muutoshakemuksen ELY-keskukselle ja sai alkuperäisestä hankkeesta käyttämättä jääneen tukiosuuden (kustannusarvio alitettiin) käytettäväksi hankkeen laajennukseen. Viemärintihankkeen rakentamiseen saatiin myös jatkoaikaa 28.2.2015 saakka.

Viemäri liittymissopimuksia Haapaperälle tehtiin vuoden aikana 70 kpl. Noin 40 kiinteistöön rakennettiin jo myös liittymisjohto. Muualle Nivalan alueelle liittymissopimuksia tehtiin 26 kpl. Näistä 6 kpl oli kaava-alueen ulkopuolisia viemäri liittymiä 13 kpl vesiliittymiä kaava-alueen ulkopuolelle ja 7 kpl oli vesi + viemäri liittymiä kaava-alueelle.

UV-desinfiointilaitteet saatiin suunnitellusti asennettua kaikille alavesisäiliöille. Laitteita on nyt eri pumppaamoilla kaikkiaan 7 kpl.

130 Keskushallinto

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Keskushallinnon tehtäväalueeseen kuuluvat mm. kaupunginhallituksen ja -valtuuston asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon kuuluvat asiat, asiakaspalvelu, asiakirjahallinto, IT-palvelut sekä talous- ja palkkahallinnon järjestäminen. Tehtäväalueeseen sisältyy myös kunnallisten ja valtiollisten vaalien ja vanhusten asiointiliikenteen järjestäminen.

Asiakaspalveluhanke 2014:lla on vaikutusta tuleviin toimintoihin. Hallituksen esitys laiksi julkisen hallinnon yhteisestä asiakaspalvelusta annetaan eduskunnan käsiteltäväksi syysistuntokaudella 2013 ja laki tulee voimaan vuonna 2014. Lakiehdotuksen mukaiset yhteiset asiakaspalvelupisteet aloittavat toimintansa vuonna 2015. Hankkeen tavoitteena on parantaa julkisten palvelujen saatavuutta sekä lisätä hallinnon tehokkuutta ja taloudellisuutta. Hankkeessa esitetään, että julkisen hallinnon asiakaspalvelu perustuu lakisääteiseen malliin, jossa yhteiseen asiakaspalveluun aina osallistuvat viranomaiset ja siellä tarjottavat palvelut määritellään laissa. Lakiehdotuksen mukaan laissa määriteltyjen palvelujen järjestämisvelvollisuus on myös Nivalan kaupungilla.

Valtiovarainministeriö on hyväksynyt 28.10.2013 tehdyllä päätöksellä Nivalan kaupungin etäpalvelun valtakunnalliseen käyttöönottohankkeeseen. Ko. hankkeessa kehitetään Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimiston, ministeriön ja kaupungin kanssa yhdessä työvoimahallinnon etäpalveluja. Nivalan kaupunki on myös hakenut Suomen Kuntaliiton vaikuttavat lähipalvelut -hankkeeseen.

Taloushallinnon ja palkanlaskennan neljän vuoden sopimuskausi päättyy vuoden 2014 lopussa. Option käyttö on valmistelussa.

Henkilöstöressurssien arvioidaan talousarvio- ja suunnitelmavuosina pysyvän ennallaan.

Strategian toteuttaminen

Keskushallinnon tehtäväalue toteuttaa Nivalan kaupungin strategiassa määriteltyjen tavoitteiden toteuttamista sekä kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätöksiä.

Toiminnalliset tavoitteet

Keskushallinto toimii yhteistyössä toimialojen kanssa. Tukipalveluja kuten mm. taloushallinnon, palkanlaskennan ja IT:aa koskevien päätösten osalta toimintoja kehitetään edelleen yhteistyössä palvelun tuottajan sekä toimialojen kanssa. Lisäksi yhtenä keskeisenä tavoitteena on myös arkistonmuodostussuunnitelman ajan tasalle saattaminen.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Keskushallinnon tehtäväalueeseen kuuluvat mm. kaupunginhallituksen ja -valtuuston asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon kuuluvat asiat, asiakaspalvelu, asiakirjahallinto, IT-palvelut sekä talous- ja palkkahallinnon järjestäminen. Tehtäväalueeseen sisältyy myös kunnallisten ja valtiollisten vaalien ja vanhusten asiointiliikenteen järjestäminen.

Valtiovarainministeriö valmistelee Suomeen koko maan kattavaa lakisääteistä julkisen hallinnon yhteisten asiointipisteiden verkkoa Asiakaspalvelu 2014 -hankkeen tavoitteena on, että asiakkaat saavat julkisen hallinnon asiakaspalvelut yhteisistä asiointipisteistä koko maassa yhdenvertaisesti ja kohtuetaisyysydellä asuinpaikastaan. Yhteisen asiakaspalvelun järjestämisestä vastaavat hankkeen ehdotuksen mukaan kunnat. Valtion palveluntuottajat korvaavat kunnille niille valtion palveluiden antamisesta aiheutuvat kustannukset. Lakisääteisten yhteisten asiointipisteiden lisäksi voi olla myös sopimusperusteisia asiointipisteitä. Hankkeen jatkovalmistelutyöryhmä ehdottaa, että lakisääteisiä yhteisiä asiakaspalvelupisteitä perustetaan 144 kuntaan eri puolille Suomea. Palvelupisteverkon laajuus selviää lopullisesti hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä syksyllä 2015. Tavoitteena on antaa hallituksen esitys eduskunnalle syksyllä 2015, jolloin uusi laki tulisi voimaan vuonna 2016. Ensimmäiset yhteiset asiakaspalvelupisteet avautuisivat tällöin syksyllä 2016. Siirtymisen yhteiseen asiakaspalveluun on suunniteltu tapahtuvan vaiheittain, maakunnittain edeten, vuosina 2016–2019.

<http://vm.fi/asiakaspalvelu2014>

Nivalan kaupunki on mukana VM:n etäpalveluhankkeessa. Etäpalvelua on toteutettu yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimiston (työvoimahallinnon palvelut) kanssa. Yhteispalvelupisteessä on vajaat 200 palvelutapahtumaa. Tapahtumat vaihtelevat TE-palvelujen osalta mm. julkaisujen, esitteiden ja lomakkeiden jakamisesta/vastaanotosta, verkkopalvelujen käyttöön ja niissä opastamiseen, muuhun neuvontaan sekä videoneuvotteluyhteyksien järjestämiseen ja opastamiseen.

150 Henkilöstöjaos

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Nivalan kaupungin henkilöstökulut ovat noin 22 miljoonaa euroa eli toimintamenoista noin 30 prosenttia. Kaupungin palveluksessa työskentelee noin 385 vakituista henkilöä (tilinpäätös 2012). Vuoden 2012 lopussa määräaikaisia palvelussuhteita oli 121 kpl. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä on noin 48,5 vuotta.

Kunta-alalta ennustetaan siirtyvän eläkkeelle noin 292 000 henkeä vuosina 2012–2030 eli lähes 60 % nykyisistä kunta-alan työntekijöistä. Suurin poistuma ajoittuu kuluvalle vuosikymmenelle. Ammattiryhmien välillä eläkepoistumassa on suuria eroja. Osastonhoitajien ja sairaala- ja hoitoapulaisten ohella mm. kiinteistönhuoltomiehillä eläkepoistuma tarkastelujaksolla on yli 70 %. (Lähde: Kunta-alan eläkepoistumaennuste 2012–2030). Kunta-alan eläkepoistumaennusteen perusteella Nivalan kaupungilta eläkepoistuma vuosina 2012–2016 on 16,7 % ja vuosina 2012–2021 poistuma on 30,7 %. Vastaavasti vuosina 2012–2030 eläkepoistuma on Nivalan kaupungissa 56,1 %. Nivalan kaupungissa määrällinen ja prosentuaalinen poistuma on suurin maatalouslomittajissa, siivoojissa sekä peruskoulun ja lukion lehtoreissa. (Lähde: Keva)

Nivalan kaupungille kohdentuvien varhaiseläkemaksujen (varhe -maksut) suuruus on ollut vuoden 2012 tilinpäätöksessä 346 561 euroa. Vuoden 2013 arvio on 284 195 euroa ja vuodelle 2014 arvio on 262 524 euroa. Työnantaja voi pyrkiä pienentämään varhaiseläkkeistä aiheutuvia maksuja tukemalla työntekijöidensä työssä jatkamista ja tarjoamalla vaihtoehtoja varhaiseläkkeelle. Työkyvyttömyyseläkkeestä koituva varhe -maksu voidaan usein välttää, jos työntekijän työkyvyn menetyksen uhkaan kiinnitetään huomiota hyvissä ajoin. Yhtenä keinona on työntekijän kouluttaminen oppisopimuksella toiselle toimialalle. Samoin osatyökyvyttömyyseläke on hyvä vaihtoehto täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle, sillä siitä ei aiheudu varhe -maksua.

Sairauspoissaolojen lukumäärä on Nivalan kaupungissa huomattava. Vuonna 2012 kaupungin vakinaiselle henkilöstölle kertyi sairauspoissaolopäiviä työtapaturman/ammattitaudin vuoksi 450 kalenteripäivää ja sairausloman vuoksi 7888 kalenteripäivää eli yhteensä 8338 kalenteripäivää. 30.9.2013 mennessä vakinaiselle henkilöstölle on kertynyt sairauspoissaolopäiviä työtapaturman/ammattitaudin vuoksi 777 kalenteripäivää ja sairauslomia 5548 kalenteripäivää. Keskimäärin työtapaturmat/ammattitaudit ovat lisääntyneet vuoteen 2012 verrattuna jopa 130 % ja sairauspoissaolot ovat vähentyneet 6 %. Suurin työntekijäryhmä työtapaturmissa/ammattitaudeissa on maatalouslomittajat. Heidän osuus 30.9.2013 mennessä tapaturma/ammattitautipoissaoloista on 56 %.

Vuoden 2013 aikana palkkahallinnon järjestelmää on kehitetty siten, että se mahdollistaa esimiesten ja lääkäreiden myöntämien sairauslomien seurannan. 30.9.2013 sairauspoissaoloista 361 kalenteripäivää eli 7 % oli esimiesten hyväksymiä lyhyitä sairauspoissaoloja. Huomioitavaa on, että työntekijät saattavat toimittaa myös lyhyistä sairauspoissaoloista lääkärintodistuksen, jolloin se tilastoidaan poissaoloksi lääkärintodistuksella. Sairaus- ja tapaturma/ammattitautipoissaolojen suurta lukumäärää selittävät osaksi yksittäiset pitkät poissaolot mm. henkilöstöryhmissä, joissa tehdään fyysisiä töitä. Näistä pitkistä (yli 30 pv) tapaturma/ammattitautipoissaoloista kertyy 664 kalenteripäivää, joka on 82 % kaikista tapaturma/ammattitautipoissaoloista (tilanne 30.9.2013).

Työmarkkinatukea vähintään 500 työttömyyspäivältä saaneen henkilön työmarkkinatuki rahoitetaan puoliksi valtion ja kunnan kesken. 1.1.2014 alkaen työmarkkinatuen menot kasvavat 0,6 % per työtön indeksikorotuksen vuoksi. (Lähde: STM talousarvioesitys 2014)

Valtioneuvoston laatiman rakennepoliittisen ohjelman mukaisesti kuntien roolia ja vastuuta pitkäaikaistyöttömyyden aktiivisessa hoidossa korostetaan, kun aiemmin päätetyn mukaisesti osa yli 300 päivää työmarkkinatuella olleiden pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuen rahoitusvastuusta siirretään kunnille 1.1.2015. (Lähde: Valtioneuvosto)

Nivalan kaupungin hallintosäännön mukaisesti henkilöstöjaoksen tehtäväkenttään kuuluvat mm. seuraavat alueet:

1. vastata henkilöstöhallinnon kehittämisestä, ohjaamisesta ja päätöksenteosta
2. tekee kaupungin puolesta sellaiset virka- ja työehtosopimukset, joissa päätösvalta on paikallistasolla Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuutuksen nojalla
3. päättää myös virka- ja työehtosopimuksen täytäntöönpanosta, sopimusten harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta ja näihin liittyvien neuvottelujen käymisestä.

Henkilöstöstrategia tukee jaoksen toimintaa henkilöstöhallinnon kehittämisessä ja ohjaamisessa.

Strategian toteuttaminen

Nivalan kaupungin henkilöstöstrategian onnistunut toteuttaminen myötävaikuttaa välittömästi kaupunkistrategian toteutumiseen.

Vuonna 2012 kaupunginvaltuusto hyväksyi henkilöstöstrategian, jonka avulla halutaan kehittää kaupungin henkilöstöpolitiikkaa mm. työhyvinvoinnin edistäjänä. Henkilöstöstrategian painopisteitä vuosille 2012–2016 ovat seuraavat:

- uudistumme rohkeasti ja avoimesti keskustellen (muutosten ja uudistusten johtaminen)
- tarjoamme mahdollisuuksia oppimiseen ja kehittymiseen (oppiminen ja kehittyminen). Uudistusten keskellä huolehdimme työhyvinvoinnista ja jaksamisesta (työhyvinvointi ja jaksaminen)
- panostamme työuran sujuvaan alkuaan ja tarjoamme joustoa viimeisiin työvuosiin
- osallistuva esimiestyö tukee työssä onnistumista (esimiestyön kehittäminen)
- työyhteisömme hyvä yhteishenki on työn ilon kulmakivi (työyhteisö ja ilmapiiri).

Henkilöstöstrategian toimenpiteiden toteutus on toimialojen ja toimielinten yhteinen asia. Henkilöstöstrategian toteuttaminen on tärkeä tapa varmistaa, että Nivalan kaupunki tuottaa taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaita palveluita myös tulevaisuudessa. Henkilöstöjaoksella ja kaupunginjohdolla on edelleen keskeinen rooli Nivalan kaupungin henkilöstöpolitiikan kehittämisessä, mutta kehittämistyö tapahtuu yhteistyössä toimialojen kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet

Henkilöstöjaoksen toiminnallisena tavoitteena on vuodelle 2014 toteuttaa kaupunki- ja henkilöstöstrategiassa määritettyjä toimenpiteitä. Erityisesti kiinnitetään huomiota

- viestinnän kehittämiseen (kaupunginhallitus on hyväksynyt viestintäohjeet): viestintäohjeen jalkauttaminen organisaatioon; mm. henkilöstöopas, tietoiskut esimiehille, intraan pääsy jokaiselle (tieto yhdessä paikassa)
- osavuositarkastuksen kehittämiseen henkilöstökatsauksen osalta (katsauksessa mm. teemoina: eläköityminen, rekrytointitarpeet, pitkät/lyhyet sairauspoissaolot, koulutusmäärärahojen seuranta)
- esimiesfoorumien vakiinnuttaminen normaaliksi toiminnaksi
- yhteistyötoimielimen toiminnan kehittäminen.

Tavoitteena on, että esimiesfoorumissa käydään ajankohtaisia asioita läpi ja kehitetään entisestään johdon ja esimiesten vuoropuhelua. Tässä erityisesti organisaation johdolla on merkittävä rooli.

Työtapaturmien ennaltaehkäisyyn tulee kiinnittää huomiota entistä enemmän.

Henkilöstöjaoksen alaisuuteen on edelleen budjetoitu erillinen 15 000 euron määräraha työhyvinvoinnin edistämiseen. Nuorten kesätyöllistämiseen on varattu vuodelle 2014 edelleen 25 000 euroa. Kesätyöllistämisen periaatteet noudattelevat pääsääntöisesti kuluvan vuoden periaatteita. Kaikille kesäduunisetelin kriteerit täytävälle hakijoille tarjotaan kesäduuniseteli. Pitkäaikaistyöttömien ja nuorien työllistämiseen on henkilöstöjaoksen alaisuuteen varattu määrärahat 12 henkilölle.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Kaupunginvaltuusto nimesi tammikuussa 2013 henkilöstöjaoksen. Henkilöstöjaos kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa ja pöytäkirjamerkintöjen mukaan käsiteltäviä asioita oli vajaat 40. Vuoden 2014 aikana ei tapahtunut organisaatiomuutoksia muutoin kuin talous- ja palkkahallinnon siirto Kuntien Hetapalvelut Oy:lle. Sen sijaan vuoden 2015 aikana kaupunki valmistelelee toimintatapamuutoksia, jotka vaikuttavat jatkossa myös henkilöstöjaoksen toimintakenttään (Työpajasäätiön toiminnan käynnistäminen sekä varhaiskasvatuksen siirto Peruspalvelukuntayhtymä Kalliolta peruskuntaan). Tarkemmin henkilöstöjaoksen toimintakenttään liittyvää toimintaa kuvataan henkilöstötilinpäätöksessä.

150 Henkilöstöjaos	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	216 030	0	216 030	169 757,55	-46 272,45
Toimintamenot	-2 248 007	0	-2 248 007	-2 133 864,36	114 142,64
Toimintakate	-2 031 977	0	-2 031 977	-1 964 106,81	67 870,19

12 KAUPUNGINHALLITUS

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallitus tai johtosäännössä määrätty muu viranomainen antaa tarvittaessa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Kaupunginhallitus -toimielimen alaisuuteen kuuluu kuusi tehtäväaluetta, joita ovat kaupunginhallitus, Peruspalvelukuntayhtymä Kallio, Jokilaaksojen pelastuslaitos, Nivalan Liikuntakeskus Oy:n avustukset, keskushallinto ja henkilöstöjaos. Jätehuoltoviranomaisena toimii 1.1.2013 alkaen jätehuoltolautakunta, jossa isäntäkuntana toimii Ylivieskan kaupunki.

Hallitusohjelman mukaan koko maassa toteutetaan kunta- ja palvelurakennemuutos. Kunta- ja palvelurakenteeseen liittyen on säädetty kuntarakennelaki. Järjestämislaki, uusi valtionosuusjärjestelmä sekä kuntalaki tulevat voimaan vuonna 2015. Kunta- ja palvelurakennemuutos on huomioitava Nivalan kaupungin päätöksenteossa ja toiminnassa. www.kuntarakenne.fi -sivustolla on selvitetty kunta- ja palvelurakennemuutuksen ajankohtaisia asioita.

Nivalan kaupunki on allekirjoittanut Muutos Nyt -hyvinvointisopimuksen vuosille 2013–2017. Hyvinvointisopimuksessa määritetään yhteistoiminnan tavoitteiksi hyvinvoinnin edistäminen, hyvinvointi- terveys ja sivistyserojen kaventaminen, varhaisen puuttumisen ja osallisuuden lisääminen, työ- ja toimintakykyisyyden ylläpitäminen, omaehtoisen selviytyminen ja elämässä pärjäämisen parantaminen. <http://www.pohjois-pohjanmaa.fi/file.php?fid=2491>.

Strategian toteuttaminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2013 päivitetyn kaupunkistrategian. Toimielimen alaisuuteen kuuluvat tehtäväalueet tukevat toiminnallaan Nivalan kaupungin strategiassa määritettyjen tavoitteiden toteuttamista.

Sähköinen hyvinvointikertomus on hyvinvointitiedolla johtamista ja päätöksentekoa tukeva työväline kunnille. Hyvinvointikertomus on tärkeä osa kunnan strategista toiminnan ja talouden suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Kertomuksen hyödyntämistä kehitetään osaksi strategista johtamista.

Toiminnalliset tavoitteet

- Kaupunkistrategian toteuttaminen
- Ulkoisen ja sisäisen viestinnän ja tiedottamisen kehittäminen (mm. Meijän kaupunki -lehden julkaiseminen, kaupungin viestintäohjeiden jalkauttaminen käytäntöön)
- Aktiivinen edunvalvonta kunta- ja palvelurakennemuutuksessa
- Asiakaspalveluhanke 2014 -toimintojen kehittäminen
- Hyvinvointikertomuksen kehittäminen osaksi kaupungin johtamista
- Sosiaali- ja terveystoimen neuvottelukunta ja hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työryhmä jatkaa aktiivista toimintaa ja tehostavat yhteistyötä
- Henkilöstöstrategian toteuttaminen
- Vuonna 2014 valmistuvan ikääntyvän väestön palveluiden kehittämissuunnitelman käyttöönotto kaupungissa

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kaupunginhallitus tai johtosäännössä määrätty muu viranomainen antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallituksen vastuuseen kaupungin hallinnosta kuuluvat muun muassa kaupunginhallituksen alaisen hallinnon yhteensovittaminen sekä käytännön hallinnosta huolehtiminen. Konsernijohtoon kuuluvana kaupunginhallitus vastaa myös kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kaupunginhallituksen toiminnan toteuttamista kuvataan tarkemmin kaupunginhallituksen toimielimen alaisuuteen kuuluvien tehtäväalueiden (120 kaupunginhallitus, 125 Peruspalvelukuntayhtymä Kallio, 126 Jokilaaksojen Pelastuslaitos, 127 Nivalan Liikuntakeskus Oy avustukset, 130 keskushallinto, 150 henkilöstöjaos) toiminnan toteutumisten yhteydessä.

12 Kaupunginhallitus	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	855 833	0	855 833	1 105 200,30	249 367,30
Toimintamenot	-47 296 172	-104 000	-47 400 172	-47 578 832,93	-178 660,93
Toimintakate	-46 440 339	-104 000	-46 544 339	-46 473 632,63	70 706,37

160 Alueellinen maaseutuhallinto

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Nivalan, Oulaisten ja Ylivieskan kaupungit sekä Sievin ja Kärsämäen kunnat ovat tehneet maaseutuhallintoa koskevan yhteistyösopimuksen. Sopimuksen perusteella kuntien järjestettäväksi säädettyjen lakisääteisten maaseutuhallintotehtävien sekä muiden maaseudun kehittämispalvelujen järjestämisestä kyseisten kuntien alueella vastaa Nivalan kaupunki. Yhteistoiminnan järjestämistä varten on perustettu yhteiseksi toimielimeksi Nivalan maaseutulautakunta. Toimielin toimii Nivalan kaupungin organisaatiossa. Lautakuntaan valitaan kaksi jäsentä Nivalasta ja yksi jäsen kustakin muusta kunnista. Lautakunta toimii valtuuston toimikauden mukaisesti.

Strategian toteuttaminen

Palveluja tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluina. Sopimuskunnat vastaavat kukin osaltaan palvelujen tarjoamiseen tarvittavien toimipisteiden kaikista kustannuksista kunnassaan (vuokra, siivous, lämmitys, kiinteät tietoliikenneyhteydet, yms. ja niihin liittyvät ylläpitopalvelut).

Sopimuskunnat vastaavat itse palvelujen tuottamista varten tarvittavien toimistotarvikkeiden, irtaimiston ja ATK-laitteiden hankinnasta sekä ylläpidosta.

Maaseudun kehittämispalveluja ja maaseutuhallinnon viranomaispalveluja pyritään tuottamaan sopimuskuntiin tilalukumäärän suhteessa. Yhteislautakunnan päätöksellä tästä voidaan erityisistä syistä poiketa. Yhteislautakunta voi myydä palveluja sopimuskunnille ja muille tahoille. Yhteislautakunnalla on palveluiden tuottamissopimus Oulaisten kaupungin ja Pyhäjärven kaupungin kanssa. Oulaisten kaupunkiin myydään muita kuin maaseutuhallinnon palveluja n. 30 % maaseutuasiamiehen työajasta ja Pyhäjärvelle maaseutuhallinnon palveluja 50 % Kärsämäen maaseutuasiamiehen työajasta.

Toiminnalliset tavoitteet

Hoidetaan tehokkaasti lakisääteiset viljelijöiden EU- ja kansalliset maataloustukiasiat. Turvataan monipuolisten ja laadukkaiden maaseutupalvelujen saatavuus toimialueen kunnissa. Perusmaatalouden toimintaedellytyksiä kehitetään edistämällä mm. sukupolvenvaihdoskauppoja, tilusjärjestelyjä ja tilakohtaista kehittämistä. Edistetään ja autetaan uusien maaseutuelinkeinojen syntymistä. Kehitetään maaseudun monipuolisia elinkeinoja yhteistyössä maaseudun muiden toimijoiden kanssa. Tukihakemusten käsittelyssä siirrytään mahdollisimman paljon sähköisten järjestelmien hyötykäyttöön.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Nivalan, Oulaisten ja Ylivieskan kaupungit sekä Sievin ja Kärsämäen kunnat ovat tehneet maaseutuhallintoa koskevan yhteistyösopimuksen. Sopimuksen perusteella kuntien järjestettäväksi säädettyjen lakisääteisten maaseutuhallintotehtävien sekä muiden maaseudun kehittämispalvelujen järjestämisestä kyseisten kuntien alueella vastaa Nivalan kaupunki.

Yhteistoiminnan järjestämistä varten on perustettu yhteiseksi toimielimeksi Nivalan maaseutulautakunta. Toimielin toimii Nivalan kaupungin organisaatiossa. Lautakunnassa on kaksi jäsentä Nivalasta ja yksi jäsen muista kunnista. Lautakunta kokoontui vuonna 2014 kaksi kertaa.

Strategian toteutuminen

Palveluja on tuotettu kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluina. Jokaisessa kunnassa on maaseututoimisto. Sopimuskunnat ovat vastanneet kukin osaltaan palvelujen tarjoamiseen tarvittavien toimipisteiden kaikista kustannuksista kunnassaan (vuokra, siivous, lämmitys, kiinteät tietoliikenneyhteydet, yms. ja niihin liittyvät ylläpitopalvelut).

Yhteislautakunnalla on palveluiden tuottamissopimus Oulaisten kaupungin ja Pyhäjärven kaupungin kanssa. Oulaisten kaupunkiin on myyty muita kuin maaseutuhallinnon palveluja n. 30 % maaseutuasiamiehen työajasta ja Pyhäjärvelle maaseutuhallinnon palveluja 50 % Kärsämäen maaseutuasiamiehen työajasta. Pyhäjärven kaupungin kanssa tehty ostopalvelusopimus päättyi vuoden 2014 lopussa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2014 aikana maaseutuhallinto maksoi tukia yhteensä 41,89 miljoonaa euroa. Tukea maksettiin vähemmän kuin edellisenä vuonna. Lasku johtui yleisen tukitason laskusta. Tukea saavia tiloja oli yhteensä 994 kpl. Sähköisenä tukihakemuksen jätti Nivalassa 72 %, Kärsämäellä 58 %, Oulaisissa 52 %, Sievissä 66 % ja Ylivieskassa 62 % viljelijöistä. Koko valtakunnassa sähköisen hakemuksen jättäneiden osuus oli 60 %. Uusjakoja on meneillään Nivalassa, Sievissä ja Ylivieskassa. Oulaisissa selvitetään jaon aloittamista.

Alueella toteutettiin Neliapilan Tulevaisuustyöpaja 2020-hanketta. Hankkeen toimesta järjestettiin mm. työpa- ja/seminaari elintarviketuotannon tulevaisuudennäkömistä. Hanke päättyi 30.6.2014.

Suoritteet	ta 2014	tot 2014
Maatilojen lukumäärä yht. (kpl)	1 020	994
Nivala	366	353
Kärsämäki	135	136
Oulainen	162	155
Sievi	195	193
Ylivieska	161	157
Viljelty pelto yht. (ha)	49 700	49 863
Nivala	18 150	18 100
Kärsämäki	7 280	7 451
Oulainen	6 600	6 614
Sievi	10 180	10 209
Ylivieska	7 480	7 489
Maksetut tuet yht. (milj. €)	43,1	41,89
Nivala	17,3	16,66
Kärsämäki	6,2	6,02
Oulainen	5,0	4,77
Sievi	8,6	8,5
Ylivieska	6,1	5,94

160 Maaseututoimi	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	359 466	0	359 466	329 328,01	-30 137,99
Toimintamenot	-540 597	0	-540 597	-499 844,26	40 752,74
Toimintakate	-181 131	0	-181 131	-170 516,25	10 614,75

165 Lomatoimi

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Mela on ilmoittanut säästötavoitteet liittyen valtion talousarvioesitykseen 2013. Valtion korvausta leikataan vuosittain kausilla 2013–2016 5 miljoonalla eurolla. Säästö pyritään hakemaan mm. maatilojen työaikamitoituksia tarkentamalla sekä tilojen yhtäaikaisilla lomilla mahdollisuuksien mukaan.

Strategian toteuttaminen

Kaupunkistrategian sekä henkilöstöstrategian 2012–2016 ja sen sovittujen toimenpiteiden toteuttaminen ja seuranta.

Toiminnalliset tavoitteet

Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Lomittajien työvuorosuunnitteluun ja työn kuormittavuuteen ja ennaltaehkäisevään työhön panostetaan.

Nivalan henkilöstöstrategian osana on sovittu tehtäväksi työn vaativuuden arviointi työntekijöille. Arviointitehtävien määrittäminen on aloitettu ja tehty kaupungin toimistohenkilöstölle.

Lomituspalvelut on osa alueellista maaseutupalvelua ja on sovittu, että lomittajien ammattiryhmälle tehdään syksyn aikana työnvaativuuden arviointi. Aikaisempi työn vaativuuden kuvaus ei enää vastaa lomitustyön luonnetta tai vaativuuden määritelmää. Tarkoitus on, että työ on valmiina kun seuraava KVTES astuu voimaan 1.3.2014.

Suoritteet	TP 2010	TP 2011	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016
Maatalousyrittäjiä Nivala, Sievi, Ylivieska	333	304,138	294,141	285,136	278,14	265,126	255,121
Hallintohenkilöstöä	4	7	7	6	6	6	6
Maatalouslomittajia	63	107	110	108	107	105	103
Lomituspäiviä	18 977	31 000	30 500	30 000	29 000	28 500	28 000

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Lomatoimen kustannuspaikan 1661 talousarvio alittui vuodelle 2014 lomituksen osalta 59.623,04 €. Syynä on lomituspäivien vähentyminen. Lomituspäiviä toteutui yhteensä 26 156 pv ja vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 1671 pv. Vähennys vastaa 7,6 lomittajan työpanosta (htv). Suurin syy päivien vähenemiseen normaalin asiakasmäärän vähenemisen lisäksi on sijaisapulomituksen vähäisempi käyttö viime vuonna. Loppuerä palautetaan Melalle kun tilitys on vahvistettu.

Lomatoimen hallinnon kustannuspaikan 1651 talousarvio alittui 25 434,87 €. Määrärahaa myönnetään paikallisyksikölle kertoimen ja toteutuneiden lomituspäivien mukaan. Alittunutta hallintorahaa ei tarvitse palauttaa.

Tuetun maksullisen lomituksen tuki. Sievin kunta tuki maksullista lomitusta yht. 14 069 €, Ylivieskan kaupunki 9446 € ja Nivala tuki oli 30 000 € eurolla. Tuetun maksullisen lomituksen määrä pysyi samana.

165 Lomapalvelut	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	6 549 186	0	6 549 186	5 881 845,34	-667 340,66
Toimintamenot	-6 549 186	0	-6 549 186	-5 856 410,47	692 775,53
Toimintakate	0	0	0	25 434,87	25 434,87

16 ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT

Toimialaan kuuluu kaksi tehtäväaluetta; lomapalvelut ja maaseututoimi.

Lomapalvelut -tehtäväalue hoitaa lomituspalvelujen järjestämisen Nivalan, Sievin ja Ylivieskan kuntien alueella. Lomituspalvelujen järjestämisestä vastaa alueellinen lomituspalvelulautakunta.

Maaseututoimi -tehtäväalue vastaa maaseutuhallinnon lakisääteisten tehtävien sekä maaseudun kehittämis-tehtävien järjestämisestä Nivalan, Kärsämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kuntien alueella. Toiminnan jär-jestämisestä vastaa alueellinen maaseutulautakunta.

Mela on ilmoittanut lomitustoiminnan säästötavoitteet liittyen valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen. Valta-kunnan tasolla valtion korvausta leikataan vuosittain kausilla 2013–2015 5 miljoonalla eurolla. Säästö pyritään hakemaan mm. maatilojen työaikamitoituksia tarkentamalla sekä tilojen yhtäaikaisilla lomilla mahdollisuuksien mukaan.

Strategian toteuttaminen

Henkilöstrategian 2012–2016 ja sen sovittujen toimenpiteiden toteuttaminen ja seuranta. Henkilöstön työhy-vinvointiin kiinnitetään huomiota. Lomittajien työvuorosunnittelun ja työn kuormittavuuteen ja ennaltaehkäise-vään työhön panostetaan. Maaseututoimessa toteutetaan Eu-säännösten edellyttämä tehtävien eriyttäminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Lomatoimessa jatketaan karjatilojen palvelusuunnitelmien ja tilakartoitusten tekemistä. Kartoitukset ja suunni-telmat tehdään loppuun vuoden 2014 aikana. Maaseututoimessa palvelut tuotetaan kuntiin lähipalveluina. Jo-kaisessa kunnassa säilyy maaseututoimisto. Tukihakemuksissa siirrytään mahdollisimman paljon sähköiseen asiointiin. Henkilöstöstrategiaa toteutetaan yhteistyössä keskushallinnon, lautakunnan, esimiesten ja työnteki-jöiden kanssa.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Toimialaan kuuluu kaksi tehtäväaluetta; lomapalvelut ja maaseututoimi.

Lomapalvelut -tehtäväalue hoitaa lomituspalvelujen järjestämisen Nivalan, Sievin ja Ylivieskan kuntien alueella. Lomituspalvelujen järjestämisestä vastaa alueellinen lomituspalvelulautakunta.

Maaseututoimi -tehtäväalue vastaa maaseutuhallinnon lakisääteisten tehtävien sekä maaseudun kehittämis-tehtävien järjestämisestä Nivalan, Kärsämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kuntien alueella. Toiminnan jär-jestämisestä vastaa alueellinen maaseutulautakunta.

Lomituspalveluissa lomituspäivät vähenivät noin 5 % joka vastaa noin 7,6 lomittajan vuosittaista työpanosta. Muutos johtui tilojen vähenemisestä sekä sijaisavun käytön vähenemisestä. Maaseutuhallinnossa sähköisen tukihaun suosio kasvoi. Peltopinta-ala ja tuotantoeläinten määrä säilyivät ennallaan ja mutta maksettujen tukien määrä väheni Nivalassa noin 0,6 M€ ja koko alueella 1,21 M€. Tukien väheneminen johtui yleisen tukitason alenemisesta.

16 Maaseutupalvelut	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	6 908 652	0	6 908 652	6 211 173,35	-697 478,65
Toimintamenot	-7 089 783	0	-7 089 783	-6 356 254,73	733 528,27
Toimintakate	-181 131	0	-181 131	-145 081,38	36 049,62

Sivistyspalvelut

400 Hallintopalvelut

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Hallintopalvelut sisältävät sivistyslautakunnan omat kulut ja sivistyspalvelujen yhteisiä kuluja.

Strategian toteuttaminen

10-jäseninen sivistyslautakunta toteuttaa kaupungin koulutus-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikkaa yhdessä hallinnonalan toimiyksikköjen sekä toimialan yhteisöjen kanssa kaupungin strategisten linjausten mukaisesti. Henkilöstöstrategiaa toteutetaan yhteistyössä henkilöstöjaoksen, lautakunnan, esimiesten ja työntekijöiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet

Lautakunta kokoontuu kerran kuukaudessa tai tarvittaessa ja tutustuu toimipisteisiin.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Lautakunta kokoontui 13 kertaa ja käsitteli 174 asiaa julkisella listalla. Maaliskuussa pidettiin keskustelutilaisuus vanhempainyhdistysten edustajien kanssa. Ns. kouluterveyskyselytyöryhmä pohti lasten ja nuorten asioita ja koosti keskusteluistaan toimenpide-esitykset eri toimijoille. Laki oppilas ja opiskelijahuollosta tuli voimaan 1.8.2014. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen kuraattoripalveluihin ei talousarviossa ollut varausta. Kustannuspaikalle on kirjattu Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän lasku Nivalan ammattiopiston kuraattoripalveluista; 19 827 euroa ajalta elokuu- joulukuu 2014.

400 Sivistystoimen hallinto	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	1 600	0	1 600	6 480,70	4 880,70
Toimintamenot	-160 365	0	-160 365	-179 679,93	-19 314,93
Toimintakate	-158 765	0	-158 765	-173 199,23	-14 434,23

410 Peruskoulut

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Esi- ja perusopetuspalvelut tarjotaan lain mukaisesti varattujen määrärahojen puitteissa. Oppilashuollon käsikirja ja oppimisen tuen käsikirja sekä perusopetuksen laatukäsikirja ovat käytössä. Perusopetusta annetaan 12 koululla. Sivistyslautakunta vastaa niiden lasten esiopetuksesta, joilla ei ole päivähoitoa tarvetta. Opetustuntimäärän jako kouluille perustuu laskennalliseen malliin, jossa otetaan huomioon koulun opetusryhmät ja niiden koko. Käytettävissä oleva tuntikehys määräytyy talousarvion palkkamäärärahojen perusteella. Lautakunta vahvistaa perusopetusryhmien määrän keväällä seuraavaa lukuvuotta varten ja päättää esiopetuksen järjestämispaikat. Lukuvuoden 2014–2015 suunnittelussa joudutaan ottamaan huomioon kiristynyt talous ja tiukkenevat resurssit, joka vaikuttaa mm. henkilökunnan määrään.

Strategian toteuttaminen

Opetusjärjestelyihin ja -menetelmiin, ohjaukseen, oppilashuoltoon, tuen eri portaisiin ja kouluterveydenhuollon toimintaan kiinnitetään huomiota oppilaan/opiskelijan oppimisen, fyysisen ja psyykkisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi ja ylläpitämiseksi.

Toiminnalliset tavoitteet

Valmistellaan 2016 voimaan tulevia opetussuunnitelmia ja uuden tuntijaon mukaista opetusta. Laaditaan opetuksen järjestäjän paikallinen kehittämissuunnitelma. Koulujen turvallisuuskansiot päivitetään. Selvitetään varhaiskasvatuksen siirtämistä Peruspalvelukuntayhtymä Kalliolta kaupungin sivistyspalveluihin. Kouluprojekteihin haetaan ulkopuolista rahoitusta. Kerhotoiminta jatkuu opetushallituksen tuella. Järjestäjätason painopistealueena lv. 2013–2014 on osallistavan ja kannustavan toimintakulttuurin kehittäminen, opetussuunnitelmatyö ja henkilökunnan TVT -osaamisen kehittäminen.

Tunnusluvut

	TP 2012	TA 2013	TA 2014
Perusopetuksen tuntikehys lv.	2 780	2 867	2 867
Perusopetuksen tunnit/oppilas	1,90	1,92	1,87
Oppilaat/perusopetusryhmä	16,7	16,2	16,5
Kuljetusoppilaita	439	448	430
Menot €/perusopetusoppilas	7 120	7 410	7 497
Menot/esiopetusoppilas	4 114	5 587	4 996

	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
Esiopetusoppilaat (20.9.)	102	84	95	100	105	110
Perusopetusoppilaat (20.9.)	1 465	1 494	1 520	1 534	1 576	1 604

Perusopetuksen oppilastilasto v. 2013/14---2019/20

(väestötiedot 9/2013)

	2013–14	2014–15	2015–16	2016–17	2017–18	2018–19	2019–20
Ahde	103	108	109	116	121	120	119
Aittola	34	35	38	42	45	48	48
Erkkilä	54	55	57	61	63	61	66
Haapala	50	47	54	59	63	71	67
Haikara	88	92	89	95	100	103	112
Junttila	79	83	89	91	91	85	86
Järvikylä	72	75	71	68	70	59	59
Karvoskylä	41	42	40	41	43	48	46
KKK	375	381	384	387	386	388	389
KKK/pienryhmät	42	34	28	21	17	15	15
Malila	52	53	46	40	41	39	37
Väläkylä	44	39	45	53	53	58	59
Alakoulut yht.	1 034	1 044	1 050	1 074	1 093	1 095	1 103
Niva-Kaija	460	476	484	502	511	518	523
Yhteensä	1 494	1 520	1 534	1 576	1 604	1 613	1 626

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Perusopetuksen paikallinen opetussuunnitelmatyön käynnistettiin. Opetussuunnitelmatyöryhmän jäsenet ovat osallistuneet aktiivisesti alueellisiin koulutuksiin. OPH antoi esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 22.12.2014. Valtioneuvoston tuntijako päätös on annettu 28.6.2012 ja siihen siirtymäaikapäätös touku-kuussa 2014. Vuosiluokat 1-6 siirtyvät uuden tuntijaon ja uusien opetussuunnitelmien mukaiseen opetukseen lukuvuonna 2016–2017. Vuosiluokat 7-9 jatkavat edellisen tuntijaon (2001) ja vuoden 2004 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti laadittujen paikallisten opetussuunnitelmien mukaisesti. Päätöarviointi tehdään vuoden 2004 perusteisiin sisältyviä päätöarvioinnin kriteerejä käyttäen. Vuosiluokat 7-9 siirtyvät vuosiluokka kerrallaan uuden tuntijaon ja uusien opetussuunnitelmien mukaiseen opetukseen 2019 mennessä.

Oppilas - ja opiskelijahuoltolain vaatimia opetussuunnitelman muutoksia on valmisteltu yhteistyössä Alavieskan, Ylivieskan ja Sievin kuntien sekä Kallion peruspalvelukuntayhtymän kanssa. Tavoitteena on saada muutokset valmiiksi ja käsiteltyä kevätlukukaudella 2015. Yksilö- ja yhteisöllinen oppilashuolto toimii periaatteessa uuden lain mukaisesti, mutta yhteinen vastuu ja toiminnan yhdenmukaisuus vaatii vielä työtä. Palautteen perusteella kouluilla on kohdattu nuoria vaikeasti tunnepuolella oireilevia lapsia sekä myöhemmin oireilevia nuoria, joita ei ole saatu tuen piiriin. Taustalla on perhekiistoja, mielenterveys- ja päihdeongelmia, joiden ratkaisemiseen ei koulun voimavaroin ja resurssein ole pystytty. Huolta on esitetty siitä, miten tukitoimet ja hoitopolut sosiaali- ja terveyspalveluihin toimivat. Kiva-koulutoiminnasta huolimatta myös kiusaamista esiintyy.

Varhaiskasvatuksen siirtämisen selvitys ja valmistelutyö peruspalvelukuntayhtymä Kalliosta kuntien sivistystoi-meen käynnistettiin. Perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen on ollut käytettävissä valtion erityisavus-tusta 65 200 euroa ja koulujen kerhotoimintaan 33 333 euroa. Kyösti Kallion koulun Comenius -hanke päättyi. Järvikylän koulun hanke jatkuu kevätlukukaudelle 2015. Kaikilla kouluilla on käynnistetty oppilas-kuntatoiminta.

Kouluille hankittiin Jyväskylän yliopiston koulutuksen tutkimuslaitoksen kehittämä ja ylläpitämä sähköinen oppi-misympäristö Peda.net ja verkkopohjaiset sovellukset Google Apps for Education ja näihin järjestettiin koulu-tusta. Pilottikouluina toimivat Ahteen ja Aittolan koulut. Peruskoulujen osalta liitettiin Taloudellisen tiedotustoi-miston kehittämään Yrityskylään; yrityskylä on peruskoulun kuudesluokkalaisille suunnattu yhteiskunnan, työ-elämän ja yrittäjyyden oppimisympäristö.

Sivistysjohtaja hoiti vuoden ajan kulttuuripäällikön ja muun sivistystyön tehtäväalue johtajan tehtäviä oman työn-sä ohessa, joten työaika ja resurssit eivät riittäneet kaikkeen. Opetuksen järjestäjän paikallista kehittämis-suunnitelmaan ei tehty. Perusopetuksen virkarehtorit osallistuivat kuitenkin KuntaKesu koulutuksiin. Koulujen turvallisuuskansioiden päivittäminen on ollut koulujen aktiivisuuden varassa. Henkilökunnalle on järjestetty en-siapukoulutusta. Koulutarvikkeiden hankinnasta tehtiin kaksivuotinen sopimus (2014–2016) Lekolar Oy: n kansa- ja oppikirjojen hankinnasta KL -hankintojen kautta vuosille 2014–2018 (Kirjavälitys Oy).

Tunnusluvut

	TP 2013	TA 2014	TP 2014
Esiopetusoppilaat (20.9.)	84	101	101
Perusopetusoppilaat (20.9.)	1 494	1 503	1 503
Oppilaat/perusopetusryhmä	16,2	16,4	16,5
Perusopetuksen tuntikehys	2 864	2 887	2 875
Perusopetuksen tunnit/oppilas	1,92	1,92	1,91
Menot €/perusopetusoppilas	7 293	7 581	7 400
Menot €/esiopetusoppilas	5 443	4 699	4 738
Kuljetusoppilaita	448	450	470

OPPILASTILASTO VV. 2014/15---2020/21 (ei esiopetusoppilaita)
(väestötiedot 8/2014)

29.8.2014

	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21
AHDE	103	104	112	117	115	115	117
AITTOLA	37	41	45	48	51	54	53
ERKKILÄ	56	59	63	64	63	68	67
HAAPALA	47	54	59	66	74	69	74
HAIKARA	95	92	98	102	107	117	121
JUNTTILA	81	89	94	96	94	96	94
JÄRVIKYLÄ	71	67	65	66	59	59	57
KARVOSKYLÄ	40	38	41	43	47	48	51
KYÖSTI KALLIO	369	371	368	369	368	363	370
KKK/pienryhmät	34	31	26	21	19	20	11
MALILA	56	50	44	45	42	40	40
VÄLIKYLÄ	37	42	49	50	55	56	61
YHTEENSÄ	1 026	1 038	1 064	1 087	1 094	1 105	1 116
NIVA-KAIJA	477	485	501	502	507	516	518
YHTEENSÄ	1 503	1 523	1 565	1 589	1 601	1 621	1 634

410 Peruskoulut	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	197 000	75 200	272 200	297 401,00	25 201,00
Toimintamenot	-11 869 919	-75 200	-11 945 119	-11 899 891,23	45 227,77
Toimintakate	-11 672 919	0	-11 672 919	-11 602 490,23	70 428,77

420 Lukiopalvelut

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää noudattaen hyväksytyä opetussuunnitelmaa. Koulu on mukana Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkostossa. Ammattioppilaitoksen kaksoistutkinnon suorittajilla on mahdollisuus suorittaa ylioppilastutkinto Nivalan lukiossa. Koulutuskuntayhtymän kanssa 2011 aloitettu ammatilukiohanke jatkuu. Uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön 2016, jolloin myös ensimmäinen ikäryhmä kirjoittaa sähköisen ylioppilaskokeen kolmessa aineessa.

Strategian toteuttaminen

Lukion antaa opiskelijoilleen laaja-alaisen yleissivistyksen, joka takaa riittävät valmiudet yliopisto- ja ammatti-korkeakouluopintoihin sekä muihin lukiopohjaisiin opintoihin. Opetusta kehitetään ja monipuolistetaan hyödyntämällä sähköisiä oppimisympäristöjä ja uutta opetustekniikkaa.

Toiminnalliset tavoitteet

Toteutetaan hyväksytyä lukion kehittämissuunnitelmaa. Valmistaudutaan vuonna 2016 voimaan tulevaan opetussuunnitelmaan ja sähköiseen ylioppilastutkintoon. Valtionavustuksella jatketaan TVT-hanketta vuoden 2014 aikana. Yhteistyötä tehdään peruskoulun, muiden toisen asteen oppilaitosten, yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa.

Tunnusluvut

	TP 2012	TA 2013	TA 2014
Aloittaneet	65	57	65
Aloittaneet % -ikäluokasta	41	34	40
Etälukiolaisia	1	3	2
Tuntimäärä lv.	260	260	260
Toimintakate €/opp.	6 840	6 931	6 496

	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
Oppilaita (20.9.)	164	166	182	186	194	200

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Lukion opiskelijamäärä syksyn laskentapäivänä 20.9.2014 oli 154, joista päivälukiolaisia oli 152 ja etälukiolaisia kaksi. Ensimmäisen vuoden opiskelijoita aloitti 45. Yhteistyötä on tehty tavoitteiden mukaisesti eri yhteistyökumppaneiden kanssa, joista tärkeimmät ovat Niva-Kaijan koulu, Nivalan ammattiopisto sekä Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkosto. Kansainvälisen toiminnan yhteydessä lukiolaiset kävivät keväällä 2014 opintomatalla Tukholmassa. Kuluneen vuoden aikana on toteutettu vuoden 2013 aikana valmistunutta lukion kehittämissuunnitelmaa, jonka yksi keskeinen osa on ollut lukion tieto- ja viestintätekniikan kehittäminen Opetushallitukselta saadun 28 000 euroa avustuksen turvin. Saadun rahoituksen avulla on hankittu mm. ensimmäisen vuoden opiskelijoille sekä opettajille tablettitietokoneet, joiden avulla on pystytty valmentamaan niin opettajia kuin opiskelijoita sähköisten oppimisympäristöjen sekä uuden opetusteknologian käyttöön. Syksyllä 2014 aloittanut ikäluokka tulee suunnitelmien mukaan kirjoittamaan ensimmäisenä sähköisesti toteutettuja ylioppilastutkinnon kokeita.

Tunnuslukuja

	TP2013	TA 2014	TP 2014
Oppilaita (20.9.)	162	154	154
Aloittaneet	59	44	45
Aloittaneet % -ikäluokasta	34	31	31
Etälukiolaisia	2	2	2
Tuntimäärä lv.	278	278	270
Toimintakate €/opp.	6 940	7 677	7 438

420 Lukiopalvelut	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	89 755	0	89 755	60 245,39	-29 509,61
Toimintamenot	-1 272 053	0	-1 272 053	-1 206 782,04	65 270,96
Toimintakate	-1 182 298	0	-1 182 298	-1 146 536,65	35 761,35

440 Muu sivistystyö

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Työmarkkinatuen rahoitusuudistuksessa siirtyy rahoitusvastuuta v. 2015 kunnille siten, että kunnat vastaavat kokonaan yli 300 päivää työmarkkinatuella olleiden työmarkkinatuesta (Kela laskuttaa). Lähtökohtana on työtömiön aktivoimisen kehittäminen ja tehostaminen. Yhteistyötä lisätään muun toimijoiden kesken tavoitteena synergia etu kaikissa toiminnoissa. Aktivointihankkeiden ja Nuorten Työpajan yhteistoimintaa tiivistetään. Säästöyistä maksuosuuksiin ei ole voitu tehdä korotuksia.

Strategian toteuttaminen

Muun sivistystyön tehtäväalueet huolehtivat osaltaan viihtyisästä ja virikkeellisestä asuinympäristöstä. Eri ikäryhmille tarjotaan mahdollisuuksia joko omaehtoiseen tai ohjattuun kulttuuri-, liikunta- tai muuhun terveyttä ja elämänlaatua kohentavaan toimintaan. Kirjastoaineiston laadusta ja määrästä pidetään huolta. Kirjasto tarjoaa jokaiselle kuntalaiselle pääsyn tietoverkkoon. Jokilatvan opisto tarjoaa kuntalaisille monipuolisia opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksia. Nuorten Työpajatoiminta, Etsivä nuorisotyö sekä Tartu Tilaisuuteen -hanke (2013–2016) tukevat nuoria pääsemään takaisin opiskelu- ja työelämään. Kolmannen sektorin toimintaa tuetaan toiminta-avustusten lisäksi tarjoamalla toimitiloja perhetuki- ja kerhotoiminnan järjestämiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Kirjaston tavoitteena on toteuttaa yleisten kirjastojen laatusuosituksia. Yksi kirjastonhoitajan virka on täyttämättä, mikä vaikeuttaa kirjaston palvelutason yltämistä suositusten tasolle. Henkilöstövajetta paikataan työllistämistuella palkattavan työntekijän avulla. Tiekko päivittää kirjastojärjestelmänsä marc21-formaattiin ja sen yhteydessä käyttöohjeistuksia tarkastetaan. Tiekon strategia uusitaan vuoden aikana. Liikuntapalveluja ostetaan Nivalan Liikuntakeskus Oy:ltä 180 239 eurolla.

Kansalaisopiston opetuksen saatavuus perustuu hajautettuun opetukseen ja kohtuullisiin kurssimaksuihin. Opetuksen pääpaino on kädentaidoissa ja taideaineissa. Terveys- ja liikuntakasvatusta suunnataan laaja-alaisesti eri ikäryhmille. Opisto tarjoaa kuvataiteen, käsityön ja teatteritaiteen perusopetusta. Tanssin perusopetus ostetaan Tanssiopisto Uusikuulta.

Jokilaaksojen musiikkiopisto vastaa musiikin laajan oppimäärän mukaisesta taiteen perusopetuksesta. Oppilaspaikkalukua on määräaikaaisesti pienennetty vuosiksi 2013–2014. Kaupunki päättää säästöyistä jatkaa tois-
laiseksi 80 oppilaspaikalla.

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut toteuttavat sekä yksilöä että yhteisöä vahvistavaa toimintaa tavoitteena antaa kaikille kaupungin asukkaille mahdollisuuksia yhteisöllisyyden kokemiseen. Nuorten Työpaja sekä Etsivä nuorisotyö yhteistyössä oppilaitosten, sosiaalitoimen sekä TE-toimiston kanssa vastaavat nuorisotakuun toteutumisesta. Pitkäaikaistyöttömien sekä vaikeasti työllistettävien työttömyyskierrettä pyritään katkaisemaan aktivointihankkeiden avulla, joihin etsitään rahoitusta aktiivisesti. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma päivitetään ja samassa yhteydessä tarkastellaan eri toimijoiden rajapintoja palveluissa ja toiminnoissa. Nuorisovaltuuston ja lasten parlamentin toimintaa aktivoidaan.

Tunnusluvut

Kirjasto	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
Kirjaston kävijät (1000 henk.)	142	135	140	140	140	140
Lainaukset (1000 kpl)	226	213	220	220	220	220
Lainat/asukas	20,45	19	20	20	20	20
Aineistomääräraha euro/as	8,2	8,5	8,3	8,3	8,3	8,3
Kustannukset /as	45,4	45	45	45	45	45
Jokilatvan opisto/ Nivala						
€/asukas (netto)	5,9	5	5	5	5	5
opetustunnit	8 176	8 100	8 100	8 100	8 100	8 100
osallistujia	2 277	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200

Jokilaaksojen musiikkiopisto						
Kustannukset €/asukas	14,1	13,6	13,6	13,6	13,6	13,6
Nivalan oppilaspaikkamäärä	85	80	80	80	80	80
Toiminnan piirissä	156	151	151	151	151	151
Menot €/oppilas sis.kotik.osuus isäntäk.osuus	1 839	1 885	1 885	1 885	1 885	1 885
Avustukset €/asukas						
Liikuntatoiminta	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Kulttuuritoiminta	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Nuorisotoiminta	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Tillarigallerian kävijämäärät	4 500	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Nuorisotilan kävijämäärät	8 160	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Tiekko päivitti kirjastojärjestelmänsä marc21-formaattiin ja otti käyttöön Axiell Oy:n toimittaman Aurora-kirjastojärjestelmän lokakuussa. Asiakkaiden verkkokirjasto Arena otettiin käyttöön marraskuussa. Muutostöiden vuoksi kirjasto oli kiinni kaksi viikkoa ja kirjastoauto ei liikennöinyt. Uusitut järjestelmät monipuolistavat kirjaston palvelua ja tuovat asiakkaille enemmän valinnan mahdollisuuksia. Kirjastojärjestelmän päivitys ajoittui loppusyksyyn ja vaati niin paljon henkilökunnan työaikaa, joten koulujen kulttuuriviikkoa ei järjestetty vuonna 2014. Tiekön koelmien hallinnan suunnitelma valmistui vuoden 2014 aikana ja se kehittää kirjaston kokoelmaa sekä yhdenmukaistaa varastointia ja arviointia.

Jokilatvan kansalaisopiston toimintaa on Nivalassa toteutettu johtokunnan suunnitelmien mukaisesti. Kudonnan opetusta varten vuokrattiin Pirttipuodin tila ja kuvataide sekä ompelupiirit siirrettiin kaupungintalon kellarin tiloista lukion luokkaan. Tanssiopisto Uudenkuun maksuosuus oli 7 698 euroa (6,66 h/vko, opetusviikkoja 34). Nivalan kaupungilla on ollut musiikkiopistolla 80 oppilaspaikkaa. Toimintakulut olivat yhteensä 138 275 euroa (sis. sijaintikuntaosuutta 20 789 euroa). Nivalan peruspääoman osuus on 5 817,27 euroa. Toiminta on toteutunut suunnitellusti. Liikuntapalveluista maksettiin Liikuntakeskus Oy:lle 180 238 euroa. Liikunta-avustuksia maksettiin 25 402 €, kulttuuriavustuksia 13 500 € ja nuorisoavustuksia 10 200 euroa.

Työpajasäätiön perustamista alettiin valmistella keväällä ja tehtävään palkattiin projektisuunnittelija. Loppuvuodesta työpajan käynnistäminen saatiin hankkeistettua ja Maakuntaliitto myönsi käynnistämiprojektille rahoitusta 34 936 euroa (elokuu 2014 - maaliskuu 2015). Säätiön käynnistämiskustannukset v. 2014 olivat 36 883 euroa. Säätiön perustamisneuvottelut ja mukaan tulevat tahot varmistuivat (Nivalan kaupunki, Nivalan seurakunta, Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä, Nivala-Seura ry, Nivalan 4-H yhdistys, Maataloustuottajain Nivalan yhdistys MTK-Nivala ry, Nivalan Yrittäjät ry).

Nuorten työpajat jatkoivat toimintaa vanhan uimahallin kiinteistössä ja Hyttitillä. Kaupunki möi Hytttien kiinteistön ja metallipaja jatkoi tiloissa vuokralaisena. Nuorisotilatoiminta on vakiintunut Peltotielle. Näyttelytila Tillarigalleria näyttelyt vaihtuivat kolmen viikon välein ja näyttelyn aukioloaika on 80 h. Etsivä nuorisotyön toteutumista haittasi työntekijävaje.

Kolmivuotisen ELY:n ja kaupungin rahoittama Tartu Tilaisuuteen -projektin ensimmäisen toimintavuosi päättyi lokakuussa. Projektissa on työskennellyt kaksi henkilöä. Projektin kustannukset v. 2014 oli 107 002 euroa. Projekti on suunnattu pääasiassa alle 30-vuotiaille nivalalaisille nuorille. Projektin päämääränä on edistää nivalalaisten nuorten hyvinvointia tukien elämänhallinnassa, opintoihin hakeutumisessa ja niiden loppuun suorittamisessa sekä työelämään siirtymisessä yhteistyössä monialaisen yhteistyöverkoston kanssa. Projekti tekee tiivistä yhteistyötä alueen yritysten, yhteisöjen ja oppilaitosten kanssa työ-, työkokeilu- ja opiskelupaikkoihin liittyen. Vuoden 2014 loppuun mennessä projektiin tuli yhteydenotto 154:stä eri henkilöstä, joista miehiä 108 ja naisia 46. Alle 30-vuotiaita projektin asiakkaista on ollut 65 %. Projektiin tulleista 84 henkilölle on tehty alkuhaastattelu, osa on ohjautunut suoraan työtoimintaan ilman alkuhaastattelua. Työttömien maksuttomaan terveystarkastukseen ohjattiin 37 henkilöä. Työkokeilusopimuksia tehtiin 47 kpl (34 henkilölle), joista keskeytyi 15 sopimusta. Kuntouttavan työtoiminnan päätöksiä tehtiin 51 kpl (28 henkilölle), joista keskeytyi 9 sopimusta. Palkkatuella työllistettiin yhteensä 19 henkilöä kaupungille ja yrityksiin. Asiakkaita on ohjattu myös koulutukseen sekä lyhyisiin työvoimapolitiittisiin korttikoulutuksiin. Asiakkaan tarpeen mukaan häntä ohjataan ja tuetaan myös muissa asioissa.

Tunnusluvut

Kirjasto	TP 2013	TA 2014	TP 2014
Kirjaston kävijät (1000 henk.)	115	140	120
Lainaukset (1000 kpl)	219	220	205
Lainat/asukas	20	20	18,75
Aineistomääräraha euro/as	7,7	8,3	7,99
Kustannukset /as	44	45	49
Jokilatvan opisto/ Nivala			
€/asukas (netto)	5,79	5,81	5,56
opetustunnit	8 020	7 900	8 015
Jokilaaksojen musiikkiopisto			
Kustannukset €/asukas	12,5	13,6	12,6
Nivalan oppilaspaikkamäärä	80	80	80
Toiminnan piirissä	151	151	162
Menot €/oppilas sis.kotik.osuus isän-	1 742	1 885	1 728
Avustukset €/asukas			
Liikuntatoiminta	2,7	2,7	2,7
Kulttuuritoiminta	1,1	1,1	1,1
Nuorisotoiminta	1,5	1,5	1,5
Tillarigallerian kävijämäärät	3 851	3 900	2 926
Nuorisotilan kävijämäärät	7 600	8 000	8 325

440 Muu sivistystyö	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	236 194	0	236 194	187 844,80	-48 349,20
Toimintamenot	-1 583 429	-15 000	-1 598 429	-1 525 362,13	73 066,87
Toimintakate	-1 347 235	-15 000	-1 362 235	-1 337 517,33	24 717,67

40 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Kaupungin koululaitokseen kuuluu 12 peruskoulua ja lukio. Nivala on Jokilaaksojen ammatillisen koulutuksen kuntayhtymän (JEDU) kotipaikka. Yhtymään kuuluvassa NAO:ssa on n. 800 oppilasta. Nivalassa on Oulun yliopiston alueyksikkö, Oulun Eteläisen Instituutti, sekä yliopistollista koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoimintaa tekevän Kerttu Saalasti -säätiön kotipaikka.

Nivala kuuluu Jokilaaksojen musiikkiopiston kuntayhtymään. Kaupungilla on sopimus kansalaisopistopalveluista Jokilatvan Opiston kanssa. Liikuntapalvelut tuotetaan ostopalveluna Liikuntakeskus Oy:n kautta. Kirjasto toimii Tiekkö-kirjastoverkossa. Nuorisopalvelut vastaa nuorten työpajatoiminnasta (käsityö- ja metallipajat) sekä Tartu tilaisuuteen hankkeesta (2014–2017).

Tärkeänä yhteistyökumppanina toimii peruspalvelukuntayhtymä Kallio. Opetus- ja kulttuuripalveluilla on iso merkitys väestön hyvinvoinnin ja elämänlaadun ylläpitämisessä sekä elinkeinoelämän osaamisen turvaamisessa. Taloudellinen epävarmuus ja sosiaaliset ongelmat heijastuvat lapsiin ja nuoriin, mikä tuo haasteita mm. opetuksen järjestämiseen ja tukitoimiin, oppilashuoltoon, kouluterveydenhuoltoon ja opinto-ohjaukseen.

Strategian toteuttaminen

Kaupunki järjestää sivistyspalvelut lakien ja asetusten sekä määrärahojen puitteissa kustannustehokkaasti. Palveluja tuottaa osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö yhteistyössä eri organisaatioiden kanssa. Lakisääteiset peruspalvelut ovat kattavasti kaupunkilaisten saavutettavissa. Palvelut tuotetaan pääosin omana toimintana, mutta erityiskysymyksissä ja kuntarajoilla tarjottavissa palveluissa tehdään paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä täydennetään muiden tuottajien palveluilla ja yhteistyösopimuksilla. Muun sivistystyön palvelut ovat peruspalveluja, joka ennaltaehkäisevät terveydellisiä ja sosiaalisia ongelmia. Kumppanien kanssa järjestettävillä tapahtumilla lisätään kaupungin vetovoimaisuutta.

Toiminnalliset tavoitteet

Toimiala toteuttaa aktiivisesti Nivalan kaupungin kaupunkistrategiaa. Kaupungin laatimat eri kehittämissuunnitelmat ja strategiat otetaan toiminnassa huomioon. Sivistyspalveluihin laaditaan opetuksen järjestäjän paikallinen kehittämissuunnitelma, joka perustuu koulutuksen ja tutkimuksen valtakunnalliseen kehittämissuunnitelmaan. Tavoitteena on sitoa valtakunnalliset tavoitteet paikallisiin kehittämiskohteisiin opetushallituksen mallia hyödyntäen. Mallissa toimintaa tarkastellaan oppijoiden oppimisen, henkilöstön osaamisen, kestävästi hyvinvoinnin ja johtamisen kautta. Uusia opetussuunnitelmia valmistellaan (esiopetus, perusopetus, lukio-opetus). Opetusta annetaan 13 koululla. Osallistutaan alueellisiin ja valtakunnallisiin hankkeisiin. Lapsi ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma päivitetään ja samassa yhteydessä tarkastellaan eri toimijoiden rajapintoja palveluissa ja toiminnoissa.

Kuntalaisille on tarjolla harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia. Taiteen perusopetusta tarjotaan musiikissa, kuvataiteissa, teatteritaiteessa, tanssissa ja käsityössä. Kirjasto palvelee kaikkia ikäryhmiä. Järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan kaupungin avustuksilla (liikuntapalvelut 29 700 €, kulttuuripalvelut 12 500 € ja nuorisopalvelut 17 000 €).

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Sivistyslautakunta on toiminut talousarvion mukaisesti.

40 Sivistyslautakunta	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	524 549	75 200	599 749	551 971,89	-47 777,11
Toimintamenot	-14 885 766	-90 200	-14 975 966	-14 811 715,33	164 250,67
Toimintakate	-14 361 217	-15 000	-14 376 217	-14 259 743,44	116 473,56

Tekniset palvelut

600 Viranomaispalvelut

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Viranomaispalveluiden tehtävänä on valvoa rakennustoimintaa sekä ympäristön- ja luonnonsuojelua yleisen edun kannalta sekä valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä, päättää kunnan toimivaltaan kuuluvista ympäristöluvista ja valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa.

Viranomaispalveluiden tehtäviin kuuluu myös jätevesien käsittelyn valvonta, maa-aineslupien käsittely ja ottamisen valvonta, jätelain valvonta sekä lisäksi myöntää korjaus- ja energia-avustukset sekä kunnan toimivaltaan kuuluvat poikkeamiset rakentamisesta tai muuta toimenpidettä koskevista säännöksistä, määräyksistä, kielloista ja muista rajoituksista sekä antaa lausuntoja ELY:n toimivaltaan kuuluvista poikkeamisista.

Rakennusvalvonta vastaa myös rakennus- ja huoneistorekisterin ylläpidosta.

Strategian toteuttaminen

Kaupungin strategiaa toteutetaan ja toiminta mitoitetaan tarvetta vastaavasti.

Toiminnalliset tavoitteet

Rakennus-, ympäristö- ja maa-aineslupien sekä korjausavustusten tiedottaminen ja myöntäminen. Rakennusrekisterin korjaaminen on aloitettu lokakuussa 2010 ja jatketaan edelleen. Puututaan luvattomaan rakentamiseen. Rakennusvalvonta osallistuu rakentamisen lupien sähköisen asiointiin pilotointiin ympäristöministeriön kanssa. Sähköisen asiointin Lupapiste otetaan käyttöön vuoden 2014 alussa. Rakennusvalvonnan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavien maksujen tarkistaminen vuoden 2014 aikana.

Tunnusluvut

Suoritteet	TP 2010	TP 2011	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
Tuottojen osuus toimintakuluista %:na	30 %	42 %	45 %	40 %	40 %	40 %	40 %	40 %
Viranomaispalveluiden kulut €/as	23	16	18	10	10	10	10	10
Suoritettavat katselmuksat kpl	539	416	356	150	350	350	350	350
Myönnetty :								
Rakennusluvut	147	166	197	160	160	160	160	160
Toimenpideluvat	60	56	88	60	60	60	60	60
Maa-ainesluvut	0	0	2	2	2	2	2	2
Ympäristöluvut	2	2	7	3	4	4	4	4
Suunnittelutarvelup.	16	21	14	20	20	20	20	20

Maankäyttöprosessi

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Nivalan yleiskaavan laatiminen on vireillä. Kaavoituksen ehdotusvaihe on valmistumassa vuoden 2013 lopulla. Tavoitteena on saada yleiskaava hyväksytyä vuoden 2014 alussa.

Maakuntakaavan 1-vaihekaava on ehdotusvaiheessa. Siinä käsitellään mm. soidenkäyttöä, tuulivoima-alueita, kaupan palveluverkkoa ja aluerakennetta että liikennejärjestelmää koskevia merkintöjä. Maakuntakaavan 2-vaihekaavassa, joka on luonnosvaiheessa, käsitellään kulttuuriympäristöä, maaseudun asutusrakennetta, virkistys- ja matkailua, seudullisia jätteenkäsittelyalueita ja seudullisia ampumaratoja.

Uudelleen perustettava maankäytön suunnittelutoimikunta aloittaa toimintansa ja ryhtyy hoitamaan maapolitiikkaa. Asemakaava-alueen laajentaminen vaatii maanhankintaa. Maanhankinnan jälkeen laaditaan alueille asemakaava tarpeen mukaan.

Kaupunki on muuntanut oman kartta-aineistonsa EUREF karttakoordinaatistoon. Pohjakartan osalta tarkoitus on siirtyä uuteen korkeusjärjestelmään N 2000. Tämä vaatii korkeuskäyrien ja korkeuslukujen uudelleen kartoittamisen. Menetelmänä voidaan käyttää maanmittauslaitoksen tekemän laserkeilauksen aineistosta tapahtuvaa kartoittamista.

Strategian toteuttaminen

Kaavoituksen avulla turvataan teollisuuden ja asutuksen tarpeet luomalla viihtyisiä ja turvallisia asuinalueita ja tarvetta vastaavia teollisuuskortteleita. Yleiskaavalla luodaan puitteet kunnan tulevalle kehitykselle ja ohjataan kaava-alueen hallittua kasvua.

Toiminnalliset tavoitteet

- oikea-aikainen ja joustava palvelu
- maankäytönsuunnittelulla pyritään täyttämään kysyntää vastaavat tarpeet
- kaavojen ja karttojen ajantasallapito
- kaupunkirakenteen tiivistäminen
- edistää kaava-alueen rakentumista
- varataan riittävä määrä vapaita rakennuspaikkoja

Tunnusluvut

- taulukko, jossa esitetään maankäyttöprosessien keskeisimmät tunnusluvut.

Suoritteet	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
Myytyjen tonttien määrä	4	5	5	5	5	5
Vuokratut AO tontit	1	5	5	5	5	5
Kaavahankkeet	4	5	5	5	5	5

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Rakennusvalvonta

Talousarvion toteutuminen on ollut toiminnallista ja taloudellista. Rakennusvalvonnan tuotot olivat 112,60 % tavoitteesta ja kulut ovat 107,90 % yli tavoitteen. Kulut menivät yli RAKI-rekisterin vaatiman ATK-ohjelman hankinnan vuoksi.

Rakennusvalvonnan luvat on myönnetty voimassa olevia lakeja ja asetuksia noudattaen. Katselmuksia ja tarkastuksia on tehty 385 kappaletta. Neuvontakäyntien määrää ei ole tilastoitu. Neuvonta- ja opastuskäyntejä on tehty tarpeen mukaisessa laajuudessa.

Rakennuslupia on myönnetty 151, joista on omakotitaloja 20 sekä toimenpidelupia 67. Lupajaos antoi 13 suunnittelutarvapäätöstä. Korjaus- ja energia-avustuspäätöksiä tehtiin 32.

Rakennusvalvonnan nettokulut olivat 9,24 €/asukas ja ympäristönsuojelun osalta nettokulut olivat 2,6 euroa / asukas.

Huoneisto- ja rakennusrekisterin korjaamista on jatkettu ja saatettu jatkuvana korjaamisena päätökseen. Rakennusvalvonnassa on puututtu luvattomaan rakentamiseen. Kiinteistöverottajan kanssa on yhteistyötä tiivistetty.

Rakennusvalvonnassa on valmiudet ottaa vastaan ja käsitellä rakentamiseen tarvittavat luvat sähköisesti Lupapisteiden kautta.

Maankäyttö

Nivalan Yleiskaava hyväksyttiin valtuustossa 23.1.2014. Hyväksymispäätöksestä on kuitenkin valitettu hallinto-oikeuteen, mutta kaupunginhallitus pani yleiskaavan täytäntöön muilta kuin valituksenalaisilta osilta. Nivalan ensimmäinen tuulivoimayleiskaava hyväksyttiin myös 23.1.2014. Yleiskaavasta on valitettu hallinto-oikeuteen joten kaava ei ole vielä lainvoimainen. Viimevuonna valmistui yksi asemaakaava, Halpa-Hallin laajennus.

Ensimmäinen vaihemaakuntakaava on ministeriössä hyväksyttävänä. Toinen vaihekaava on ehdotusvaiheessa ja tulee nähtäville kuluvana vuonna. Kolmatta vaihekaavaa varten laaditaan selvityksiä maakunnan liitossa.

Maanhankintaa suoritettiin kuudella eri kiinteistökaupalla 6,4 hehtaaria, 192 677,55 euroa. Kaupunki myi yhden kerrostalotontin ja yhden opetustoimintaa palvelevan tontin. Jedulle kaupunki lahjoitti kaksi määräalaa ja yhden koko kiinteistön, joiden tasearvo oli n. 7600 €. Maanmyyntitulot olivat 129 646,00 €. Myyntivoittoa kertyi 74

693,76 €. Joulukuussa ostettiin Asemaseudun kaava-alueen pohjois-puolelta raakamaata asemakaavoitettavaksi teollisuuden tarpeisiin seitsemällä eri kaupalla yhteensä n. 16,7 hehtaaria.

Vuoden aikana kaupunki vuokrasi neljä teollisuustonttia. Omakotitalotonttien luovutuksissa ei päästy tavoitteeseen, koska yhtään tonttia ei myyty eikä vuokrattu.

Talospuolella tulot eivät toteutuneet suunnitellusti, mutta koska menot jäivät alle budjetoidun, on lopputulos talouden osalta positiivinen.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun talousarvio toteutui sekä tulojen, että menojen osalta lähes suunnitellusti. Vuoden aikana kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsitteli 3 ympäristölupaa ja 1 luvan muutoksen. Muutoslupa koski eläinsuojan sijoittamista ja ympäristöluvat alkaliiparistojen tilapäistä varastointia, lämpölaitoksen tuhkan varastointia ja kantojen murskausta. Aluehallintovirasto myönsi vuoden aikana 2 ympäristölupaa Nivalan alueelle, joista toinen koski eläinsuojan laajennusta ja toinen sikalan ympäristöluvan lupamääräysten tarkastamista. Lupien keskimääräinen käsittelyaika kunnassa oli 50 vrk. Meluilmoituksia käsiteltiin vuoden aikana 1 kpl, joka koski sirkustapahtuman järjestämistä. Vuoden 2014 aikana myönnettiin 1 maa-aineslupa ja 1 lupa päättyi. Vuoden lopussa Nivalan kaupungissa oli voimassa olevia maa-aineslupia yhteensä 9 kpl. Näiden lupien yhteenlaskettu kokonaisottomäärä oli 1 154 000 m³ ja vuotuinen otto 118 600 m³. Kaikilla voimassaolevilla maa-aineslupa-alueilla suoritettiin vuositarkastukset, eikä merkittäviä puutteita lupamääräysten noudattamisessa havaittu. Jätevesijärjestelmien rakentaminen oli vähäistä vuoden aikana. Uudisrakennus-kohteiden lisäksi jätevesilaitteiston saneeraamista koskevia toimenpidelupahakemuksia käsiteltiin vuoden aikana 7 kpl. Lannan patterointi-ilmoituksia käsiteltiin 7 kpl. Uusi ympäristönsuojelulaki tuli voimaan 1.9.2014. Muutos lisää kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen työtehtäviä mm. toimivaltaansa kuuluvien ympäristölupien valvontavelvollisuuden myötä. Ympäristösihteerin viranhaltijatehtävät ostettiin Sievin kunnalta 2 pv/vko.

600 Viranomaispalvelut	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	119 500	0	119 500	102 541,92	-16 958,08
Toimintamenot	-342 037	0	-342 037	-333 104,39	8 932,61
Toimintakate	-222 537	0	-222 537	-230 562,47	-8 025,47

700 Tekniset palvelut

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Hoito- ja kunnossapitotavoitteet tulisi määrittellä henkilöstöresursseja vastaaviksi. Puisto-osastolla omana työnä leikattavia ja hoidettavia alueita n. 48 ha sekä tievihreät ja Destian alueet (sopimus on) yhteensä noin 18 ha eli yhteensä noin 66 ha. Lisäksi kaupungin puistoalueiden nurmikonleikkuun hoitamista jatketaan ostopalveluna noin 20 ha. Kiinteistöjen puu- ja pensasalueiden hoitotyöt tehdään omana työnä.

Hoito- ja kunnossapidosta sekä vastuusta tulee tievihreän ja tilapalvelun laatia selvä sopimus palvelun tuottajan kanssa. Puistojen hoitoluokitus määritellään talousarvion määrärahojen ja henkilöstöresurssien mukaan. Tekninen lautakunta määrittää talviaikana kunnossapidettävät leikkikentät. Tällä hetkellä talvikunnossapitoa suoritetaan Angervatien- ja Järvimehtän leikkikentillä. Leikkikenttien omavalvonta järjestelmä ja turvallisuusasiakirja vuodelle 2014 on päivitetty ja asiakirjassa luetteloitu korjaustoimia ja välineiden uusimista leikkikentillä. Jatkossa henkilöstöresurssien puitteissa leikkipaikkojen kunnossapitoa suoritetaan omana työnä sisältäen vuotuisen tarkastuksen sekä rutiinihuollon. Kaupungin konetöistä hoidetaan osa omana työnä.

Henkilöstön rekrytoinnissa käytetään Tartu tilaisuuteen -hankkeen kautta saatavaa henkilöstöä. Vuodelle 2014 on tavoitteena yhden henkilön palkkaaminen teknisten palveluiden tehtäväalueelle, jotta omana työnä tehtävien perustoimintojen tuottaminen saadaan turvattu. Lisäksi kesäaikana työllistetään koululaisia (kesäduuniseteli) kesätöihin.

Kaavateiden ja kevyenliikenteenväyliä pidetään kunnossa pääosin ulkopuolisten urakoitsijoiden voimin. Liikenneväylien kunnossapito säilytetään vuonna 2012 määritetyllä tasolla. Talvikunnossapidon tason nostamiseen ei ole tiukan talousarvion puitteissa mahdollisuuksia. Tieinvestoinneista merkittävin on Pajatien jatkon rakentaminen, mikäli rahoitushakemukseen saadaan myönteinen päätös. Lisäksi rakennetaan Kesäniityntien alkupää, Tornitien sekä Iskonkujan jatkot Tiemestarintielle. Kaupunki osallistuu edelleen vuonna 2013 aloitettuun seutukunnalliseen liikenneturvallisuustoimijamalliin.

Strategian toteuttaminen

Kuntalaisten hyvinvointia ja viihtyvyyttä lisäävän asuinympäristön ylläpitäminen kustannustehokkaalla toiminnalla puistojen ja yleisten alueiden sekä katuverkoston kunnossapidossa.

Toiminnalliset tavoitteet

Perustoiminnot hoidetaan omana työnä ja ostopalveluita käytetään sellaisilla osa-alueilla missä se on järkevintä taloudellisesti toteuttaa.

Tunnusluvut

Suoritteet	TP 2010	TP 2011	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
Viheralueiden hoitokerrat	20	18	18	18	18	18	18	18
Hoidett. alueiden määrä ha	60,6	65,6	65,6	86,0	86,0	86,0	86,0	86,0
Kaavateiden määrä km	61,5	62,0	62,0	62,0	63,0	64,5	64,5	64,5

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Puistot ja yleiset alueet

Hoito- ja kunnossapitotyö suoritettiin henkilöstöresurssien puitteissa. Hoitohenkilöstö koostui kolmesta (3) työllistetyistä n. 5 kk, koululaiset 10 henkilöä 3 vk sekä 1 vakituinen henkilö. Omana työnä hoidettiin Destian alueet, kaupungin tievihreät sekä puistoja ja yleisiä alueita yhteensä n. 66 ha. Ostopalveluna puistojen nurmikoita leikkattiin n. 20 ha.

Kiinteistöjen puu- ja pensasalueiden hoitotöitä tehtiin vain kaupungintalolla ja muutamassa muussa kohteessa henkilöstöresursseista johtuen. Hoito- ja kunnossapidosta tievihreän ja tilapalvelun kanssa ei ole laadittu kirjallista hoitosopimusta. Talvikunnossapidon piiriin kuului Angervatien- ja Järvimehtän leikkikenttä. Leikkikentillä suoritettiin korjaustoimia ja välineiden uusimisia omavalvonta ja turvallisuusasiakirjan mukaan. Kaupungin omaa konekalustoa käytettiin hoito- ja kunnossapitotöihin.

Liikenneväylät

Liikenneväylien hoidossa ja kunnossapidossa työllistettiin kesän aikana oman henkilöstön lisäksi kolme koulu-laista sekä investointikohteiden SV-viemärien rakentamisessa oli yksi määräaikainen maanrakennusammattimies. Kaupungin oman konekaluston käyttöä talvikunnossapidossa pystyttiin paremmin hyödyntämään kun puistot ja yleiset alueelle vuoden 2014 alkupuolella voitiin palkata yksi työntekijä lisää. Toimintatulot ylittyivät johtuen isojen hallien sadevesiviemäri maksuista. Toimintamenot alittuivat johtuen talven vähälumisuuudesta.

700 Tekniset palvelut	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	272 130	0	272 130	281 631,32	9 501,32
Toimintamenot	-823 464	0	-823 464	-710 920,24	112 543,76
Toimintakate	-551 334	0	-551 334	-429 288,92	122 045,08

740 Tilapalvelut

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Tilapalveluiden tehtävänä on järjestää ja ylläpitää hallintokuntien ja ulkopuolisten asiakkaiden tarvitsemat tilat ensisijaisesti olemassa olevasta rakennuskannasta asiakaskohtaisin sopimuksin sekä luoda asiakkailleen turvalliset, terveelliset ja viihtyisät toimitilat.

Suurimpana yksittäisenä vuokratumppana tilapalveluilla tulee olemaan Peruspalvelukuntayhtymä Kallio. Toimintavuoden tärkeimpinä asioina ovat kiinteistöstrategian laatiminen sekä sähköisen huoltokirjajärjestelmän käyttöönotto.

Strategian toteuttaminen

Kustannusten koostumisen tehokas seuranta ja siihen vaikuttaminen, johtamistyön ja henkilöstön tietotaidon kehittäminen.

Tilapalveluiden tulee panostaa hyvään vuorovaikutukseen käyttäjien kanssa. Huoltokirjan kautta pyritään palvelun läpinäkyvyyteen ja systemaattiseen toimintamalliin.

Toiminnalliset tavoitteet

Tilankäytön taloudellisuus, ominaiskulustavoitteiden seuranta ja toteuttaminen.

Kiinteistökannan kunnossapidon tasoa on vuosien saatossa laskettu johtuen kustannustason nopeasta noususta suhteessa käyttötalousmäärärahaan. Koska rakennuskannan pitäminen terveellisessä ja turvallisessa kunnossa on haastavaa, joudutaan tulevaisuudessa arvioimaan mitkä kiinteistöt kannattaa säilyttää ja mistä joudutaan luopumaan kokonaan. Näihin asioihin otetaan kantaa kiinteistöstrategiassa joka toteutetaan vuoden 2014 aikana. Strategia koskee kaikkia kaupungin omistamia kiinteistöjä joissa on ylläpidettäviä toimitiloja. Kallion käytössä olevien tilojen käytön optimointi ja uuden vuokrasopimuksen laatiminen.

Tunnusluvut

kiinteistöt/käyttötarkoitus	kpl määrä	brutto m ²	Rm ³
Asuinrakennukset	2	111	344
Hoitoalan rakennukset	18	15 798	61 914
Toimisto- ja hallintorak.	1	4 690	15 800
Kokoontumisrakennukset	4	3 530	13 684
Opetusrakennukset	13	23 847	10 8344
Varastorakennukset	3	889	3 426
Muut rakennukset	6	2 664	11 732

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Tilapalveluiden toiminta ja talous on toteutunut pääpiirteissään suunnitellusti. Talouden suurimmat ylitykset johtuvat sisäilma-asioiden aikaansaamasta Ilmanvaihtolaitteistojen käyttöasteen nostamisesta, ja sen myötä suuremmasta energian kulutuksesta. Kaupungin omistamien kiinteistöjen käyttöaste on ollut pitkään hyvällä tasolla. Kiinteistöstrategia valmistuikin keväällä 2014 ja kaupunginvaltuusto on sen hyväksynyt. Strategia on otettu ”työkaluna” heti käyttöön ohjaamaan tilanhallintaa ja käyttöä. Osaltaan strategian myötä, Karvoskylän koulun asuntolan vuokrasopimukset irtisanottiin vuoden 2014 loppuun mennessä. Tilat pidetään kuitenkin lämpimänä ainakin toistaiseksi. Pääsyyinä rakennuksen tyhjentämiseen oli rakennuksen huono tekninen kunto.

Junttilan koulun asuntolan vuokrasopimukset on irtisanottu ja tiloja otetaan koulun käyttöön. Myös Peruspalvelukuntayhtymä Kallion eläinlääkärien pitkäkestoiseen akuuttiin tilantarpeeseen löydettiin ratkaisu teollisuuskylä oy:n kiinteistöstä, jonne eläinlääkärit muuttivat syksyn aikana. Vanhaan eläinlääkäritaloon vapautuneet tilat vuokrattiin yksityisen yrittäjän käyttöön.

Muutamissa kohteissa on tehty investointihankkeina pihojen perusparannuksia, järvikylän koulun vesikatko saneerattiin ja kaupungintalolla aloitettiin sosiaaliosaston toimistojen saneeraus. Niin ikään myös omana investointityönä toteutettiin kotikeskuksen kiinteistön sauna- ja pesuhuonetilojen saneeraus.

Sisäilma-asioita käydään kohteissa läpi vaihtelevasti vuosittain. Näissä organisaation oman asiantuntemuksen rooli ja hyvät oikeat menettelytavat ovat ensisijaisen tärkeitä. Oma asiantuntemusta pyritään kehittämään jatkuvasti ja ajantasaista tietoa hankitaan eri julkaisujen ja säännöllisen kouluttautumisen kautta.

Kiinteistövalvomojärjestelmien puitejärjestely on kilpailutettu ja puitesopimus yhteistyökumppanit valittiin. Tässä yhteydessä on tutkittu myös keskusvalvomon järjestelmäpäivityksen tilannetta ja valvomoa on tarkoitus ryhtyä päivittämään investointimäärärahoihin vuosien 2015–2017 välisenä aikana.

Sähköinen huoltokirjajärjestelmä on saatu tehokkaaseen käyttöön. Sähköistä järjestelmää on laajennettu myös käyttäjien edustajien käyttöön, jotta tulevaisuudessa myös palvelupyynnöt kulkisivat tätä kautta. Yhden kiinteistöhoitajan tehtävät on hoidettu sijaisjärjestelyin ja samaa menettelyä jatketaan ainakin vuoden 2015 loppuun saakka. Tili- ja kiinteistöpalvelu Korpi oy:n kanssa on jatkettu ulkoalueiden hoitosopimusta optiovuosille 2015–2016.

740 Tilapalvelut	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	3 149 154	0	3 149 154	3 134 727,26	-14 426,74
Toimintamenot	-2 394 634	0	-2 394 634	-2 600 720,52	-206 086,52
Toimintakate	754 520	0	754 520	534 006,74	-220 513,26

770 Ruoka- ja puhdistuspalvelut

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Ruokapalveluilla ruoan valmistus on keskitetty yhteen keskuskeittiöön elokuussa 2013. Tuotantotapaa organisoidaan keittiöverkkotyöryhmän loppuraportin mukaiseksi. Muut muutokset johtuvat pääosin eri toimipisteiden töiden organisoinneista ja asiakaskunnan muuttuneista tarpeista.

Puhdistuspalveluilla talousarviossa on huomioitu asiakaskunnan muuttuneet toiveet ja tarpeet sekä asiakasmuutoksista johtuneet tila- ja toimintaratkaisut.

Tehtäväalueella varaudutaan henkilöstön eläköitymiseen ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuuteen tarjoamalla työssäoppimis-/harjoittelupaikkoja ammattiopistojen ja aikuiskoulutusyksiköiden ravitsemus- ja siivousalan opiskelijoille sekä toimivalla yhteistyöllä työvoimatoimiston kanssa.

Strategian toteuttaminen

Ruoka- ja puhdistuspalvelut kehittävät toimintaansa siten, että toiminta on oikea-aikaista, asiakaslähtöistä, vastuullista ja kannattavaa.

Toiminnalliset tavoitteet

tuottaa hallintokuntien ja peruspalvelukuntayhtymä Kallion tarvitsemat ruoka- ja puhdistuspalvelut turvataan palvelun laatu ja saatavuus riittävän ajanmukaisilla toimintatavoilla ja välineillä sekä kouluttautumisella ja yhteistyöllä

Tunnusluvut

Suoritteet	TP 2010	TP 2011	TP 2012	TP 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016	TS 2017
Ateriasuoritteet	721 068	724 131	740 653	651 720	654 683	654 683	654 683	654 683
Siivottavat neliöt	38 353	39 430	38 362	38 112	38 508	38 508	38 508	38 508

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Hallintokuntien ja peruspalvelukuntayhtymä Kallion tarvitsemat ruoka- ja puhdistuspalvelut on tuotettu vastuullisesti, ammattitaidolla ja kustannustehokkaasti. Palvelun laatu ja saatavuus on turvattu riittävän ajanmukaisilla toimintatavoilla ja välineillä sekä kouluttautumisella ja yhteistyöllä. Tavoitteen saavuttamiseksi on hyödynnetty lähialueen koulutustarjontaa sekä panostettu yhteistyöhön Kalajokilaakson hankintarenkaan yhteistyökumppaneiden, alueen oppilaitosten ja naapurikuntien ruoka- ja puhdistuspalveluiden kanssa.

Avainhenkilöstön riittävä määrä ja ammattitaito on varmistettu mm. uusien sijaisten hyvällä perehdytyksellä sekä työelämäjaksoilla olleiden opiskelijoiden rekrytoinnilla sairas- ja vuosilomien sijaisuuksiin. Ruoka- ja puhdistuspalvelut ovat tarjonneet harjoittelu- ja työelämävalmennuspaikkoja tavoitteena alan kiinnostuksen lisääminen ja sitä kautta ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden turvaaminen myös tulevaisuudessa.

Ruokapalvelut ovat tuottaneet 721 668 ateriasuoritetta perussuoritteiksi laskettuna. Määrällisten tavoitteiden toteutumista on seurattu ateria- ja toimipaikkakohtaisesti. Ateriat on muutettu suoritteiksi suoritelaskelman avulla. Puhdistuspalvelut ovat hoitaneet 39 002 m² siivous- ja puhdistuspalvelut.

770 Ruoka- ja puhd.palv.	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	3 849 022	0	3 849 022	4 092 707,68	243 685,68
Toimintamenot	-3 801 596	0	-3 801 596	-3 998 556,98	-196 960,98
Toimintakate	47 426	0	47 426	94 150,70	46 724,70

60 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Tekninen toimi järjestää lakien ja asetusten puitteissa julkiset tekniset- ja viranomaispalvelut. Tekniset palvelut ylläpitää kaupungin ja Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminnan edellytyksiä määrärahojen puitteissa. Tekninen toimiala koostuu tehtävälajeista, jotka ovat viranomaispalvelut, tekniset palvelut, tilapalvelu sekä ruoka- ja puhdistuspalvelut.

Vuonna 2014 Vireä Malisjoki II jatkohanke jatkuu puistojen ja vesiensuojelun osalta. Vuonna 2014 käynnistetään seuraavat hankkeet: Torialueen kehittäminen n. 800t€, Pajatien jatko n. 600t€. Hankkeiden käynnistäminen edellyttää myönteisten rahoituspäätösten saamista.

Niva-Kaijan koulun peruskorjauksen valmistuttua vuoden 2013 syksyllä ei lautakunnalla ole talonrakennuksen osalta vireillä vuodelle 2014 mitään suurempia investointihankkeita. Pienemmät investoinnit pyritään kohdistamaan siten, että kiinteistökannan olemassa oleva taso säilytetään. Pidemmällä tähtäimellä kiinteistökannan investointitarpeita linjataan parhaillaan työn alla olevassa kiinteistöstrategiassa.

Kaupungin maapolitiikan osalta suurin muutos on yleiskaavan valmistuminen, joka tulee olemaan ensimmäinen Nivalan yleiskaava, josta tulee oikeusvaikutteinen. Yleiskaavaan valmistuminen antaa mahdollisuuksia maankäytön suunnitteluun pidemmällä aikavälillä.

Liikenneverkkoon liittyen Jyrkäntien ja VT27 kanavoinnin valmistumisen jälkeen toteutetaan edelleen Vt27 turvallisuuteen vaikuttavia liittymäjärjestelyjä. Kadunrakennuksella Hourupuhdon alueella mahdollistetaan, asema-kaavan mukaisten tonttien käyttöönotto sekä VT27 toimenpideselvityksessä esitettyjen liittymien poistoja. Junttikangas-Ojalanperä kevyenliikenteenväylän suunnitelmat ovat valmiina mutta hankkeen toteutumisen aikatauluun ei ELY-keskus ole pystynyt enää esittämään arviota.

Strategian toteuttaminen

Teknisen toimialastrategian linjaukset tähtäävät palveluiden tuottamisessa ja järjestämisessä kaupunkilaisten hyvinvointiin ja elämänlaatuun. Palveluiden tuottamisessa ja järjestämisessä tavoitteena ovat esteettömyys, turvallisuus, ennakointi sekä kustannus- ja energiatehokkuus.

Toiminnalliset tavoitteet

Turvata välttämätön kunnan toiminnallinen taso. Viihtyisän ja virikkeellisen asuin ympäristön luominen infrastruktuurin ajanmukaisella ja riittävän ajoissa tapahtuvalla suunnittelulla ja tehokkaalla rakentamisella sekä oikea-aikaisella maapolitiikalla. Tuotteet hinnoitellaan ja palveluhinnastot ja tasot tarkistetaan taloudellista tilannetta vastaavaksi. Kaupunkistrategiaa toteutetaan aktiivisesti. Vuonna 2014 selvitetään hulevesiä koskeva ongelma ja laaditaan toimenpideohjelma.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Tekninen toimi on järjestänyt lakien ja asetusten puitteissa julkiset tekniset- ja viranomaispalvelut, joilla on turvattu kunnan toiminnallinen taso sekä luotu mahdollisuuksia kasvuun ja kehitykselle. Asemakaava muutoksilla ja maanhankinnalla on lähdetty toteuttamaan alkuvuonna valmistunutta yleiskaavaa. ELY-keskuksen kanssa on aktiivisesti viety eteenpäin liikenneverkkoon liittyviä hankkeita. Infra- ja liikuntapaikkarakentamisella on luotu edellytyksiä viihtyisän ja virikkeellisen asuin ympäristön luomiselle. Talonrakennuksen investoinneilla on toteutettu kiinteistöstrategian tavoitteita kiinteistökannan tason säilyttämiseksi ja syntyneen korjausvelan pienentämiseksi. Kiinteistökannassa oleva korjausvelka asettaa haasteita kunnossapidon taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa. Kokonaisuutena taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet lähes tavoitteiden mukaisesti.

60 Tekninen lautakunta	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
Toimintatulot	7 389 806	0	7 389 806	7 611 608,18	221 802,18
Toimintamenot	-7 361 731	0	-7 361 731	-7 643 302,13	-281 571,13
Toimintakate	28 075	0	28 075	-31 693,95	-59 768,95

Käyttötalous tehtäväalueittain/toimielimittäin

Nimi	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
10 Kaupunginvaltuusto					
Toimintamenot	-48 320	0	-48 320	-46 192,65	2 127,35
Toimintakate	-48 320	0	-48 320	-46 192,65	2 127,35
11 Tarkastuslautakunta					
Toimintamenot	-19 840	0	-19 840	-18 524,83	1 315,17
Toimintakate	-19 840	0	-19 840	-18 524,83	1 315,17
120 Kaupunginhallitus					
Toimintatulot	371 000	0	371 000	666 038,56	295 038,56
Toimintamenot	-837 171	0	-837 171	-773 295,32	63 875,68
Toimintakate	-466 171	0	-466 171	-107 256,76	358 914,24
125 Ppky Kallio					
Toimintamenot	-41 420 299	-104 000	-41 524 299	-42 044 818,71	-520 519,71
Toimintakate	-41 420 299	-104 000	-41 524 299	-42 044 818,71	-520 519,71
126 Jokil.pelastuslaitos					
Toimintamenot	-921 331	0	-921 331	-883 352,29	37 978,71
Toimintakate	-921 331	0	-921 331	-883 352,29	37 978,71
127 Liikuntakeskus					
Toimintamenot	-486 820	0	-486 820	-486 820,00	0,00
Toimintakate	-486 820	0	-486 820	-486 820,00	0,00
130 Keskushallinto					
Toimintatulot	268 803	0	268 803	269 404,19	601,19
Toimintamenot	-1 382 544	0	-1 382 544	-1 256 682,25	125 861,75
Toimintakate	-1 113 741	0	-1 113 741	-987 278,06	126 462,94
150 Henkilöstöjaos					
Toimintatulot	216 030	0	216 030	169 757,55	-46 272,45
Toimintamenot	-2 248 007	0	-2 248 007	-2 133 864,36	114 142,64
Toimintakate	-2 031 977	0	-2 031 977	-1 964 106,81	67 870,19
12 Kaupunginhallitus					
Toimintatulot	855 833	0	855 833	1 105 200,30	249 367,30
Toimintamenot	-47 296 172	-104 000	-47 400 172	-47 578 832,93	-178 660,93
Toimintakate	-46 440 339	-104 000	-46 544 339	-46 473 632,63	70 706,37
160 Maaseututoimi					
Toimintatulot	359 466	0	359 466	329 328,01	-30 137,99
Toimintamenot	-540 597	0	-540 597	-499 844,26	40 752,74
Toimintakate	-181 131	0	-181 131	-170 516,25	10 614,75
165 Lomapalvelut					
Toimintatulot	6 549 186	0	6 549 186	5 881 845,34	-667 340,66
Toimintamenot	-6 549 186	0	-6 549 186	-5 856 410,47	692 775,53
Toimintakate	0	0	0	25 434,87	25 434,87
16 Maaseutupalvelut					
Toimintatulot	6 908 652	0	6 908 652	6 211 173,35	-697 478,65
Toimintamenot	-7 089 783	0	-7 089 783	-6 356 254,73	733 528,27
Toimintakate	-181 131	0	-181 131	-145 081,38	36 049,62

Käyttötalous tehtäväalueittain/toimielimittäin

Nimi	TA 2014	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2014	POIKKEAMA
400 Sivistystoimen hallinto					
Toimintatulot	1 600	0	1 600	6 480,70	4 880,70
Toimintamenot	-160 365	0	-160 365	-179 679,93	-19 314,93
Toimintakate	-158 765	0	-158 765	-173 199,23	-14 434,23
410 Peruskoulut					
Toimintatulot	197 000	75 200	272 200	297 401,00	25 201,00
Toimintamenot	-11 869 919	-75 200	-11 945 119	-11 899 891,23	45 227,77
Toimintakate	-11 672 919	0	-11 672 919	-11 602 490,23	70 428,77
420 Lukiopalvelut					
Toimintatulot	89 755	0	89 755	60 245,39	-29 509,61
Toimintamenot	-1 272 053	0	-1 272 053	-1 206 782,04	65 270,96
Toimintakate	-1 182 298	0	-1 182 298	-1 146 536,65	35 761,35
440 Muu sivistystyö					
Toimintatulot	236 194	0	236 194	187 844,80	-48 349,20
Toimintamenot	-1 583 429	-15 000	-1 598 429	-1 525 362,13	73 066,87
Toimintakate	-1 347 235	-15 000	-1 362 235	-1 337 517,33	24 717,67
40 Sivistyslautakunta					
Toimintatulot	524 549	75 200	599 749	551 971,89	-47 777,11
Toimintamenot	-14 885 766	-90 200	-14 975 966	-14 811 715,33	164 250,67
Toimintakate	-14 361 217	-15 000	-14 376 217	-14 259 743,44	116 473,56
600 Viranomaispalvelut					
Toimintatulot	119 500	0	119 500	102 541,92	-16 958,08
Toimintamenot	-342 037	0	-342 037	-333 104,39	8 932,61
Toimintakate	-222 537	0	-222 537	-230 562,47	-8 025,47
700 Tekniset palvelut					
Toimintatulot	272 130	0	272 130	281 631,32	9 501,32
Toimintamenot	-823 464	0	-823 464	-710 920,24	112 543,76
Toimintakate	-551 334	0	-551 334	-429 288,92	122 045,08
740 Tilapalvelut					
Toimintatulot	3 149 154	0	3 149 154	3 134 727,26	-14 426,74
Toimintamenot	-2 394 634	0	-2 394 634	-2 600 720,52	-206 086,52
Toimintakate	754 520	0	754 520	534 006,74	-220 513,26
770 Ruoka- ja puhd.palv.					
Toimintatulot	3 849 022	0	3 849 022	4 092 707,68	243 685,68
Toimintamenot	-3 801 596	0	-3 801 596	-3 998 556,98	-196 960,98
Toimintakate	47 426	0	47 426	94 150,70	46 724,70
60 Tekninen lautakunta					
Toimintatulot	7 389 806	0	7 389 806	7 611 608,18	221 802,18
Toimintamenot	-7 361 731	0	-7 361 731	-7 643 302,13	-281 571,13
Toimintakate	28 075	0	28 075	-31 693,95	-59 768,95
YHTEENSÄ					
Toimintatulot	15 678 840	75 200	15 754 040	15 479 953,72	-274 086,28
Toimintamenot	-76 701 612	-194 200	-76 895 812	-76 454 822,60	440 989,40
Toimintakate	-61 022 772	-119 000	-61 141 772	-60 974 868,88	166 903,12

Yhteisesti jaettavat menot ja poistot

Yhteisesti jaettavat menot ja poistot / TP 2014

VYÖRYTETTÄVÄT ERÄT			
	Talous/henkilöstöh.	Kvtel-eläkemeno	Poistot
	€	€	€
105 KAUPUNGINVALTUUSTO	1 229	0	0
110 TARKASTUSLAUTAKUNTA	493	0	0
120 KAUPUNGINHALLITUS	20 576	796 907	20 672
130 KESKUSHALLINTO	33 438	31 419	0
150 HENKILÖSTÖJAOS	16 084	23 237	0
160 MAASEUTUTOIMI	0	39 720	0
165 LOMATOIMEN HALLINTO	0	22 474	0
400 SIVISTYSLAUTAKUNTA	4 781	9 726	124
410 PERUSKOULUT	316 637	221 637	228 573
420 LUKIOPALVELUT	32 110	23 540	6 227
440 MUU SIVISTYSTYÖ	40 587	53 908	34 332
600 VIRANOMAISPALVELUT	8 863	16 890	4 918
700 TEKNISET PALVELUT	18 916	17 363	503 105
740 TILAPALVELUT	69 201	35 817	1 186 475
770 RUOKA- JA PUHD. PALVELUT	106 395	237 334	19 296
	669 310	1 529 972	2 003 721

Jaettavat vyörytyserät sisältävät talouspalvelujen hallinnon, kirjanpidon, palkanlaskennan, henkilöstöhallinnon, yhteisen koulutuksen, eläkevakuutuksen ja työterveyshuollon nettokustannukset. Vyörytyskustannus on jaettu tehtäväalueille toteutuneiden kokonaismenojen suhteessa, lomituspalvelut ja maaseututoimi on laskutettu suoriteperusteisesti.

Kvtel-eläkemenoperusteinen maksu on vyörytetty v. 2014 maksettujen kvitel-palkkojen suhteessa.

Lomituspalvelujen osuus kvitel-eläkemenoperusteisesta maksusta on laskutettu sisäisesti. Perusopetuksen ja lukio-opetuksen kvitel-eläkemeno on vyörytetty maksettujen kvitel-palkkojen suhteessa.

INVESTOINTIOSA

80 KAUPUNGINHALLITUS

Vuonna 2014 ostettiin raakamaata ja tealueita kuudella eri kiinteistökaupalla, pinta-ala yhteensä 6,4 hehtaaria. Kaupunki myi yhden kerrostalotontin ja yhden opetustoimintaa palvelevan tontin. Jedulle kaupunki lahjoitti kaksi määräalaa ja yhden kiinteistön. Vuoden aikana kaupunki vuokrasi neljä teollisuustonttia. Nivalan Yleiskaava hyväksyttiin valtuustossa tammikuussa, yksi asemaakaavan muutos sai lainvoiman.

Kiinteän omaisuuden myyntitulot olivat 54 952 € ja menot yhteensä 192 677 €.

Irtaimen omaisuuden hankintaan varattu määräraha on käytetty atk-hankintoihin, keskushallinto 11 508 €, sivistystoimi 55 199 € ja tekninen toimi 7 252 €.

Aineeton omaisuus koostuu Nivalan Liikuntakeskus Oy:n osakepääoman korotuksesta 100 004,53 € ja Kuntien Hetapalvelut Oy:n osakepääomasta 35 400,00 €.

		TA 2014	TA-MUUTOS	TA+MUUTOS	TP 2014	POIKKEAMA
80	Kaupunginhallitus					
801	Kiinteä omaisuus					
*	Investointimenot yhteensä	-200 000	0	-200 000	-192 677,50	-7 322,50
*	Investointitulot yhteensä	370 000	0	370 000	54 952,24	315 047,76
**	Netto	170 000	0	170 000	-137 725,26	307 725,26
80	Kaupunginhallitus					
810	Kh irtain omaisuus					
*	Investointimenot yhteensä	-73 000	0	-73 000	-73 959,61	959,61
**	Netto	-73 000	0	-73 000	-73 959,61	959,61
80	Kaupunginhallitus					
820	Kh Aineeton käyttöom.					
*	Investointimenot yhteensä	-100 000	-35 400	-135 400	-135 404,53	4,53
**	Netto	-100 000	-35 400	-135 400	-135 404,53	4,53
80	Kaupunginhallitus					
*	Investointimenot yhteensä	-373 000	-35 400	-408 400	-402 041,64	-6 358,36
*	Investointitulot yhteensä	370 000	0	370 000	54 952,24	315 047,76
**	Netto	-3 000	-35 400	-38 400	-347 089,40	308 689,40

86 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Talonrakennus investoinnit 2014

Vuonna 2014 talonrakennuksen investoinnit olivat pienemmät kuin edellisinä vuosina. Useilla kohtuullisen pienillä investoinneilla on pyritty kiinteistöjen kuntotason säilyttämiseen sekä lainsäädännöstä tulevien määräysten toteuttamiseen. Kotikeskuksen saunatilojen saneeraus, kaupungintalon sekä Pyssyhovin kunnostustöitä toteutettiin kaupungin omana työnä. Ulkopuolisilla urakoitsijoilla teetettiin Kotikeskuksen ja terveyskeskuksen vuodeosaston sprinklausten rakentaminen, Järvikylän koulun vesikaton uusiminen sekä lukion ja Kotikeskuksen asfalttipiha-alueiden peruskorjaus.

Paloaseman ensihoidon tilojen suunnittelua vietiin eteenpäin vuoden aikana sekä terveyskeskuksen hallintosiipi osasta laadittiin asiantuntijan toimesta korjattavuus selvitys jatkosuunnittelun pohjaksi.

Kunnallistekniikan investoinnit 2014

Kaavateiden uusimista tehtiin rakentamalla Tornitien ja Iskonkujan jatkot Jyrkäntielle sekä Kesäniityntiestä rakennettiin ensimmäinen puolikas. Jyrkäntie ja Tiemestarintie asfaltoitiin sekä Toritien länsipään asfaltointi uusittiin. Urheilutien/Heikkiläntien katuvalaistus uusittiin sekä toteutettiin myös muita pienempiä valaisimien uusimisia. Jaakolan ja Lepistön siltojen kannet uusittiin sekä sadevesiviemäröinnin kunnostamista jatkettiin edelleen.

Edellisten lisäksi Pajatien jatkon rakentamiseen ja Ravitien kunnostukseen saatiin EAKR-rahoitus Pohjois-Pohjanmaan liiton kautta ja hanke toteutettiin vuoden 2014 aikana.

Liikuntapaikkainvestoinnit vuonna 2014

Liikuntapuiston tekonurmikentän rakentaminen jatkui salaojitusten ja runkorakenteiden toteutuksella, jotka valmistuivat syksyllä 2014. Vuoden 2014 lopussa kentän rakentamisen valmiusaste oli noin 50 %. Muiden liikunta-alueiden kunnossapitoinvestointeihin käytettiin noin 25 000 €.

Puistojen ja yleisten alueiden investoinnit

Vireä Malisjoki II hanke päättyi kesäkuun 2014 lopussa. Hanke toteutui kustannusarvion puitteissa.

86	Tekninen lautakunta					
860	Talonrakennus					
*	Investointimenot yhteensä	-525 000	0	-525 000	-554 883,21	29 883,21
**	Netto	-525 000	0	-525 000	-554 883,21	29 883,21

86	Tekninen lautakunta					
870	Julkinen käyttöom.					
*	Investointimenot yhteensä	-1 702 500	0	-1 702 500	-1 410 690,34	-291 809,66
*	Investointitulot yhteensä	477 000	0	477 000	458 640,88	18 359,12
**	Netto	-1 225 500	0	-1 225 500	-952 049,46	-273 450,54

86	Tekninen lautakunta					
880	Tekn.ltk irtain om.					
*	Investointimenot yhteensä	-30 000	0	-30 000	-29 442,91	-557,09
**	Netto	-30 000	0	-30 000	-29 442,91	-557,09

86	Tekninen lautakunta					
*	Investointimenot yhteensä	-2 257 500	0	-2 257 500	-1 995 016,46	-262 483,54
*	Investointitulot yhteensä	477 000	0	477 000	458 640,88	18 359,12
**	Netto	-1 780 500	0	-1 780 500	-1 536 375,58	-244 124,42

*	Investointimenot yhteensä	-2 630 500	-35 400	-2 665 900	-2 397 058,10	-268 841,90
*	Investointitulot yhteensä	847 000	0	847 000	513 593,12	333 406,88
**	Netto	-1 783 500	-35 400	-1 818 900	-1 883 464,98	64 564,98

Investointiosan yhteenveto

	Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	%
801 Kiinteä omaisuus				
8011 Maanhank. Ja myynti				
* Investointimenot yhteensä	-200 000,00	-192 677,50	-7 322,50	96,30
* Investointitulot yhteensä	200 000,00	54 952,24	145 047,76	27,50
** Netto	0,00	-137 725,26	137 725,26	0,00
801 Kiinteä omaisuus				
8012 Rak.kiint.hank.ja my				
* Investointitulot yhteensä	170 000,00	0,00	170 000,00	0,00
** Netto	170 000,00	0,00	170 000,00	0,00
801 Kiinteä omaisuus				
* Investointimenot yhteensä	-200 000,00	-192 677,50	-7 322,50	96,30
* Investointitulot yhteensä	370 000,00	54 952,24	315 047,76	14,90
** Netto	170 000,00	-137 725,26	307 725,26	-81,00
810 Kh irtain omaisuus				
8102 Kh atk-hankinnat				
* Investointimenot yhteensä	-73 000,00	-73 959,61	959,61	101,30
** Netto	-73 000,00	-73 959,61	959,61	101,30
810 Kh irtain omaisuus				
* Investointimenot yhteensä	-73 000,00	-73 959,61	959,61	101,30
** Netto	-73 000,00	-73 959,61	959,61	101,30
820 Kh Aineeton käyttööm.				
8202 Muut osakkeet ja os.				
* Investointimenot yhteensä	-135 400,00	-135 404,53	4,53	100,00
** Netto	-135 400,00	-135 404,53	4,53	100,00
820 Kh Aineeton käyttööm.				
* Investointimenot yhteensä	-135 400,00	-135 404,53	4,53	100,00
** Netto	-135 400,00	-135 404,53	4,53	100,00
860 Talonrakennus				
8603 Tk vuodeosasto sprinkleri				
* Investointimenot yhteensä	-45 000,00	-57 518,28	12 518,28	127,80
** Netto	-45 000,00	-57 518,28	12 518,28	127,80
860 Talonrakennus				
8604 TK vuodeosasto ja hallintosiipi				
* Investointimenot yhteensä	-10 000,00	-7 717,92	-2 282,08	77,20
** Netto	-10 000,00	-7 717,92	-2 282,08	77,20
860 Talonrakennus				
8606 Kotikeskus sauna ja pesutilat.				
* Investointimenot yhteensä	-100 000,00	-115 337,99	15 337,99	115,30
** Netto	-100 000,00	-115 337,99	15 337,99	115,30
860 Talonrakennus				
8608 Kotikeskus sprinklaus				
* Investointimenot yhteensä	-85 000,00	-76 180,74	-8 819,26	89,60
** Netto	-85 000,00	-76 180,74	-8 819,26	89,60

	Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	%
860 Talonrakennus				
8623 Junntilan koulun perusparannus				
* Investointimenot yhteensä	-10 000,00	-11 173,37	1 173,37	111,70
** Netto	-10 000,00	-11 173,37	1 173,37	111,70
860 Talonrakennus				
8627 KK koulu lumisuoja iv-koneisiin				
* Investointimenot yhteensä	-10 000,00	-7 955,11	-2 044,89	79,60
** Netto	-10 000,00	-7 955,11	-2 044,89	79,60
860 Talonrakennus				
8628 Järvikylän koulun vesikatto				
* Investointimenot yhteensä	-115 000,00	-116 017,70	1 017,70	100,90
** Netto	-115 000,00	-116 017,70	1 017,70	100,90
860 Talonrakennus				
8629 Junntilan koulu pysäköintipaikat				
* Investointimenot yhteensä	-15 000,00	-17 612,04	2 612,04	117,40
** Netto	-15 000,00	-17 612,04	2 612,04	117,40
860 Talonrakennus				
8636 Koulujen pihaleikkivälineet				
* Investointimenot yhteensä	-15 000,00	-10 276,90	-4 723,10	68,50
** Netto	-15 000,00	-10 276,90	-4 723,10	68,50
860 Talonrakennus				
8637 Koulujen piha-alueet ja lähiliikunta				
* Investointimenot yhteensä	-15 000,00	-14 367,31	-632,69	95,80
** Netto	-15 000,00	-14 367,31	-632,69	95,80
860 Talonrakennus				
8638 Asfalttipiha peruskorjaus				
* Investointimenot yhteensä	-50 000,00	-61 130,34	11 130,34	122,30
** Netto	-50 000,00	-61 130,34	11 130,34	122,30
860 Talonrakennus				
8650 Pyssyhovin lattia ja portaat				
* Investointimenot yhteensä	-10 000,00	-8 637,93	-1 362,07	86,40
** Netto	-10 000,00	-8 637,93	-1 362,07	86,40
860 Talonrakennus				
8651 Ensihoidontilat paloasemalle				
* Investointimenot yhteensä	-10 000,00	-9 856,00	-144,00	98,60
** Netto	-10 000,00	-9 856,00	-144,00	98,60
860 Talonrakennus				
8652 Kaupungintalon kunnostus				
* Investointimenot yhteensä	-35 000,00	-41 101,58	6 101,58	117,40
** Netto	-35 000,00	-41 101,58	6 101,58	117,40
860 Talonrakennus				
* Investointimenot yhteensä	-525 000,00	-554 883,21	29 883,21	105,70
** Netto	-525 000,00	-554 883,21	29 883,21	105,70
870 Julkinen käyttöom.				
8700 Kaavateiden rakentaminen				
* Investointimenot yhteensä	-370 000,00	-294 601,23	-75 398,77	79,60
** Netto	-370 000,00	-294 601,23	-75 398,77	79,60

	Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	%
870 Julkinen käyttöom.				
8703 Kaavateiden pääll.				
* Investointimenot yhteensä	-181 000,00	-139 859,66	-41 140,34	77,30
** Netto	-181 000,00	-139 859,66	-41 140,34	77,30
870 Julkinen käyttöom.				
8705 Tievalaistuksen rak.				
* Investointimenot yhteensä	-50 000,00	-45 126,85	-4 873,15	90,30
** Netto	-50 000,00	-45 126,85	-4 873,15	90,30
870 Julkinen käyttöom.				
8706 Sadevesiv. rak.				
* Investointimenot yhteensä	-20 000,00	-21 145,42	1 145,42	105,70
** Netto	-20 000,00	-21 145,42	1 145,42	105,70
870 Julkinen käyttöom.				
8713 Pajatien rakentaminen				
* Investointimenot yhteensä	-600 000,00	-506 220,38	-93 779,62	84,40
* Investointitulot yhteensä	240 000,00	202 069,10	37 930,90	84,20
** Netto	-360 000,00	-304 151,28	-55 848,72	84,50
870 Julkinen käyttöom.				
8730 Liikenneturvallisuuden parantaminen				
* Investointimenot yhteensä	-15 500,00	-6 739,94	-8 760,06	43,50
** Netto	-15 500,00	-6 739,94	-8 760,06	43,50
870 Julkinen käyttöom.				
8752 Leikkikentät				
* Investointimenot yhteensä	-22 000,00	-20 085,72	-1 914,28	91,30
** Netto	-22 000,00	-20 085,72	-1 914,28	91,30
870 Julkinen käyttöom.				
8756 Vireä Malisjoki II				
* Investointimenot yhteensä	-59 000,00	-57 802,85	-1 197,15	98,00
* Investointitulot yhteensä	47 000,00	41 571,78	5 428,22	88,50
** Netto	-12 000,00	-16 231,07	4 231,07	135,30
870 Julkinen käyttöom.				
8771 Liikunta-alueet				
* Investointimenot yhteensä	-25 000,00	-23 458,48	-1 541,52	93,80
** Netto	-25 000,00	-23 458,48	-1 541,52	93,80
870 Julkinen käyttöom.				
8774 Urheilupuiston rakentaminen				
* Investointimenot yhteensä	-350 000,00	-286 006,86	-63 993,14	81,70
* Investointitulot yhteensä	190 000,00	215 000,00	-25 000,00	113,20
** Netto	-160 000,00	-71 006,86	-88 993,14	44,40
870 Julkinen käyttöom.				
8775 Urheilupuiston parkkialue				
* Investointimenot yhteensä	-10 000,00	-9 642,95	-357,05	96,40
** Netto	-10 000,00	-9 642,95	-357,05	96,40
870 Julkinen käyttöom.				
* Investointimenot yhteensä	-1 702 500,00	-1 410 690,34	-291 809,66	82,90
* Investointitulot yhteensä	477 000,00	458 640,88	18 359,12	96,20
** Netto	-1 225 500,00	-952 049,46	-273 450,54	77,70

	Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	%
880 Tekn.ltk irtain om.				
8801 Tekn.ltk irtaimistohank.				
* Investointimenot yhteensä	-30 000,00	-29 442,91	-557,09	98,10
** Netto	-30 000,00	-29 442,91	-557,09	98,10
880 Tekn.ltk irtain om.				
* Investointimenot yhteensä	-30 000,00	-29 442,91	-557,09	98,10
** Netto	-30 000,00	-29 442,91	-557,09	98,10
* Investointimenot yhteensä	-2 665 900,00	-2 397 058,10	-268 841,90	89,90
* Investointitulot yhteensä	847 000,00	513 593,12	333 406,88	60,60
** Netto	-1 818 900,00	-1 883 464,98	64 564,98	103,50

HENKILÖSTÖTILINPÄÄTÖS

1.8 Henkilöstötilinpäätös

Nivalan kaupungin henkilöstötilinpäätös antaa kuvan kaupungin palveluksessa olevan henkilöstön määrästä, rakenteesta ja tilasta. Lisäksi käsitellään mm. henkilöstömenot ja vuoden 2014 aikana toteutuneet työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden kehittämiseen liittyvät toimenpiteet sekä työllisyyden edistäminen. Henkilöstötilinpäätös kertoo siis omalta osaltaan henkilöstöstrategian tavoitteista ja niiden toteutumisesta.

Henkilöstötilinpäätöksen tilastoissa tarkastellaan henkilöstön tilastotietoja 31.12.2014 tilanteen mukaan. Vakituiseen henkilöstöön luetaan myös vakituista osa-aikaista työtä tekevät henkilöt. Määräaikaisia työsuhteita kuvaaviin tilastokaavioihin sisältyy lisäksi työllisyysvaroin palkatut henkilöt sekä tunti- ja vuorotyöntekijät.

Jos henkilö on vakituinen, mutta poiminta-ajankohtana on hoitanut sijaisuutta, hänet on luokiteltu tilastoissa määräaikaiseksi. Tietosuojaan vuoksi joissakin osioissa tarkastellaan keskushallintoa yhdessä maaseutupalvelujen kanssa. Sairauspoissaoloissa ja työtapaturmissa eritellään lomituspalvelut, koska maatalouslomittajat ovat tässä tarkastelussa keskeinen henkilöryhmä.

1.8.1 Keskeiset tunnusluvut 2014

1.8.1.1 Henkilöstön määrä

Nivalan kaupungin palveluksessa oli vuoden 2014 lopussa 475 henkilöä, joista 82,3 % oli vakituudessa työsuhteessa, 15,8 % määräaikaisessa työsuhteessa ja 1,9 % työllistettyjä. Vakituisten määrä kasvoi 10 henkilöllä (2013: 381) ja määräaikaisten väheni 11 henkilöllä (2013: 86) verrattuna aiempaan vuoteen. Työllistettyjä oli vuoden 2014 aikana yhteensä 14 henkilöä (2013: 22 hlöä). (Taulukko 1.)

Taulukko 1. Henkilöstön määrän muutos 2010–2014

Tilanne 31.12.	2010	2011	2012	2013	2014	Muutos 2013–2014
Keskushallinto	97	187	12	11	11	0
vakituiset	88	126	12	11	11	0
määräaikaiset	9	61	0	0	0	0
Alueelliset maaseutupalvelut *)	0	0	158	150	134	-16
vakituiset	0	0	115	114	112	-2
määräaikaiset	0	0	43	36	22	-14
Sivistystoimi	190	199	207	199	204	5
vakituiset	160	169	174	173	179	6
määräaikaiset	30	30	33	26	25	-1
Tekninen toimi	120	118	117	107	117	10
vakituiset	91	82	84	83	89	6
määräaikaiset	29	36	33	24	28	4
Työllistetyt	5	12	12	11	9	-2
Kaikki yhteensä	412	516	506	478	475	-3
Vakinaiset yhteensä	339	377	385	381	391	10
vakinaisten osuus (%)	82,3 %	73,1 %	76,1 %	79,7 %	82,3 %	2,6 %
Määräaikaiset yhteensä	68	127	109	86	75	-11
määräaikaisten osuus (%)	16,5 %	24,6 %	21,5 %	18,0 %	15,8 %	-2,2 %
Työllistetyt yhteensä	5	12	12	11	9	-2
työllistettyjen osuus (%)	1,2 %	2,3 %	2,4 %	2,3 %	1,9 %	-0,4 %

*) toimiala aloittanut 1.1.2012, sis. keskushallinnosta siirtyneet lomituspalvelut

Vuoden 2014 aikana Nivalan kaupungin organisaatiossa ei tapahtunut merkittäviä organisaatiomuutoksia. Lomituspalveluissa määräaikaisten maatalouslomittajien tarve vähentyi, koska lomituspäivät vähentyivät. Viime vuosien muutoksia sekä tulevia muutoksia ovat:

2011

- 1.1.2011: Sievin lomituspalveluyksikkö liitettiin yhteen Nivalan paikallisyksikön kanssa; Nivalan, Sievin ja Ylivieskan lomituspalvelut yhdistyy
  - 3 lomitusohjaajaa siirtyy Nivalan palveluksiin
  - 44 vakituista maatalouslomittajaa siirtyy Nivalan palveluksiin
- Taloushallintoon, palkanlaskentaan ja it-palveluihin muutoksia: tuotannollisista ja taloudellisista syistä irtisanottiin 7 työntekijää
  - Nivalan Rätinki Oy talous- ja palkkapalveluiden tuottaja 1.1.2011–31.12.2014

2012

- 1.1.2012 perustettiin alueelliset maaseutupalvelut toimiala (lomituspalvelut ja maaseutupalvelut yhdeksi toimialaksi): Nivala, Sievi, Ylivieska ja Oulainen: 7 uutta työntekijää

2013

- 1.1.2013 Kärsämäki liittyi alueellisiin maaseutupalveluihin: 2 työntekijää siirtyy Nivalan palveluksiin
- Siivet-projekti keskushallinnosta sivistystoimen alaisuuteen

2015

- Talous- ja palkkapalvelut ulkoistettu Kuntien Hetapalvelut Oy:lle 1.1.2015 alkaen
- Työpajasäätiön toiminta käynnistyy

2016

- Varhaiskasvatuspalvelut siirtyvät Ppky Kalliosta takaisin kaupungille: n. 100 työntekijää siirtyy Nivalan palveluksiin

Keskimäärin kunta-alalla vakituisia on 77,8 %, määräaikaista 20,7 % ja työllistettyjä 1,5 %. (lähde: KT Kuntatyönantajien tilastot 2013). Verrattuna koko kunta-alan henkilöstön palvelussuhteen luonteeseen, Nivalassa on enemmän vakituisia kuin keskimäärin kunta-alalla. Työllistettyjä on sama osuus kuin keskimäärin.

Vakituisesta henkilöstöstä 15,6 prosenttia (61 hlöä) toimi osa-aikaisessa palvelussuhteessa. Osa-aikaisista työskenteli keskushallinnossa 1, alueellisissa maaseutupalveluissa 24, sivistystoimessa 29 ja teknisessä toimessa 7 henkilöä. Vuonna 2013 vakituisia osa-aikaisia oli 15,7 prosenttia, joten osuus on pysynyt samana parin viimeisen vuoden aikana.

Määräaikaista kolmannes työskenteli teknisen toimen ruoka- ja puhdistuspalveluissa (27 hlöä). Sivistystoimessa oli kolmannes (25 hlöä) määräaikaista. Heistä 21 hlöä työskenteli kouluilla. Alueellisen maaseutupalvelujen lomituspalveluissa työskenteli vajaa kolmannes (22 hlöä) määräaikaista. Määräaikaista melkein puolet (43,8 %) teki osa-aikatyötä. Osuus on vuodesta 2013 vähentynyt n. 4 prosenttiyksikköä (2013: 47,4 %).

Vakituisesta henkilöstöstä virkasuhteisia oli 39,9 prosenttia (2013: 39,6 %) ja työsuhteisia 60,1 prosenttia (2013: 60,4 %). Kunnallisesta henkilöstöstä (sis. määräaikaisten) keskimäärin 28 % on virkasuhteisia ja 72 % työsuhteisia. (lähde: KT Kuntatyönantajien tilastot 2013). Henkilöstön vaihtuvuus väheni edellisvuoteen verrattuna. Suurinta vaihtuvuus oli sivistys- ja teknisessä toimessa.

Taulukko 2. Vakituisten henkilöstön vaihtuvuus 2013–2014

Vakituiset	Aloittaneet		Lopettaneet	
	2013	2014	2013	2014
Keskushallinto	1	0	1	0
Alueelliset maaseutupalvelut	4	0	5	2
Sivistyspalvelut	9	9	6	6
Tekniset palvelut	8	2	7	3
Yhteensä	22	11	19	11

Nivalan kaupungissa oli avoimia työpaikkoja vuonna 2014 yhteensä 47. Sivistystoimen 13 avoimeen työpaikkaan saatiin hakemuksia keskimäärin 15 / avoin työpaikka. Teknisen toimen 2 avoimeen työpaikkaan saatiin keskimäärin 31 hakemusta / avoin työpaikka. Muilla toimialoilla ei ollut avoimia työpaikkoja. (Taulukko 3.)

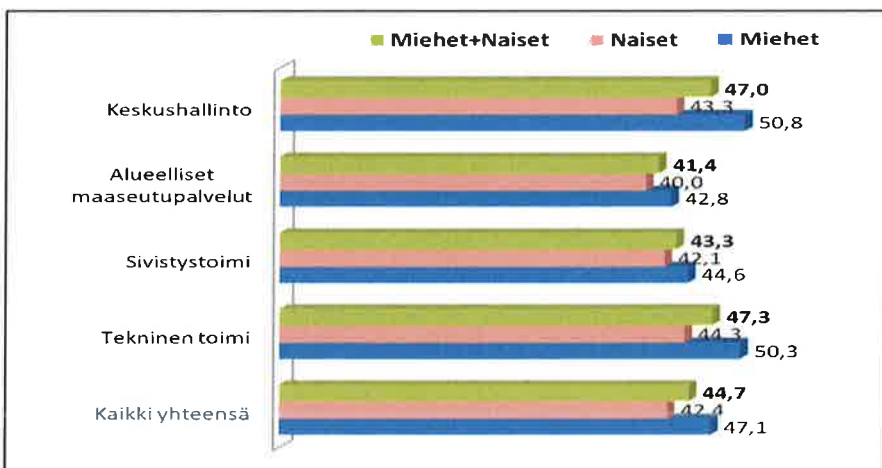
Taulukko 3. Avoimet työpaikat ja niihin jätetyt hakemukset 2013–2014

	2013		2014	
	Paikat	Hakemukset	Paikat	Hakemukset
Vakinaiset tehtävät	20	224	10	196
Määräaikaiset tehtävät	8	129	5	59
Kesätyöt (kesäduuniseteli)	28	28	32	32
Yhteensä	56	381	47	287

1.8.1.2 Henkilöstön rakenne

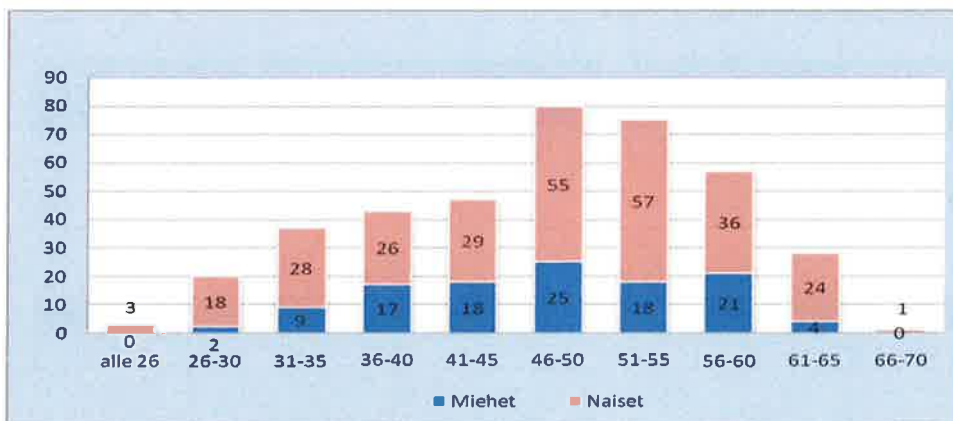
Henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2014 lopulla 44,7 vuotta. Tähän on otettu mukaan nyt ensimmäisen kerran sekä vakituiset että määräaikaiset työntekijät. Alhainen määräaikaisten keski-ikä laskee koko henkilöstön keski-ikä.

Vakituisen henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2014 lopulla 50,4 vuotta (2013: 50,1). Keski-ikä on hieman noussut edellisvuodesta. Kunnallisen vakituisen henkilöstön keski-ikä oli 47,8 vuotta (lähde: KT Kuntatyönantajien tilastot 2013). Määräaikaisen henkilöstön keski-ikä oli 39,1 vuotta. Kunnallisen määräaikaisen henkilöstön keski-ikä oli 38,2 vuotta (lähde: KT Kuntatyönantajien tilastot 2013). (Kuvio 1.)

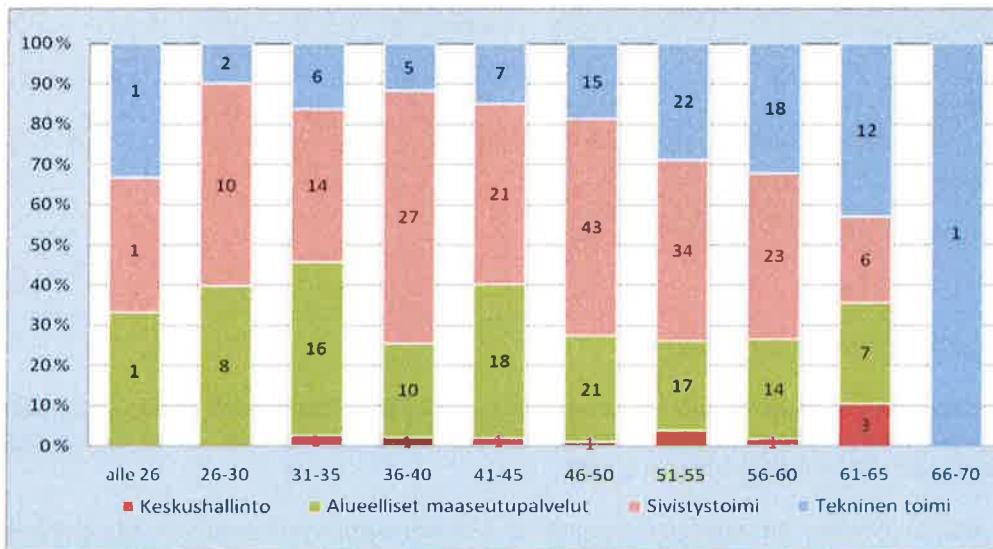
Kuvio 1. Henkilöstön keski-ikä 31.12.2014 (sis. vakituiset ja määräaikaiset)

Vakituisista suurimman ikäryhmän muodostivat 46–50-vuotiaat, joiden osuus oli 20,5 % kaikista vakituisista. Alle 31-vuotiaiden osuus henkilöstöstä oli 5,2 %, 31–40-vuotiaiden 20,5 %, 41–50-vuotiaiden 32,5 %, 51–60-vuotiaiden 33,7 % ja yli 60-vuotiaiden 7,4 %. Verrattuna vuoteen 2013 muutoksia ei ole ollut kuin alle 31-vuotiaissa (+2 hlöä), 51–60-vuotiaissa (+4 hlöä) ja yli 60-vuotiaissa (+3 hlöä). (Kuvio 2.) Määräaikaisista työntekijöistä alle 36-vuotiaiden osuus oli peräti 53,5 prosenttia. Suurimman ikäryhmän muodostivat alle 26-vuotiaat, joiden osuus kaikista määräaikaisista oli 22,6 prosenttia.

Kuvio 2. Vakinaisen henkilöstön ikäjakauma 31.12.2014

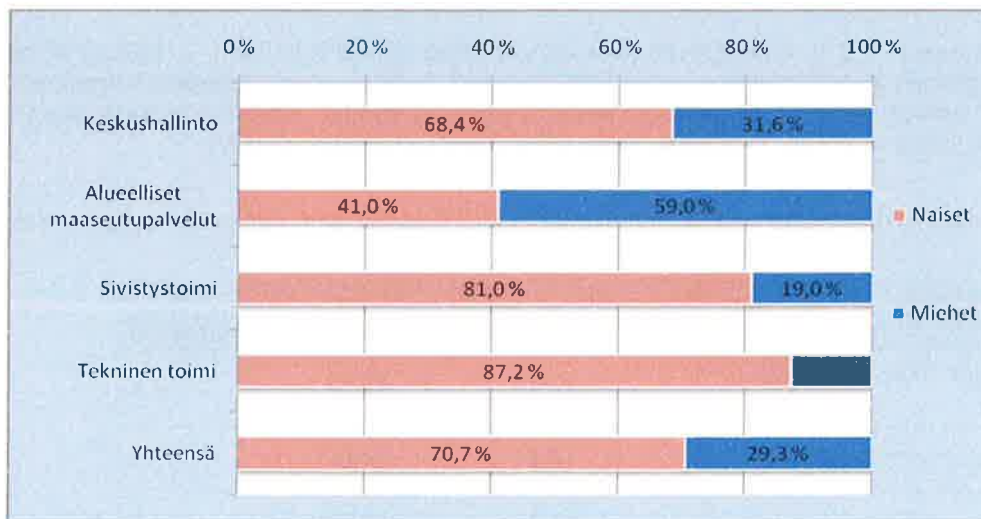
Vakituisista naisia eniten oli ikäryhmässä 51–55-vuotiaat ja miehiä eniten ikäryhmässä 46–50-vuotiaat. Sivistystoimessa 46–50-vuotiaiden ryhmä on kasvanut 9 henkilöllä. Muutoin toimialoittain tarkasteluna huomattavia muutoksia edelliseen vuoteen ei ole. (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Vakinaisen henkilöstön ikäjakauma toimialoittain 31.12.2014

Vakituisesta henkilöstöstä miesten osuus oli 29,2 prosenttia ja naisten 70,8 prosenttia. Vuoden 2013 vastaavat luvut olivat miesten osalta 30,4 prosenttia ja naisten osalta 69,6 prosenttia. Toimialoittain tarkasteltuna eniten naisia oli teknisessä toimessa 84,3 prosenttia (2013: 83,1 %) ja eniten miehiä oli alueellisissa maaseutupalveluissa 55,4 prosenttia (2013: 55,2 %).

Määräaikaisesta henkilöstöstä miesten osuus oli 29,8 prosenttia ja naisten 70,2 prosenttia eli melkein täysin vastaavat kuin vakituisten osuudet. Teknisen toimen määräaikaisista naisia oli peräti 96,4 prosenttia. Miehiä eniten oli alueellisissa maaseutupalveluissa (77,3 %). Toimialoittain tarkasteltuna nämä toimialat ovat vastaavat kuin vakituksillakin. Osuudet ovat kuitenkin vielä suuremmat. (Kuvio 4.)

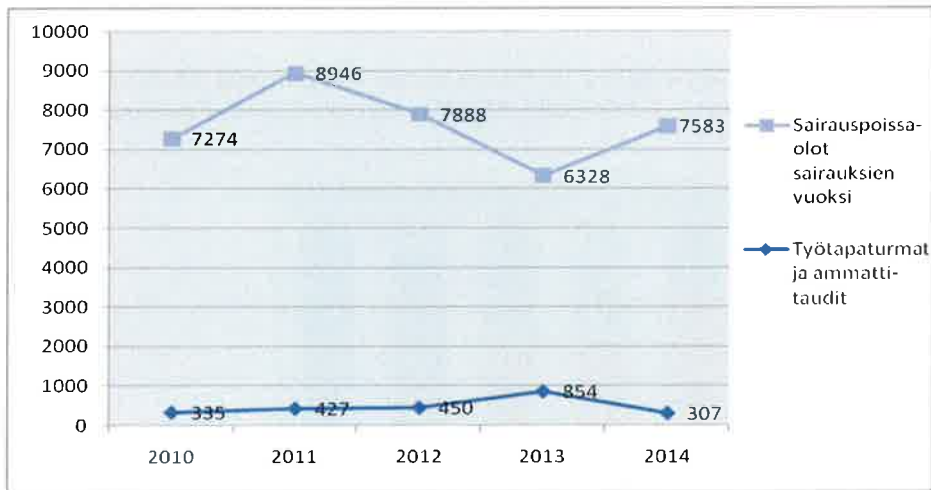

Kuvio 4. Henkilöstön sukupuolijakauma 31.12.2014 (sis. vakituiset ja määräaikaiset)

1.8.1.3 Sairauspoissaolot ja työtapaturmat

Vuonna 2014 kaupungin henkilöstölle kertyi sairauspoissaolopäiviä sairauksien vuoksi 7 583 kalenteripäivää (2013: 6 328) ja työtapaturman/ammattitautin vuoksi 307 kalenteripäivää (2013: 854) eli yhteensä 7 890 kalenteripäivää (2013: 7 182). Vakituksille kertyi sairauspoissaoloja sairauksien vuoksi 7 123 kalenteripäivää ja työtapaturman/ammattitautin vuoksi 255 kalenteripäivää. Määräaikaisten vastaavat luvut ovat 460 kalenteripäivää ja 52 kalenteripäivää. Määräaikaaisille kertyi 6 % sairauslomista sairauksien vuoksi ja 17 % työtapaturman/ammattitautin vuoksi. (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Sairaus- ja työtapaturmapoissaolot 2010–2014

Edellisvuosien tilastoissa on tarkasteltu sairauslomien kalenteripäiviä vakituisten henkilöiden osalta. Todellisuudessa kalenteripäivät ovat sisältäneet myös määräaikaisten henkilöiden sairauspoissaolot. Tästä syystä taulukot 4 ja 5 on laadittu kokonaan uudelleen edellisvuosien osalta.

Vuoden 2014 aikana keskimäärin jokainen viranhaltija/työntekijä oli 16 kalenteripäivää sairauslomalla sairauksien vuoksi ja 0,6 kalenteripäivää sairauslomalla työtapaturmien vuoksi. Sairauksien osalta määrä on kasvanut (2013: 13,2 kalenteripäivää), mutta tapaturmien osalta pienentynyt (2013: 1,8 kalenteripäivää) edellisvuoteen verrattuna. (Taulukot 4. ja 5.)

Taulukko 4. Kokoaikaisen henkilöstön työpanoksen menetykset kalenteripäivissä sairauksien ja työtapaturmien vuoksi

	2010	2011	2012	2013	2014
Sairauslomapäiviä sairauden vuoksi/hlö	17,7	17,3	15,6	13,2	16,0
Sairauslomapäiviä tapaturmien vuoksi/hlö	0,8	0,8	0,9	1,8	0,6

Sairauslomapäivien määrä kasvoi 2,8 kalenteripäivää jokaista vakituista henkilöä kohden. Aktiivinen aikainen puuttuminen lyhyisiin sairauslomiin otettiin käyttöön vuoden 2007 alussa. Työpäivinä laskettaessa sairauspoissaoloja oli keskimäärin 11,8 työpäivää (2013: 9,6) jokaista vakituista henkilöä kohden. Kaikkien palkansaajien keskiarvo oli 7,4 työpäivää vuonna 2013 (TEM: Työolobarometri syksy 2013). (Taulukot 4. ja 5.)

Taulukko 5. Kokoaikaisen henkilöstön työpanoksen menetykset 2013–2014 sairauksien vuoksi toimialoittain (ei sis. työtapaturmia)

Sairauslomapäiviä/henkilötyövuosi (kalenteripäiviä)	2013	2014	Muutos/pv
Keskushallinto ja alueellisten maaseutupalveluiden maataloustoimistot	17,1	12,0	-5,1
Alueelliset maaseutupalvelut: lomituspalvelut	17,6	24,8	7,1
Sivistyspalvelut	9,3	12,8	3,5
Tekniset palvelut	14,1	13,2	-0,9
Kaikki yhteensä	13,2	16,0	2,8

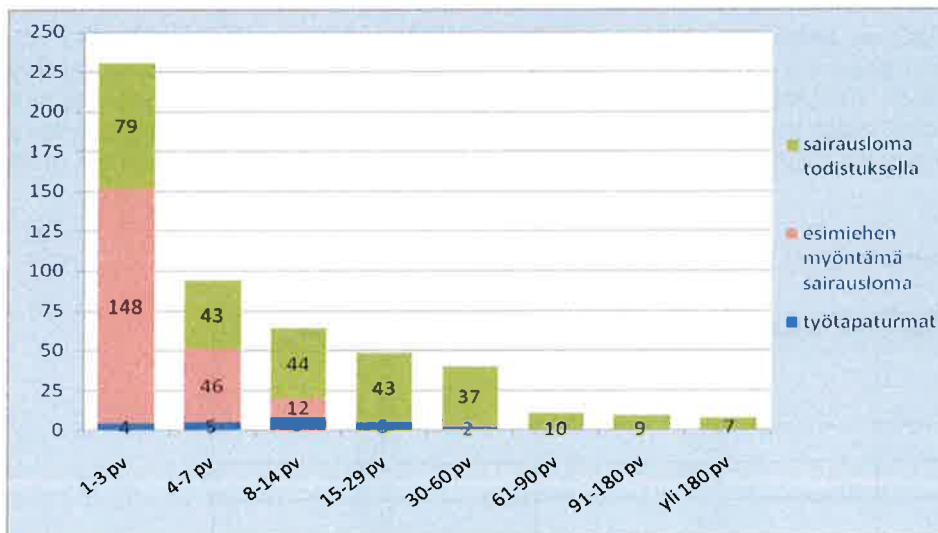
Esimiehen tulee ilmoittaa tieto hyväksymistään lyhyistä sairauspoissaoloista palkkahallinnon sähköisen asiointijärjestelmän kautta (v. 2014 saakka NorlicT). Tämä käytäntö otettiin käyttöön vuonna 2013. Sairauspoissaoloista 8,7 prosenttia eli 656 kalenteripäivää oli esimiesten hyväksymiä lyhyitä sairauspoissaoloja (2013: 6,4 %). Lääkärintodistuksella hyväksytyjä sairauspoissaoloja oli 91,3 prosenttia eli 6 927 kalenteripäivää (2013: 93,6 %).

Sairaus- ja työtapaturmapoissaoloissa on vaihtelua toimialojen välillä. Työtapaturmien määrässä on suuret vähennykset sekä sivistys- että teknisessä toimessa. Esimiesten myöntämät sairauslomamat ovat lisääntyneet joka toimialalla, eniten teknisessä toimessa. Todistuksella myönnettyt sairauslomamat ovat lisääntyneet sivistys- ja lomituspalveluissa. Muilla aloilla ne ovat vähentyneet. (Taulukko 6.)

Taulukko 6. Sairaus- ja tapaturmapoissaolot toimialoittain 2014

Kalenteripäiviä/ Muutos %	Työtapaturmat		Esimiesten myöntämät sairauslomamat		Sairauslomamat todistuksella		Työtapaturmat	Esimiesten myönt. sairauslomamat	Sairauslomamat todistuksella
	2013	2014	2013	2014	2013	2014			
Keskushallinto ja alueellisten maaseutupalveluiden maataloustoimistot	0	0	24	39	421	250	0,0 %	62,5 %	-40,6 %
Alueelliset maaseutupalvelut: lomituspalvelut	370	264	68	94	2 385	2 954	-28,6 %	38,2 %	23,9 %
Sivistyspalvelut	330	26	222	327	1 659	2 347	-92,1 %	47,3 %	41,5 %
Tekniset palvelut	154	17	90	196	1 459	1 376	-89,0 %	117,8 %	-5,7 %
Kaikki yhteensä	854	307	404	656	5 924	6 927	-64,1 %	62,4 %	16,9 %

Sairaus- ja työtapaturmapoissaoloista 1-3 päivän pituisia oli 231 tapausta, joka on 46 % kaikista tapauksista. Näistä 64 % oli esimiehen myöntämiä ja 36 % todistuksella myönnettyjä sairauslomia. 1-7 päivän poissaoloja oli 325 tapausta, joka on 65 % kaikista tapauksista. Yli kuukauden poissaoloja oli 13 % kaikista tapauksista. Yli 3 kuukauden pituisia sairauslomia oli 16 kpl. Näistä lomittajia oli 9 kpl. 1 tapaus on yhden henkilön kertymä vuodelta 2014 (Kuvio 6.)

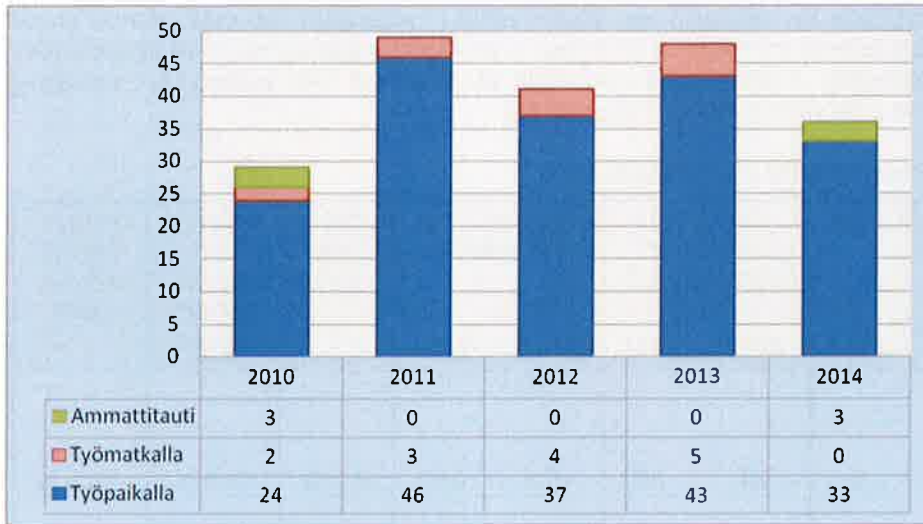

Kuvio 6. Sairaus- ja työtapaturmapoissaolot 2014 pituuden mukaan (tapauksia, koko henkilöstö)

Työtapaturmien määrä oli 3,9 prosenttia kaikista sairauspoissaoloista (2013: 11,9 %). Vuoteen 2013 verrattuna työtapaturmat ovat vähentyneet peräti 547 kalenteripäivää. Vähennyksestä on tapahtunut kaikilla toimialoilla (lomitus, sivistys ja tekninen). Lukumäärällisesti työtapaturmia tapahtui 36, joka on 12 vähemmän kuin edellisvuonna (2013: 48). Maatalouslomittajille työtapaturmista tapahtui 78 prosenttia (2013: 60 %). (Kuvio 7.)

Ajanjaksolla 1.1.2010–31.1.2015 tapaturmista 22 % liittyi henkilön äkilliseen fyysiseen kuormittumiseen, 17 % laitteen tai työkalun aiheuttamiin tapaturmaan ja 15 % henkilön putoamiseen, hyppäämiseen, kaatumiseen ja liukastumiseen. (lähde: IF-tapaturmatilastot)

Kuvio 7. Työtaturmien ja ammattitautien lukumäärä (lähde: IF-tapaturmatilastot)

1.8.1.4 Eläkepoistuma

Kunta-alalta siirtyy eläkkeelle noin 292 000 henkeä vuosina 2012–2030. Se on 57,9 prosenttia nykyisistä kunta-alan työntekijöistä. Suurin poistuma ajoittuu kuluvalle vuosikymmenelle. Yksittäistä suurimman poistuman vuotta on kuitenkin vastoin aiempia ennusteita vaikea ennakoita. Lähivuosien poistuman jaksottuminen riippuu paljolti siitä, kuinka vanhuuseläkkeelle jäävät valitsevat oman eläkkeensä alkamishetken. Ammattiryhmien välillä eläkepoistumassa on suuria eroja. Osastonhoitajien ja sairaala- ja hoitoapulaisten ohella mm. kiinteistöhuoltomiehillä eläkepoistuma tarkastelujaksolla on yli 70 prosenttia. Yleisesti ottaen teknisellä alalla on iäkkäimmät ja sivistysalalla nuorimmat työntekijät. (Lähde. Kunta-alan eläkepoistumaennuste 2012–2030).

Kunta-alan eläkepoistumaennusteen perusteella Nivalan kaupungilta eläkepoistuma vuosina 2015–2017 on noin 10 % ja vuosina 2015–2024 poistuma on noin 32 %. Eläkepoistumaennuste kuvaa vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeille lähivuosina siirtyviä. Ennusteet on laskettu virka- ja työsuhteisista sekä vakinaisista että määräaikaisista työntekijöistä, jotka ovat olleet KuEL- tai VaEL-vakuutettuina 31.12.2010. Vuosittaiset prosentiosuudet kuvaavat, kuinka monta prosenttia alkuperäisestä työntekijämäärästä siirtyy eläkkeelle ko. vuonna. (Lähde: Keva) (Taulukko 7.)

Taulukko 7. Eläkepoistumaennuste vuosina 2015–2030, Nivalan kaupunki (Lähde: Keva)

	Eläkepoistuma yht.	Eläkepoistuma, %	Koko kunta-ala, %
2015	14	3,4	3,3
2016	15	3,6	3,3
2017	8	2,0	3,4
2018	13	3,2	3,3
2019	14	3,4	3,3
2020	12	2,9	3,2
2021	11	2,5	3,2
2022	10	2,3	3,1
2023	9	2,1	3,1
2024	13	3,1	2,6
2025	13	3,1	2,9
2026	17	4,1	2,9
2027	9	2,1	2,8
2028	13	3,1	2,8
2029	12	2,8	2,7
2030	11	2,6	2,6

Eläkepoistumaennusteen mukaan suurin ammattiryhmä, jossa eläköitymistä tapahtuu eniten on maatalouslomittajat. 59 vakituista lomittajaa eläköityy vuosien 2012–2030 aikana. Seuraavaksi suurimmat ryhmät ovat siivoojat (32 hlöä) ja peruskoulun ja lukion lehtorit sekä tuntiopettajat (26 hlöä).

Keva seuraa työoloja ja työhyvinvointia julkisella alalla. Julkisen alan työhyvinvointi vuonna 2014 -tutkimus on jatkoa Kuntatyöntekijöiden työhyvinvointi -tutkimuksilla (2008–2012). Tutkimuksessa on mm. tarkasteltu kysymystä työnantajan suhtautumisesta työssä jatkamiseen yli eläkeiän. Yli 60 prosenttia 55-vuotiaista ja vanhemmista näkee työnantajan suhtautuvan myönteisesti työssä jatkamiseen yli eläkeiän. (Lähde: Keval: Julkisen alan työhyvinvointi vuonna 2014)

Taulukko 8. KuEL- ja VaEL -eläkkeelle siirtyneet. Nivalan kaupunki 2008–2014. (Lähde: Keval)

	KuEL-eläke hlöä	VaEL-eläke hlöä	Yhteensä hlöä	Keski-ikä v.		
				Nivala	Nla-Hpj seutukunta	Koko maa
2008	13	3	16	59,3	58,2	58,8
2009	12	5	17	59,7	58,7	59,5
2010	7	4	11	60,5	59,9	59,8
2011	16	2	18	59,3	60,5	59,9
2012	16	2	18	60,8	59,8	60,5
2013	13	5	18	62,2	60,8	60,5
2014	6	5	11	57,5	61,3	60,8

KuEL- ja VaEL-eläkkeille siirtyneistä 6 siirtyi vanhuuseläkkeelle tai varhennetulle vanhuuseläkkeelle. Heidän keski-ikä oli 62,7 vuotta. Täysille työkyvyttömyyseläkkeille ja kuntoutustuille siirtyi 5 henkilöä. Osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyneitä ei ollut vuonna 2014. (lähde: Keval)

Työssäjaksamisen edistämiseen ja sairauspoissaolojen ennaltaehkäisyä varten henkilöstöjaos hyväksyi (27.5.2013) menettelytavan, jossa kaupunki maksaa Kelan hyväksymään yksilölliseen tai ammatilliseen kuntoutukseen osallistuville kaupungin vakituiselle työntekijälle palkan kuntoutuspäätöksen ajalta. Työntekijä saa tältä ajalta virka-/työvapaan. Vastaavasti kuntoutuspäiväraha anotaan kuntoutuspäätöksen mukaiselta ajalta työnantajalle. Vuoden 2014 aikana ko. kuntoutuksissa on ollut 19 henkilöä (2013: 13 hlöä) ja yhteensä kuntoutuspäiviä oli 171 työpäivää (2013: 113). Toimialoittain tarkasteltuna kuntoutuksessa oli 12 sivistystoimen, 4 teknisen toimen ja 3 lomatoimen työntekijää.

1.8.1.5 Henkilöstömenot

Henkilöstömenoihin on luettu käyttötalouden palkat, palkkiot, työllistetyt sekä sosiaalikulut. Palkat vuonna 2014 olivat 15,6 milj. euroa ja sosiaalikulut 5,5 milj. euroa eli yhteensä 21,1 milj. euroa. (Kuvio 8.)

Kuvio 8. Palkka- ja sosiaalikulut 2010–2014

Uuden kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen perusteella lomapalkkavelan laskentaperusteet ovat muuttuneet. Vuoden 2011 tilinpäätöksessä alkaen on otettu huomioon KVTES:in muutokset, jossa lomapalkkavarauksen on laskettu vuosilomaluvun 5 § 1 momentin A-taulukosta kuntajaoston lausunnon mukaan. Kaupungin lomapalkkavelka oli 2014 vuoden lopussa 1 916 605 euroa.

1.8.2 HENKILÖSTÖN TYÖHYVINVOINTI JA TYÖTURVALLISUUS

Työelämän kehittämissstrategiassa Suomen työelämän kehittämistä ohjaava visio on, että Suomen työelämä on Euroopan paras vuonna 2020. Työelämän kehittyminen lähtee liikkeelle jokaisesta yksittäisestä organisaatiosta. Kilpailukykyiset ja tuottavat yritykset luovat uusia työpaikkoja. Ne menestyvät taloudellisesti ja palvelevat asiakkaitaan hyvin. Julkisella sektorilla menestyksestä kertoo vaikuttavuus niin yhteiskunnassa kuin kansalaisten kokemana. Tulevaisuudessa menestyminen julkisella sektorilla edellyttää hyvää muutoksen hallintaa. Strategian tavoite on työllisyysasteen, työelämän laadun, työhyvinvoinnin ja työn tuottavuuden parantaminen.

Lähde: http://tyoelama2020.fi/tyoelama_2020_-hanke/tyoelamastrategia.

Innovointi ja tuottavuus. Erot tuottavuudessa syntyvät työyhteisöjen sisällä, siitä miten työtä tehdään ja miten se muuttuu. Muutos on tunnistettava ja tiedettävä, miten siinä hyödynnetään uudenlaisia toimintatapoja, työyhteisötaitoja ja teknisen kehityksen tarjoamia mahdollisuuksia.

Luottamus ja yhteistyö. Jatkossa tarvitaan luottamuksellisen yhteistyön ulottamista yhä useammalle työpaikalle ja entistä syvempää yhteistyötä ja vastavuoroisuutta oman henkilöstön, kumppanien ja asiakkaiden kanssa. Merkitys korostuu entisestään epävarmoina aikoina.

Työhyvinvointiin ja terveyteen panostetaan hyvin toimivissa työyhteisöissä.

Osaava työvoima kykenee vastaamaan työelämän muutoksiin ja omaksumaan uusia taitoja koko työuransa ajan.

Muutokset työelämässä ja yhteiskunnassa laajemminkin vaikuttavat työn organisointitapoihin. Taloudellisista ja yhteiskunnallisista tarpeista lähtevät muutospaineet koskettavat voimakkaasti tällä hetkellä myös kuntakenttää. Muutospaineita luovat myös uusi teknologia (jota on omaksuttava), aiempaa moninaisemmat työntekijöiden toiveet ja tarpeet, osaaminen työn teon tavoille ja johtamiselle. **Hyvä tiedonkulku johdolta työntekijöille ja päinvastoin, työntekijöiden osallistumismahdollisuudet sekä johdon, esimiesten, työkalaverien tuki auttavat muutosten tekemistä.** (Työelämän kehittämissstrategia vuoteen 2020).

Tutkimustulosten mukaan voidaan todeta, että kun työntekijät saavat olla mukana uudistamis- ja kehittämistyössä, uudistuksiin usein myös suhtaudutaan suopeammin kuin jos muutos tulee ylhäältä annettuna. Samalla työntekijöiden monipuolinen osaaminen saadaan valjastettua käyttöön, Työelämän laatua ja tuottavuutta pitää kehittää samanaikaisesti. Kehittämistyön ytimessä ovat työpaikat omine lähtökohtineen. Työelämästrategian tavoitteet saavutetaan hyvällä johtamisella ja osaavalla henkilöstöllä, rakentavassa yhteistyössä.

1.8.2.1 Kevan työhyvinvointisyke -palvelu

Nivalan kaupunki on hakenut mukaan syksyllä 2015 toteutettavaan Kevan työhyvinvointisykepalveluun. Aloistapaaminen toteutetaan Kevassa 24.4.2015 järjestettävällä tilaisuudella, jolloin kaupungin edustajille esitellään tarkemmin mm. työhyvinvointipalveluun liittyvän kyselyn osa-alueet (kysely henkilöstölle ja luottamushenkilöille) sekä prosessiin sisältyvien HR:n edustajien sparrauskeskustelujen sisältöä ja toteutusta.

Palvelussa tarkastelun keskiössä on työn sujuvuuden kehittäminen, jonka avulla on mahdollisuus tarkastella samanaikaisesti työntekijä- ja työyhteisötason kysymyksiä sekä esimiestyön ja koko organisaation johtamista koskevia kysymyksiä.

Työhyvinvointisyke on palvelukokonaisuus, joka sisältää:

- ohjauskeskustelut johtoryhmän ja Kevan asiantuntijoiden kanssa palvelun kytkennästä organisaation tavoitteisiin, palvelun toteutuksesta, tulosten käsittelystä, johtopäätösten tekemisestä sekä vastuista
- koko henkilöstön työhyvinvointia mittaavan kyselyn
- kyselyn organisaation poliittiselle johdolle työhyvinvointijohtamisesta
- kyselyn tulosten raportoinnin organisaatio-, toimiala- ja yksikötasolla
- Kevan asiantuntijoiden tuen henkilöstöhallinnolle kyselyprosessin eteenpäin viemisessä ja kehittämistyön käynnistämisessä sekä arvioinnissa
- Kevan asiantuntijoiden vetämän ohjaustilaisuuden esimiehille tulosten tulkinnasta sekä työn sujuvuuden kehittämistyön käynnistämisestä
- palvelun seuraamusten arviointikeskustelun noin puolen vuoden kuluttua tulosten raportoinnista.

Lähde: http://www.keva.fi/fi/tyossa_jatkaminen/kuntasi_tyohyvinvointisyke/

Palvelu on jatkoa kaupungin henkilöstöstrategiatyölle.

1.8.2.2 Henkilöstöstrategia työhyvinvoinnin edistäjänä

Nivalan kaupungissa laadittiin vuonna 2012 kaupungin henkilöstöstrategia. Strategiatyötä päivitetään syksyllä 2015 toteutettavan työhyvinvointisykepalvelun avulla.

Henkilöstöstrategian tavoitteena on mm. työhyvinvoinnin edistäminen. Henkilöstöstrategian laadintaa varten kaupunginhallitus- ja valtuusto nimesi työryhmän, jossa edustettuina olivat kaupungin luottamushenkilöt, henkilöstön sekä työnantajan edustajat, työsuojelupäällikkö sekä -valtuutettu.

Nivalan kaupungin henkilöstöstrategiatasolla painopisteiksi määritettiin painopisteet:

- muutosten ja uudistusten johtaminen
- oppiminen ja kehittyminen
- työhyvinvointi ja jaksaminen
- henkilöstösuunnittelu ja ikäjohtaminen
- esimiestyön kehittäminen
- työyhteisön yhteistyö ja ilmapiiri (työyhteisössä ja koko kaupungin tasolla).

Henkilöstöstrategian toimenpiteiden toteutus on koko organisaation yhteinen asia. Henkilöstöstrategian toteutus on tärkeä tapa varmistaa, että Nivalan kaupunki tuottaa taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaita palveluja myös tulevaisuudessa. Ylimmän johdon, esimiesten, henkilöstön että luottamushenkilöiden sitoutuminen henkilöstöstrategian toteuttamiseen on olennaista, jotta strategiassa asetetut tavoitteet toteutuvat. Henkilöstöstrategia on nähtävissä kaupungin www-sivuilla http://www.nivala.fi/saannot_ohjeistukset.

Henkilöstöstrategian tiimoilta vuonna 2013 valmisteltiin mm. toimintamallit kehityskeskusteluille, varhaiselle tulle, perehdyttämiselle ja hoitoonohjaukselle. Ko. aihealueista pidettiin esimiehille myös koulutustilaisuuksia.

Toimistohenkilöstön tehtäväkuvaukset laadittiin vuoden 2013 aikana ajan tasalle ja toteutettiin TVA (työn vaatavuuden arviointi), jolla oli vaikutusta tehtäväkohtaisten palkkojen tasoon. Vuonna 2014 TVA sisältäen tehtäväkuvaukset toteutettiin maatalouslomittajien osalta. Prosessi koski noin 100 henkilöä.

Työterveyshuollon toimintasuunnitelma päivitetään vuosittain ja hyväksytään yhteistoimintaelimessä kuten myös kaupungin tyky-toiminnan periaatteet.

Kaupungin sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä on edelleen kehittämistarpeita. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kaupungin viestintäohjeen vuonna 2012. Syksyllä, ennen talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun

aloittamista, 2014 pidettiin ensimmäinen esimiesfoorumi, jossa käsiteltiin ajankohtaisia asioita liittyen kuntarakenteeseen ja -talouteen. Esimiehille on lähetetty kuukausittain tietoiskuja henkilöstöhallinnon ajankohtaisiin aiheisiin liittyen. Esimiesten tehtävänä on ollut välittää tietoiskut edelleen henkilöstölle tiedoksi. Esimiesfoorumista ja tietoiskuista on saatu hyvää palautetta. Tietoiskut löytyvät kaupungin intranetistä kohdasta *henkilöstöasiat* -> *tietoiskut*.

Taulukko 9. Yhteenvetotaulukko henkilöstötilinpäätöksessä henkilöstöstrategiaa toteuttavista toimenpiteistä (kuinka henkilöstötilinpäätöksessä käsiteltyjen kappaleiden sisällöt toteuttavat painopistealueita).

Painopistealueet	Kappaleet
Muutosten ja uudistusten johtaminen (uudistumme rohkeasti ja avoimesti keskustellen)	Kehityskeskustelut Yhteistoiminta Esimiesfoorumi
Oppiminen ja kehittyminen (tarjoamme mahdollisuuksia oppimiseen ja kehittymiseen)	Kehityskeskustelut
Työhyvinvointi ja jaksaminen (uudistusten keskellä huolehdimme työhyvinvoinnista ja jaksamisesta)	Kehityskeskustelut Varhaisen tuen malli Työsuojelutoiminta Yhteistoiminta Työhyvinvointitoiminta Työterveyshuolto
Henkilöstösuunnittelu ja ikäjohtaminen (panostamme työuran sujuvaan alkuaan ja tarjoamme joustoa viimeisiin työvuosiin)	Kehityskeskustelut Varhaisen tuen malli Henkilöstöopas 2014 Eläkeasiamies (nimetty2014)
Esimiestyön kehittäminen (osallistuva esimiestyö tukee työssä onnistumista)	Kehityskeskustelut Tietoiskut ohjeista/määräyksistä Henkilöstöopas 2015
Työyhteisön yhteistyö ja iltapiiri (työyhteisössä ja koko kaupungin tasolla) (Työyhteisömme hyvä yhteishenki on työn ilon kulmakivi)	Kehityskeskustelut Varhaisen tuen malli Työsuojelutoiminta Yhteistoiminta Työhyvinvointitoiminta

1.8.2.3 Varhaisen tuen malli - varhainen tuki on toisesta välittämistä

Nivalan kaupunki otti käyttöön vuoden 2013 aikana varhaisen tuen malli ”varhainen tuki on toisesta välittämistä”. Taustana varhaisen tuen mallille on lainsäädännön muutos ja henkilöstöstrategian laadinnan yhteydessä esille noussut tarve varhaisen tuen mallin uudistamisen tarve. Työkyvyn heikkeneminen on osattava tunnistaa ja arvioida varhaisessa vaiheessa. Varhaisen tuen toimintamallin tavoite on, että työolosuhteita tai työtapoja muuttamalla työntekijä voi jatkaa omassa tehtävässään. **Työkykyongelmaan liittyvä varhainen tuki on Nivalan kaupungissa normaalia toimintaa silloin, kun työkykyongelmasta hälyttävät merkit ovat näkyvissä. Työntekijällä on oikeus ottaa mahdollinen työkykyongelma puheeksi. Vastaavasti esimiehen on puututtava ongelmaan, mikäli hän havaitsee työkykyongelman.** Esimies voi saada apua ja tukea aloitteen tekemiseen myös työterveyshuollosta tai omalta esimieheltään.

Varhaisen tuen malli on laadittu keväällä 2013 yhteistyössä työterveyshuollon kanssa ja hyväksytty henkilöstöjohtajien 25.3.2013. Esimiehille on järjestetty aihealueesta koulutusta 23.4.2013 teemalla ”Esimies työhyvinvoinnin johtajana ja varhaisen välittämisen malli”. Varhaisen välittämisen malli sisältää myös keskustelua helpottavan arvioinnin omista voimavaroista, ammatillisesta osaamisesta, työyhteisön toimivuudesta sekä työoloista.

Mallissa käydään em. teemojen sisällöt läpi ja sovitaan mm. kunnossa olevat ja kehitettävät asiat yhteisesti sovittuine toimenpiteineen, aikatauluineen sekä tavoitteineen eli toivotun työkyvyn määrittelyineen. Varhaisen tuen malli löytyy intranet -sivustolta kohdasta: *Ohjeet ja säännöt* -> *Ohjeita* -> *Varhaisen tuen malli*.

Toistuvat sairauslomat voivat myös hälyttää varhaisen tuen tarpeesta. Henkilöstöjaos on antanut menettelytapaohjeen (v. 2006) aktiivisesta aikaisesta puuttumisesta lyhyisiin sairauslomiin, jota on tarkennettu vuonna 2013. Kaupungilla on myös **menettelytavat koskien hoitoonohjausta sekä epäasiallista kohtelua ja häirintää**. Em. menettelytapaohjeet löytyvät intranet -sivustolta kohdasta: *Ohjeet ja säännöt* -> *Ohjeita* -> *hoitoonohjauksen menettelytapaohje*. Lyhyiden sairauspoissaolojen osalta tarkastellaan toimintatapoja vuoden 2015 aikana.

Henkilöstöjaoksen antama ohje esimiesten hyväksymiin lyhytaikaisiin sairauspoissaoloihin Nivalan kaupungissa:

"Esimies voi harkintansa mukaan antaa enintään kolme päivän sairausloman, kun henkilö on ilmoittanut siitä esimiehelle ennen työpäivän alkua ja esimies hyväksyy sairausloman. Esimiehen tulee pitää kirjaa antamistaan sairauslomista. Edellä mainittuja esimiehen harkintansa mukaan antamia sairauslomia voi puolen vuoden aikana olla korkeintaan neljä eri kertaa ja vuoden aikana enintään kuusi eri kertaa. Jos näitä lyhyitä sairauslomia on puolen vuoden aikana ollut vähintään neljä eri kertaa tai vuoden aikana vähintään kuusi eri kertaa, on sen jälkeen haettava seuraavat sairauslomat työterveyshuollon kautta eli työterveydenhoitajalta tai työterveyslääkäriltä. Vuoden tarkastelujakso tarkoittaa kalenterivuotta ja puoli vuotta puolta kalenterivuodesta." (Henkilöstöjaos 19.12.2006).

Henkilön tulee ilmoittaa esimiehen hyväksymä poissaolo palkkahallinnon järjestelmässä ja esimiehen tulee hyväksyä nämä lyhyet sairauspoissaolot käyttäen samaa järjestelmää.

1.8.2.4 Kehityskeskustelut

Henkilöstöstrategian laadinnan yhteydessä nousi vahvasti esille kehityskeskustelujen rooli. Strategiatyön aluksi suoritetun kyselyn perusteella havaittiin, että noin runsaat puolet henkilöstöstä käy kehityskeskusteluja Nivalan kaupungissa. Tämän johdosta yhdeksi kehitettäväksi toimenpiteeksi nostettiin kehityskeskustelujen käyminen koko organisaatiossa. Esimiehille järjestettiin valmennusta 28.8.2013 teemalla kehityskeskustelut työhyvinvoinnin ja johtamien välineenä.

Kehityskeskustelua tulee pitää yhtenä henkilöstöjohtamisen välineenä Nivalan kaupungissa. Kehityskeskustelujen avulla kaupungin tavoitteet jalkautetaan toimipisteisiin. Kehityskeskustelut ovat yksi merkittävä osa tuloksellisten palvelujen kehittämisessä. Kehityskeskusteluista saadaan myös tietoa organisaation kehittämistyön pohjaksi. Henkilöstöjaos myös ohjeisti 27.5.2013 (§ 24), että kehityskeskusteluja tulee hyödyntää kaupunki-strategian jalkauttamisessa organisaatioon ja laati kehityskeskustelujen osalta yhteisen mallin käytettäväksi. Kehityskeskustelussa käsiteltäviä asioita ovat mm. toimialan tavoitteet, tehtäväalueen tavoitteet, työyksikön tavoitteet, omat tavoitteet, kuluneen vuoden arviointi ja tavoitteiden saavuttaminen, onnistumiset, työskentelyympäristö, esimies-alaissuhde, oman työn hallinta ja tulevaisuuden suunnitelmat. Kehityskeskusteluissa käsitellään myös koulutusta ja muita osaamisen ja työn kehittämistapoja. Tavoitteena on, että vuoden 2014 alusta kaupungilla on kehityskeskustelujen suhteen yhtenäinen käytäntö. Kehityskeskustelujen toteuttamisastetta ei ole seurattu keskitetysti, mutta vuoden 2015 alusta aloitetaan seuranta.

1.8.2.5 Työsuojelutoiminta

Työsuojelun päämääränä on luoda turvalliset ja terveelliset työolot kaikille kunnan palveluksessa oleville sekä tukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitämistä. Samalla pyritään saamaan aikaiseksi avoin ja keskusteleva ilmapiiri, joka kannustaa ja motivoi omatoimisesti luomaan hyviä työolosuhteita. Työsuojelu on yhteistyötä ja koskee kaikkia työpaikalla työskenteleviä. Jokainen on velvollinen ilmoittamaan työympäristössään havaitsemistaan puutteista esimiehelleen tai työsuojeluvaltuutetulle tai -päällikölle ja noudattamaan työpaikalla laadittuja turvallisuusohjeita.

Työsuojelutoimikuntana toimii yhteistyöelin ja työterveyshuolto osallistuu kutsuttaessa kokouksiin.

Työsuojelun toimintaohjelma

Kaupunginhallitus hyväksyi työsuojelun toimintaohjelman 3.12.2013 (§ 216). Työsuojeluohjelman lähtökohtana on työturvallisuuslaki (738/2002), jonka mukaan työnantajalla on oltava turvallisuuden ja terveyden edistämiseksi ja työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseksi tarpeellista toimintaa varten ohjelma, joka kattaa työpaikan työolojen kehittämistarpeet ja työympäristöön liittyvien tekijöiden vaikutukset (työsuojelun toimintaohjelma). Toimintaohjelmasta johdettavat tavoitteet turvallisuuden ja terveellisuuden edistämiseksi sekä työkyvyn ylläpitämiseksi on otettava huomioon työpaikan kehittämistoiminnassa ja suunnittelussa ja niitä on käsiteltävä työntekijöiden tai heidän edustajiensa kanssa.

Työsuojelupäällikkö

Maaseutujohtaja Hannu Töllä toimii Nivalan kaupungin työsuojelupäällikkönä. Työnantaja nimeää työsuojelupäällikön. Työsuojelupäällikön tehtäviin kuuluu perehtyä työsuojelusäännöksiin, määräyksiin ja -ohjeisiin, työn turvallisuutta ja terveellisyttä koskeviin työpaikan oloihin sekä seurata niiden kehitystä ja ryhtyä toimenpiteisiin epäkohtien poistamiseksi. Työsuojelupäällikön tehtäviin kuuluu myös tehdä esityksiä työnantajalle ensiaputoiminnasta ja -koulutuksen järjestämisestä, työsuojeluun liittyvästä työhön opastuksesta ja koulutuksesta sekä tutkimuksen järjestämisestä työpaikalla sattuneesta tapaturmasta.

Työsuojelupäällikkö osallistuu työpaikan työsuojelun toimintaohjelman valmisteluun, työsuojelutarkastuksiin ja -tutkimuksiin sekä työkykyä ylläpitävään toimintaan työpaikalla. Työsuojelupäällikkö huolehtii työsuojelumääräyksiä ja -ohjeita koskevan tarpeellisen tiedon välittämisestä työnantajalle, esimiehille sekä työntekijöille. Esimiehet huolehtivat työn turvallisuuteen ja terveyteen liittyvien käyttöönotto- ja kunnossapitotarkastusten teettämisestä.

Työsuojeluvaltuutettu

Työsuojeluvaltuutetun ja varavaltuutettujen valinnasta on säädetty työsuojelun valvonnasta ja työpaikan yhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 30 §:ssä. Työntekijät valitsevat työsuojeluvaltuutetun ja kaksi varavaltuutettua. Vuonna 2013 järjestettävien työsuojeluvaltuutetun sekä varavaltuutettujen vaaliajankohta oli 1.11.–31.12. Vaalitulosten perusteella Nivalan kaupungin työsuojeluvaltuutetuksi valittiin Pauli Lakanen ja ensimmäiseksi varavaltuutetuksi Tuomas Järviluoma sekä toiseksi varavaltuutetuksi Raija Aksila.

Työsuojeluvaltuutetun tehtäviin kuuluu perehtyä työsuojelusäännöksiin, -määräyksiin ja -ohjeisiin, työn turvallisuutta ja terveellisyttä koskeviin työpaikan oloihin ja seurata niiden kehitystä sekä ilmoittaa havaitsemistaan puutteista työnjohdolle ja työsuojelupäällikölle, tarvittaessa myös työsuojeluviranomaiselle. Työsuojeluvaltuutettu osallistuu työpaikan työsuojelun toimintaohjelman valmisteluun, työsuojelutarkastuksiin ja -tutkimuksiin. Tarvittaessa hän osallistuu tutkimukseen, joka on sattunut työpaikalla sattuneesta työtapaturmasta. Työsuojeluvaltuutettu osallistuu myös työkykyä ylläpitävään toimintaan työpaikalla sekä työnantajan ja työntekijöiden väliseen työsuojeluyhteistoiminnan kehittämiseen.

Työsuojeluasiamiehet

Yksikön tai ammattiryhmän henkilöstö valitsee työsuojeluasiamiehet. Työsuojeluasiamiehen tehtäviin kuuluu osallistua toimialuetta koskevien työsuojeluasioiden käsittelyyn. Kunta-alan työsuojelun yhteistoimintaorganisaation valtakunnallinen toimikausi on nelivuotinen, 1.1.2014–31.12.2017.

Taulukko 10. Nivalan kaupungin työsuojeluasiamiehet

Työsuojeluasiamiehet	
Kyösti Kallion koulu ja alakoulut	Janne Kankaanpää
Ruokapalvelu	Arja Tyhtilä
Tekninen varikko	Juha Maijala

1.8.2.6 Yhteistoiminta

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta (13.4.2007/449) antaa perustan yhteistoimintaelimien toiminnalle.

Yhteistoimintalain tarkoituksena on edistää työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa kunnissa. Yhteistoiminnan tavoitteena on antaa henkilöstölle mahdollisuus yhteisymmärryksessä työnantajan kanssa osallistua kunnan toiminnan kehittämiseen ja antaa henkilöstölle mahdollisuus vaikuttaa omaa työtään ja työyhteisöään koskevien päätösten valmisteluun sekä samalla edistää kunnallisen palvelutuotannon tuloksellisuutta ja henkilöstön työelämän laatua. Laissa tarkoitetun yhteistoiminnan osapuolia ovat kunta työnantajana ja sen palveluksessa oleva henkilöstö.

Nivalan kaupungissa yhteistoimintaelimeen kuuluvat kaupunginjohtaja, henkilöstöjohtaja, puheenjohtaja, hallintojohtaja, JUKO:n edustaja Tero Kähkönen, JYTY:n edustaja Päivi Männistö, JHL:n edustaja Kari Kaartinen, KTN:n edustaja Juha Peltomaa, työsuojeluvaltuutettu Pauli Lakanen ja työsuojelupäällikkö Hannu Töllä.

Tekniikka ja Terveys KTN ry:n liittyminen Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn jäseneksi 1.6.2014 lähtien aiheutti sen, että KTN:n velvoitteet ja oikeudet pääsopijajärjestönä siirtyivät JUKOLle 1.6.2014 lukien. KT ja pääsopijajärjestöt sopivat 12.5.2014, että JUKO:n ja KTN:n pääluottamus- ja luottamusmiehet jatkavat JU-

KO:n pääluottamus- ja luottamusmiehinä valintansa yhteydessä määritellyn toimikautensa ajan, kuitenkin enintään 31.7.2015 saakka ellei paikallisesti toisin sovita.

Yhteistoimintaelin kokoontui vuonna 2014 neljä kertaa. Yhteistoimintaelin on käsitellyt myös vuoden 2014 tyky-toiminnan periaatteet.

Paikallisneuvotteluja on pidetty mm. seuraavista aiheista työolosuhteisiin maa- ja vesirakennustöissä sekä tila- ja palveluissa, yleissivistävän koulun rehtorien työajansuunnittelu ja seuranta. Em. neuvottelut perustuvat virka- ja työehtosopimuksiin. Vuonna 2014 järjestelyvaraeriä ei ole ollut työ- ja virkaehtosopimusten perusteella jaettavissa.

1.8.2.7 Työterveyshuolto

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio tuottaa Nivalan kaupungille työterveyshuoltopalvelut.

Työterveyshuollon ja kaupungin laatiman toimintasuunnitelmakauden kolme keskeisintä tavoitetta vuosille 1.1.2014–31.12.2018 ovat

- toimivan työyhteisön kehittäminen
- varhaisen tukemisen mallin hiominen ja jalkauttaminen organisaation eri tasoille. Esimiesfoorumissa 3/2015 asian tarkempi käsittely (tilaisuuteen osallistuvat myös työterveyshuollon edustajat)
- nimetyn kohderyhmän työhyvinvoinnin kartoittaminen, jatkotoimenpiteet ja seuranta.

Vuonna 2013 kohderyhmänä oli teknisen toimen ruoka- ja puhdistuspalvelut, vuonna 2014 kaupungintalon henkilöstö ja vuoden 2015 kohderyhmänä on alueelliset maaseutupalvelut. Kohderyhmä määritetään työterveyshuollon kanssa. Henkilöstöllä on mahdollisuus vaikuttaa mm. yhteistoimintaelimen kautta kohderyhmän määrittämiseen. Työterveyshuolto suorittaa kohderyhmälle työkykyindeksikyselyn, jonka jälkeen työterveyshuolto yhteisesti kohderyhmän kanssa sopii tarvittavista jatkotoimenpiteistä.

Työterveyshuollon toimintatehtäviin kuuluvat mm.

- työpaikkaselvitykset (kartoitetaan työolosuhteita, mahdollisia riskitekijöitä ja terveyttä vaarantavia altisteita)
- tietojen antaminen, neuvonta ja ohjaus (tavoitteena henkilöstön terveyden ja työkyvyn ylläpitäminen ja edistäminen) sisältäen työyhteisötyön (työyhteisöjen toiminnan kehittäminen ja vuorovaikutuksen tukeminen)
- työkyvyn hallintaan, seurantaan ja varhaiseen tukeen liittyvä toiminta
- terveystarkastukset

Työterveydenhuollon kustannuksiin saadaan valtiolta korvausta 50–60 %. Nivalan kaupungin osalta työterveyshuollon kustannukset vuosina 2005–2013 ovat olleet seuraavat:

Taulukko 11. Työterveyshuollon kustannukset vuosina 2010–2014 (koko hlöstö 31.12.)

	2010	2011	2012	2013	2014
Työterveyshuollon kustannukset, €	106 494	129 991	140 859	160 965	157 438
eur/työntekijä	258,48	251,92	278,38	336,75	331,45

1.8.2.8 Työhyvinvointitoiminta vuonna 2014

Nivalan kaupungin henkilöstöjaoksen alaisuudessa olevaa työhyvinvointiin kohdennettua määrärahaa varattiin 15 000 euroa vuodelle 2014 ja siitä käytettiin 8 305 euroa.

Henkilöstön tyky-toiminnan tukemiseen kuului kevätkaudella 2014 henkilöstön uima- ja kuntosalilippujen tukeminen 2 eurolla / lippu. Tuettuja kuntosali ja uimahallilippuja määritettiin tyky-toiminnan piiriin enintään 10 kpl kumppaakin. Samoin tuettiin hierontaa 10 eurolla/kerta. Tuettuja hierontaa oli käytettävissä enintään 3. Syyskaudella tuki tyky-toimintoihin oli sama kuin kevätkaudella 2014.

Työterveyshuollon ja yhteistoimintaelimen määrittämän tyky-kohderyhmänä oli vuonna 2014 kaupungintalon henkilöstö. Ko. toiminnan piiriin kuului työkykyindeksikyselyn toteuttaminen ja tulosten käsittely työyhteisössä.

Tämän lisäksi työterveyshuolto järjesti kevätkaudeksi halukkaille testauksia työterveyshuollon toimitiloissa ja syksyksi työpsykologiluennon.

27.11.2014 yhteistoimintaelin päätti kohdistaa suurimman osan vuoden 2015 määrärahoista tyky-kuntoseteleihin.

1.8.3 TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN

Kunnilla on merkittävä rooli työllisyyden hoidossa mm. työllistäjänä, elinkeinopolitiikan edistäjänä, nuorisotakuun toteuttajana sekä vaikeasti työllistyvien hoidossa. Seuraavassa kuvataan Nivalan kaupungin työllistämistoimenpiteitä ja volyymeja vuoden 2014 osalta.

Vuodelle 2014 varattiin henkilöstöjaoksen alaisuuteen työttömyyden hoitoon 285 112 euroa (12 henkilöä). Vuoden 2014 aikana yhteistyössä työllistämiprojektin kanssa työllistettiin kaupungille 14 työtöntä kaupungille yhteistyössä työllistämiprojektiin (Siivet, Tartu Tilaisuuteen) kuuluvan henkilöstön kanssa. Kaupungin organisaatiossa em. tavalla työllistettiin 14 henkilö eripituisiin palvelussuhteisiin. Lisäksi työllistettiin kaksi velvoitetyöllistettävää. Em. henkilöistä 4 kpl työllistyi sivistystoimen toimialalle, 7 teknisen toimen toimialalle ja 3 yleishallinnon toimialalle.

1.8.3.1 Tartu Tilaisuuteen -projekti

Keskeinen yhteistyökumppani työllistämisasioiden ja määrärahojen koordinoinnissa on viime vuosina ollut Siivet- ja Tartu Tilaisuuteen projektit. Siivet -projektin tavoitteena oli pitkäaikaistyöttömien aktivoiminen työelämään. Projekti käynnistyi Nivalassa vuonna 2010.

Nyt Nivalan kaupungissa sivistystoimen alaisuudessa toimii Tartu Tilaisuuteen -projekti. Projekti on suunnattu pääasiassa alle 30-vuotiaille nivalalaisille nuorille. Projekti alkoi 1.11.2013 ja sen suunniteltu kesto on 31.10.2016 saakka. Projektia rahoittaa Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus yhdessä Nivalan kaupungin kanssa. Projektin päämääränä on edistää nivalalaisten nuorten hyvinvointia tukien elämänhallinnassa, opintoihin hakeutumisessa ja niiden loppuun suorittamisessa sekä työelämään siirtymisessä yhteistyössä monialaisen yhteistyöverkoston kanssa. Projekti tekee tiivistä yhteistyötä alueen yritysten, yhteisöjen ja oppilaitosten kanssa työ-, työkokeilu- ja opiskelupaikkoihin liittyen. Projektissa työskentelee kaksi henkilöä; projektipäällikkö ja projektiohjaaja.

Mm. Siivet -projektin ja Tartu Tilaisuuteen projektin sekä niihin liittyvien työllistämistoimenpiteiden avulla kaupunki on säästänyt kaupungin maksuosuuksia työmarkkinatuissa.

1.8.3.2 Kesätyöpaikat

Kesäduunisetelijärjestelmä otettiin käyttöön vuonna 2012 yhteistyössä Nivalan yrittäjien, MTK:n sekä kaupungin kanssa yhteistyössä. Toimintamalli on, että henkilöstöjaos on määrittänyt talousarviovalmistelun yhteydessä kesäduunisetelin myöntämisen pääperiaatteet. Kriteerien perusteella palvelusihteeri julkaisee kesäduunisetelihakun sekä organisoii markkinoinnin kouluille. Hakemukset toimitetaan palvelusihteerille, joka tarkistaa kriteereiden täyttymisen ja päätösten perusteella myös tiedottamisen asianomaisille yrityksille ja nuorille sekä tuen maksamisen.

Vuoden 2014 aikana kesäduunisetelituluen sai yhteensä 89 nuorta/työnantajaa. Kunnan maksama tuen määrä työnantajalle on ollut 300 eur / 3 viikkoa / nuori. Kesäduunisetelijiä myönnettiin vuonna 2014 vajaat 90 (89 kpl) eli 26 700 euron edestä. Kaikille, joiden hakukriteerit täyttyivät, myönnettiin kesäduuniseteli. Yritykset, yhdistykset, maatilat, kuntayhtymät työllistivät 54 nuorta setelin tukemana ja kaupunki 32 nuorta. Kaupungin palveluksessa kesätoissa em. tavalla puutarhapuolella oli 12, kirjastossa 4, kulttuuritoimissa 6, maanrakennuksessa 3, puhdistuspalveluissa 6 ja muussa teknisen toimen toiminnassa 1 nuorta. Nivalan Liikuntakeskus työllisti 3 nuorta.

1.8.4 POHDINTAA

Nivalan kaupungin tilinpäätöksessä 2015 palkka- ja palkkiokulujen osuus edustaa 15,5 miljoonaa euroa (+ henkilöstösivukulut 5,5 milj. €) käyttötalousmenoista (76 milj.€). Tämän johdosta on syytä korostaa henkilöstöpolitiikan merkitystä kaupungin taloudellisesti ja toiminnallisesti tuloksekkaiden palveluiden tuottamisessa.

Henkilöstöjaos järjesti iltakoulun 10.3.2015 henkilöstötilinpäätöksen esittelyn ja sen sisällön pohdinnan tiimoilta. Tilaisuuteen kutsuttiin kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, kaupunginhallituksen puheenjohtajisto, henkilöstöjaojen jäsenet, pääluottamusmiehet, työsuojeluvaltuutettu, työsuojelupäällikkö sekä johtoryhmän jäsenet sekä jaostojen ja lautakuntien puheenjohtajat eli noin 30 henkilöä. Läsnä kokouksessa oli 15 henkilöä eli noin 50 prosenttia kutsutuista. Tilaisuudessa pohdittiin yleisen keskustelun ohella henkilöstötilinpäätöksen tilastotietojen sisältöä sekä toimintoja ryhmäideointina seuraavalla tavalla:

1. Mitä kehittämissajatuksia organisaatiossa henkilöstötilinpäätös tuo esille?
2. Mitkä ovat kehittämisen kannalta keskeiset mittarit/miten mittareita tulisi kehittää?
3. Mitkä ovat kannustavan henkilöstöpolitiikan elementit?
4. Mitä tietoa tarvitaan henkilöstötilinpäätökseen organisaation kehittämisen tueksi?

Seuraavassa taulukossa on kuvattu iltakoulun pohdinnan sisältöä.

Taulukko 12: Henkilöstöjaoksen iltakoulun pohdintaa henkilöstötilinpäätöksen sisällöstä; työryhmien (1-3 hlöä) kommentteja.

Mitä kehittämissajatuksia organisaatiossa henkilöstötilinpäätös tuo esille?	<ul style="list-style-type: none"> *pitäisi pystyä arvioimaan resurssit ja tekeminen/työtehtävät/kuormitus *vuosikellot oman työn ja muiden työn tueksi *työn vaativuuden arviointi ja tehtäväkuvaukset *johtoryhmän säännölliset kokoukset *virastopalaverit/yhteiset asiat/tiedottamisen säännöllisyys *koulutussuunnitelmat ajantasalle *osaamisen kehittäminen työyksikön tarpeen näkökulmasta *kehityskeskustelut, yhteiset osiot sekä henkilökohtaiset asiat. *Tuki työlle, pelkkä seuranta ei riitä.
Mitkä ovat kehittämisen kannalta keskeiset mittarit/miten mittareita tulisi kehittää?	<ul style="list-style-type: none"> *kuntien vertailua keskenään. Vrt. kuntatyönantajien raporttiosio 2014. *Kevan kyselyn kautta saadaan lisää ideoita *positiivisia mittareita kuten esim. kuinka monella 0 poissaolopäivää -> mahdollinen palkitseminen *koulutuspäivät ja mahdollisuus osallistua (500 työntekijää, kuinka moni käy?) *vuosittainen yhteinen liikuntatapahtuma työterveyshuollon järjestämänä *(osallistujamäärät, oman ryhmän kehittyminen) *kehityskeskustelujen sisällön laadun mittaaminen (rehellinen palaute)
Mitkä ovat kannustavan henkilöstöpolitiikan elementit?	<ul style="list-style-type: none"> *avoimuus/tiedottaminen *tasapuolisuus *kannustavuus/palkitseminen *työmäärä sopiva *henkilöstön kuuleminen/vaikuttamismahdollisuus *koulutusten suunnittelu *"me henki" tsemppipäivät *henkilöstöpäällikkö (ei alaisia). Henkilöstö lisääntyy noin 100 hlöä v. 2016
Mitä tietoa tarvitaan henkilöstötilinpäätökseen organisaation kehittämisen tueksi?	<ul style="list-style-type: none"> *nykyiset tiedot antavat hyvän kuvan *kehityskeskustelut/toteutus %. Itseisarvo ei ole kehityskeskustelu, vaan sen sisältö (mm. tavoitteiden jalkauttaminen, tietoisuus organisaation viitekehystä) *tilastotietoa siitä, montako sellaista työntekijää, joilla ei ole sairauspoissaoloja -> mahdollinen palkitseminen

Yllä kuvatussa taulukossa mainitut kehitysideoat/-ajatukset otetaan soveltuvin osin jatkovalmisteluun. Valmistelu tehdään henkilöstöjaoksen/kaupunginhallituksen toimesta.

Osa kehitysideoista on jo käytännön toiminnassa, mutta niiden toteuttamista tulee edelleen järkevöittää. Nivalan kaupungin kannalta (myös toiminnallisen ja taloudellisen tehokkuuden) on olennaista, että henkilöstöpolitiikkaa ja siihen liittyviä toimintatapoja toteutetaan yhteisesti työnantajan, poliittisen johdon sekä työntekijöiden kanssa. Työterveyshuollon rooli yhteistyökumppanina henkilöstöpolitiikan kehittämisessä on olennainen. Kevan ja Nivalan kaupungin syksyllä 2015 toteuttama yhteistyöpalvelu (keskiössä työn sujuvuuden kehittäminen) on tärkeä osa kaupungin toimintojen kehittämisessä, joka toteuttamiseksi on sitoutettava kaupungin poliittinen johto, henkilöstö sekä työnantaja. Kehittämistyössä arvostetaan avointa vuoropuhelua.

Seuraavassa taulukossa kiteytetään työhyvinvoinnin elementtejä. Taulukon perusviesti on se, että työhyvinvointi kannattaa myös taloudellisesti.

Hyvinvoiva henkilöstö on työpaikan tärkein voimavara. Työhyvinvointi vaikuttaa organisaation kilpailukykyyn, taloudelliseen tulokseen ja maineeseen. Panostukset työhyvinvointiin maksavat itsensä jopa moninkertaisena takaisin.

Lähde: <http://www.ttl.fi/fi/tyohyvinvointi/tuottavuus/sivut/default.aspx> / Karikumpu Päivi.

Taulukko 13. Henkilöstöjaoksen toimenpiteitä/päätöksiä vuonna 2014

	Henkilöstöjaos	Yhteistyötoimintaelin/paikallis-neuvottelu/työsuojelutoiminta	Viranhaltijat/muu toiminta/ammattijärjestöt
Tammikuu	20.1.2014 -palkkapäätös -luontaiseturuokailu -kunta-alan sopimukset 2014–2016 -tiedoksiantoasiat	20.1.2014 -työterveyshuollon toimintasuunnitelman päivittämisestä evästyskeskustelu	Tietoisku 1/2014: Sairauslomatodistukset ajoissa palkanlaskentaan
Helmikuu	24.2.2014 -eläkeasiamiehen nimeäminen -kesäduunisetelin periaatteet -henkilöstötilinpäätösluonnos -toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen		Henkilöstöjaoksen ilta-koulu 24.2.2014 (henkilöstötilinpäätöksen sisältö)

Helmikuu jatkuu...	vuoden 2013 osalta -tiedoksiantoasiat		Tietoiskut 2 ja 3/2014: Tärkeimmät muutokset työehtosopimukseen 1.3.2014 alkaen TYKY-kohderyhmä: työkykyindeksi ja toimintakysely
Maaliskuu		25.3.2013 -koulunkäyntiavustajien lomautus -korvaushakemus Kelalle TTH -kustannuksista -tilinpäätös ja henkilöstötilinpäätöskatsaus -luontaiseturuokailu -TVA lomituspalveluhenkilöstö -maksujen perintä palkasta	TYKY-kohderyhmä: Kyselyn palautetilaisuus
Huhtikuu	14.4.2014 -luontaiseturuokailu -vaalit/palkkiot -palkkapäätös -TVA-lomituspalveluhenkilöstö - tiedoksiannot		TYKY-kohderyhmä: hapenottokyvyn testaus (4 osallistujaa)
Toukokuu	19.5.2014 -palkkapäätös (projektikorvaus) -työtapaturmat/ammattitaudit -katsaus Nivalan kaupungin lomituspalveluihin -Nivalan kaupungin hakemus Kevan työhyvinvointisyke -kyselypalveluun -kaupungintalon henkilöstön tyky-toiminta 2014		Tietoisku 4/2014: Heta-palvelut 1.1.2015 alkaen TYKY-kohderyhmä: lihaskuntotestaus (ei tarpeeksi osallistujia)
Kesäkuu		5.6.2014 -työterveyshuollon toimintasuunnitelma -tilannekatsaus tyky-kohderyhmän toimenpiteistä -hakemus KEVA-työhyvinvointisykepalveluun -kansanhiihtokampanja – lahjakorttien arvonta	Tietoisku 5/2014: Kesäajan palkka-asioita
Heinäkuu			
Elokuu			
Syyskuu	8.9.2014 -lomarahen maksamisajan kohta -vuosiloman siirto työkyvyttömyyden johdosta -Kotikeskuksen ja Suvantokodin siivoojien palkka ja tehtävänimikkeen muutos -työaika ja työajanseuranta-päätös -toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuma - puolivuotiskatsaus	-	Tietoisku 6/2014: Heta-palvelut Oy- syyskuun tilannekatsaus Tietoisku 7/2014: Vuosiloman siirto työkyvyttömyyden vuoksi Tietoisku 8/2014: Eläkeasiat

Syyskuu jatkuu...	-vuoden 2015 talousarvion ja vuosien 2016–2018 talous-suunnitelman laadintaohjeet ja raamitus -tiedoksiantoasiat		
Lokakuu	13.10.2014 -tilannekatsaus henkilöstöjaokselle työpajasäätiön valmistelusta -talousarvio 2015 ja toimintasuunnitelma vuosille 2016-2017 -Keskuskeittiö Särpimen keittiötyöntekijöiden työaikamuotojen yhtenäistäminen -hyvinvointikertomus -tiedoksiantoasiat -muut asiat		
Marraskuu		27.11.2014 -talousarvio- ja toimintasuunnitelma -tyky-toiminta vuodelle 2015 -palkanmaksupäivien muutos Kuntien Hetapalvelut Oy:n siirtymisen vuoksi -vakituisten opettajien ylituntipalkkioiden maksamisajankohdan muuttaminen -työterveyshuollon toimintasuunnitelma -muut asiat	Tietoisku 9/2014: Heta – loka-marraskuun vaihteen tilannekatsaus
Joulukuu	10.12.2014 -maatalouslomittajien TVA (työn vaatavuuden arviointi) ja tehtäväkuvaukset -projektikorvaus -kevään 2015 kokousaikataulu -tiedoksiantoasiat -palkkauspäätöksiä		Tietoisku 10/2014: Heta-joulukuun tilannekatsaus Tietoisku 11/2014: Tyky-toiminta 2015 ja muita tärkeitä henkilöstöasioita Tietoisku 12/2014: Joulutammikuun henkilöstöhallintoasioita TYKY-kohderyhmä: 3.12.2014 psykologin luento 12.12.2014 tyky/pikkujouluretki Ouluun (teatteri ja ruokailu)

Henkilöstömäärät ja henkilöstönimikkeet 31.12.2014**Vakituinen henkilöstö**

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja	1	Lukion rehtori	1
Ammattimies	1	Maanmittausteknikko	1
Automaatioteknikko	1	Maanrakennusammattimies	1
Dieettikeittäjä	1	Maanrakennustyönjohtaja	1
Eriyisluokanopettaja	7	Maaseutuasiamies	4
Eriyisopettaja	6	Maaseutujohtaja	1
Esiluokanopettaja	5	Maatalouslomittaja	95
Etsivä nuorisotyöntekijä	1	Nuoriso- ja kulttuuripäällikkö	1
Hallintojohtaja	1	Nuoriso-ohjaaja	1
Hallintosihteeri	1	Näyttelyvalvoja	1
It-asiantuntija	1	Osastosihteeri	1
Kaupunginjohtaja	1	Palvelusihteeri	2
Kaupunginjohtajan sihteeri	1	Perusopetuksen ja lukion yhteinen lehtori	6
Kaupunginkamreeri	1	Perusopetuksen lehtori	33
Kaupunginpuutarhuri	1	Peruskoulun luokanopettaja	57
Keittäjä	10	Peruskoulun rehtori	2
Keittäjä-siivooja	1	Rakennusammattimies	2
Keskusarkistonhoitaja	1	Rakennustarkastaja	1
Kiinteistönhoitaja	3	Ruoanjakaja-siivooja	1
Kiinteistöpäällikkö	1	Ruokahuoltopäällikkö	1
Kiinteistösihteeri	1	Ruokapalveluesimies	2
Kirjastoautonkuljettaja-hoitaja	1	Ruokapalvelutyöntekijä	12
Kirjastonhoitaja	2	Siivooja	19
Kirjastotoimenjohtaja	1	Siivooja-ruoanjakaja	8
Kirjastovirkailija	3	Siivoustyönjohtaja	1
Kirvesmies	1	Sivistysjohtaja	1
Koulukuraattori	2	Tekninen johtaja	1
Koulunkäyntiavustaja	26	Tietohallintosihteeri	1
Koulusihteeri	3	Toimistosihteeri	9
Laitoshuoltaja	11	Tuntiopettaja	2
Laskentasihteeri	1	Työvalmentaja	2
Lomitusohjaaja	3	Vahtimestari	2
Lomituspalvelujohtaja	1	Valmistelusihteeri	1
Lomitussihteeri	1	Vastaava ruoanjakaja	2
Lomitusvastaava	1	Yksilövalmentaja	1
Lukion ja perusopetuksen yhteinen lehtori	1	Ympäristösihteeri	1
Lukion lehtori	8		

Yhteensä**391**

(lähde: palkanlaskenta)

Suurimmat henkilöstöryhmät:

Maatalouslomittaja	95
Peruskoulun luokanopettaja	57
Perusopetuksen lehtori	33
Koulunkäyntiavustaja	26

TA/TP 2014 -VERTAILU
TULOSLASKELMA
RAHOITUSLASKELMA
KOKONAISMENOT JA -TULOT, ULKOISET

Tuloslaskelma (TA/TP vrt)

ULKONEN TUOSLASKELMA	TA 2014	TA-MUUTOS	TA 2014 MUUT. JÄLKEEN	1.1.-31.12.2014	POIKKEAMA
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	8 393 103	0	8 393 103	7 905 986,81	-487 116,19
Maksutuotot	956 100	0	956 100	940 768,15	-15 331,85
Tuet ja avustukset	464 019	65 200	529 219	476 761,45	-52 457,55
Vuokratuotot	1 999 364	0	1 999 364	1 968 639,96	-30 724,04
Muut toimintatuotot	482 786	10 000	492 786	842 494,45	349 708,45
Toimintatuotot yhteensä	12 295 372	75 200	12 370 572	12 134 650,82	-235 921,18
Valmistus omaan käyttöön	33 990	0	33 990	30 210,93	-3 779,07
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-16 035 312	-77 597	-16 112 909	-15 573 525,13	539 383,87
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-4 966 455	-2 603	-4 969 058	-4 676 121,39	292 936,61
Muut henkilösivu	-1 059 352	0	-1 059 352	-946 371,71	112 980,29
Palvelujen ostot	-47 661 179	-114 000	-47 775 179	-48 269 576,45	-494 397,45
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 703 384	0	-2 703 384	-2 887 265,17	-183 881,17
Avustukset	-303 800	0	-303 800	-220 559,96	83 240,04
Muut toimintakulut	-622 652	0	-622 652	-566 310,82	56 341,18
Toimintakulut yhteensä	-73 352 134	-194 200	-73 546 334	-73 139 730,63	406 603,37
TOIMINTAKATE	-61 022 772	-119 000	-61 141 772	-60 974 868,88	166 903,12
Verotulot	31 221 000	0	31 221 000	31 326 488,13	105 488,13
Valtionosuudet	31 336 500	0	31 336 500	31 652 872,00	316 372,00
Rahoitustuotot ja -kulut	ulut				
Korkotuotot	300 000	0	300 000	210 247,77	-89 752,23
Muut rahoitustuotot	650 000	0	650 000	504 706,96	-145 293,04
Korkokulut	-650 000	0	-650 000	-368 461,68	281 538,32
Muut rahoituskulut	-50 000	0	-50 000	-53 147,44	-3 147,44
VUOSIKATE	1 784 728	-119 000	1 665 728	2 297 836,86	632 108,86
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poist	-1 707 568	0	-1 707 568	-2 003 721,19	-296 153,19
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	77 160	-119 000	-41 840	294 115,67	335 955,67
Poistoeron vähennys	2 038	0	2 038	2 038,00	0,00
Rahastojen vähennys	100 000	0	100 000	100 000,00	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	179 198	-119 000	60 198	396 153,67	335 955,67

Rahoitus

Talousarvioon on kuntalain 65 §:n 3. momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja talousarviot sekä osoitettava miten määrärahojen rahoitustarve katetaan.

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kaupungin varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on yli- tai alijäämäinen.

Nivalan kaupungin vuosien 2014–2017 rahoituslaskelmat osoittavat seuraavaa vieraan pääoman tasoa:

Antolainojen muutos

Nivalan Teollisuuskylä Oy lyhentää kaupungin myöntämiä antolainoja hyväksytyjen päätösten mukaisesti 201 825 €/v. 2014 sekä muut tytäryhtiöt yht. 8 175 €.

Lainakanta: Taseessa oleva vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat).
Lainakanta-tunnusluku on virallinen taseen osoittama tunnusluku kunnan velkaantuneisuusasteesta.

Vuosi	Milj. €	€/Asukas	Asukasluku
TP 2002	16,7	1 530	10 919
TP 2003	20,7	1 896	10 902
TP 2004	23,9	2 213	10 839
TP 2005	28,9	2 654	10 895
TP 2006	33,9	3 095	10 947
TP 2007	39,5	3 599	10 980
TP 2008	41,2	3 752	10 990
TP 2009	43,3	3 929	11 022
TP 2010	43,4	3 933	11 026
TP 2011	43,5	3 929	11 058
TP 2012	51	4 640	10 990
TP 2013	51,2	4 680	10 944
Alkuperäinen TA 2014	53,6	4 859	11 030
TP 2014	50,7	4 628	10 945
TS 2015	50,4	4 550	11 080
TS 2016	50,3	4 521	11 130
TS 2017	50,1	4 480	11 180

Poistot kirjataan vuonna 2013 uudistetun poistosuunnitelman mukaisesti tilinpäätösvuodesta 2013 eteenpäin. Poistojen määrä hieman suurenee poistoaikojen lyhentyessä ja poistomenetelmien tarkentuessa.

Elinkeinojen ja kaupungin palvelujen investointi- ja kehittämisrahaston pääoma oli vuoden 2013 tilinavauksessa 2 738 282,81 euroa. Rahaston käyttämisestä päättää kaupunginvaltuusto rahastolle hyväksytyyn säännön mukaisesti. Vuoden 2013 tuloslaskelmaan on tuloutettu Elinkeinojen ja kaupungin palvelujen investointi- ja kehittämisrahastosta 45 000 € investointiosassa olevaa Nivalan Liikuntakeskus Oy:n sekä 100 000 € Koy Kestin pääoman nostoa varten. Vuosille 2014 ja 2015 on investointiosassa varattu 100 000 €/vuosi määräraha Nivalan Liikuntakeskus Oy:n osakepääoman nostoa varten, joten myös tuloslaskelmaan on tuloutettu taseessa olevasta Elinkeinojen ja kaupungin palvelujen investointi- ja kehittämisrahastosta 100 000 € molemmille vuosille. Vuosien 2013–2015 rahastosta tuloutusten jälkeen rahaston pääomaksi jää 2 393 282,81 €.

Rahoituslaskelmaan on otettu 1 miljoonan euron tuloutus sijoitusarvopapereista.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2014

Kaupungin myöntämiä antolainoja on lyhentänyt v. 2014 aikana Nivalan Teollisuuskylä Oy 201 825 € ja Koy Nivalan Vuokrakodit 28 993 €.

Talousarvion rahoituslaskelmaan hyväksytyjä pitkäaikaisia lainoja ei nostettu lainkaan tilinpäätösvuoden aikana. Rahoitusta hoidettiin 1 kk:n mittaisilla kuntatodistuksilla. Tilinpäätöshetkellä kuntatodistuksia oli käytössä yhteensä 28,5 miljoonaa euroa, ja edellisestä tilinpäätöksestä niiden määrä on kasvanut 4 miljoonalla eurolla. Alhaalla pysyneen yleisen korkotason ja kuntatodistusten käytön ansiosta 50 miljoonan lainasalkun keskkorkokannaksi saatiin 0,7 %.

Vanhoja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin vuoden aikana 4,6 miljoonalla eurolla. Kaupungin lainakanta laski edelliseen tilinpäätökseen nähden 0,5 miljoonaa euroa. Tämä on hyvä suunta ja alku raskaan velkataakan pienentämiseksi.

Rahoituslaskelmaan jätettiin talousarvion hyväksymisen yhteydessä mahdollisuus nostaa sijoitusarvopapereista miljoona euroa. Tämä jätettiin kuitenkin nostamatta, koska sijoitukset tuottivat vuoden aikana huomattavasti enemmän kuin kuntatodistuksella otetun rahoituksen velkakorko oli. Poistoja kirjattiin 2 miljoonaa euroa, jossa on nousua arvioituun noin 300 000 euroa.

Elinkeinojen ja kaupungin palvelujen investointi- ja kehittämisrahastonpääoma oli vuonna 2014 tilinavauksessa 2 593 282,81 €. Rahastosta tuloutettiin 100 000 € talousarvion mukaisesti ja näin vuoden 2015 tilinavaukseen jää rahaston pääomaksi 2 493 282,81 €. Tuloutus kattaa investointiosassa toteutunutta Nivalan Liikuntakeskus Oy:lle maksettua osakepääoman korotusta.

Rahoituslaskelma (TA/TP vrt)

RAHOITUSLASKELMA	TA 2014	TA-MUUT.	TA 2014 MUUT JÄLK	1.1.-31.12.2014	POIKKEAMA
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 784 728	-119 000	1 665 728	2 297 836,86	632 108,86
Tulorahoituksen korjauserät	-120 000	0	-120 000	-225 919,76	-105 919,76
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 630 500	-35 400	-2 665 900	-2 397 058,10	268 841,90
Rahoitusosuudet invest. menoihin	477 000	0	477 000	458 640,88	-18 359,12
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	370 000	0	370 000	280 872,00	-89 128,00
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-118 772	-154 400	-273 172	414 371,88	687 543,88
Rahoituksen rahavirta					
Antolainojen muutokset					
Antolainojen vähennys	210 000	0	210 000	230 818,35	20 818,35
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 474 912	154 400	4 629 312	0,00	-4 629 312,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 566 140	0	-4 566 140	-4 566 139,19	0,81
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	4 000 000,00	4 000 000,00
Oman pääoman muutokset	0	0	0	438,46	438,46
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toim. ant. var. ja pääom. muut.	0	0	0	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	315,33	315,33
Saamisten muutos	0	0	0	-26 375,66	-26 375,66
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	-417 618,06	-417 618,06
Rahoituksen rahavirta	118 772	154 400	273 172	-778 560,77	-1 051 732,77
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 000 000	0	-1 000 000	-364 189,00	635 811,00
Rahavarat 31.12.				15 743 942,00	
Rahavarat 1.1.				16 108 131,00	
				-364 189,00	

**KOKONAISMENOT JA -TULOT
ULKOISET 1000 €**

	ALKUP. TA 2014	TA-MUUT.	MENOT 2014 TA + M 1 000 €	TOTEUT. TP 2014	POIK- KEAMA	ALKUP. TA 2014	TA-MUUT.	TULOT 2014 TA + M 1 000 €	TOTEUT. TP 2014	POIK- KEAMA
KAYTTOTALOUS:										
* toimintatuotot						12 295	75	12 370	12 135	-235
* toimintakulut	73 352	194	73 546	73 140	-406					
TULOSLASKELMAOSA:										
* verotulot						31 221	0	31 221	31 326	105
* valtionosuudet						31 337	0	31 337	31 653	316
* korkotuotot						300	0	300	210	-90
* muut rahoitustuotot						650		650	505	-145
* korkokulut	650		650	368	-282					
* muut rahoitusmenot	50	0	50	53	3					
INVESTOINTIOSA:										
* Käyttöomaisuusinvest.	2 631	35	2 666	2 397	-269					
* Rahoitusosuudet inv.						477	0	477	459	-18
* Käyttöom. myyntitulot						370		370	281	-89
RAHOITUSOSA:										
Antolainauksen muutokset										
* antolainojen lisäykset		0		0						
* antolainojen vähennykset						210	0	210	231	21
Lainakannan muutokset										
* Pitkäaik. lainojen lis.						4 475	154	4 629	0	4 629
* Pitkäaik. lainojenm väh.	4 566		4 566	4 566	0					
* Lyhytaik. lainojen muutos	0	0	0		0	0	0	0	4 000	4 000
KOKONAISMENOT/ -TUOTOT	81 249	229	81 478	80 524	-954	81 335	229	81 564	80 800	8 494

TULOSLASKELMA
RAHOITUSLASKELMA
TASE

2. ULKOINEN TULOSLASKELMA

	1.1.–31.12.2014	1.1.–31.12.2013
Toimintatuotot		
Myyntituotot	7 905 986,81	8 241 866,36
Maksutuotot	940 768,15	967 750,77
Tuet ja avustukset	476 761,45	504 128,93
Vuokratuotot	1 968 639,96	2 199 940,73
Muut toimintatuotot	842 494,45	518 884,54
Toimintatuotot yhteensä	12 134 650,82	12 432 571,33
Valmistus omaan käyttöön	30 210,93	31 008,35
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-15 573 525,13	-15 346 157,40
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-4 676 121,39	-4 745 248,29
Muut henkilöstösivukulut	-946 371,71	-864 067,60
Palvelujen ostot	-48 269 576,45	-48 082 808,43
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 887 265,17	-2 785 458,30
Avustukset	-220 559,96	-381 721,44
Vuokrakulut	-419 289,10	-417 194,11
Muut toimintakulut	-147 021,72	-170 744,93
Toimintakulut yhteensä	-73 139 730,63	-72 793 400,50
TOIMINTAKATE	-60 974 868,88	-60 329 820,82
Verotulot	31 326 488,13	30 477 841,59
Valtionosuudet	31 652 872,00	31 484 425,00
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	210 247,77	240 570,41
Muut rahoit.tuotot	504 706,96	833 969,36
Korkokulut	-368 461,68	-464 161,23
Muut rahoit.kulut	-53 147,44	-78 267,30
VUOSIKATE	2 297 836,86	2 164 557,01
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnit. mukaiset poistot	-2 003 721,19	-1 891 036,35
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot		317 304,56
Satunnaiset kulut		
TILIKAUDEN TULOS	294 115,67	590 825,22
Poistoeron vähennys	2 038,00	2 038,00
Rahastojen vähennys	100 000,00	145 000,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJ.	396 153,67	737 863,22

3. RAHOITUSLASKELMA

	1.1.–31.12.2014	1.1.–31.12.2013
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 297 837	2 164 557
Satunnaiset erät		317 305
Tulorahoituksen korjauserät	-225 920	-17 311
	2 071 917	2 464 550
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 397 058	-6 172 123
Rahoitusosuudet investointeihin	458 641	392 703
Pysyv.vastaavien hyöd.luovutustul.	280 872	25 730
	-1 657 545	-5 753 690
Toiminnan ja investointien rahavirta	414 372	-3 289 139
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	230 818	204 741
	230 818	204 741
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	7 300 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 566 139	-4 574 931
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 000 000	-2 500 000
	-566 139	225 069
Oman pääoman muutokset	438	430
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja po.muutokset	0	15 335
Vaihto-omaisuuden muutos	315	2 081
Saamisten muutos	-26 376	2 325 599
Korottomien velkojen muutos	-417 618	-898 942
	-443 678	1 444 073
Rahoituksen rahavirta	-778 561	1 874 313
Rahavarojen muutos	-364 189	-1 414 826
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	15 743 942	16 108 131
Rahavarat 1.1.	16 108 131	17 522 957
	-364 189	-1 414 826

4. TASE

T A S E	2014	2013
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	4 588,29	9 827,13
2. Muut pitkävaikutteiset menot	236 284,66	404 825,96
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	240 872,95	414 653,09
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	6 034 783,80	5 897 058,54
2. Rakennukset	33 232 897,93	33 952 014,33
3. Kiinteät rakenteet ja laitt	7 447 743,64	6 931 624,04
4. Koneet ja kalusto	437 557,72	500 062,33
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank.	196 073,63	150 178,08
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	47 349 056,72	47 430 937,32
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	28 121 141,61	27 985 737,08
3. Muut lainasaamiset	1 915 038,59	2 145 856,94
4. Muut saamiset	81 436,80	81 436,80
Sijoitukset yhteensä	30 117 617,00	30 213 030,82
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	77 707 546,67	78 058 621,23
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot	805,31	3 046,95
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	805,31	3 046,95
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
4. Muu vaihto-omaisuus	22 298,06	22 613,39
Vaihto-omaisuus yhteensä	22 298,06	22 613,39
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	147 383,90	168 437,75
3. Muut saamiset	173 094,62	173 094,62
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	320 478,52	341 532,37
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	513 482,02	479 904,02
2. Lainasaamiset	901 540,83	217 824,50
3. Muut saamiset	445 695,54	382 646,25
4. Siirtosaamiset	419 780,56	1 152 694,67
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 280 498,95	2 233 069,44
Saamiset yhteensä	2 600 977,47	2 574 601,81
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	3 690 198,51	3 240 534,08
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.	389 870,45	164 530,78
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	9 194 659,61	9 435 574,22
4. Muut arvopaperit	608 392,59	387 139,32
Rahoitusarvopaperit yhteensä	13 883 121,16	13 227 778,40
IV Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	1 860 820,90	2 880 352,55
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	18 367 217,59	18 705 346,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ	96 075 569,57	96 767 014,33

VASTATTAVAA	2014	2013
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	35 757 137,18	35 757 137,18
III Muut omat rahastot	2 516 731,16	2 616 292,70
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	1 181 426,54	443 563,32
V Tilikauden yli/alijäämä	396 153,67	737 863,22
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	39 851 448,55	39 554 856,42
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Poistoero	42 813,55	44 851,55
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.YHT	42 813,55	44 851,55
PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Valtion toimeksiannot	805,31	3 046,95
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	17 363,88	17 363,88
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	18 169,19	20 410,83
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 736 238,90	20 902 714,30
3. Lainat julkisyhteisöiltä	250 000,00	1 250 000,00
7. Muut velat	3 412,46	3 474,61
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	18 989 651,36	22 156 188,91
II Lyhytaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 166 475,40	3 566 139,19
3. Lainat julkisyhteisöiltä	1 000 000,00	1 000 000,00
4. Lainat muilta luotonantajilta	28 500 000,00	24 500 000,00
6. Ostovelat	2 678 682,84	2 850 566,37
7. Muut velat	543 816,77	628 283,96
8. Siirtovelat	2 284 511,91	2 445 717,10
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	37 173 486,92	34 990 706,62
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	56 163 138,28	57 146 895,53
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	96 075 569,57	96 767 014,33

KONSERNITULOSLASKELMA
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA
KONSERNITASE

5. KONSERNITULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA	2014	2013
Toimintatuotot	67 437 655,31	67 085 382,45
Toimintakulut	- 129 250 816,57	- 128 155 635,15
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	98 037,18	76 418,71
TOIMINTAKATE	- 61 715 124,08	- 60 993 833,99
Verotulot	30 963 915,48	30 155 070,50
Valtionosuudet	37 261 743,89	37 351 275,14
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	219 579,57	232 550,07
Muut rahoitustuotot	566 297,36	947 062,11
Korkokulut	- 1 260 977,18	- 1 218 076,72
Muut rahoituskulut	135 802,56	- 195 462,71
VUOSIKATE	6 171 237,62	6 278 584,40
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunn.mukaiset poistot	- 6 077 146,27	- 5 835 804,57
Tilikauden yli- ja alipariarviot	-	22,60
Arvonalentumiset	-	-
Satunnaiset erät	-	317 304,56
TILIKAUDEN TULOS	94 091,35	760 106,99
Tilinpäätössiirrot	- 20 515,84	- 165 666,28
Vähemmistöosuudet	- 1 258,16	32 777,57
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	72 317,34	627 218,28

6. KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

	2014	2013
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 171 238	6 278 584
Satunnaiset erät	0	317 305
Tulorahoituksen korjausepä	-46 655	-115 690
Toiminnan rahavirta yhteensä	6 124 583	6 480 199
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 363 415	-12 890 920
Rahoitusosuudet investointi menoihin	603 682	640 316
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	3 113 742	903 813
Investointien rahavirta yhteensä	-7 645 991	-11 346 791
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 521 409	-4 866 592
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	0	-2 597
Antolainojen vähennykset	0	1 495
		-1 102
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 293 464	14 144 857
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 004 182	-7 229 083
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 049 288	-2 847 767
	338 570	4 068 007
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	442	-8 003
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	-7 869	29 407
Vaihtomaisuuden muutos	17 335	-200 467
Saamisten muutos	1 103 699	320 072
Korottomien velkojen muutos	-138 917	1 422 867
Muut maksuvalmiuden muutokset	974 249	1 571 878
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 313 261	5 630 779
RAHAVAROJEN MUUTOS	-208 148	764 188
Rahavarat 31.12	25 370 232	25 578 380
Rahavarat 1.1.	25 578 380	24 814 192
RAHAVAROJEN MUUTOS	-208 148	764 188

7. KONSERNITASE

VASTAAVAA	2014	2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	200 229,81	199 982,11
Muut pitkävaikutteiset menot	348 442,53	501 957,70
Ennakkomaksut	33 371,30	10 892,21
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	582 043,64	712 832,02
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	7 430 035,71	7 021 732,26
Rakennukset	94 597 347,60	93 956 374,06
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 791 956,05	8 197 431,92
Koneet ja kalusto	11 625 284,88	12 163 756,51
Muut aineelliset hyödykkeet	3 060 826,54	2 909 082,72
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 623 072,36	919 578,70
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	127 128 523,15	125 167 956,17
Sijoitukset:		
Osakkuusyhtiöosuudet	987 068,86	888 910,06
Muut osakkeet ja osuudet	1 759 155,34	1 716 479,83
Joukkovelkakirjalainasaam.	-	-
Muut lainasaamiset	1 877,93	1 869,66
Muut saamiset	259 643,94	299 714,29
Sijoitukset yhteensä	3 007 746,08	2 906 973,83
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	130 718 312,87	128 787 762,02
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	52 685,49	267 550,71
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6 337,31	5 476,97
Muut toimeksiantojen varat	134 681,32	448 856,38
Toimeksiantojen varat yhteensä	193 704,12	721 884,07
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	449 061,28	519 330,50
Keskeneräiset tuotteet	180 567,01	126 922,71
Valmiit tuotteet	-	-
Muu vaihto-omaisuus	22 298,06	22 821,67
Ennakkomaksut	-	186,90
Vaihto-omaisuus yhteensä	651 926,36	669 261,79

SAAMISET	2014	2013
Pitkäaikaiset saamiset:		
Myyntisaamiset	2 015 645,02	168 437,75
Lainasaamiset	-	-
Muut saamiset	353 392,10	187 227,60
Siirtosaamiset	140 620,93	6 673,90
Lainasaamisten pääomat	-	-
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset (ly)	3 295 324,94	4 685 594,50
Lainasaamiset (ly)	6 603,30	124 443,00
Muut saamiset (ly)	1 193 562,27	1 319 508,42
Siirtosaamiset (ly)	911 776,02	2 528 738,71
Saamiset yhteensä	7 916 924,59	9 020 623,88
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	3 690 436,07	3 240 770,59
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	533 377,39	313 976,74
Joukkovelkakirjalainasaamiset	9 194 659,61	9 435 574,22
Muut arvopaperit	2 360 629,27	1 944 631,77
Rahoitusarvopaperit yhteensä	15 779 102,34	14 934 953,33
Rahat ja pankkisaamiset	9 591 129,16	10 643 426,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	33 939 082,45	35 268 265,25
VASTAAVAA YHTEENSÄ	164 851 099,44	164 777 911,34
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 757 137,18	35 757 137,18
Arvonkorotusrahasto	655 200,51	651 382,65
Muut omat rahastot	2 882 612,59	2 965 028,74
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	2 831 946,81	2 238 928,09
Tilikauden yli-/alijäämä	72 317,34	627 218,28
Oma pääoma yhteensä	42 199 214,43	42 239 694,94
401250 VÄHEMMISTÖOSUUDET	893 381,01	865 782,19
POISTOERO JA VAPPAEHT.VARAUK.		
Poistoero	4 952 980,41	4 167 899,95
Vapaaehtoiset varaukset	207 859,93	864 773,20
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	610 274,61	362 534,62
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	53 490,80	267 550,71
Lahjoitusrahastojen pääomat	27 434,51	30 235,32
Muut toimeksiantojen pääomat	165 410,67	484 598,54
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	246 335,98	782 384,58

VIERAS PÄÄOMA	2014	2013
Pitkäaikainen:		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	60 287 945,69	61 189 590,81
Lainat julkisyhteisöiltä	1 099 210,58	2 174 440,09
Lainat muilta luotonantajilta	-	3 474,61
Saadut ennakot	-	-
Ostovelat	39 087,36	48 325,92
Liittymismaksut ja muut velat	3 482 321,38	3 115 998,98
Siirtovelat	-	-
Liittymismaksut	-	-
Velkojen pääomat	-	-
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	64 908 565,00	66 531 830,40
Lyhytaikainen:		
Joukkovelkakirjalainat (ly)		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (ly)	4 794 075,74	6 430 001,56
Lainat julkisyhteisöiltä (ly)	1 112 374,07	1 110 970,53
Lainat muilta luotonantajilta (ly)	28 500 000,00	24 500 000,00
Saadut ennakot (ly)	187 198,56	161 093,20
Ostovelat (ly)	5 913 755,41	6 512 490,28
Liittymismaksut ja muut velat (ly)	2 241 619,46	1 991 538,28
Siirtovelat (ly)	8 083 464,82	8 256 917,62
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	50 832 488,06	48 963 011,47
Vieras pääoma yhteensä	115 741 053,06	115 494 841,87
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	164 851 099,44	164 777 911,34

Tilinpäätöksen liitetiedot

8. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Asukasluku 10 945 (31.12.2014)

Veroprosentti 21,5

	2014	2013
Verotulot, m€	31,3	30,5
Valtionosuudet, m€	31,7	31,5
Vuosikate, m€	2,3	2,2
Poistot, m€	2	1,9
Investoinnit, netto, m€	1,9	5,8
Pitkäaikaiset lainat, m€	19	22,1
Tulorahoitus:	hyväksyttävän alarajalla	hyväksyttävän alarajalla
Vuosikate % poistoista	114,7	114,5
Pitkäaik. lainaa €/as.	1 735	2 024
Lainakanta €/as	4 628	4 680

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusavustuksilla. Pysyvien vastaavien arvoihin ei ole sisällytetty kiinteitä menoja eikä korkomenoja. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu vuonna 2013 hyväksytyin viimeisimmän kuntajaoston suosituksen mukaisen poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset (osakkeet ja osuudet tytäryhtiöissä ja kuntayhtymissä sekä muut osakkeet ja osuudet) on merkitty taseeseen hankintamenoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa, eikä osakkeista ole tehty arvonalennuksia.

Kuntajaosto on yleisohjeella kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta täydentänyt kirjanpitolain pysyvien vastaavien määritelmää siten, että kunnan pysyviä vastaavia ovat tulon tuottamisen tarkoituksesta riippumatta aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat jatkuvasti tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet ja osuudet ja muut sijoitukset. Tämä pysyvien vastaavien käsitteen laajennus on nähty perustelluksi sen vuoksi, että kunnan palvelutuotannossa tuotannontekijöiden hankinnan tarkoituksena ei välttämättä ole tulojen kerryttäminen vaan palvelujen tuottaminen kuntalaisille, mitkä lakisääteisesti tai valtuuston päätöksellä rahoitetaan verovaroin.

Kaupungin 98,91 % omistus Nivalan Liikuntakeskus Oy:n on edellä kuntajaoston tulkinnan perusteella oleva sijoitus, joka on toimialasijoitus kunnan tehtäviä hoitavaan ja kuntalaisille palveluja tuottavaan yhtiöön. Kaupungin osakeomistus ja yhtiön toiminnan avustaminen voidaan katsoa liikuntalaissa määritellyksi kunnan tehtäväksi säädettyjen yleisten edellytysten luomiseksi liikunnalle. Tällaisten osakkeiden omistusta ei voida katsoa yksinomaan tuloa tuottavana sijoituksena, vaan sijoitukseen perustuvan palvelutuotannon jatkuvuus ja palvelukyky otetaan huomioon arvioitaessa tasearvon mahdollista arvonalennusta yhtiön tuottamien alijäämien perusteella. Arvonalennusta kyseisiin sijoituksiin ei näin ollen ole katsottu aiheelliseksi tehdä.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinta-periaatteen mukaiseen hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Lomapalkkavaraus

Henkilöstön lomapalkkavaraus on jaksotettu KVTES:in A-tilikaudesta määrättyyn vuosilomaoikeuden mukaan (Kirjanpitolautakunta/kuntajaosto/Lausunto nro 103).

Johdannaispöytäkirjat

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki kolme koronvaihtosopimusta on tehty korkokulujen suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut näin kolmen pitkäaikaisen lainan vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Sopimuksista kaksi päättyi tilinpäätösvoiton aikana ja viimeisen sopimus päättyi elokuussa 2015. Uusia koronvaihtosopimuksia tai johdannaisia ei ole tehty.

Edellisen tilikauden vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman ja taseen esittämistä ei ole muutettu vuosien 2013 ja 2014 välillä joten ne ovat tältä osin keskenään vertailukelpoiset. Edellisellä tilikaudella esitettäviin tietoihin ei ole tehty oikaisuja. Vuoden 2013 tuloslaskelmaan sisältyi satunnaisiin tuloihin kirjattu ns. asfalttikartellikorvaus Lemminkäinen Oyj:ltä 317 304,56 €. Lemminkäinen Oyj on maksoi Helsingin käräjäoikeuden päätöksen mukaiset korvaukset Nivalan kaupungille tammikuussa 2014. Koska tämä asia on vielä 2014 tilinpäätöshetkellä vireillä Lemminkäi-

nen Oyj:n valittaessa tuomiosta, on mahdollista, että kaupungilta voi tulla saatujen korvausten osalta palautettavaa Lemminkäinen Oyj:lle.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöverot on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymäosuuksien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt

Vesikolmio Oy on Nivalan kaupungin konsernin osakkuusyhtiö. Kaupunki omistaa 22,73 % Vesikolmio Oy:n osakekannasta. Osakkuusyhtiö on otettu konsernilaskelmissa ja liitetietotaulukoissa huomioon konsernitilinpäätösohjeen mukaisesti.

Kuntien Hetapalvelut Oy perustettiin v. 2014, ja Nivalan kaupunki merkitsi 29,5 % 1.1.2015 aloittavan yhtiön osakepääomasta. Tähän konsernitilinpäätökseen tämän osakkuusyhteisön lukuja ei ole ollut vielä käytettävissä.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoisia varauksia ei ole jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Edellisen tilikauden vertailukelpoisuus

Tytäryhtiöiden omistusta lisättiin vuonna 2014 maksamalla Nivalan Liikuntakeskus Oy:lle 100 04,53 € osakepääomaa. Nivalan Liikuntakeskus Oy:stä kaupungin omistus nousi 98,89 %:sta 98,91 %:iin.

Kuntayhtymäosuuksissa ei ole tapahtunut muutoksia tilivuosien välillä.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedostot

Toimintatuotot tehtävälueittain*)				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Yleishallinto	6 032 084	7 221 939	7 081 792	7 067 313
Sosiaali- ja terveystalvet	45 713 738	43 305 086		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 968 541	2 492 911	544 880	581 650
Tekniset palvelut	11 534 746	11 892 861	4 507 979	4 783 608
Muut palvelut	2 158 336	2 141 576		
Kunnan toimintatuotot yhteensä *)	67 407 445	67 054 373	12 134 651	12 432 571

*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

Verotulot 2014	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	27 600 000	0	27 600 000	27 592 069	-7 931
Osuus yhteisöver. tuotosta	1 261 000	0	1 261 000	1 384 771	123 771
Kiinteistövero	2 360 000	0	2 360 000	2 349 648	-10 352
Muut verotulot		0			
	31 221 000	0	31 221 000	31 326 488	105 488

Valtionosuudet 2014	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Yleinen valtionosuus	31 336 500	0	31 336 500	31 652 872	316 372
Rahoitusavustus					

Valtionosuuksien erittely	2014	2013
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus		
(ilman tasauksia)	24 242 075	24 110 687
Verotuloihin perustuva valtionos. tasaus	9 371 724	9 391 815
Järjestelmämuutoksen tasaus	76 126	74 966
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionos.	-2 037 053	-2 093 043
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Valtionosuudet yhteensä	31 652 872	31 484 425

Käyttöomaisuuden poistot

SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOJEN PERUSTEET 1.1.2013 ALKAEN

Pysyvät vastaavat ovat taseessa hankintahintaisena vähennettynä suunnitelmanmukaisilla poistoilla. Poistojen perustaksi otetaan hyödykkeen koko hankintameno vähennettynä hyödykkeen hankintaan saatu valtionosuus, investointiavustus tai muu rahoitusosuus. 1.1.2013 valmistuneiden hyödykkeiden poistojen laskennan perusteena on hyödykkeen taloudellinen käyttöaika, joka on lyhyempi kuin hyödykkeen tekninen käyttöaika palvelutuotannossa. Hyödykkeiden poistojen laskennassa käytetään kaupunginhallituksen hyväksymiä hyödykekohtaisia poistoaikoja. Poistoaika ei saa ylittää valtuuston hyväksymää enimmäispoistoaikaa. Ennen 1.1.2013 valmistuneiden hyödykkeiden poistot lasketaan kaupunginvaltuuston vuonna 1996 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti tilinpäätöksen yhteydessä, jotta valittu poistomenetelmä ja poistoaika vastaavat todennäköistä hyödykkeen taloudellista käyttöaikaa. Käyttöomaisuuskirjanpitoon aktivoidaan aineellisen ja aineettoman omaisuuden hankintameno, joka on yli 10 000 euroa. Hyödyke, joka koostuu useasta eri komponentista ja joiden yhteenlaskettu hankintameno ylittää 10 000 euroa aktivoidaan käyttöomaisuuskirjanpitoon. Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, kirjataan vuosikuluksi käyttötaloukselle.

Poistojen aloitusaika määräytyy hyödykkeen valmistumisajankohdan mukaisesti:

- 1.1–30.6 valmistuneesta hyödykkeestä menee koko vuoden poisto
- 1.7.–31.12 valmistuneesta hyödykkeestä puolen vuoden poisto

NIVALAN KAUPUNKI

Kaupunginhallitus 16.12.2013 § 224

POISTOSUUNNITELMA 1.1.2013 alkaen

PYSYVÄT VASTAAVAT	Poistoaika pääryhmittäin (KV 14.11.2013)	POISTOAIKA 1.1.2013 ALKAEN (KH 16.12.2013)	POISTO- MENETELMÄ
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	5 -10 v	5 v	Tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	3 - 5 v	4 v	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3 - 5 v	4 v	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	Ei poistoa	
Rakennukset	20 - 50 v		
Asuinrakennukset		50 v	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset			
- kiviset		50 v	Tasapoisto
- puiset ym.		40 v	Tasapoisto
Tehdas- j atuantorakennukset			
- kiviset		30 v	Tasapoisto
- puiset ym.		20 v	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset		30 v	Tasapoisto
Talousrakennukset		20 v	Tasapoisto

Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 - 40 v		
Maa- ja vesirakenteet			
Kadut, tiet, torit, puistot	20 v		Tasapoisto
Sillat, laiturit, uimalat	25 v		Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	20 v		Tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet			
Sähköjohdot, ulkoval.laitteet	20 v		Tasapoisto
Viemäriverkko	40 v		Tasapoisto
Viemäri- yms. laitosten koneet ja laitteet	20 v		Tasapoisto
Muut johtoverkostot ja laitteet	15 v		Tasapoisto
Kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15 v		Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3 - 15 v		
Rautaiset alukset	15 v		Tasapoisto
Muut alukset ja uivat työkoneet	15 v		Tasapoisto
Raskaat kuljetusvälineet	15 v		Tasapoisto
Kevyet kuljetusvälineet	10 v		Tasapoisto
Raskaat työkoneet	15 v		Tasapoisto
Kevyet työkoneet	10 v		Tasapoisto
Atk-laitteet	4 v		Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5 v		Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	Ei poistoa		
Luonnonvarat		Ei poistoa	
Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoa	
Muut aineelliset hyödykkeet		Ei poistoa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	Ei poistoa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset	Ei poistoa		
Osakkeet ja osuudet		Ei poistoa	

Perusparannuskohteen poistoaika määritellään yhdessä kyseisen rakennuksen menojäännöksen kanssa määrittämällä perusparannetun rakennuksen arvioitu jäljellä oleva odotusaika palvelutuotannossa. Perusparannusmeno poistetaan kuitenkin omana kohteenaan, eikä sitä yhdistetä aikaisempaan menojäännösarvoon. Perusparannusmenon ja aiemman menojäännöksen jäljellä oleva poistoaika tulee olla yhdenmukainen. Uudisrakennuksen tai olemassa olevan kiinteistön peruskorjauksen yhteydessä tehty ensikertainen kalustaminen kuuluu ko. investoinnin kokonaiskustannuksiin, ja lähtee poistolaskentaan yhtenä kohteena.

Keskimääräiset poistot ja investoinnit vuosina 2013–2017

Suunnitelman mukaiset poistot	1 979 060
Poistonalaisten investointien omahankintameno	2 881 497
Poikkeama (€)	-902 437
Poikkeama (%)	-31 %

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	126 428	25 730	96 340	25 730
Rakennusten myyntivoitot	129 966	9 080	151 226	
Muut myyntivoitot	0	4 302		
Myyntivoitot yhteensä	256 394	39 112	247 566	25 730
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden myyntitappiot	21 647		21 647	
Kiinteistöjen ja osakkeiden myyntitappio	22 793			
Myyntitappiot yhteensä	44 440		21 647	

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot**

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	47 944	47 944		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				-
Arvo 31.12.	47 944	47 944		
Rakennukset *)				
Arvo 1.1.	576 151	576 151		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				-
Arvo 31.12.	576 151	576 151		
Arvonkorotukset yhteensä	624 095	624 095		

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet											
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttavat menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	9 827	404 826		414 653	5 897 059	33 952 014	6 931 624	500 062		150 178	47 430 937
Lisäykset tilikauden aikana	1 500	6 740		8 240	192 678	392 821	1 211 687	101 903		354 325	2 253 414
Raholitusosuudet tilikaudella							-243 641			-215 000	-458 641
Vähennykset tilikauden aikana					-54 952						-54 952
Siirrot erien välillä							93 430			-93 430	
Tilikauden poisto	-6 739	-175 281		-182 020		-1 111 938	-545 356	-164 407			-1 821 701
Arvonlennukset ja niiden palautukset											
Poistamaton hankintameno 31.12.	4 588	236 285		240 873	6 034 784	33 232 898	7 447 744	437 558		196 073	47 349 057
Arvonkorotukset											
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 588	236 285		240 873	6 034 784	33 232 898	7 447 744	437 558		196 073	47 349 057
Olelliset lisäpoistot											
Erittely olellisista lisäpoistoista											

Pysyvien vastaavien sijoitukset										
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta-yhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	18 335 872	374 970	8 124 800	1 150 094	27 985 737		2 145 857		81 437	2 227 294
Lisäykset	100 005			35 400	135 405					
Vähennykset							-230 818			-230 818
Siirrot erien välillä										
Hankintameno 31.12.	18 435 877	374 970	8 124 800	1 185 494	28 121 141		1 915 039		81 437	1 996 476
Arvonlennukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	18 435 877	374 970	8 124 800	1 185 494	28 121 141		1 915 039		81 437	1 996 476

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1 000 €)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Nivalan Liikuntakeskus Oy	Nivala	98,91 %	98,91 %	3 072	2 783	-179
Nivalan Kaukolämpö Oy	Nivala	100 %	100 %	56	19 841	-194
Nivalan Teollisuuskylä Oy	Nivala	99,18 %	99,18 %	11 643	15 185	7
Nivalan Vuokrakodit Oy	Nivala	100 %	100 %	1 997	10 654	88
Nivalan Vesihuolto Oy	Nivala	79,59 %	79,59 %	2 912	1 482	45
Kiinteistö Oy Kesti	Nivala	100 %	100 %	159	1 361	-27
			Yhteensä	19 839	51 306	-260
Kuntayhtymät						
Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	Ylivieska	33,61 %	33,61 %	955	5 948	9
Jokilaaksojen musiikkiopisto Ky	Nivala	24,64 %	24,64 %	6	47	0
Jokilaaksojen koulutus-kuntayhtymä JEDU	Nivala	16,00 %	16,00 %	4 799	1 475	19
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	2,58 %	2,58 %	25	28	3
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	Oulu	2,27 %	2,27 %	2 936	4 992	-138
			Yhteensä	8 721	12 490	-107
Osakkuusyhteisöt						
Vesikolmio	Nivala	22,73 %	22,73 %	1 037	821	68
Kuntien Hetapalvelut Oy	Ylivieska	29,50 %	29,50 %	0	0	0
			Yhteensä	1 037	821	68

Konsernin yli-/alipariarvot	Hankintahinta	Osuus % pääomasta	Peruspääoma	Nivalan kaup. osuus	Yli-/alipariarvot
Nivalan Liikuntakeskus Oy	5 379 445,31	98,91	5 438 685,40	5 379 403,73	41,58
Nivalan Kaukolämpö Oy	36 160,40	100,00	36 160,41	36 160,41	-0,01
Nivalan Teollisuuskylä Oy	11 140 571,47	99,18	11 232 402,08	11 140 296,38	275,09
Nivalan Vesihuolto Oy	337 846,57	79,592	412 060,42	327 967,13	9 879,44
Koy Nivalan Vuokrakodit	1 070 826,29	100,00	898 291,72	898 291,72	172 534,57
Koy Kesti	141 026,85	100,00	142 368,99	142 368,99	-1 342,14
Ppky Kallio	911 785,49	33,61	2 712 802,54	911 772,93	12,56
Jokil. Musiikkiopisto Ky	5 733,53	24,64	23 609,04	5 817,27	-83,74
Jedu	3 835 840,33	16,00	16 641 031,54	2 662 565,05	1 173 275,28
Po-Po Liitto	11 264,22	2,58	436 079,09	11 250,84	13,38
Po-Po sairaanhoitopiiri	3 360 176,53	2,27	148 151 170,77	3 363 031,58	-2 855,05

Saamisten erittely	2014		2013	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset	1 915 039	901 541	2 145 857	100 000
Muut saamiset	32 153	242 148	32 153	130 029
Siirtosaamiset		14 870		
Yhteensä	1 947 192	1 158 559	2 178 010	230 029
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		193 625		134 066
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				145 901
Yhteensä		193 625		279 967
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus- yhteisyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	147 384		168 438	
Lainasaamiset				
Muut saamiset		1 022		1 135
Siirtosaamiset				
Yhteensä	147 384	1 022	168 438	1 135
Saamiset yhteensä	2 094 576	1 353 206	2 346 448	511 131

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	140 621	6 674		
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	140 621	6 674		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	7 829	18 186	7 829	18 186
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	137 894	150 752	91 375	87 381
EU-tuet ja avustukset	225 404	414 514	131 179	260 535
Melan saatava lomitus toiminnasta	0	0	0	0
Lemminkäinen kartellikorvaus	0	317 305	0	317 305
Jokilaaksojen Pelastuslaitos	37 979	42 848	37 979	42 848
Ppky Kallio	0	145 901	0	145 901
Muut tulojäämät	493 863	1 427 322	142 612	275 302
Muut saamiset	8 808	11 911	8 808	5 237
Tulojäämät yhteensä	911 776	2 528 739	419 781	1 152 695
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	911 776	2 528 739	419 781	1 152 695

Rahoitusarvopaperit

	2014	2 013
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	4 401 799	3 682 467
Kirjanpito	3 690 199	3 240 534
Erotus	711 601	441 933
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta	387 015	165 007
Kirjanpito	389 870	164 531
Erotus	-2 856	476
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta	10 087 386	10 083 281
Kirjanpito	9 194 660	9 435 574
Erotus	892 727	647 707
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	608 393	387 139
Kirjanpito	608 393	387 139
Erotus	0	0
Yhteensä rahoitusarvopaperit	13 883 121	13 227 778

Rahoitusarvopaperit

Tasearvot 31.12	2014	2013
Osakkeet	3 690 199	3 240 534
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	389 870	164 531
Joukkovelkakirjalainat ja obligaatiot	9 194 660	9 435 574
Muut arvopaperit	608 393	387 139
Talletukset		
Yhteensä	13 883 122	13 227 778
Hoitokulut	26 240	26 542
Arvonlennukset		
Osakkeet	9 735	20 179
Muut rahamarkkinainstrumentit	31 436	44 848
Korkotuotot sijoituksista	138 938	170 506
Osingot	18 924	29 538
Myyntivoitot	423 089	793 706
Myyntitappiot	46 983	24 005
TUOTOT	594 480	993 750
KULUT	88 154	89 032
NETTO	506 325	904 718

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Peruspääoma 1.1.	35 757 137	35 757 137	35 757 137	35 757 137
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	35 757 137	35 757 137	35 757 137	35 757 137
Arvonkorotusrahasto 1.1.	651 383	651 383		
Lisäykset	3 817			
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	655 200	651 383		
Muut omat rahastot				
Investointirahaston pääoma 1.1.	2 593 283	2 738 283	2 593 283	2 738 283
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta	100 000	145 000	100 000	145 000
Investointirahaston pääoma 31.12.	2 493 283	2 593 283	2 493 283	2 593 283
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	19 319	18 940	19 319	18 940
Siirrot rahastoon	386	379	386	379
Siirrot rahastosta				
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	19 706	19 319	19 706	19 319
Juhlavuoden rahasto 1.1.	2 603	2 552	2 603	2 552
Siirrot rahastoon	52	51	52	51
Siirrot rahastosta				
Juhlavuoden rahaston pääoma 31.12.	2 655	2 603	2 655	2 603
Taidehankintarahasto 1.1.	1 087	1 087	1 087	1 087
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
Taidehankintarahaston pääoma 31.12.	1 087	1 087	1 087	1 087
Muut omat rahastot	365 882	348 737		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	2 882 613	2 965 029	2 516 731	2 616 292
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 866 146	2 242 660	1 181 427	443 563
Siirto rahastosta		0		
Siirto rahastoon	34 199	3 732		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 831 947	2 238 928	1 181 427	443 563
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	72 317	627 218	396 154	737 863
Oma pääoma yhteensä	42 199 214	42 239 695	39 851 449	39 554 856

Erittely poistoeroista		
	2014	2013
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	42 814	44 852
EVL-poistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	42 814	44 852

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät yli 5 v.		
	2014	2013
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 930 989,50	14 194 220,32
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	11 930 989,50	14 194 220,32

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	610 275	362 534		
Muut varaukset				
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	610 275	362 534		

Vieras pääoma yhteensä	2014		2013	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisölle				
Saadut ennakot				
Ostovelat		105 810		105 400
Muut velat				
Siirtovelat		3 310		
Yhteensä		109 120		105 400
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 509 044		1 217 638
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		1 509 044		1 217 638
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä		1 618 164		1 323 038

Kuntatodistuslumiin käyttöoikeus enimmillään 30 milj. euroa tilapäislainoitukseen.

31.12.2014 tilinpäätöshetkellä 28,5 milj. euroa.

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Muut velat				
Liittymismaksut	3 478 909	3 112 524		
Muut velat	3 412	3 475	3 412	3 475
Muut velat yhteensä	3 482 321	3 115 999	3 412	3 475

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	60 887	35 213		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	6 447 934	6 344 503	1 916 605	1 809 848
Korkojaksotukset	44 400	61 785	42 343	59 676
Muut menojäämät	1 530 244	1 815 417	325 563	576 193
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	8 083 465	8 256 918	2 284 512	2 445 717
Siirtovelat yhteensä	8 083 465	8 256 918	2 284 512	2 445 717

Velat joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 347 239	237 076		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	18 645 793	14 210 352		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	18 645 793	14 210 352		
Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Lainat julkisyhteisöiltä				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Lainat muilta luotonantajilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Pantatut osakkeet yhteensä				

Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Takaukset samaan konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma			49 790 907	47 276 907
Jäljellä oleva pääoma			35 630 118	34 180 655
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 100 789	3 100 789	3 100 789	3 100 789
Jäljellä oleva pääoma	2 115 014	2 284 885	2 115 014	2 284 885
Takaukset tytäryhtiöiden velasta				
Nivalan Kaukolämpö Oy			16 470 590	15 911 766
Nivalan Teollisuuskylä Oy			11 339 389	11 310 273
Kiint. Oy Nivalan Vuokratodit			5 931 139	5 933 616
Nivalan Liikuntakeskus Oy			1 489 000	625 000
Kiint. Oy Kesti			400 000	400 000
Takaukset muiden velasta				
Oy Vesikolmio	306 444	351 843	306 444	351 843
Nivalan Vanhustenkotiyhd. Ry.	1 256 211	1 335 857	1 256 211	1 335 857
Vestia jätehuolto / Jokilaaksojen Jäte Oy	552 358	597 185	552 358	597 185

Leasingvastuiden yhteismäärä				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	210 276	220 112	95 949	109 635
Myöhemmin maksettavat	501 180	381 530	171 019	187 364
Yhteensä	713 470	601 642	266 968	296 999
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita				

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2014	2013
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	49 931 917	47 867 520
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	34 522	32 103

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt ja vastuut				
	Konserni		Kunta	
	2014	2013	2014	2013
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet				
Sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Sitoumukset avustukseen				
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut				
Vuokravastuut, vastuut voimassa 30.11.2027 asti	977 812	1 040 451		
Ppshp, vammaispalveluiden tuetun asumisen vastuu	257 788			
Sopimusvastuut yhteensä	1 235 600	1 040 451		
Johdannaisopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo	-17 441	-7 654		
Kohde-etuuden arvo	1 040 364	652 625		
Arvonlisäveron palautusvastuu *)	3 785 610	1 017 218	201 403	241 683
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu **)				
*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.				

**) Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeisiin saatujen valtionosuuksien palautusvastuut, STVOL 4:30 §, Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 7:30 § (vastuu voimassa 15 vuotta). Vastuut päättyvät vuosina 2015–2020.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2014		
	2014	2013
Yleishallinto	11	11
Sivistystoimi	179	173
Tekninen toimi	89	83
Alueellinen maaseutuhallinto + lomatoimi	112	114
Yhteensä	391	381

Henkilöstökulut		
	2014	2013
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	21 196 018	20 955 473
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	130 664	85 074
Henkilöstökulut yhteensä	21 326 682	21 040 547

Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastusyhteisön palkkiot esitetään tilinpäätöksessä ja liitetiedoissa suoriteperusteisesti siten, että ne sisältävät palkkiot kussakin tilinpäätöksessä esitetyn tilikauden 1.1.–31.12. aikana tapahtuneista työsuoritteista. Vastaavat luvut edelliseltä tilikaudelta tulee ilmoittaa vertailutietoina. Tieto esitetään kunnan tai kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetietona, mutta konsernista tätä ei tarvitse esittää.

Tilintarkastajan palkkiot	2014	2013
Tarkastusyhteisö: Oy Auditor Ab/BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkio	12 364,34	5 068,38
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan kokoukset	380,00	1 216,62
Tarkastuslautakunnan sihteerin palkkiot, tilintarkastaja ei toimi sihteerinä vaan yksi lautakunnan jäsenistä		
Muut palkkiot		
asiantuntijapalvelut		2 929,00
järjestelmäkartoitus	551,00	
Palkkiot yhteensä	13 295,34	9 214,00

LUOTTAMUSHENKILÖT 2014

<u>Valtuutettu</u>	<u>Ammatti</u>	<u>Puolue</u>
Ahlholm Jani	työnjohtaja	SDP
Ahokangas Markus	DI	KESK
Ainasoja Eeva-Leena	sosionomi (AMK)	KESK
Alatalo Timo	luokanopettaja / rehtori	KESK
Erkkilä Eero	yrittäjä	PERUS
Erkkilä Irja	maataloustyöntekijä	KESK
Hissa Untamo	eläkel. / maanviljelijä	SDP
Honkala Taimo	toimitusjohtaja / eläkel.	KESK
Häyrynen Heikki	konsultti	KD
Jaakola Vesa	insinööri	PERUS
Junttila Heikki	maanviljelijä	KESK
Kangas Esko, pj.	eläkel. / maanviljelijä	KESK
Kesomaa Mika	työterveyslääkäri	KOK
Kivioja Jarmo	maatalouslomittaja	KESK
Korkiakoski Jukka	sähköasentaja	KESK
Kukkola Jukka	maanviljelijä	KOK
Leppimaa Maarit	opiskelija / yrittäjä	KESK
Maijala Juha	kiinteistönhoitaja	KESK
Niinikoski Eija-Riitta	TM, kehityspäällikkö	KESK
Nuorala Matti	pappi	KESK
Pajukoski Merja	lähihoitaja	SDP
Palola Jussi	maatalouslomittaja	KESK
Perkkiö Timo	kirvesmies	PERUS
Pihlajaniemi Jarmo, 1. vpj.	maanviljelijä	KESK
Pirnes Satu	kirjanpitäjä	KESK
Pyykkönen Kaarina	terveyskeskuslääkäri	KOK
Päivärinta Mikko	yrittäjä	KESK
Raudaskoski Eero	erityisopettaja	VAS
Raudaskoski Jarmo	maanviljelijä	KESK
Suni Hilikka	osastonhoitaja	KESK
Uusitalo Tapio, 2. vpj.	yrittäjä	KOK
Vainio Suvi	sairaanhoitaja	KESK
Vihtari Rauno	hirsitalomyyjä	KESK
Vuolteenaho Jarmo	maanviljelijä	KESK
Vähäsöyrinki Leena	terveydenhoitaja	KESK
<u>Varavaltuutettu</u>	<u>Ammatti</u>	<u>Puolue</u>
Ekdahl Pauli	hitsuaja / asentaja	PERUS
Ekdahl Tuula	kassa / myyjä	PERUS
Hakula Minna	siivooja	SDP
Jyrkkä Maija	perhepäivähoitaja	KD
Jämbäck Kaija	yrittäjä, sosionomi (AMK)	KESK
Kaikkonen Aimo	kirvesmies	KESK

<u>Varavaltuutettu</u>	<u>Ammatti</u>	<u>Puolue</u>
Mäki Arja	maanviljelijä	KESK
Päivärinta Miia		KOK
Pääkkö Pekka	eläkeläinen	KD
Råman Henna-Marja	erityisluokanopettaja	KOK
Sikala Veikko	eläkeläinen	KESK
Toivoniemi Keijo	eläkeläinen	SDP

KAUPUNGINHALLITUS 2014

<u>Varsinaiset jäsenet</u>	<u>Ammatti</u>	<u>Puolue</u>
Vuolteenaho Jarmo, pj	maanviljelijä	KESK
Vähäsöyrinki Leena, 1. vpj.	terveydenhoitaja	KESK
Jaakola Vesa, 2. vpj (ens. 2 vuotta)	insinööri	PERUS
Ahlholm Jani, 2 vpj (seur. 2 vuotta)	työnjohtaja	SDP
Päivärinta Mikko	yrittäjä	KESK
Raudaskoski Jarmo	maanviljelijä	KESK
Niinikoski Eija-Riitta	TM, kehityspäällikkö	KESK
Pirnes Satu	kirjanpitäjä	KESK
Kujala Helena	kotitalousopettaja	KOK

<u>Henkilökohtaiset varajäsenet</u>	<u>Ammatti</u>	<u>Puolue</u>
Nuorala Matti	pappi	KESK
Ainasoja Eeva-Leena	sosionomi (AMK)	KESK
Kivioja Jarmo	maatalouslomittaja	KESK
Maijala Juha	kiinteistöhoitaja	KESK
Leppimaa Maarit	opiskelija / yrittäjä	KESK
Suni Hilikka	osastonhoitaja	KESK
Rajala Tuula	kassa / myyjä	PERUS
Raudaskoski Eero	erityisopettaja	VAS
Kukkola Jukka	maanviljelijä	KOK

LAUTAKUNTIEN PUHEENJOHTAJAT 2014

<u>Lautakunta / jaosto</u>	<u>Puheenjohtaja</u>	<u>Puolue</u>
Henkilöstöjaos	Niinikoski Eija-Riitta	KESK
Keskusvaalilautakunta	Eskola Jorma	KESK
Alueellinen maaseutulautakunta	Koivuoja Jukka (Sievi)	
Sivistyslautakunta	Erkkilä Irja	KESK
Tarkastuslautakunta	Junttila Heikki	KESK
Tekninen lautakunta	Honkala Taimo	KESK
Tekninen lupajaos	Kaikkonen Aimo	KESK
Lomituspalvelulautakunta	Pihlajaniemi Jarmo	KESK

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT tilikaudella 1.1.–31.12.2014

Päivä- ja pääkirja

Myyntireskontra

Ostoreskontra

Tilierittely

Tase

Tase-erittely

ALV-laskelma

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma tilierittely

Rahoituslaskelma

Talousarvion toteutuminen

Tuloslaskelman toteutumisvertailu

Käyttöomaisuuskirjanpito

Irtaimistokirjanpito

ATK-palkkakirjanpito

Saldoselvitykset

Kirjanpidon aineisto säilytetään arkistosuunnitelman mukaisesti.

TOSITELAJIT

T O S I T E L A J I T

TOSITELAJI NIMI

01 Pankkitositteet
02 Pankkitositteet Opus Capita
08 Excel -tositteet
09 Palkkatositteet
10 KP Laskennalliset
11 KP Automaattikirjaukset
12 SL Laskennalliset
13 SL Automaattikirjaukset
14 Vyörytykset
15 Luottotappiot
16 Poistot
20 Ostolaskujen maksut
21 Ostolaskut Heeros
22 Ostolaskut ostoreskontra
30 Myyntireskontran suoritukset
31 Myyntilaskut yleishallinto
32 Myyntilaskut sivistyspalvelut
33 Myyntilaskut ruokahuolto
34 Myyntilaskut tekniset palvelut
35 Maanvuokrat
36 Myyntilaskut lomituspalvelut
37 Myyntilaskut aravalainat
38 Puhdistuspalvelut
39 Vuokrat
40 Aamu/- iltapäivätoiminta
60 Tilinpäätösviennit
86 Hyvitysten kohdistus
87 Korkolaskut
88 Sopimuslaskutus
89 Sisäinen laskutus
90 Muistiot
96 Kirjanpidon tulos
97 Kirjanpidon tulos laskennall.
98 Sisäisen laskennan tulos
99 Sisäisen laskennan tulos lask.

Nivalan kaupunki INTIME/SISÄINEN LASKENTA	TL ulk + sis tilit r22 TILIVUOSI 012014-122014 KAUSI 122014 LASKENNALLINEN			SIVU 24/03/15	1 9:43
	Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Käyttö %	
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
* Myyntituotot	10 510 901,00	9 991 179,88	519 721,12	95,10	
* Maksutuotot	956 100,00	940 768,15	15 331,85	98,40	
* Tuet ja avustukset	529 219,00	476 761,45	52 457,55	90,10	
* Vuokratuotot	3 231 044,00	3 198 538,86	32 505,14	99,00	
* Muut toimintatuotot	492 786,00	842 494,45	-349 708,45	171,00	
** TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	15 720 050,00	15 449 742,79	270 307,21	98,30	
** Valmistus omaan käyttöön	33 990,00	30 210,93	3 779,07	88,90	
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
* Palkat ja palkkiot	-16 112 909,00	-15 573 525,13	-539 383,87	96,70	
Henkilösivukulut					
* Eläkekulut	-4 969 058,00	-4 676 121,39	-292 936,61	94,10	
* Muut henkilösivukulut	-1 059 352,00	-946 371,71	-112 980,29	89,30	
* Palvelujen ostot	-49 892 977,00	-50 354 225,52	461 248,52	100,90	
* Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 703 384,00	-2 887 809,17	184 425,17	106,80	
* Avustukset	-303 800,00	-220 559,96	-83 240,04	72,60	
* Vuokrat	-1 670 562,00	-1 649 188,00	-21 374,00	98,70	
* Muut toimintakulut	-183 770,00	-147 021,72	-36 748,28	80,00	
** TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-76 895 812,00	-76 454 822,60	-440 989,40	99,40	
TOIMINTAKATE	-61 141 772,00	-60 974 868,88	-166 903,12	99,70	
* Verotulot	31 221 000,00	31 326 488,13	-105 488,13	100,30	
* Valtionosuudet	31 336 500,00	31 652 872,00	-316 372,00	101,00	
Rahoitustuotot ja -kulut					
* Korkotuotot	300 000,00	210 247,77	89 752,23	70,10	
* Muut rahoitustuotot	650 000,00	504 706,96	145 293,04	77,60	
* Korkokulut	-650 000,00	-368 461,68	-281 538,32	56,70	
* Muut rahoituskulut	-50 000,00	-53 147,44	3 147,44	106,30	
VUOSIKATE	1 665 728,00	2 297 836,86	-632 108,86	137,90	
Poistot ja arvonalentumiset					
* Suunn.mukaiset poistot	-1 707 568,00	-2 003 721,19	296 153,19	117,30	
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	-41 840,00	294 115,67	-335 955,67	-703,00	
* Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	2 038,00	2 038,00	0,00	100,00	
* Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	100 000,00	100 000,00	0,00	100,00	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALI-JÄÄMÄ)	60 198,00	396 153,67	-335 955,67	658,10	

VUODEN 2014 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET: Nivalassa 30 päivänä maaliskuuta 2015**NIVALAN KAUPUNGINHALLITUS**

vt. kaupunginjohtaja Päivi Karikumpu

Jarmo Vuolteenaho

Leena Vähäsöyrinki

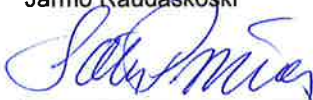
Mikko Päivärinta

Jarmo Raudaskoski

Eija-Riitta Niinikoski

Satu Pirnes

Eero Erkkilä

~~Jani Ahlholm~~ EERO RAUDASKOSKI

Kaarina Pyykkönen

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu erillinen tilintarkastuskertomus.

Nivalassa 27 päivänä maal kuuta 2015**BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö**Asko Vanhatupa
Tilintarkastaja JHTT

